המחיר: 6.00 ל"י | מספר 2013 | שנה 40 | א' ניסן תשל"ו 1.4.76

העולם הזה

המרד של תופיק זיאד

תשקיף

חלפון כועס

על ראש־הממשלה

יעקב חלפון, עסקן מיפלגת העבודה בבאר־שבע, שהוצג בתור יועץ־הסתרים של ראש־הממשלה יצחק רבין, הפסיק את פגישות הייעוץ שלו עם ראש־הממשלה.

הפסקת הפגישות לא היתה יוזמתו של רבין, בעיקבות הראיונות שהעניק חלפון. להיפך. חלפון הוא זה שהפסיק להיפגש עם ראש־הממשלה ותת זו עצות, כמחאה על כך שרבין לא יצא לעימות גלוי עם שר־הביטחון שמעון פרס.

כעסו של חלפון על רבין גבר, אחרי שזה לא עמד בהבטחותיו ליועצו, אלוף (מיל.) אריק שרון, והניח לו להתפטר.

על רקע זה התנהלה שיחה קשה בין רבין וחלפון, שבמהלכה הטיח חלפון ברבין דברים קשים, וגילה לו את דעתו עליו בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים.

ועדת השרים לביטחון

תגרום התרוצצות

ההדלפה מישיבת הממשלה השבוע, בדבר כוונתו של יצחק רבין להביא תוך שבועיים לאישור הממשלה את הרכב ועדת השרים לענייני־ביטחון נועדה, ככל הנראה, להכשיל את כוונתו של רבין להקים את הוועדה.

עצם הפירסום נועד ליגרום התרוצצות בין שרי הממשלה, ולהפעיל לחצים כדי שגם הם ייכללו ברשימת 9 השרים בוועדה.

צירוף השרים לוועדה, הוא שיקבע מי הם השרים הבכירים בממשלה, שכן כל אלה שלא ייכללו בה יישבו על תקן של שרים זוטרים. אחד מאלה המפעילים לחצים לצירופו לוועדה הוא שר־התחבורה גד יעקובי, הרואה עצמו במעמד של שר־בכיר.

שערורייה סביב מינוי

ניספח צבאי בהולנד

פרשת מינויו של אלוף־משנה צבי רויטר, כנספח־צבאי ליד שגרירות־ישראל בהאג, מכה גלים כחוגים ומעוררת תגובות נזעמות נגד מערכת־הביטחון וצה"ל, שבעצם ימי מסע הקימוצים והצימצומים החישו לראשונה על הקמת נספחות צבאית בהולנד, שקשריה הצבאיים עם ישראל מסתכמים בצעדות ארבעת הימים.

הקמת הנספחות תעלה למשלם־המיסים הישראלי כחצי מיליון ל"י בשנה.

מערכת־הביטחון טוענת, כי סכום זה יקוצץ מתקציב השגרירות בפריס, שהנספח הצבאי בה ייצג עד כה את ישראל גם בהולנד. אולם המבקרים טוענים שאם ניתן לקצץ חצי מיליון ל"י במטבע זר, אין שום סיבה לבזבזם על מינוי נוסף שאינו דרוש.

למענו. ניסיונותיו של כתב שידורי־ישראל באירופה, רון בן־ישי, לפרסם ביקורת על הפרשה לפני המינוי, עוכבו על־ידי הצנזורה הצבאית, בטענה כי אסור לפרסם את הדברים לפני שהנספח החדש יגיע למקום כהונתו בהולנד ויואמן שם.

מדוע ביטל פרס

את נסיעתו לז'נבה?

מקורות בז'נבה גילו השבוע את הסוד שהסתתר מאחרי ביטול נסיעתו של שר־הביטחון שמעון פרס לעיר זו, שם עמד להשתתף בכנס תורמים יהודיים למגבית. פרס נאלץ לוותר על המסע ולשלוח במקומו את עוזרו המיוחד, ארתור בן־נתן, אחרי שהתברר כי טיבור רוזנבוים, בעליו של הבנק הבינלאומי לקרדיט שפשט את הרגל, עומד להשתתף בכנס זה.

מזה זמן־מה מפעיל רוזנבאום לחצים עקיפים על פרס, תוך אזהרות שאם לא ימיעו לו, הוא עלול ליגלות דברים שלא ינעמו לפרס ואנשיו.

פרס מתחמק מכל מגע עם רוזנבוים, וכאשר נודע לו כי זה עומד להיות בין מקבלי־סניו ומארחיו בז'נבה, החליט להימנע מהפגישה.

הצנזורה מונעת מידע

על המתרחש בגדה

מהלומה נוספת על חופש־העיתונות במדינה הונחתה השבוע, כאשר נעשה שימוש בצנזורה הצבאית על מנת למנוע מאזרחי ישראל מידע על המתרחש ביהודה ושומרון.

הצנזורה הצבאית הופעלה שוב כדי למנוע פירסומים שאין בהם כל פגיעה בביטחון המדינה.

צעדים אלה נועדו לחפות על מעשים חריגים, מוצעים המתרחשים בגדה ולמנוע הצגת הודעות המימשל־הצבאי כהודעות־שקר.

פעולה נגד

אליאב בארה"ב

הנציגויות הישראליות בארצות־הברית פועלות בגלוי נגד התארגנויות של יהודים אזרחי ארצות־הברית, המתחים ביקורת על מדיניות ממשלת־ישראל.

לחץ בלתי־פוסק מופעל על האירגון ברירה, שהחל בפעולותיו לפני כשנתיים ושבמוצה המייעצת שלו חברים מאות מנהיגים מקומיים יהודיים, נשיאים וסגני נשיאים של ארגונים יהודיים שונים, רבנים, אינטלקטואלים רבים, מרצים, סטודנטים וגם ישראלים השוהים לתקופות ממושכות בארצות־הברית.

ח"כ אריה ("לובה") אליאב, שהגיע בסוף מארס לארצות־הברית, לפי חזמנת "ברירה", גילה כבר בתחילת ביקורו כי הנציגים הישראליים בכל עיר, והארגונים הציוניים המופעלים על־ידי השגרירות הישראלית בוואשינגטון, עושים הכל כדי לסכל כל אפשרות של הופעה פומבית שלו. גם נציגי מיפלגת העבודה בארצות־הברית מפעילים את קישריהם המסועפים, כדי לחסום את דרכו של האיש, שהיה בעבר המזכיר הכללי של מיפלגתם.

צפוי עימות בין

משל ורבינוביץ

היחסים המחריפים והולכים בין מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל לבין שר־האוצר יהושע רבינוביץ, עלולים להגיע לעימות גלוי ביניהם ולתביעה ליצור ועדת־פיום שתפשר בין השניים.

למרות האידיליה שהתגלתה בין המזכ"ל לשר־האוצר, על רקע העלאת־המחירים האחרונה, מרבים רבינוביץ ומשל לבקר ולתקוף זה את זה בשיחות פרטיות, תוך הסחת האשמות הדדיות.

אחת מעילות העימות עשוייה להיות תביעתו של משל להעלות את שיעור המס השולי לבעלי הכנסות שנתיות של למעלה מרבע מיליון ל"י, ל־75% במקום 60% הנהוגים עתה לפי הרפורמה.

רבינוביץ מתנגד לכך בכל תוקף. משל סבור כי רבין יתייצב בנקודה זו לצידו, ויתמוך בהעלאת המס השולי ל־70 אחוז.

עוזר שר־החוץ

עומד לפרוש

עוזר שר־החוץ יגאל אלון וויועצו המיוחד, חיים בראון, עומד לפרוש מתפקידו ולצאת לחו"ל.

בראון, הנחשב כאחד הכישרוניים בין עוזרי השרים, מלווה את אלון זה שנים רבות, ונחשב כאיש־סודו. התפטרותו של בראון לא באה על רקע של קרע עם אלון, אלא מתוך עייפותו האישית ורצונו לפרוש מכל פעילות. בראון עומד לנסוע ללונדון למשך שישה חודשים, כדי לנוח.

רבין קיבל במחנה

- מיכנס־ג'ינס

בעת ביקורו הממלכתי האחרון בארצות־הברית, הסכים ראש־הממשלה יצחק רבין לקבל במתנה כמה זוגות של מיכנסי־ג'ינס, שנשלחו לו כשי עירידי אחד מבתי־החרושת המייצרים ג'ינס בארצות־הברית. עובדה זו גילתה העיתת ראש־הממשלה, לאה רבין, בעת ביקור שערכה באשדוד.

לאה רבין לא התייחסה לשאלה, אם נאה לראש־ממשלה לקבל כמתנה מיכנסי־ג'ינס. היא רק סיפרה כי ראש־הממשלה נדהם, כאשר המיכנסיים שנשלחו לו נעלמו מחדרו בבית־המלון. רק אחר־כך התברר כי הם נגנבו לכבישה, למרות שהיו חדשים לגמרי.

פרו־ערבים בריטיים

יחבעו חצי מיליון

מ"מעריב"

כריסטופר מאיו, מי שהיה שר בממשלת הלייבור בשנים 1949—1948 ונמנה מאז עם ראשי התומכים בערבים בפרלמנט הבריטי, והכתב הבריטי מייקל אדמס, עומדים לתבוע חצי מיליון ל"י מהצהרון "מעריב" על הוצאת לשון־הרע.

השניים טוענים כי בכתבה שהופיעה במעריב באוגוסט 1975 הם הוצגו כאנטישמים, דבר שהיה בו, לדעתם, משום הוצאת דיבה עליהם. שניהם ייפו את כוחו של עורך־הדין התל־אביבי אהרון ברקאי, להגיש את התביעה בשמם בבית־המישפט המחוזי בירושלים. כאשר ייקבע מועד הדיון־המישפטי בתביעתם, מתכוונים השניים להגיע לארץ ולהישאר בירושלים, כדי לעקוב אחרי המישפט מקרוב. בין השאר, הם יבקשו בתביעתם מבית־המישפט הישראלי להגדיר את המושג "אנטישמי".

אלמוגי עורך

טיהור בסוכנות

יושב־ראש הסוכנות־היהודית, יוסף אלמוגי, עומד לערוך שינויים במישרדו, לסלק את אחד מנאמניו הראשיים, אלי פז. אלמוגי הביא את פז מחו"ל, כדי שיהיה מנהל המחלקה המטפלת ביורדים. אולם חזר בו אחרי תקופה קצרה, והחליט לפטרו. **מהסוכנות פורש גם דוברו של אלמוגי, אמנון דנקנר, אחרי שהתגלעו בינו לבין אלמוגי חילוקי־דעות לגבי מדיניות הפירסום של הסוכנות ושל אלמוגי אישית.**

הודעת דובר צה"ל

בעיקבות חקירת

"העולם הזה"

הודעת דובר צה"ל ביום חשני השבוע, על חקירת פרשת מותו של תושב הכפר הערבי סלפית, אחמד שויך דיב, פורסמה רק בעילקבות חקירה שערך "העולם הזה" בפרשה. המיקרה התרחש שבוע ימים לפני ההודעה, כעת שחיילי צה"ל עצרו שיבעה מתושבי סלפית והעבירו אותם לתול־כרם. אחרי שאחד העצורים נפטר, נמסר כי הוא מת משבץ־לב. אחרי שכתב "העולם הזה" ערך בעצמו חקירה במקום, הוא ביקש תגובה רישמית של צה"ל. התגובה הגיעה בצורת הודעה רישמית של דובר צה"ל, שפורסמה כרבים 24 שעות אחרי פניית "העולם הזה" אליו.

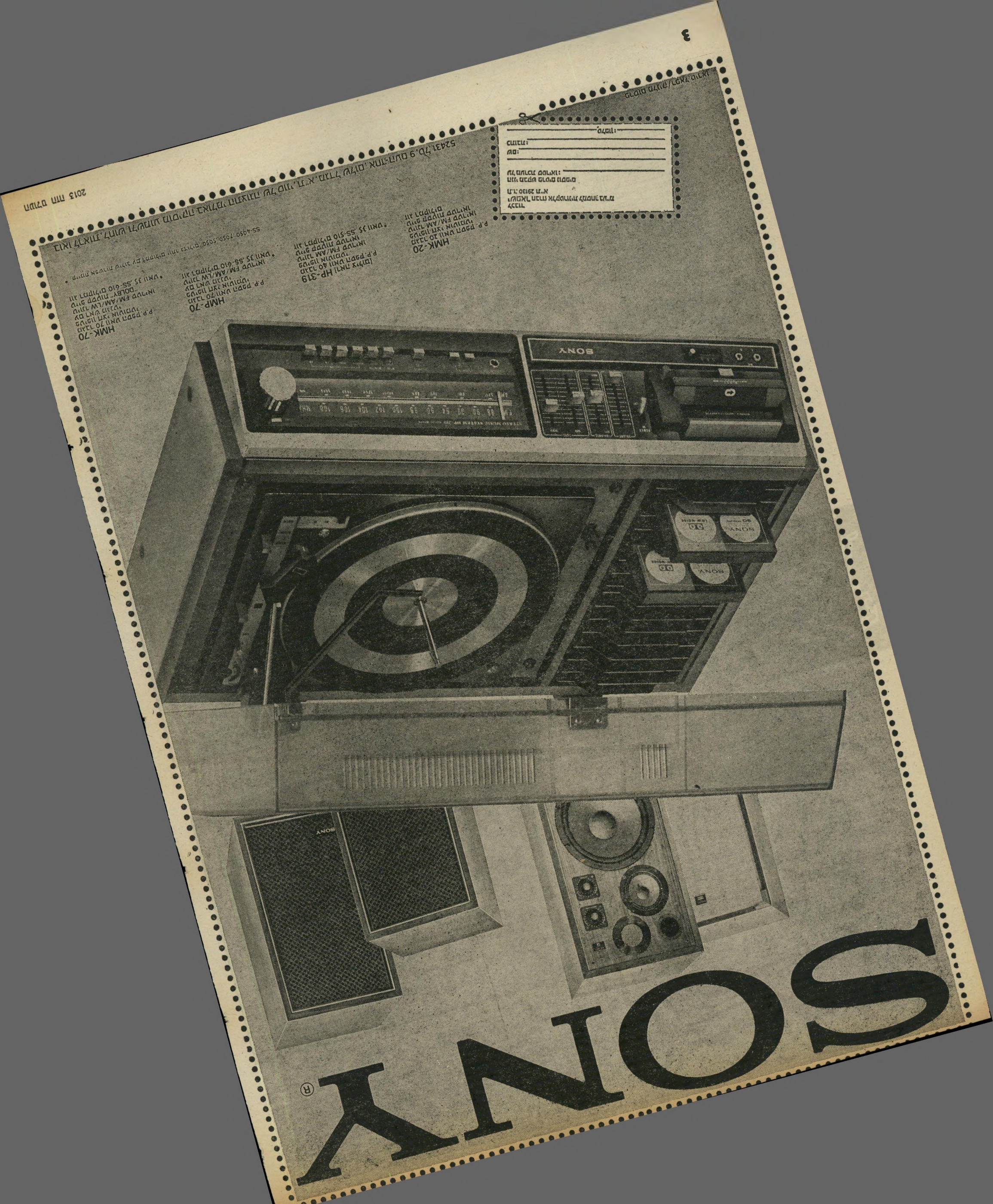

לכבוד מדור צרכנות/קונה חכם

אנא מלא פרטים אלה וצרף לתשובתך:
• תעודת משלוח מילוי על קבלת הפרס. 0505-7050-4050-SS

HMK-70
רמקולים 2 דרכיים
הספק מוסיקה 70 וואט.
מגבר משולב עוצמתי
עם לוח בקרה,
קלטת 70 וואט מגבר 2 דרכיים
רמקולים עוצמתיים
עם לוח בקרה,
קלטת MW/AM/FM מהדרים
הספק מוסיקה "מלוכלך"
יחד 70 וואט.

HMP-70
מגבר 2 דרכיים
קלטת 70 וואט מגבר 2 דרכיים
רמקולים עוצמתיים
עם לוח בקרה,
קלטת MW/AM/FM מהדרים
יחד 70 וואט.

HP-319 [כולל קונוס]
מגבר 2 דרכיים
רמקולים עוצמתיים
קלטת AM/FM מהדרים
הספק מוסיקה
יחד 30 וואט.

HMK-20
מגבר 2 דרכיים
רמקולים עוצמתיים
קלטת AM/FM מהדרים
הספק מוסיקה
יחד 20 וואט.

לכבוד
מר/גב' מדען אלקטרוניקה לצעירים בע"מ
רח' הברזל 32 ת"א
טל: 03-6192 ת"א

שם מלא:
רח':
עיר:
טל:
חתימה:

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קוראי יקרים,

ברשות ידידים או מכוגרים, המתלבטים ערב חג־הפורים בחיפוש אחר רעיון מקורי לתחפושת, עומד מיגוון עצום של אפשרויות. אבל כאשר עתון, כתב־עת או עלון כלשהוא משנה את דמותו לכבוד פורים, אולם עיון בגיליון העלה שהיתה זו תחפושת של נטיפים. עלון המוסד החינוכי של קיבוץ השומר־הצעיר גן־שמואל. לכבוד פורים שינו חניכי המוסד את שם העלון למוסד הזה, ערכו אותו על פי מתכונת מדוריו של העולם הזה. אפשר היה למצוא בגיליון מדורים כמו דף תשכיב, ZOO המוסד, או רחל מרחלת על כל המוסד. אפילו האריה של העולם הזה הופיע שם, אם כי בתחפושת, כמובן.

קוראים שיש ברשותם עתונים ועלונים אחרים המחופשים להעולם הזה, חדשים או ישנים, מתבקשים לשלוח עותקים מהם לפי כתובת המערכת. מי יודע, אולי נוכל לשאול גם מהם רעיונות עתונאיים, כפי שהם שואלים מאיתנו.

■ ■ ■

האופנועים ממתינים למתחרים שיצאו לסייר במסלול
הדור שקדם ל„הונדות"

האופנועונים שנטלו חלק במירוץ „שועלי שמשון" ב־1950
שר־המישטרה נתן את חסותו

חלק מקהל 5000 הצופים שהצטופפו סביב מסלול־המירוץ
מלכת־היופי העניקה נשיקה

האריה המחופש
משהו שלא...

העלון המחופש
...מן העולם הזה

בעצם ימים אלה, כאשר ברחבי הארץ נערכים מירוצי־אופנועים מיובאים, בין אופנועים מאירופה וארצות־הברית (ראה עמודים 37—36), מתרפקים ודאי כמה מוותיקי קוראי העולם הזה על זיכרונות הקשורים בימי הבראשית של העתון. בזיכרונות אלה מעורבים מירוצי־אופנועים.

אחד המבצעים הציבוריים הראשונים שערכה מערכת העולם הזה החדשה, אחרי שרכשה את העתון מידיו של אורי קיסרי, היה מירוץ אופנועים בו הוענק גביע נודד על שם שועלי שמשון.

הרעיון נולד לפני למעלה מ־25 שנה. עורכי העולם הזה, יוצאי יחידת הפשיטה הממונעת של חטיבת גבעתי, שועלי־שמשון, חיפשו יחד עם חבריהם לאותה יחידה, דרך להנציח את שם השועלים.

למיבצע נרתמו אז כמה מוותיקי רוכבי־האופנועים בארץ, שהיו אלופי מכביות וערכו מסעות לאירופה וארצות־הברית רכובים על אופנועים. מסלול מיוחד, באורך של חמישה קילומטר, הוכשר לצורך המיבצע, ששר־המישטרה באותם ימים, בכור שיטרית, העניק לו את חסותו.

מירוץ שועלי שמשון, שנערך בדצמבר 1950, היה מאורע ספורטאי רב־רושם, באותה מידה שהיה אירוע חברתי. 37 אופנועים נטלו חלק במירוץ. למעלה מ־5000 צופים, מיספר שיא במושגים של אותן שנים, הצטופפו לאורך המסלול בגבעתיים.

אלוף אותו מירוץ היה מרדכי קריצמן, יליד קרית־מוצקין (אז בן 28) שזכה במדליית הזהב במירוץ לאופנועים בעלי 3.5 כוחות סוס. מילבד המדליה והגביע זכה אז קריצמן בפרס סנסציוני שנחשב לא פחות. שלוש נשיקות סומביות, לעיני צלמי העיתונות ויומני־הקולנוע, מפיה של מלכת־היופי לאותה שנה, מרים ירון.

צחוק, צחוק. אבל כשדיפדפנו השבוע בגיליונות המצהיבים של שנת 1950, כדי לנסות להשוות בין מירוצי האופנועים של אז והיום, נצבט קצת הלב.

אשר היה לחוש צער על כך, שאפילו מיבצעים מעין אלה, שהיו סעם אתגר למיטב הנוער, צריך היום לייבא מהחוץ.

אלי תגר

צו האופנה .. שמפו רויאל !

עץ הזית

מכתבים

מי אמר את דבר הפרופסור?

קראתי בעניין רב את הכתבה (העולם הזה 2012) על השינויים שחלו בגישת הנשיא פורד לבעיה הפלסטינית. מעניין, האם הדברים נמסרו לכתבכם מפי הפרופסור נורטון מזווינסקי בעצמו, כפי שניתן להבין מתוכן הכתבה ומלשונה?

יצחק רועה, תל־אביב

● המידע שהובא בכתבה נמסר לכתב העולם הזה יגאל לביב בפגישות שערך בוושינגטון וניו־יורק, עם יועציו ועוזריו של הנשיא פורד. פרופ' מזווינסקי עצמו סירב להתראיין על נושא זה, או לאשר או להכחיש את הדברים שיוחסו לו על־ידי אחרים.

מירדרשת השינאה

ביום השבת של ה־6 בחודש, נערכה מול העיר ימית מירדרשת־השלום המאורגנת על־ידי מוקד. במהלך המירדרשה נשאו אנשים מסויימים דברים, מול קאדל מעורב של משתתפי המירדרשה ואנשי ימית, שבאו לראות על מה המהומה.

במעמד הזה עלה חבר כרם־שלום על גיבעת־החול הקטנה, ו„איבד את העשתונות." הוא הרים אצבע דרמאתית מול אנשי ימית, ואמר בפאתוס: „אני מציע לכולנו לתעב ולשנוא את אנשי ימית, ואת כל מה שהם מייצגים."

מגוחך, או מפחיד? גם זה וגם זה. עומד אדם, שרואה את עצמו שייך למחנה ה־שלום ולשמאל המתון, ומטיף לנו לשנוא ולתעב את האנשים, שחלקם בפרשה האומללה הזו של נישול הבדווים הוא אולי הקטן ביותר. הוא רימה את כל מאזיניו במצח־נחושה!

לא זו בילבד שהוא מציע לנו לשנוא — דבר שצריך להיות זר לרוחו של כל אדם שבא למחות נגד נישול וסיפוח בשם הצדק וההומאניות — אלא הוא גם מסנה אותנו לדרך הקלה. הוא מציע לנו לשנוא.

הוא לא הציע להתקומם נגד השימוש בחוק כדי לשים לאפר את זכויות הבדווי כבעל־רכוש וכאדם. הוא לא הציע להוציא־לאור את האמת, שאותה מסתירים הממשלה וכלי־התיקשורת. אני מודע לעובדה שהאנשים ששמעו אותו אינם מהווים אספסוף נבער־מדעת הניתן להסתה, אך בכל־זאת אני מוצא לנכון לומר את הדברים האלה, כי אני רואה בדבריו הסעייה או הפניית הזעם שמתעורר למראה אי־הצדק — לשינאה, במקום לפעולה.

הרצל צייק, צאלים

מכלי־עולם באמריקה

אם חשבתם שמחדליהם של ממשלת ישראל ומוסדות ממלכתיים אחרים נשארים בתחומי המרחב המיזרח־תיכוני, סימן הוא שעוד לא הגעתם לאמריקה ולא ראיתם את ההרפה שבכאן.

מסתובבים שליחים, נציגי העם והמדינה, ועל חשבון אזרחיה ומשלמי־המיסים חיים, מבלים, לומדים (מותר או אסורז), עובדים (עבודות צדדיות), ובונים את עתידם הפרטי.

מה שנשאר להעולם הזה, בתור חרשפים־מגלים ומבערי־שחיתות ידועים, זה לבוא פה תיכף, ולהוציא את הכל לאור.

ואם אין לכם מתגדב לטיול ארוך הגה (קשה להאמין), אולי אני אוכל לעזור ב־ייעוץ, הדרכה ושיתוף־פעולה.

יריב עמית, ניו־יורק

מעוללות חלפון

ברצוני להשלים את המידע שהובא ב־כתבה על „יועצו" של ראש־הממשלה, יעקב חלפון („חלפון אינו המצאה..."), העולם הזה 2008), לפחות במה שנוגע לתקופת עבודתו במיפעל הפוספטים באורון, בשנים 1954/55.

חלפון עבד במיפעל כסגן־מנהל המיפעל (ולא כסמנכ"ל החברה, כפי שנכתב בכתבה בטעות). לציבור העובדים לא היה ברור מהם כישוריו של סגן־המנהל החדש — אם היו כאלה, הרי הם נשארו בגדר סוד כמוס. מפה־לאוזן נמסר, כי הינו איש הש"ב וכי לפני קבלת המישרה תג"ל, שימש כשומר־ראשו של דויד בן־גוריון.

עד־מהרה נוכחו אנשי המיפעל כי יעקב חלפון אינו בעל מוח מבריק דווקא, וגפרצו בדיחות רבות סביב אישיותו. למשל, סופר על הרצאה „סטנדרטית" שנהג לשאת בפני אורחים נכבדים, להם ערך סיור מודרך במיפעל. מתוכן ההרצאה נסתבר, כי למרות תפקידו המרכזי לא היה לייעקב חלפון שמץ של מושג על תהליכי־הייצור.

שטח אחר, שבו גילה חלפון מומחיות מפליאה, היה השלטת מישטר של פחד בין הפועלים, והנהגת שיטת „הפרד ומשול." יש לזכור, כי המדובר בתקופת ה„זוהר" של שילטון־ללא־מצרים מצד אנשי מפא"י בתחילת שנות ה־50', כאשר אחת הדרכים לקבלת קביעות במיפעל־פיתוח היתה רכישת פינקס־מיפלגה ושירות נאמן לנציגי המנגנון המיפלגתי.

כזכור, היתה כרוכה סכנת פיטורין בעצם ההשתייכות לוועד־עובדים בלתי־תלוי, כל סטייה מן הקו המיפלגתי הוצגה כחבלה בביטחון המדינה. יעקב חלפון הרגיש כי־דג במים עכורים אלה, ושיטות־הדיכוי ש־

יעקב חלפון
שיטת „הפרד ומשול"

בהן נהג (בעזרתם של עסקנים ממדרגה־שנייה כמו י.מ. וג.ב.י. זכורות לרבים עד היום.

א. בן־שלמה, באר־שבע

פוליטי או מיסחרי?

אחת הנקודות החשובות ביותר בחברה דמוקרטית היא השמירה על חופש־הפרט. לשם כך נוצרו חוקים מיוחדים, האוסרים עיקוב אחר אדם או כניסה לדירתו ללא צו־חיפוש וכדומה.

אולם מעבר לחוקים אלה קיימים גם החוק המצפוני, והאתיקה המיקצועית המדריכה ומכוונת אנשים כיצד לנהל חיים תקינים, מבלי לפגוע בחופש־הפרט של האזרח.

השבועון העולם הזה פוגע בחופש־הפרט של לא מעט אנשים מדי שבוע, בטור־הרכילות רחב מרחלת על כל העולם. השאלה היא, מה מנחה את העיתון בהביאו טור מיותר שכזה.

אמת היא שלא מעט אזרחים נהנים לקרוא שבחור הכניס מישהי להריון, ועוד כל מיני פניניים מסגנ זה, ועל־ידי כך עולה תפוצת השבועון. אולם בי נוצר הרושם שמגמת השבועון הזה היא בראש־ובראשונה פוליטית־חברתית, לאו־דווקא מיסחרית. קשה מאד להתייחס לאיזו כתבה פוליטית או אחרת, כאשר ידוע שכותב המאמר אחראי בצורה ישירה גם לטור־רכילות ילדותי וסנסציוני.

בן־אדם שאינו מתבייש לספר לקוראיו סיפורי אהבה וגירושין בקרב הבוהמה, ו־מאמין שזהו רצונם, הוא: א) בעל מגמה מיסחרית מובהקת, היות שהוא נותן לקהל מה שטוב בעיני הקהל, ולא מה שהוא (העורך) חושב כטוב. ב) הוא, למעשה משפיל, את ציבור הקוראים, משום שהוא רואה בהם אנשים בעלי רמה מוסרית נמוכה ביותר.

זה נוגד הודעה שפורסמה בהעולם הזה, והמוכיחה — לדבריו — כי מיספר המשכילים (פרופסורים, אינטלקטואלים ושאר ירקות) שקוראים את השבועון תג"ל, גדול ממיספר קוראים אלה של שאר העיתונים בארץ.

איין המאירי, לונדון

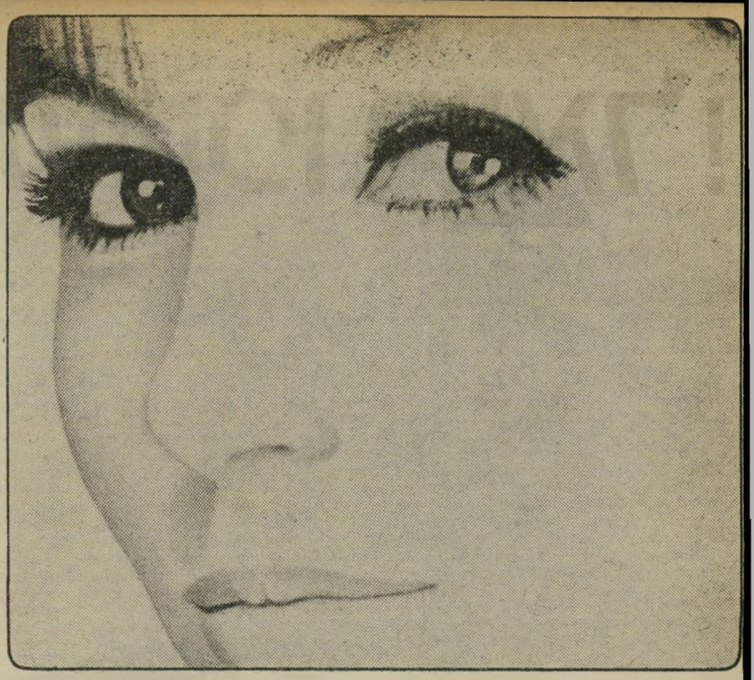

Long Lash

ריסים ארוכים עשירים וטבעיים בעזרת תכשירי הטיפוח והאיפור Long Lash של הלנה רובינשטיין.

לטיפוח ולחיזוק ריסייך
התכשיר החדש
Long Lash Treatment
קרם לילה המכיל מרככים
ומוסיפי לחות להזנה ולחיזוק
ריסים שבירים, יבשים ופגומים.
Long Lash Treatment מעניק
לריסייך גמישות וחיות.

ולאיפור ריסייך—
Long Lash Mascara המגוון
את ריסייך ומדגיש את יופי עינייך.
Long Lash Mascara מכיל רסיסי
שיער הנדבקים לריסייך ומוסיפים
להם אורך ממשי ומראה עשיר.
Long Lash Mascara במבחר
גוונים מאפר ומבליט את יופי ריסייך.

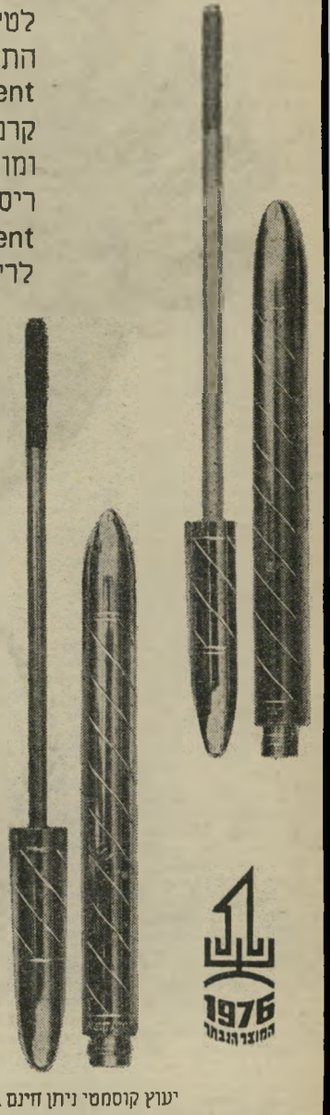

הלנה רובינשטיין
מדע היופי

1976
המוצר הנבחר

יעוץ קוסמטי ניתן חינם במרכז ההדרכה של הלנה רובינשטיין
שדרות בן־גוריון 94, תל־אביב. טל. 240256 בימי ב', ג', ד', בין השעות 3.30 — 6 אחה"צ.

מכתבים

שיטות להשגת מידע

ברצוני להתייחס לכתבה בעניין צוואתו של אריה פלורסהיים (העולם הזה 2003), אשר טענה כי הנ"ל נישל את בנותיו מ־עזבונו לטובת הקרן־הקיימת־לישראל, ב־נסיבות שאינן כשרות.

ובכן, כאשר פנה אלי אחד מכתבי העי־תון, וביקש ממני מידע בנושא זה, הפניתי אותו לעורך־הדין של קיבוץ אדמית, שבו אני חבר, המטפל בנושא זה. כאשר הופיעה הכתבה, הופתעתי לטובה. למרות שה־מאמר היה כתוב בסיגנון סנסציוני, שאינו אהוב עלי, יש לציין שלא היו בו אי־דיוקים בקשר אלי.

מצד שני, לא יכולתי להבין את דניאלה פלורסהיים, בתו של המנוח, אשר מסרה דברים לא־נכונים ופוגעים על אביה המ־נוח, ואשלול היתה מוכנה להצטלם לצורך הכתבה. באופן אישי לא התרגשתי מכל העניין, למרות שלא אהבתי את הופעת שמי בעיתון.

אך לצערי, הפרשה לא נגמרה בזה. רק עתה קיבלתי, מצד אחר, מידע מדוייק על הדרך והאמצעים שבהם השיג הכתב את הפרטים לצורך כתיבת המאמר. אינני רו־צה להיכנס לזה, רק כואב לי מאד לשמוע, לאיזה מצב נפשי קשה הגיעה דניאלה פלורסהיים לאחר פירסום הכתבה בעיתונ־כם. דניאה היא בחורה צעירה ורגישה, ו־הכתבה גרמה סבל רב לה, ועוגמת־נפש רבה לידידיה. יש לי חששות שכל זה יג־רום לה לרדת מהארץ בסופו של דבר.

לא־מכבר שמעתי את אורי אבנרי ב־תוכנית־רדיו, שבה דיבר על סיפורו החדש של היינריך בל הכבוד האבוד של קתרינה

דניאלה פלורסהיים
צעירה ורגישה

בלום. הוא שלל מכל־וכל את שיטות־העבודה והמטרות של עיתון כמו הבילד־צייטונג, המוכר גם לי. לצערי הרב, קי־בלתי עכשיו את הרושם הכבד שגם העולם הזה נוקט אותם האמצעים שעליהם מסופר בספר, בצורה עניינית ומרשימה.

נדמה לי שגם דניאלה פלורסהיים נפלה קורבן לעיתונאי חסר אחריות מוסרית.

יוחנן הובר, אדמית

● הפרשה הגיעה לבית־המישפט־המחוז־זי בתל־אביב, אחרי שבנותיו של המנוח הגישו בקשה לבטל את צוואתו. משום כך לא היה לכתב כל קושי להגיע אל המיס־מכים, בדרך כשרה לחלוטין.

לא מיליונים

ברצוני לתקן פרט מוטעה, שהופיע ב־מדור „קורא יקר" (העולם הזה 2011), או־דות השבועון המצרי אחר סאעה.

שבועון זה נוסד ב־1943 על־ידי העיתו־נאי מוחמד אל־תאבעי, אחרי שפרש מן השבועון רוז אל־יוסף. ב־1946 נקנה אחר סאעה על־ידי האחים עלי ומוצטפה אמין, בעלי אחבאר אל־יום מאז 1944. זאת, בשל הרעת מצב בריאותו של אל־תאבעי.

מוגזם לומר ששבועון זה הוא השבועון הערבי הגדול והנפוץ ביותר. עד למילחמת־האחים בלבנון, ההערכה היתה שמקום זה תפוס על־ידי השבועון הלבנוני אל חואדס. מיספר קוראי אחר סאעה אינו עולה על כמה מאות אלפים — אבל לא מיליונים.

ו. נחמיאס, ירושלים

יש לדייק בציטוט

המדור „אתה והלירה", ככל מדור אחר בעיתון, חייב לקיים את הכלל של „נכון שמעניין ומעניין שנכון." לגבי המחצית הראשונה, נכון שהמדור מעניין; אבל כמר־כן, מעניין שהוא לא נכון. ליתר דיוק, אינו נכון בחלקו, לפחות בשני מיקרים — שבהם הוא מתייחס לבנק סוויס־ישראל ולפעילותו בעבר.

אתייחס לשתי ידיעות, שהופיעו בשני מיקבצים במדור זה (העולם הזה 2001, 2002). בידיעה שהופיעה תחת הכותרת „קליין מכר את חלקו באמריקן בנק" נכתב, שלקבוצת פילים קלוצניק, אברהם פיינ־ברג, סול קוטאי ואברהם בים, היו 50% של שליטה בנק. ובכן, לא היו דברים מ־עולם, אלא לשלושת הראשונים היו מניות במיעוט בלבד. ואילו לאברהם בים, עד כמה שידוע לי, לא היתה אף לא מניה אחת. זאת, למרות שהיה תקופה מסויימת חבר מועצת־המנהלים.

ואילו בידיעה שהוכתרה „נמכר בנק

מכתבים

את החלטת ועדת ההקצבות, כאשר בעילום שמם.

ג'קסון יוזם חקיקה נגד חברות המצייתות לחרם

המשטרה תבקש כנראה הארכת מעצרו

וא"ויגנטון 18 (עסט"א), ה' | פילדלפיה 18 (עסט"א), שני ב'

כותרת ב„הארץ", 19.3.76
רון צורי, חיפה

לדניאל שלי

לשלוש השנים
תודה על כל רגע

דניאל

מודעה ב„הארץ", 23.3.76
חנה דווידי, באר־שבע

סוויס־ישראל" נכתב, שוויליאם רובינזון היה מבעלי־המניות העיקריים של בנק סוויס־ישראל. שוב, לא מיניה ולא מקצתיה: מעולם לא היו לרובינזון מניות בבנק סוויס־ישראל. אולי, לעיתים, קנה בבורסה כמה מניות ומכר אותן אחר־כך.

יהודה אסיא, תל־אביב

● הקורא אסיא, שהיה בעבר מנהל־כללי ויו"ר מועצת־המנהלים של בנק סוויס־ישראל, אינו מצטט נכונה ולכן מכ־חיש מה שלא פורסם. בידיעה השנייה נא־מר, לגבי רובינזון: „השותפים המקוריים היו קבוצת יהודה אסיא ויליאם רובינזון. בשום מקום לא נאמר כי הוא היה מבעלי־המניות העיקריים.

כך גם לגבי הידיעה הראשונה. נכתב בה כי לקבוצת קלוצניק־פיינברג וקיטאי ובים, היו 50% של השליטה בבנק. ואכן, הם ניהלו את הבנק וקבעו בו הכל. מר אסיא ודאי מיטיב לדעת כמה אחוזים היו להם, ויתכן מאד כי שלטו בבנק והחזי־קו בפחות ממחצית הבעלות.

כולם יילכו לוואדוץ

שמעתי את הודעתו של הבי־בי־סי על כך שהנשיא סאדאת ביטל את חוזה־הידי־דות של ארצו עם בריתהמועצות.

האמריקאים יבינו רמז זה, על אפו ועל חמתו של הלובי היהודי.

אבל האדונים שמעון פירסומת ושות' הקריבו כבר מזמן את האינטרסים של עם ומדינה שלמה, על מיזבח אורות ה־טלוויזיה והפיטפוטים.

אם חס־וחלילה יבוא חורבן בית שלישי, ינהגו הם כיוספוס פלאוויוס. אך במקום לרומי, יילכו ואדוצה.

אברהם קופר, אנטוורפן

בית־שימוש, לא פסלים

ברצוני להביא לידיעתכם מיכתב ש־שלחתי אל ראש עיריית תל־אביב, מר שלמה („צ'יצ'") להט, וזה לשונו:

בימים טרופים אלה, כשהמדינה נמצאת בפשיטת־רגל, ומקוזזים במשכורות ובסוב־סידיות, נדהמתי לקרוא שהקצבתם יותר ממיליון וחצי לירות לחשבון פסלים לקי־שוט העיר.

איך אתם לא מתביישים להתהולל על חשבון משלמי־המיסים? לפחות אם היה לכם טעם. בכל פעם שאני עוברת ברחבת העירייה, אני מתרגזת. אם הייתם בונים שם בית־שימוש ציבורי, היה יותר טוב.

מדינה פוצ'קין, תל־אביב

מי שיתרוצץ בכבישים

ביחס לכתבתו של מאיר דורון מרחובות („פורום", העולם הזה 2010). על לימודי־הנהיגה, אני חושבת שהוא שכח את

(המשך בעמוד 10)

Brut
לגבר האמיתי

by faberge

אחרי גילוח...
אחרי מקלחת...
אחרי הכל!

Faberge

לאוהבי החיים

משווק ע"י "לון", להשיג בפרפומריות המובחרות

אורי אבנת/צילום בורברג

היורדים רוצים הביתה

מאות אלפי ישראליים חיים ברחבי העולם — ממנאוס בירת אמזונס אשר בברזיל, עד למרכז האמריקות: פנמה, אלסקה בצפון וחונג־קונג, וכלה ביפן במיזרח.

מקומות יותר מאוכלסים בישראלים הם ארצות־הבריח, קנדה, אמריקה הדרומית והמרכזית, ארצות אי־רופה, אפריקה, אסיה ואוסטרליה. אין כימעט מקום בעולם שאין בו ישראלים. הם היו, מתו ונקברו בחו"ל, הולידו ילדים וערכו בני־מיצווה, חיתנו את ילדיהם ונהנו מהנכדים. שמחו בניצחונות ובהישגי ישראל, ובכו על כישלונות ואסונות בישראל. הישראלים וצאצאיהם השתרשו בחו"ל, איש־איש וגורלו: במדע, בכלכלה, במיס־חר, בתעשייה, בעלי מיקצועות חופשיים, בתרבות ובאמ־נות במולדתם המאומצת.

בעולם הגדול נהוג שכל מדינה משתדלת, שאזרחיה שהיגרו מעבר־לים לא ינתקו את חקשר הרוחני למולדת האם, יתמידו בביקורי־מולדת, וימשיכו באורח החיים, בשפה ובמינהגים של המולדת חישנה.

והנה, שעה שמדינות אחרות מקילות על ביקו־ריהם של תושבים־לשעבר, חרי התנהגות מדינת ישראל רומזת בדיוק על התיפך מזה. ישראלי המבקר בישראל נתקל בקשיים שאין להם כל הצדקה, ואינם קיימים היום אפילו במדינות נחשלות. בזמן שישראל מבודדת בעולם ומושפלת באו"ם, הפקידים בירושלים מרשים לעצמם להמאיס ולהרחיק יותר ויותר את הישראלים ברחבי העולם, מהקשר הרופף שעדיין מרתק אותם ליש־ראל. נראה שדולר התיירות של הישראלים איננו רצוי בישראל.

יחס זה מתבטא בכך שישראלי הבא לביקור־מו־לדת, עם דרכון ישראלי, חייב להפסיד הרבה שעות יקרות מחופשתו הקצרה בריצה למישרדים שונים ובין פקידונים משונים, במקום לקבל אישור „פטור ממס־נסיעות" בו־במקום, בשדה־התעופה, עת התייר מגיע, חייב הוא לבזבז חצי יום בתור בבניין כל־בו „שלום", אחר־כך מתחילות תריצות תקשורת בפטור משירות צבאי.

איך אפשר לחייב ישראלי חחי באופן קבוע בחו"ל, בשירות צבאי?

ועניין הנתינות חכפולה: חוקי ישראל קובעים, שמי שחיה פעם אזרח ישראלי ולא ויתר על אזרחותו, חייב אפילו בביקור בישראל להשתמש בדרכונו הישראלי ולא בזה של מולדתו החדשה המאומצת. מדוע?

שמעתי מאות תלונות על ישראלים שביקרו או שרצו לבקר בישראל, ושינו את דעתם. כמו, למשל, מישפחת א.ב., שמונה שנים בקנדה. הבן כעת בן תשע־עשרה, לומד באוניברסיטה. בחופשת הלימודים שלו רצה לבקר עם מישפחתו בישראל, אבל לם פחדו שיגייסו את הבן. במקום לישראל, נסעו לחוואי. ד.א. בא עם הוריו לקנדה כשהיה בן שש. כיום הוא בן עשרים ושש, בוגר אוניברסיטה ופקיד גבוה במחלקת־ההגירה של ממשלת קנדה. אינו מבקר בישראל, חיות שכל עוד הוא תושב קבוע של קנדה, אינו מבין מדוע עליו לשרת בצה"ל.

אולי זה לא פטריוטי, אבל זוהי המציאות. זכותו של כל אדם לבחור לו את מקום־מגוריו.

ש.ה. חי בקנדה חמש־עשרה שנה. שני ילדיו נולדו בקנדה. רצונו לבקר בישראל עם מישפחתו, והקונסוליה הישראלית דורשת שירשום את ילדיו בדרכון הישראלי שלו. הוא הסביר להם שאשתו וילדיו נולדו בקנדה והם בעלי דרכונים קנדיים. הקונסוליה לא ויתרה. ש.ה. ויתר על ביקור מישפחתו בישראל, ונסע לאירופה.

א.נ., יהודי בן שישים, פקיד בכיר במוסד יהודי מקומי. מ־1950 עד 1952 חי בישראל, יליד אירופה, טילפן לקונסוליה הישראלית והודיע להם שיש לו דר־כון קנדי, אבל פעם חי שנתיים בישראל. הודיעו לו שעליו להצטייד בדרכון ישראלי. הוא ביטל את בי־קורו בישראל.

■ ■ ■

הגרוע שביורדים שווה למדינת ישראל יותר מהטוב שבעולים. יש יהודים שלא יסכימו איתי, אבל זוהי דעתי. היורד שהיה פעם ישראלי שולט בשפה, ומכיר את המנטאליות הישראלית. יש לו הרגשה בלב, והוא אוהב את ישראל שבה הוא חונך. לעומתו, עולה חדש, הכל זר לו: המנטאליות, הסביבה. אין הוא יכול לאהוב דבר שאיננו מבין. והירידה נמשכת.

נפסיק לחיות באשליות: אם במשך 28 שנים לקיום המדינה אין לנו שישה מיליון יהודים בישראל, הרי בסוף המאה הנוכחית יחיו בישראל שלושה מיליון יהודים, וברחבי העולם יחיו שלושה מיליון ישראלים־לשעבר וצאצאיהם.

הוועדה לקליטת ישראלים חוזרים החליטה להע־ניש את אזרחיה בחו"ל, מפני שיותר מדי טוב להם שם והם חיים בתנאים יותר משובחים מאשר אחיהם במולדת! או שממשלת ישראל אינה מעוניינת בתו־שביה־לשעבר, שבינתיים חיו בחו"ל ונפתחו להם העי־ניים. הם קלטו אופקים חדשים, ורגילים לאורח־חיים נורמלי.

קנדי החוזר לקנדה אחרי חמש שנות שהייה בעו־לם, דינו כדין מהגר, עולה חדש. כל צרכי ביתו, אבי־זרים חשמליים, כולל מכונית, סירת־מנוע וכו', פטורים מכל מס שהוא.

יינתנו כל התקלות והמענקים לישראלים החוזרים להשתקע בישראל, לא רק ליורדים־ישראלים חוזרים, החיוניים למדינה, אלא לכל ישראלי. יינתנו לכולם סיוע מיוחד, וזכויות־יתר, פטור מלא ממכס ומס־קנייה, כולל אביזרים חשמליים ומכונית.

מיהו ישראלי בחו"ל? זה הנושא דרכון ישראלי ומדבר עברית בבית. אבל העיקר היא ההרגשה שבלב. ישראלי בא בערב לביתו אחרי העבודה, מחפש בטל־וויזיה כל תמונה מישראל, קורא בעיתון כל חומר על ישראל, בוכה על כישלונות ישראל, ונתנה מחישגיה. אין חשיבות לזמן שהותו של היורד בישראל וכמה שנים היה תושב בה. כפי שאמרתי, העיקר הוא הרגש שבלב.

מה הזכויות שמדינת ישראל מעניקה לאזרחיה ותו־שביה לשעבר? שום זכויות. אפילו לא זכות בוחר, אם־כי מחייבים אותו לחחזיק דרכון בתוקף, למיקרה של ביקור בישראל. כשישראלי בא לקונסוליה ישראלית ומצפה להבנה וחמימות, מסתכלים עליו כמו על אחד שנכשל. נסבל, במיקרה הטוב ביותר — חצי־בוגד, במיקרה הגרוע.

כל ישראלי הוא שגריר־זוטא. גם לישראלים בעולם יש דיעה על המתרחש במיזרח־התיכון. אופק המחשבה שלהם התרחב במשך שהותם בעולם הגדול. הם מתווכ־חים בחום עם בני המקום באשר הם שם, ומסבירים את השקפתם לגבי בעיות המיזרח־התיכון. בזמן האח־רון אנחנו שומעים צעקות של זרים לא נעימות ביותר, כגון: „בגללכם, הישראלים, כל הצרות הכלכליות בעו־לם. בגללכם אנחנו משלמים יותר בעד כל גלון דלק למכונית, ואנחנו רוצים בנזין ולא ישראל."

רק דבר אחד רוצים הפטריוטים מאיתנו — כסף... לתרומות אנחנו טובים. יחד עם כל היהודים חמקו־מיים אנחנו מקבלים הודעות לתרום לקרן ביטחון, חירום, לקנות איגרות־חוב של מדינת ישראל. ומעט הישראלים שהתעשרו בעולם, זוכים אפילו לחיוך מהקונסול, בזכות כספם.

מוזנחים ומנודים על־ידי נציגי ישראל, קיימים קרוב למיליון ישראלים ברחבי העולם. במקום לרתום כוח עצום זה לתועלת המדינה, מרחיקים אותם. המדי־נה קובעת כי מיספר היורדים מאז קום המדינה הוא רבע מיליון. מסיבות מובנות ניתן המיספר הנמוך הזה לפירסום, אבל מיספר זה רחוק מאד מהמציאות.

די שהקונסוליה הישראלית תגלה את מיספר הישי־ראלים הרשומים בכל קונסוליה, וקחו בחשבון: א) הרבה מישפחות וישראלים בודדים יצאו לחו"ל כ־תיירים ושליחים, וכך הם מופיעים בסטטיסטיקה, ואחר־כך סידרו ניירות־קבע כמהגרים; הרווקים שהת־חתנו עם בנות המקום, בעלי־מיקצוע ובעלי־קשרים. ב) מסיבות מובנות, ישראל משתדלת תמיד להקטין את מיספר היורדים הרישמי. ג) הריבוי הטבעי של היור־דים, והירידה המתמדת.

הישראלים בעולם הגדול הם כוח, הם חומר אנושי טוב ובעלי עמדות שונות. הם תורמים למדע, כלכלה, תעשייה, חינוך, מיסחר ואמנות במולדתם החדשה־המאומצת.

■ ■ ■

האם יש טעם לחיים בחוץ־לארץ מבחינה רוחנית? אייעץ זאת למתכוננים להגר מישראל. אין אדם יכול לברוח מעצמו. אותן הבעיות בכל מקום. אתה באת אליהם — תסתגל או תסתגר, תבנה לך את האי הקטן שלך או, אם נשבר לך, תחליט לחזור לישראל — תחזור כמו מיסכן. בכל העולם עוזבים אנשים את המולדת והולכים לחפש גורל יותר טוב מעבר לים, בנכר. האדם חי בתיקווה שבמקום אחר גדול יותר, עשיר יותר, יצליח יותר. זוהי הפילוסופיה של המהגר.

בחנויות הסופרמרקט בקנדה וארצות־הברית אפשר למצוא מיצרכי־מזון ישראליים, כגון תפוזי יפו, מיצרכי „אוסם", שוקולד, מרקים וכו'. איש לא טרח לשלוח חוזר לישראלים בעולם שיתמידו בקניית תוצרת ישראל כדי להגדיל את הייצוא הישראלי, כי ייצוא זה הוא עורק־החיים בכל מאזן כלכלי ממלכתי.

נלמד מהאיטלקיים. ברומא נערך לפני זמן־מה קונגרס של מהגרים איטלקיים מכל קצווי העולם, הם דנו: 1) על ביטול השירות הצבאי לאיטלקים החיים מחוץ לאיטליה; 2) חינוך; 3) עמלה יותר נמוכה של בנקים איטלקיים הפורטים צ'קים, בדולרים, פנסיות ומתנות הנשלחים מחחוץ; 4) נתינות כפולה, והזכות לכל אי־טלקי לבקר באיטליה עם כל דרכון שחוא; 5) שום הט־רדות וביזבוז זמן של מכס ומחלקת־ההגירה לאיטלקים הבאים לביקור; 6) תושב חוזר אחרי חמש שנים בחו"ל זכאי לכל הזכויות.

מדוע אי־אפשר לערוך קונגרס של ישראלים שהיגרו לחו"ל? הרי אנחנו חושבים את עצמנו יותר חכמים מכולם.

השנים חולפות, וכולנו מזדקנים. יש ילדים של יש־ראלים שגדלו בחו"ל ולא ידעו את ישראל. כמה מהם ייכרתו מאיתנו בעתיד הקרוב? איפה הדתיים שלנו, המתיימרים להיות הקונסולים של אלוהים? למי הם דואגים?

יש יורדים שנשמתם תהיה תמיד שייכת למולדתם הישנה. כל העולם הוא ביתם, אבל המולדת חיא ב־דמם. הם נסעו מעבר־לים להיטיב את מצבם הכל־כלי, וכשיהיה להם די כסף הם יחזרו, אבל הם רו־צים לחזור בכבוד.

אסיים בדרישה לממשלת ישראל. אם אתם מעוניי־נים בישראלים הגרים בחו"ל שישתקעו בארץ־ישראל, הנעימו את ביקורי־המולדת שלהם, שחן גם נסיעות־גישוש להיבנות מחדש, עיזרו להם להשתרש שוב במו־לדת — בכבוד.

שרגא מץ, אונטריו, קנדה

קצת ביקורת קונסטרוקטיבית

הנני קורא ותיק של שבועונכם, ותומך נלהב בגני־שתכם לפיתרון הסיכסוך הישראלי־ערבי. אני מעריך מאד את אומץ־לבכם בכל הקשור בפרשיות של שחי־תות כלכלית ומוסרית. אך עם כל זאת, יש לי ביקורת על גישתכם העיתונאית, ועל סיגנון מסויים שהשתלט על העיתון. אני מקווה שעיתון, הרגיל בטפיחות על השכם, לא יתנגד לקצת „ביקורת קונסטרוקטיבית", ושחערותי תילקחנה לתשומת־ליבכם.

נראה לי, שבעת האחרונה עיתונכם מכוון לקבוצה מסויימת, או למעמד מסויים של אנשים בארץ, וחפץ להיות כלי־ביטויים. מדוריכם אנשים ורחל מרחלת אפופים חילה של סגידה לסוג מסויים של אנשים, הרו־צים לראות את שמם מופיע בעיתון לעיתים תכופות. הבדיחות והאנקדוטות הנקשרות עם שמם הינן, בדרך כלל, על רמה נמוכה מאד ואינן מעלות חיוך או הערכה חיובית.

אם תשימו לב, תיווכחו שפולחן־אישיות זה מת־רכז בדרך־כלל סביב אנשים שמיקצועם חוא טייס, דיילות, או בעלות על מיסעדות ומועדונים. במאמץ לא רב יצרתם „מעמד עליון" חדש, וחוספתם לו זוחר מפוקפק. ואחר־כך אתם תמחים מדוע „קשה לתאר אובייקט מתאים לשינאת חמונית יותר מאשר חטיי־סים..." או מדוע „...חטייסים מעוררים קינאה כללית."

ניסיונכם להיות אנשי העולם הרחב הופך אתכם פרובינציאליים. כל אישיות המופיעה בעיתונכם אינה יכולה לעמוד בזכות עצמה, אלא בזכות קישרי־המיש־פחה שיש לה לזכות או לחובה. קצין־הרפואה הראשי של צה"ל אינו אישיות בפני עצמו, והייתם צריכים להוסיף באיזחי־שחוא מקום שחוא אחיה של רבקה מיכאלי. אודי דיין הסתבך ב„יופי של צרות", בזכות היותו אחיו של אסי.

נכון ש„כל ישראל חברים", אבל לא כל אחד רוצה להיות ידוע כקרובו של מישחו. נוסף לכך, לא כל אחד רוצה להיות מוזכר בעיתון בשעה שקרובו עשה מעשה כלשחו.

דבר נוסף חפוגע קשות בעיתונכם, לפי דעתי, היא הגזענות. גם כשאין כל צורך בהזכרת מוצאו האתני של אדם, אתם אונסים את המישפט וכוללים עובדה זאת ללא כל צורך. ומגדילים לעשות, כשחושבים אתם שיש לאדם מסויים קשר כלשחו ליחדות. למשל: „מאראש, יחודי בעצמו..." או „המפיק־מפיץ היחודי ג'ו לוין," וחרבה אחרים. מה חייתם אומרים אילו עי־תונים זרים היו מתחילים להוסיף תארים אלה לשמות אנשים? מייד חייתם מזדעזעים, ומאשימים אותם בגזענות.

תוספת מיוחדת אחרת היא זו של שמות־תואר שונים בגוף המאמר, או ליד תמונות. שמות־תואר אלה, שהינם סובייקטיביים ומתייחסים לתכונות פיסיות מסויימות, בוודאי העלו כבר את חמתן של חברות חליגה לשיחרור האשה, או כל אשה אחרת המכבדת את עצמה.

מדוע כל אשה צריכה להיות „יפהפייה בלונדית בעלת גוף משגע," „המתנדבת היפה שמכרה בדוכן עבודות־היד," „אחת היפות במתנדבות," „השחקנית היפה והכישרונית," „...היפה, דיילת־לשעבר," וכו'? האם יש להניח שמי שהופיעה בעיתונכם ולא זכתה ב־כתרים אלה איננה יפה או כישרונית?

ומה עם הסגידה לתופעות אחרות, שהינן חלק מהווי־החיים של אותה „עילית חברתית" שיצרתם? קחו, למשל, את „אורגיות לפורים" במדור רחל מרחלת. סיגנון־הדיווח רווי הערצה לתופעה ולגיבורים, ויש להניח שבעתיד הקרוב תוכלו לטפוח על שיכמכם הקו־לקטיבי, ולומר שתרמתם משהו להרחבת האופקים של אותם צרי־אופק הנחשבים על־ידכם כ„פרובינציאליים".

אם ברצונכם להיחשב כאנשי־מיקצוע רציניים, רצוי שתעלו מחדש על הפסים, ותשנו את סיגנונכם המכוון לקבוצה מסויימת ו„אכסקלוסיבית" שיצרתם, ותתרכ־זו בעניינים שיש לתקנם „בלי מורא, בלי משוא־פנים."

עודד בורובסקי, מרצה, אוניברסיטת מישיגאן, אן ארבר, ארה"ב

מכתבים

(המשך ממעוד 7)

המצב על כבישי הארץ, מצב זה קטא־סטרופאלי, גם ללא כל אב או חבר שירצה ללמד באופן פרטי אחד מבני־המישפחה את תורת הנהיגה, ללא אמצעי הביטחון והעזר שנמצאים בכל כלי־תרכב של בתי־הספר לנהיגה.

ההוצאה על לימודי־הנהיגה, גדולה ככל שתהיה, ממילא היא חד־פעמית, כך שה־עסק אינו נורא כל־כך.

אני בעד המשך המצב הקיים. רק חסר לנו שבני 17—16 יתחילו להתרוצץ על הכבישים עם מורים פרטיים.

רינה, באר־שבע

תפקידו של עיתון

מהו תפקידו של עיתון כהעולם הזה? האם הועדתם לעצמכם את תפקיד הזרקור, המופנה דרך־קבע לפינות החשוכות והא־פלות של החברה הישראלית, בכל המישו־רים? מזה שנים אני מזין עיני בעשרות רבות של גיליונות העולם הזה, ובמהלכן ראיתי והבנתי שאכן זהו תפקידכם.

זהו העיתון היחידי בארץ שלא יחסס לתקוף, לבעוט (גם בעצמו) בכל דבר חריג ושלילי, ועל כך לא תבורכו — כי פשוט, זהו תפקידו של כל עיתון. הצרה בישראל היא שהעיתונות קנויה מיפלגתית. אין כל ספק שהעולם הזה עומד תחת חסותו של אורי אבנרי, ראש סיעת כוח־חדש. אך למען האמת, מתי ראינו וקראנו כפייה מיפלגתית מעל דפי השבועון? ועל כך כן תבורכו.

בכל זאת, תמהני. לא די בביקורת קט־לנית. ברצוני לפנות אל מר אבנרי בכמה שאלות: איך אתה חיית עורך מערכת־מס חדשה, שלא תפגע במעוטי־היכולת בארץ? איך היית אתה פועל נגד אילי ההון הש־חור? תן לנו שבוע מישדרים בטלוויזיה (חיובית)!

האם די בפירסום הביקורת השלילית או הסקופים למיניהם? מה החיוב שבפירסום השלילה? לדעתי, בעיתון היחידי בארץ, עליכם לייעל — אם בצורה שאילתות, אם בצורת הגשת הצעות־ייעול לדרגים הגבו־הים ביותר.

עליכם להוכיח שאינכם סתם מן ה־„בועטים" שקמו אחרי מילחמת יום־הכי־פורים. לפי ההיסטוריה של השבועון הינ־כם ותיקים במיקצוע זה, ועתה עליכם להוכיח זאת בצורה חיובית.

בני אנקורי, כפר־סבא

טעות לעוזם צודקת

השפוט חיים אילת דחה את בקשת המשטרה להא־ריך ב־10 ימים את מעצרו של חבורה, העובד בעיריית

„ידיעות אחרונות", 18.3.76
מירי גדרון, חיפה

בתחילה, כאשר ירד בן־טובים מהמגרש, הוא ניסה להבליג על בריאות־הגנאי של האוהדים. אבל בקץ דקות אחדות, כאשר

„חדשות הספורט", 21.3.76

לבאר־שבע... כאשר יצאו שחקני הפועל תל־אביב מה־מגרש בבאר־שבע והאוטו־בוס עמד לעשות דרכו ל־מלון מקומי, החלו חומי מוח ליידות אבנים על האוטובוס ולנפץ את שמשותיו.

„חדשות הספורט", 21.3.76
יהודה מטלון, תל־אביב

מודעה בעיתונות
יצחק שביב, נתניה

הנדון:

„המאה השחורה" הולמת שוב - אך הפעם היא יהודית

הגטו המטולל

ה תמונות נראות כמו נלקחו מתוך סיוט.

הוא מלווה את עמנו מזה מאות בשנים.

כנופיית הפורעים המוסתים פורצת בשאגות פראיות אל תוך הגטו.

מאחרי התריסים המוגפים מביטים יושבי הבתים באספסוף המזויין, כשעיניהם קרועות לרווחה מפחד. נשים חובקות את ילדיהן, מחפשות בקדחתנות ילדים שנעלמו.

הפורעים מנופפים רובים ואקדחים ויורים לכל עבר. הם יודעים כי לתושבי הגטו אין נשק. הם גם יודעים שדבר אינו יכול לקרות להם, כי במיקרה הצורך יחושו החיילים והשוטרים לעזרתם.

אבנים עפות לתוך חלונות־ראווה, קול נפץ הזכוכית מתמזג בשאגות וביריות.

ילדים מפוחדים נראים בפתח של בית. הפורעים משסים בהם את כלביהם, בצחוק סאדיסטי.

איש־דת מזוקן נקרה בדרכם של הפורעים. הם תופסים אותו ומכריחים אותו לנקות את הרחוב. צחלת־שימחת מלווה את הזקן, כשהוא מתכופף ומפנה את האבנים...

■ ■ ■

כן, זהו פוגרום. אבל פוגרום מייוחד־במינו.

המילה „פוגרום" נולדה ברוסיה, והיא באה להגדיר התפרעות של אספסוף נוצרי נגד יהודים.

ואילו הפוגרום המתואר לעיל נערך בארץ־ישראל, בידי מתפרעים יהודיים, נגד אוכלוסייה ערבית.

ברוסיה התפרעו אנשי „המאה השחורה", גוף דתי קנאי, נוצרי־פראוסלאבי, בעל מטרות פוליטיות.

בחברון התפרעו אנשי „המאה השחורה" היהודית, קנאים דתיים הנושאים מגיני־דויד.

■ ■ ■

הלב מתפרץ לשמע צירוף המילים „פוגרום יהודי", או „פאשיזם יהודי".

באופן אינסטינקטיבי, אנחנו מתקוממים נגד צירופי־מילים אלה. איננו יכולים לסבול אותם. נהרות של דם יהודי נשפכו בפוגרומים. פיראמידות של גוויות יהודיות נערמו תחת שילטון הפאשיזם.

אך האסוציאציות חזקות מדי. אי־אפשר להימנע מהן.

היש סמל לפוגרום מבעית יותר מן הכלבים הטורפים, המשוסים בילדים?

זה קרה בחברון.

היש צליל אופייני יותר לליל־הבדולח, מאשר קול נפץ הזגוגיות בכל רחבי גרמניה ההיטלראית?

זה נשמע בחברון.

היש תמונה אופיינית יותר לסאדיזם של פלוגת־הסער, מאשר תצלום הרבנים היהודים הזקנים הזוחלים על אר־בעותיהם, כשהם מנקים את רחובות וינה במיברשות־שיניים, ומעליהם מאיימים וצוחקים הבריונים החומים?

דבר דומה ניראה בחברון.

הדימיון מעביר רטט בגופנו. הוא מעלה זיכרונות רבים מדי, שאותם ינקנו בילדותנו — מספרים, מתצלומים, מסיפורים של עדי־ראייה. ועוד חיים בקירבנו רבים ושרבים כדברים האלה במרעיניהם.

גרוזל־פרא גדל במולדתנו, נטע זר מגאני מאוס.

■ ■ ■

דו פורעים של קריית־ארבע צעקו, באוזני מסע־מגן־דויד, שלא תתרחש בחברון תרפ"ט שנייה.

הם לא חשו כלל שהם־עצמם מחוללים תרפ"ט שנייה — במהופך.

אין כל קשר בין חללי תרפ"ט בחברון לבין פלוגת־סער יהודית זו. הניסיון ליצור קשר כזה הוא חילול כבוד המתים.

התפילין שענד הקורבן והתפילין שעונד המתעלל — אינם אותם תפילין. הטלית שבה התעטף רב זקן, שחמ־תין למהלומת־המוות מידי פלח מוסת, אינה אותה טלית שבה מתעטף הרב משה לווינגר. כאשר הוא נותן פקודה לירות בילדים בלתי־מזויינים.

קידוש־השם וחילול־השם יכוים לכבוש או־תם סמנים בדיוק — אך הם נשארים דבר והיפוכו.

בני־הישיבות של חברון ב־1929 גרו בלב ים ערבי, חסרי־אונים וחסרי־ישע, כשכל מיבטחם באמונתם. הם לא יכלו לסמוך על החיילים והשוטרים של השילטון הזר, ואילו בני־הישיבה המזויינים של קריית־ארבע חיים כבני גזע־אדונים בקרב אוכלוסייה קולוניאלית חסרת־כוח. הם חמושים מכף־רגל עד קודקוד בכלי־ההרג החדישים ביותר, בעוד ילדי חברון יכולים לזרוק, לכל היותר, אבנים. האברכים של 1929 היו גיבורים, בהשוואה לפחדנותם של „יורשיהם".

ובעיקר: אנשי קריית־ארבע משגשגים וחורשים מזימות תחת מיטריית־הכוח של צה"ל, בשטח־כיבוש, כשכל רגע של חייהם מוגן על־ידי כוח־הארתעה של מטוסים וטאנקים. לא כחם־שלהם מעניק להם את עוזת־המצח המתנשאת של גזע עליון, אלא כוחנו שלנו, של כל עם ישראל.

זוהי עובדה. ובגלל עובדה זו, אחראי כל אחד מאיתנו לפוגרום של משה לווינגר, כשם שהטלנו על כל גרמני את האחריות לזוועות פלוגות־המפעד.

■ ■ ■

איך נזרע צמח רעיל זה באדמתה של חברון? חשוב לזכור את הפרטים, כי יש בהם לקח מר.

הם באו במירמה ובכחש. המושל חצבאי

משה לווינגר: עבד כי ימלוך

חתיר להם לבוא לתפילת־ספח ולערוך שם סדר. הם ניצלו את ההיתר כדי להתמקם בעיר חברון.

המושל הצבאי שראה בהונאה חצופה זו סכנה למי־לוי תפקידו ופגיעה בצה"ל, רצה לגרשם בו־במקום. הדבר היה קל, ולא היה מעורר כל תגובה, מילבד כמה מילים חריפות בעיתונים הסבורים כי הפאשיזם משתלם.

אבל בינתיים הסתבכו העניינים בממשלה. גם אז חיתה זו ממשלה של עיובי־נפש, ריוו־פי־פירסומת, חורשי־אינטריגות וקיי־דעת.

החל המירוץ הגדול אל חברון. זכה בו שר־העבודה, יגאל אלון. הוא רץ אל עיר־האבות, התחבק והתנשק עם לווינגר ושות', הבטיח להם חסות, עבודה ושיכון. הוא חזר העירה כשליבו טוב עליו, ביודעו שהפעם הצליח להקדים את משה דיין, ולדפוק אותו.

אות־קין של הפשע של חברון חרוט על מיצחו של יגאל אלון.

אחריו רצו האחרים, ניצים ויונים, בהתחרות פרועה. משה קול לא פיגר אחרי זרח ורהפטיג. משה דיין, שהיסס תחילה מחמת לחץ הקציניס הזועמים בצה"ל, בגד בפקודיו (כמו תמיד) והצטרף למירדף.

כך „נקבעה עובדה בשטח". תערובת מבחילה של קנאות דתית של עובדי־אלילים, ניצול עבודתם של עבדים ערביים חסרי־זכויות, והתנשאות לאומנית של חיד־לי־אישים, מול מין יודן־ראט ערבי מפוחד ונכנע, זמחתרת של צעירים המבקשים להתקומם.

חברון 1976.

■ ■ ■

זו הלקח, ואוא צריך להרעיד כל לב: דרך ישרה מובילה מן „העובדה בשטח" אל הפוגרום.

בחברון הוכח כבר ברגע הראשון מי המנהיג ומי המונהג.

המנהיג היה — ונשאר — משה לווינגר. המונהגים היו — ונשארו — שרי־הממשלה, חברי־הכנסת, כיי־התיקשורת וכל המערכת הכושלת המתיימרת לשלוט בישראל.

מערכת זו מתפוררת ומתפרקת לעינינו. ההתפרקות החלה בכניעה המביישה ל„מאה השחורה" של חברון. אי־אפשר לכבד את העסקנצ'יקים, שאצו־רצו לנשק את כפות־רגליו של פסיכופאט ידוע, הרואה את עצמו בחלו־מות־התעתועים שלו כמשיח חדש.

כל זה קורה עכשיו שוב, בדיוק נמרץ, בקדום.

במקום יגאל אלון בא שימעון פרס. אז מה? במקום לוי אשכול בא יצחק רבין. מה ההבדל?

הכניעה היא אותה כניעה, והתוצאות תהיינה אותן תוצאות.

אם תישאר התנחלות בקדום במקומה, ואם יימשך הכיבוש הישראלי, יהיו פוגרומים כשכם כשם שהיה פוגרום בחברון.

הדבר נובע ממהותם של המתנחלים, כשם שמעשי „המאה השחורה" נבעו ממהותה־שלה, מעולמה הרוחני ומשאיפותיה הפוליטיות.

לא ייתכן דו־קיום בין חברון לקריית־ארבע, בין שכם לבין קדום — כשם שלא ייתכן דו־קיום בין הרב לווינגר לממשלת ישראל, בין גוש־אמונים למישטר דמוקרטי.

במקום שצומחות פלוגות־סער, שם גוועת הדמוקרטיה. בכל ארץ. גם אצלנו.

■ ■ ■

אך חמורות מן ההשלכות הפוליטיות הן המשמעויות הרוחניות.

איזה מין פאשיזם הוא זה, הצומח לו בקריית־ארבע ובקריות חמש, שש ושבע?

הפאשיזם יונק את כוחו מתשוקתם של עלובי־הנפש לדמות את עצמם כאשים־עליונים. לחידלי־אישים זהו המיפלט היחיד מאפסותם ומתחושת נחיתותם.

לגרמנים וליפאנים זה היה קל. הם יכלו ליונק מהיס־טוריה צבאית ארוכה, שבה רמסו וחמסו ושחטו עמים רבים.

אך מהם השורשים הרוחניים לסאדו־מאזוכיזם של משה לווינגר?

הוא ואנשיו בוודאי רואים את עצמם כבני גזע עיברי עליון, צאצאי המכבים והקנאים. הם בזים לגלות ולגטו.

אולם הם הינם הגטו בהתגלמותו החדשה, גטו מטורף, גטו משתולל.

לא קוואקים שיכורים התפרעו בסימטות חברון, אלא יהודים גלותיים, אכולי תסביכי־נחיתות, זרים לעולם. הפחד מפני הגויים הפך רצון לעשות שפטים בגויים. היראים מפני הכלבים הטורפים הפכו מאלפים של כלבים טורפים. השיגאה לעולם, על שהחריש למראה ההתעללות ביהודים, נשארה במקומה — אלא שעתה שונאים את העולם על שאינו מחריש למראה התעללותם של יהודים.

אותו דבר, רק במהופך.

עבד כי ימלוך.

■ ■ ■

משה לווינגר נתבע לדין בבית־מישפט צבאי.

לא על הפוגרום בערבים, אלא על פגיעה בחיילי צה"ל.

זוהי כניעה חדשה של המוסד המתיימר למשול בישראל.

מי שפוגע בצה"ל אינו פופולרי. עדיין אינו פופולרי. אפשר להעז לתבוע אדם לדין בעוון זה. אך מי שפוגע בערבים — מי יודע? לא כדאי להסתכן במישפט. למה יסתכנו העסקנצ'יקים בעימות ישיר וגלוי עם הפורעים?

תבענו זאת מאחרים, בתוקף מוסרי, בלהט של שר־חרי־צדק.

אבל כאשר זה קורה אצלנו, אנו מתנהגים כגרועים בגויים.

וכמותם, נישא בתוצאות פחדנותנו.

זה

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א:
חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון

בעיקבות נאום סקרנטון במועצת־הביטחון:

אזהרה ישראלית חריפה לארה"ב

שוקלת נקיטת סנקציות ● הממשלה תעריך מחדש את יחסיה עם הבית הלבן ● תיתכן הקטנת הסיוע לאמריקה

ממשלת ישראל שיגרה שדר חריף ביותר לממשלת ארה"ב ובו מחתה נמרצות על נאומו של סקרנטון במועצת הביטחון. בשדר קבעה ישראל חד־משמעית כי יחסיה עם ארצות־הברית עומדים בפני משבר חמור וכי יש בדעתה לבצע הערכה מחדש של מדיניותה ביחס לארה"ב. כן הבהירה ישראל כי נאום סקרנטון מקטין את סיכויי ארצו לשמש כמתווכת במזרח התיכון.

אישיות בכירה במימשל הישראלי אמרה: „למרות שהאמריקאים התנצלו והתחנפו ותיכף־ומיד, הטילו ווטו, אישרו עוד חצי מיליארד וכל הזמן מלקקים ומתחננים שנסלח — אנחנו מרוגזים מאוד והצלקת שנשארה על ריקמת היחסים העדינה לא תימחה בקרוב."

„אנא, סידחו דנו..."
מתחננים האמריקאים לפני ישראל
אבל ישראל מעוצבנת וקשוחה נורא

האישיות הבכירה לא רמזה במפורש על צימצום הסיוע לאמריקאים, אך מאידך גם לא התחייבה כי משלוח ששת מטוסי הערבה לברית־המועצות — הוא משלוח חד־פעמי.

„כיום יש לארה"ב רק ידידה אחת בעולם כולו," סיים הדובר, „אז כדאי שתיזהר. ברור?"

מצא את ההבדלים

ידידנו צייר, מר משטושי, חזר אלינו וצייר לנו שני קטעי עיתונות הנראים זהים ממבט ראשון. שניהם נכתבו באותו שבוע. בשניהם נשפטו אנשים על ביצוע אונס תוך איומי סכין, לשני הנאשמים אין עבר פלילי ושניהם הביעו חרטה כנה על מעשיהם. נציין גם כי בשני המשפטים ישב אותו שופט.

עם זאת ישנו הבדל אחד בין שני הציורים. עליכם, ילדים, למצוא אותו, לצבוע כוורוד ולשלוח אלינו. מכין הקוראים ששירתו בהצלחה בצה"ל ופתרו נכונה את החידון, נגריל שלושה פרסי מאסר על תנאי. בהצלחה!

הצעיר שניסה לאנוס המתנדבות מהולאנד — ל־7 שנות מאסר

שבע שנות מאסר ועוד 3 שנים מאסר על־תנאי נזר אתמול בית־המשפט המחוזי בחיפה על חלאר חסאן אסאדי, בן 27, מדיר אל אסאד, על נסיון לאנוס נערות מתנדבות מהולנד, תוך איום בסכין.

השופטים, אברהם פרידמן, זלמן יהודאי ואמנון כרמי, הגדירו בגזר הדין את העבירות כ„מעשה בריונות המזעזע", כי על בתי־המשפט לעמוד בפרץ, נוכח הגל הגואה של מעשי אלימות.

בית־המשפט קיבל את טענתו של התובע החיפאי, אביגדור רביד, כי יש לראות בחומרה את העובדה, שהנאשם ניצל תמימותן של שלוש נערות מתנדבות, שהאמינו כי הוא מוכן להסיען במכוניתו למחוז חפצן.

בית־המשפט שלל את רשיון הנהיגה של הנאשם לעשר שנים.

לפני מתן גזר־הדין פרץ הנאשם בבכי והשופטים ציינו, כי גראה הדבר, שהוא הביע את חרטתו בצורה כנה. סניגורו, עו"ד א. טויסטר, טען לקולת העונש כי לנאשם שהוא נשוי ואב לשני ילדים, אין עבר פלילי ואת חמשה שנות עשה יש לראות ככשלון חד־פעמי ברגע של חולשה.

חסאן אסאדי הובא לבית־המשפט בגלל תקרית בה היה מעורב, בלילה של ה־16 באוגוסט, ליד מושב חזון שבגליל. בתקרית נורה למוות חברו של הנאשם, עלי מחמוד פאטם, בידי תושב המושב חיים וייצמן, שנחלץ לעזרת המתנדבות שזעקו לעזרה.

בית המשפט זיכה את הנאשם מאשמת נסיון רצח של חיים וייצמן, אך הרשיעו בנסיון אונס. (ע)

מאסר על־תנאי לסמל בצה"ל שהורשע באונס

מאת יהודה גורן

סמל בצה"ל בן 20, נדון אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה לשישה חודשי מאסר על תנאי לשנתיים, לאחר שהורשע לפי הודאתו במעשה מגונה בכוח בנסיבות מחמירות.

הצעיר ביצע את זממו באיומי אולר בדצמבר 1974 בצעירה בת 20, בהתקלחה בקיבוצה.

השופט המחוזי זלמן יהדאי קבע בגזר דינו, כי אין צורך להרבות במלים כמה חמור ומכוער המעשה. „אולם מאחר שלנאשם אין הרשעות קודמות, ומאחר שהוא משרת בצה"ל ובהצלחה, ואף הביע בפני חרטה עמוקה וכנה על מעשהו, איננו רואה מקום להפעיל נגדו מאסר בפועל".

יום ד' 21.1.76 — מעריב

יום ג' 20.1.76 — מעריב

הטובים ליין

כנוגש ע"י המועצה לגפן היין

אצלנו „הטובים ליין" זה לא רק סיסמה. אני ינקתי יין יחד עם חלב אמי. שד שמאל היה גרנאש. שד ימין אקסטרא־פיין. אמא הכינה לי בקבוק צ'יקו עם סודה והייתי לוקח שלוק מכאן ושלוק משם.

אבא ז"ל היה אגדה. כששמע על הקמת חיל־האוויר, עזב ג'וב קבוע בתור שיכור בבית מרזח מפואר בחו"ל והגיע לארץ במסגרת המח"ל. אבא היה בין אלה שהביאו במילחמת השיחרור מ־צ'כיה את המשלוח הראשון של סליבוביץ, משלוח שהיטה את הכף לטובתנו.

פרח יין
„רציתי תמיד להיות שיכור"

אמא היתה פקידה בטיסת של אבא. היא מספרת שפעם חזר לבסיס על טיסות הקוניאק האחרונות אחרי שהפיל ארבעה עראק מעל באר־שבע.

תמיד ידעתי שאגדל אהיה שיכור. הייתי יושב בבית ומרכיב דגמים מענבים, לפי תקופות. בהתחלה שהיינו בקשרים עם הרוסים, בניתי וודקה מצוקים. אחרי זה באה צרפת והרכבתי דגם של ברנדי. וכשהגיעו המשלוחים הראשונים של נשק מארה"ב, עשיתי תיכף את הדגם הזה של בורבון שמונח פה על השולחן. אחה"צ הייתי יוצא החוצה, מביט בשמים ושר „רד אלינו סוביניון".

בתיכון הלכתי לגדנ"ע יין. מ„הסולו" הראשון אני לא זוכר כלום כמעט. המדריך נתן לי את המפתחות של היקב והמראתי. התעוררתי רטוב כולי כשכל החברים שופכים עלי דליי מים, לפי המנהג.

א־פרופו אבא. בששת הימים ניסה לחזור לחיל האוויר, אבל אז היתה לו כבר ראיה 6:6:6:6 ונפסל. העבירו אותו לחימוש ושם נהרג, כאשר ניסה לפתוח בכח בקבוק שמפניה וזה התפוצץ לו ביד.

טוב־יין בדימום
„אבל ההורים לחצו ונעשיתי טייס"

אחרי האסון עזבה אמא את הבית ועברה לגור עם פותחן בקבוקים. עכשיו אני צריך לדאוג לשני אחים קטנים שיכורים. אני עובד כנהג על חולץ פקקים ומשתכר לא רע.

בעוד שנה אתגייס לצבא ואלך לקורס יין בבסיס סודי אי־שם בזכרון. אחרי זה אתחתן עם פקידה חיננית ביקב, כמו שכתוב לי על החלון האחורי של החולצ. „הטובים ליין — הטובות לשיכורים".

הארץ

ממישנתו של מייסדו
אבות אכלו בוסר
והקיאו כל הלילה
ד"ר זוארץ
(בביקור בית)

דו"ח סודי שהובא לפני הממשלה קובע:

יתרות הזמן בירידה תלולה

דו"ח סודי שחובר לפי הזמנת ממשלת ישראל קובע כי יתרות הזמן שבידי המדינה נמצאות בירידה תלולה (ר' טבלה). הירידה ביתרות, שהחלה ב־1967, נמשכה ברציפות עד אוקטובר 73, ומאז חלה החמרה ניכרת נוספת ברזרבות הזמן — וכיום יש רזרבות זמן לשישה שבועות בלבד.

הדו"ח הפריך מכל וכל את התיאוריה הרווחת בין המדינאים כי המשבר נובע מן השפל הכללי שפקד את העולם ברזרבות זמן, וכי צפוייה התאוששות לקראת סוף שנות השבעים. לדעת מחבריו, אם לא ינקטו צעדים מרחיקי לכת, עלולה המדינה להימצא תוך זמן קצר במצב של חוסר זמן מוחלט.

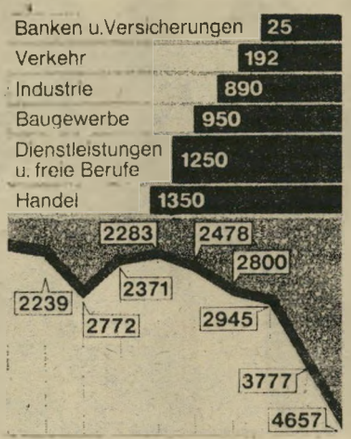

למרות שהוגשה בקשה לבנק הזמן העולמי לקבלת אשראי־זמן לשישה חודשים, חוששים מחברי הדו"ח כי אין בכך די. לדעתם, על הממשלה לאשר לאלתר את מדיניות הזמן החדשה, אשר קובעת כי כל שכיר במשק ירוויח מעתה זמן במקום כסף, וכי מרווח הזמן שבידו ינוכו בין 25% ל־60% לקופות הזמן של המדינה. כן ממליצה הוועדה להנהיג שנה מעוברת בכל שנה רגילה ואף לערוך עיבור זוחל, שיוסיף בממוצע יומיים לכל חודש בשנה.

שר המשפטים:

„ננקוט יד חזקה נגד מפירי החוק!"

אנשי גוש אמונים יגורשו ללבנון • ד"ר נתשה לדין על העלבת חייל

במסגרת החלטת משרד המשפטים על החמרת הצעדים הננקטים כנגד אנשי גוש אמונים, הוחלט להעמיד לדין את הרב לוינגר אשר ערך פטרוזים מזויינים במרכז חברון, הורה לפתוח באש במטרה לפגוע, חטף בני ערובה והובילם לקרית ארבע, ביזה אנשי דת מוסלמים ושיסה כלבים באנשי המקום. לנוכח מעשים חמורים אלה, הוחלט להעמיד לדין את הרב ולהאשימו בהעלבת חייל צה"ל.

כן נמסר כי שוקלים להעמיד לדין את חנן פורת, מראשי המתנחלים, על פיצוח גרעינים באוטובוס ציבורי (ב־יום 22.3, בקו 4).

כנגד מנהיגי הגוש, קצובר ופליקס, יוגשו כתבי אישום ע"י פרקליטות המדינה על כי בדרכם לאלון מורה, בצומת בית־ליד, חצו את הכביש שלא במעבר־חצייה, בניגוד לסעיף 113/72 לפקודת החוק העירוני תש"ל, סיכוייהם לצאת זכאים קלושים ביותר.

באותה ישיבה הוחלט גם לגרש ללבנון את מתחרהו של ג'עברי בבחירות המקומיות בחברון. האיש, ד"ר נתשה, החנה את רכבו בלי כרטיס חנייה, והוא גם קומוניסט.

* לצערנו נפלה טעות דפוס בכותרת המשנה. זה כמובן להיפך. סליחה... באמת, מצטערים.

קיום יחדין

היום כבר לא זורקים אבנים, היום נחשפות שיניים צחורות בבת צחוק

שער גדיון „ימים ולילות"
יום ו' 26.3.76
הכותרת: **קיום יחדיו בשכם**

של טוב לב וחרטה. גם השמש כמו מאירה פניה ועוטפת בגלי־חום את השוק המאובק — לוטפת את ראשיהם המיוזעים של הרוכלים וכוחות הביטחון.

ילד ערבי קטן מושך במכנסיו של חייל השעון על רובהו ומבקש 10 אגורות. רוכל הפיתות הישיש מכבד שוטר במסכת־גז במאפה מעשה־ידיו. „תפאדל, תפאדל," ושניהם מחייכים. דו קיום בשלום, דו קיום מתוך אחווה ושותפות גורל, מתוך אינטרס משותף.

„אנחנו רוצים שקט," אמר לי סוחר הירקות, „ואתם רוצים שקט — אינטרס משותף." „לכם מפריעים הישבאב, גם לנו." — שותפות גורל, „שנינו מתחממים בשמש הצהריים, שואפים בשקיקה אוויר הרים" — דו קיום בשלום.

חיילי משמר הגבול כמו מתמזגים בנוף הפסטוראלי. מעל הצריחים, בינות הסיומטאות — כמו היו שם תמיד. הם והאלות והקסדות, מיזוג של ישן וחדש, תערובת של תרנגולות צחורות וחגור נעטר ומקלע וצנוברים חמים ולחים.

הערבים החולפים ברחובות לעבודתם, חנויותיהם, מרכולתם מחככים כתפיים בלובשי המדים. מרפק במרפק, רגל ברגל. דו קיום בשלום, בכבוד, בחערכת הדדית.

מחומות ! חוסר השלמה ! שינאה ! איבה ! אפיזודה, חלום בלהות שנגוז. גם את הילד קברו בלילה, בהתאם למסורת ערבית עתיקה. רגע של משבר שחלף ואיננו.

קיום יחדיו בשכם

מתכון השבוע

והפעם, קוראים יקרים נלמד כיצד להכין סיידר תוסס וריחני.

קחו לכם כמה תלמידים ערביים צעירים וערננים. השרו במים עד שיבריקו ואחר העמידו בשמש עד שישחימו. לחמם את התלמידים על אש קטנה במשך שבע שנים, תוך בחישות קלות. אחת לשלושה חודשים להוסיף

המצרכים
100 גרם תלמידים רחוצים

כמה התנחלויות טריות, כמה מפות לא מצויירות ולזרות קורט הצהרות מדיניות. לערבב הכל היטב ולתבל את העיסה באנשי משמר הגבול מחוממים בשמן רובים.

כשהעיסה מוכנה, יש לשפוך ספירט, להפעיל פסק־דין של שופטת־שלום בפטריות ולהוסיף

והדייסה
תוססת ומהבילה

מפגיני־בית־ר מאודים ברוטב חמאה. התסיסה תתחיל תוך שעה. את החומר המותסס יש לתבל תוך כדי חימום באנשי משמר הגבול הנותרים ולירות כמה צרורות אל תוך התבשיל. כעת שמים כף וחצי שמרים והעיסה תתפח ותתסוס במשך שבועות אחדים.

כדי לכבות את הקבעטש הבוער יש להשתמש במטפים או באבקת כיבוי או לשפוך חול פנימה. אם קיבלתם משהו בצבע שחור־בוץ, דעו שעד כאן המירשם הצליח. עכשיו לא נשאר אלא לקרר ולאכול את החרא. בתיאבון...

כיצד גרמה חנה זמר במו־ידיה

לפיטוריו של שר בכיר בממשלה הסובייטית

■ עורכת דבר, **חנה זמר** טוענת כי הפולי־ביורו של המיפלגה הקומוניסטית של ברית־המועצות האזין לתוכנית־הרדיו, שאותה היא מנחה מיש־חק עימות, ושוכנע על־ידה. ומעשה שהיה, כך היה: ב־מסגרת התוכנית, שאותה ער־רכת **דוריט דניאלסקי**, הוז־מנו הסובייטולוגים **אמנון סדע, זאב כץ, גור עופר, ברוך חזן ויעקב ריבי** שכל אחד מהם גילם איש אחד מן הצמרת הסובייטית. בין השאר דנו בנושא החקלאות, כשהם שמים את הדגש על בעיית החיטה שלא נבטה, ושגרמה למחסור חמור בלחם בברית־המועצות. המסקנה שאליה הגיעו חמשת הסובייטולוגים היתה, כי יש לפטר את שר־החקלאות הסובייטי. שבועיים לאחר־מכן הגיעה הוועידה ה־קומוניסטית לאותה החלטה עצמה, מאותן סיבות. השר פו־טר.

■ מוכ"ל ההסתדרות לשע־בר, **יצחק בן־אהרון**, שאל את סגן שר־התיקשורת, **אלי מויאל**, מדוע לא הוצא בול־זיכרון מייוחד, במלאת מאה שנה להולדתו של הדוקטור **ארתור רופין**. התערב בשי־חה שר־התיקשורת **אהרון אזן**, ואמר: „קיבלנו החלטה שלא להוציא יותר בולי־זכ־רון." מי שלא האמין לדברי השר היה ח"כ הליכוד **יחז־קאל פדומין**, שאמר: „חח־לטה־שמחלטה, עליך להודות שנגמרו לכם האישים. כל מי שהיה שווה משהו, קיבל כבר בול־זיכרון. ולשאר פשוט גמ־אס לכם ללקק."

■ ח"כ הליכוד **אמנון לין** הודיע לדובר המיפלגה הליב־רלית, **סמי מוויג**: „החלט־תי להפסיק לקרוא לך בשמך, עד שתעבר אותו." התערב בשיחה ח"כ **ארי אנקוריון** מהמערך, ואמר: „כל זמן ש־הוא לא מעבר בחורות, הוא יכול לעשות עם השם שלו מה שהוא רוצה."

■ דובר עיריית תל־אביב **עמיקם („עמי") שפירא** ידוע כפטריוט, שמעולם לא השלים עם הגזירה שהטילו עליו רופאי לישכת־הגיוס, אשר פטרו אותו בזמנו משי־רות צבאי בגלל ראייה לקוייה. לפני כשלושה חודשים החליט עמיקם לקחת את העניינים ב־ידיים, התייצב לפני רופאי לישכת־הגיוס, הודיע להם כי ראייתו השתפרה וכי הוא מב־קש לשרת בצבא. הרופאים הצבאיים, המחפשים בנרות כשרי־שירות שהיו פטורים ב־עבר, ערכו לו בדיקות חוזרות, וגייסו אותו בו־במקום. כעת משרת עמיקם בבסיס צה"ל אי־שם, ועובר תקופת טירונות בת חודש ימים.

סילביה רפאל

מי שהיתה חברת הרשת הישׂ־ראלית בפרשת לילהאמר, שנש־פטה וישבה בכלא הנורווגי באשמת השתתפות ברצח המלצר המרוקאי אחמד בושיקי, לא נטשה את קשריה עם ישראל, למרות שלאחרונה עזבה את הארץ. סילביה (ראשונה מימין) השתתפה בתע־רוכת של ציירים ישראליים, שנערכה לאחרונה בדרום־אפריקה. לידה נראים בתמונה ג'ני בסום, מנהלת מישרד־התסברה של ד"יום־אפ־ריקה; לובי מוריס, הכוכבת היהודיה־קנדית של המחזמר „ג'ק־סי", המוצג עתה ביוהנסבורג, והגרפיקאי הישראלי יהושע („ג'ק־סי") ג'קסון, שליווה את התערוכה. ברקע דגל שתי המדינות.

■ מי שנהנה מכל העסק הוא הבוס של עמיקם, ראש־עיריית תל־אביב, **שלמה („צ'יצ'") להט**. הוא טילפן ל־ביתו של עמי וכש**אסתי** אש־תו, ענתה לטלפון אמר: „שלום, מדברים מהמישטרה הצבאית." אסתי, שזיהתה את קולו של צ'יצ', לא בלעה את הלוקש, וכשראש־העיר המשיך ושאל: „למה עמי לא בא הביתה?" השיבה אסתי: „תש־אירו אותו בבסיס לשבת ו' שאל צ'יצ': „למה הוא לא ברח?" שאלה אסתי הנדהמת: „מה? אתה רוצה שהוא יברח מהצבא?" צ'יצ' לא התבלבל והשיב מניה־וביה: „אני רוצה שהוא יברח, כדי שסוף־סוף אוכל להכניס אותו לכלא."

■ בתוכנית האינפנטילית חיים שכאלה על חיי אחשוו־רוש, ששודרה בטלוויזיה בפו־רים, היה פרט אחד תמוה במייוחד. המנחה **עמוס אמינגר** שמר על ארשת רצי־נות קודרת, וניראה מתוח מאד משך כל התוכנית. לאלה ש־סברו כי עמוס הבין שהתוכ־נית היא ביזיון ומשום־כך ניראה מתוח כל־כך, נכונה אכ־זבה. הסיבה למתיחותו היתה פרוזאית. החקיין **מוטי גיל־עדי**, השוהה בארץ בחופשת־מולדת, אמור היה ליטול חלק מרכזי בתוכנית, אולם הוא לא הגיע לצילומים, ועמוס נאלץ להחליפו במרבית הקטעים. מזכירת־ההפקה התקשרה לכל בתי־החולים בארץ, כדי לוודא שלא אונה לחקיין כל רע. רק בסוף התוכנית הגיע מוטי, ו־תודיע כי ביקש ממשהו ש־יודיע כי הוא עסוק בצילומים באחד מסרטיו של **מנחם גו־לן**, ולא יוכל להשתתף בתוכ־נית. המודיע, כידוע, לא הר־דיע.

■ במסיבת־פרידה שערכו לכבודו העיתונאית **טילה כן־זכאי** ובעלה השחקן **או־רי לוי**, נשאל **חיים טופז** כיצד הוא מצליח להיראות כל־כך טוב. השיב טופול: „אני עובד יום ולילה, וזה מה ש־מחזיק אותי בחיים וגורם לי להישאר צעיר."

■ באי־הקונצרט של ח־אנסמבל הקאמרי לא הבינו את המתרחש. בתחילת הקונ־צרט ניצח על ההופעה המנצח־האורח מארצות־הברית **ג'ון נילסון**, אולם באמצע ההופעה עלה לפתע על הבמה מנצח־המקהלות **סטנלי ספרבר** והמשיך במלאכת־הניצוח. הס־תבר שנלסון חש פיתאום ברע וספרבר, שישב באולם כמא־זין, חש לעזרתו, התנדב לי־החליף אותו.

■ מי שהיה דובר מיש־טרת מחוז תל־אביב, **עמוס אריכא**, הפתיע את ידידיו כאשר הזמין אותם לתערוכת־ציוריו הראשונה, שהתקיימה בשבת האחרונה בתל־ברוך. אריכא, שכתב כבר כמה ספ־רים, נשאל על־ידי ידידיו מה פיתאום עבר לציור, והשיב: „כל החיים שלי עסקתי בדב־רים שלא הייתי מרוצה מהם. עד שיום אחד נמאס לי, עזב־תי את הכל והחלטתי לעסוק במה שאני רוצה באמת. זה מה שאני ממליץ לכל אחד לע־שות. החיים נראים אחרת, כש־עושים מה שרוצים באמת."

■ קשר הדוק בין סיר־סומאים לכלבים מצא הסיר־סומאי **יורם ברנע**, העורך את היומון הכלב. רבים מבעלי מישרדי־הספרסום בארץ מגד־לים כלבים: **גרשון קופר** מגדל קייסטאונד; **אמנון אריאלי** מגדל זוג כלבי פינ־צ'ר־גנסי, **בני הראל** רכש ל־אחרונה את כלבת־הדוברמן הנחשבת כיפה ביותר בארץ; **לדוברמ** („בוב") **ארויו** יש בולדוג; **דויד ארמון** גידל קולי, עד שזה נגנב ממנו לפני מיספר שבועות; **לשמעון ליניאל** יש רועה־גרמני ולבנו **אפרים**, שגם הוא פירסומאי, יש כלב מאותו גזע. גם ל־שניים ממנהלי מחלקות־המוד־עות בעיתונים יש כלבים: ל־**משה שטיך** מהארץ פינ־צ'ר־גנסי, ול**תנחום גורביץ** מידיעות אחרונות רועה־גרמני. אך דווקא ליורם ברנע, עורך הירחון המיקצועי לבעלי־כל־בים, יש כלב לא־גיזעי.

■ הסטודנטים לאמנות ב־אוניברסיטת תל־אביב, שיצאו מאולם־ההרצאות בתחילת ה־שבוע שעבר, הופתעו. הם ראו את המרצה שלהם, ד"ר **נו־רית כנען**, בתו של מנהל בית־החולים ליולדות בתל־השומר, פרופסור **ארזון רבאו** ואשתו של ד"ר **גבי כנען** — שזכה בפירסום רב ובאות־העוז על ביצוע ניתו־חים תוך קרב בחיילי יחידת־הצנחנים, שנותקה בעיר סואץ במילחמת יום־הכיפורים, ניצ־בת דום כשהצייר **דויד שריר**, המצייר עתה פרסקו ענקי על קיר אחד מבנייני האוניברסי־טה, מצייר על חצאית־ג'ינס שלה ציור מרשים, בחתימתו. כשסיים את ציורו, הודיעה נו־רית כי היא תורמת את החש־אית חמצויירת למכירה הפומ־בית.

איצ'ה ממבוש

יצרן הגובלנים מכפר־האמנים עין־חוד, היה אורח־הכבוד בתערוכת ציורי גואטמלה, שנערכה בגלריה של רותי חפר, אשתו של חיים חפר, ניספח־התרבות הישראלי בלוס־אנג'לס. איצ'ה (ראשון מימין) התייצב לצילום לצידם של שגריר גואטמלה בישראל, רמירו ג'רדה אסטוריאס, ושגריר ברזיל, פראנוס דו ריו בראנקו. כאשר שאלו השניים את רותי חפר (במרכז) את מי מייצג איצ'ה, היא השיבה להם: „הוא שגריר עין־חוד בישראל."

אנשים

בית שתיערך לטובת הפקולטה לאמנויות.

■ **הפסל־צייר עודד שמיר** מסתובב השבוע שוב עם האף בעננים. לפני כל הניקרה ב־דרכו הוא שולף מתוך חבי־לת־גלויות גלויית נוף משווייץ, שעליה כתוב: „מרגיש פנטס־טי. בידידות כנה. נשיקות לך ולמאירה. מישל.“ למתעניי־נים מסביר שמיר, כי מישל הוא השחקן הצרפתי הנודע **מישל** (הזלילה הגדולה) **פי־קולי**, בעלה של הזמרת **זוֹל־ייט גרקו**, איתו נפגש לרא־

הוא שולח לה גלויות־נוף. „אני מבטיח לך,“ הוסיף פי־קולי, „שגם לך ולאשתך אש־לח גלויה מכל ארץ שאליה אגיע.“

■ צייר מרוצה נוסף הוא **מנחם חליף**, שהציג במוצאי השבת האחרונה במלון ביקעת הירח באילת תערוכת ציורי־נוף מאילת. בחסותו של ראש־העירייה **גדי כץ**, במיסגרת חגיגות 25 השנה לעיר. לצורך התערוכה נענה חליף לבקשתה של אשת יחסי־הציבור **מירי זיכרוני**, שאירגנה חלק מה־

שמואל רודנסקי

היה אורחו של הפירסומאי יוחנן („דובז'ה“) גולדברג, בבית־היין והגבינות „בוטיצ'לי“. השניים התחרו ביניהם על שתיית יין ובמהלך התחרות השתכרו כדת, כשהאחד מנסה לעלות על חברו בקולו. דובז'ה נשא נאום, ורודנסקי ביטל את דבריו. לבסוף התחבקו השניים, כשהם מכריזים על תוצאה של תיקו בתחרות.

אברהם דשא

הלא הוא „פשנל“ הגדול, המכונה „פשה“, אביהם הרוחני של שלי־שיית „הגשש החיוור“, ידוע כשונא־צלמים מושבע. כשראה צלם־עיתונות מכוון אליו את מצלמתו, הסתיר את פניו מאחרי גבה של חזמרת אילנית, אך לא עמד בפני פיתוי שבקירבתה, ונישק אותה.

שונה לפני שלוש שנים במ־סיבה בפריס. כששמע אז פי־קולי על עיסוקו של שמיר, חו־מין אצלו בו־במקום תבליט־שיש לדירת־הגג שלו שברובע ה־16 בפריס. שמיר נסע ל־קרארה שבאיטליה, ובמשך קייץ אחד הכין את תבליט־השיש. כאשר הוצב התבליט, במסיבת רבת־משתתפים בבית השחקן, הוא נישק את חפסל על מיצחו, וגילה כי יש לו סידור מיוחד עם אשתו: מכל מקום בעולם שבו הוא נמצא

חגיגות, וירד למשך שבועות אחדים לאילת, כדי לצייר שם. אחד הציורים נעשה בכפרו של **רפי נלסון**. חליף לא היה מרוצה ביותר מן הציור. „הוא לא מספיק חי!“ אמר לנלסון. „יש לי פיתרון מלא־חיים,“ השיב הא רפי, הלך לכמה דקות וחזר עם שתי כיבשות חיות. „תכניס אותן לציור, ואת הוא יקבל חיים,“ אמר. חליף קיבל את העצה, צייר את שתי הכיבשות, וכשסיים אמר ל־רפי: „צדקת!“

שה

21 במרס – 20 באפריל

מחכה לך סוף־שבוע מעניין, גדוש פעילות חברתית ואירוח ידידים בבית. אל תגלה שימחה מופרזת על ההכנסה הכספית הצפוייה לך. רכושך נתון בסכנה, ונזק חומרי עלול להעיב עליך. לכן, הישמר מהפתעות. גלי זהירות ביום שישי בכל הקשור בידייך — מעשה פזיז עלול לגרום לתאונה.

שור

21 באפריל – 20 במאי

לקראת סוף־השבוע יתחדדו יחסיך עם בן־זוגך. תמצא את עצמך במצב של מתח ובנטייה יוצאת־דופן לתוקפנות. היכרות בלתי־צפוייה לא תעסיק אותך זמן רב. היא תהיה קצרה, מסקרנת, משונת־מתח, אך חולפת. אל תצפה להכנסה מיידית מעבודה נוספת, אתה עלול להתאכזב מאוד.

תאומים

21 במאי – 20 ביוני

מה שמרגיז אותך הוא שכל אשר יקרה לך השבוע כבר אירע — פחות או יותר — בהזדמנויות קודמות. זוהי אכזבה בשביל אישיות רומנטית שכמותך, בייחוד לאור העובדה שחוש־העסקים חבריא המסתתר מתחת לחוסר־האונים שלך אומר לך: „זהו גם ביזבוז של זמן.“ השתדלי לישון מספיק זמן ולא לאכול יותר מדי, וקחי את עצמך קצת בידיים.

סרטן

21 ביוני – 20 ביולי

האמביציה המטורפת שלך עוד תוריד אותך ביגון שאולה. יש גבול למה שאפשר לכפות על אנשים בשם החברות, או בשם הקפדנות הרגעיות. אך מכיוון שביסודו של דבר האופי שלך הוא טוב, והלב שלך טוב עוד יותר, אתה עשוי להירתע מצעדים פזיזים באמת, ולו גם רק ברגע האחרון. כוח־ההרגל יוביל אותך, למצב שבו עמדת כבר קודם לכן.

אריה

21 ביולי – 21 באוגוסט

הביקורת שמתחו עליך שונאיך היתה, למרבה הצער, מוצדקת בחלקה. השבוע יהיה עליך לתקן את המעוות. עשה זאת, בקפדנות וביעילות, ויוקרתך המיקצועית והאישית תרקיע שחקים. בחיי־האהבה שלך אין שינוי — אתה פאסיבי בזמן האחרון, ואין סיכוי שתשתנה דווקא השבוע.

בתולה

22 באוגוסט – 22 בספטמבר

הצלחת חלקית עשוייה ליפול בחלקך אם היא תיטול את היוזמה לידיה. חוב ישן וגדול, אשר זמן רב העיק עליך, ייעלם השבוע. אותו נושה, שבעבר ידע להיות כה תוקפני, יוותר לך עליו במפתיע. דבר זה ייתן לך מישנה־מרץ, ויסייע לך להגשים את שאיפתך העיקרית בעתיד.

מאזנים

23 בספטמבר – 22 באוקטובר

במישור חיי־האהבה שלך, בת מאזניים, לא יחולו שינויים מרעישים. אל תדחי בגסות את מחזרך הנלהב, למרות שאינך חשה כלפיו כל משיכה. תני לזמן לעשות את שלו; או שהרגשתך תשתנה בכל־זאת, או שהוא יתייאש ממך. בן־מאזניים, למרות אופייך הנוח אתה נוטה להתפרצויות.

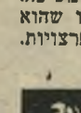

עקרב

22 באוקטובר – 22 בנובמבר

יהיה עליך לוותר על ביזויים קוסמים וגירויים פיזיים, כדי לשפר את מצב בריאותך. כדאי שתרבה לעסוק בספורט ולטייל באוויר החופשי, כדי להחזיר לעצמך את הרגשתך הטובה. אתה זקוק למנוחה הרבה יותר ממה שאתה סבור, וממה שאתה נוטל לעצמך לאחרונה. עד לסוף החודש יהיה עליך לעסוק בתפקידים שנטלת על עצמך מזמן. לבשר בהיר.

קשת

23 בנובמבר – 20 בדצמבר

נדיבותך ויושרך יזכו השבוע בהערכה המתאימה. תכונת המנהיגות שלך תבוא אף היא לידי ביטוי חולם בחזדמנות שתיתכן לך השבוע. השתדלי שלא להיות פיוטית יתר על המידה ביחסיך הרומנטיים. היופי חדרמאתי מסנוור אותך ומעלים ממך נטיות אחרות שלא יהיו לרוחך.

גדי

21 בדצמבר – 19 בינואר

תגלי השבוע חוסר־ביטחון בכל הנוגע לקשרים חברתיים או רומנטיים. מישהו שאת רוחשת לו רגשות עמוקים עלול לגלות כלפייך יחס של זרות. תפקיד שיוטל עליך ייראה לך מסוכן מדי לביצוע, אולם תיאלץ לבצעו למרות התנגדותך הפנימית. אתם נוטים לזלזל בעלייה במישקלכם.

דלי

20 בינואר – 18 בפברואר

אם יהיו לך הפתעות חשבוע, הן יהיו כולן הפתעות טובות. הממזנים עליך תולים בך תיקוות — אל תאכזב אותם. השתדל להוכיח את אחריותך ואת כשרונותיך, והדבר לא ייעלם מעיניהם. נהג ביד רכה יותר עם בת־זוגך. נטייתך לכבול את מאווייה העצמאיים עלולה להביא להתנגשות. הנח לה להגשים את מישאלותיה. בסופו של דבר, גם אתה תצא נשכר מהתחשבות יפה זו. בשבוע זה התעסק בפעילות ספורטיבית.

דגים

19 בפברואר – 20 במרס

בסך־הכל זהו חודש חיובי ושבוע נהדר. אתה מלא מרץ; עוד לא התרגלת לניבזויות הקטנות של אלה הסובבים אותך כעת; אינך חושב על הצרות הבאות אלא אך־ורק על היתרונות הנובעים ממצבך החדש. משום כך אין גם טעם לתכנן יותר מדי. שחה עם הזרם, סמוך על בני מזל טלה ואריה, ואתה יכול להרשות לעצמך לפנק את עצמך — אבל נסה לא לחשוב רק על עצמך, באותו זמן. זוהי תקופה של הצלחות מסוייגות ואגירת כוח לעתיד חקרוב.

National

היוצאים מן הכלל של נשיונל.

כלל ידוע הוא כי בכל כלל יש יוצאים מן הכלל, ולכן מציגה חברת נשיונל 3 מערכות סטריאו יוצאות מן הכלל.

כלל נוסף הוא, כי מערכת הסטריאו אינה רק נשמעת, היא גם נראית ולכן הושם הדגש במערכות אלה על עיצוב מרשים היוצר גם אוירה יוצאת מן הכלל.

כל אחת משלוש מערכות הסטריאו, משלבת בתוכה את כל הפריטים המוסיקליים האפשריים: רדיו, פטיפון ורשם קול קסטות.

המסקנה: לו היית רוכש כל אחד מהם בנפרד היה מחירם יקר הרבה יותר.

התוצאה: חוויה שטרם התנסית בה.

1 SG – 2070 מרכז מוסיקלי רב־גוני לבית. מגבר רב־עוצמה (108W(PMPO. מכוון AM/SW/FM/FM STEREO בעל רגישות קליטה גבוהה ביותר. פטיפון משובח בעל דיסקית תקליטים גדולה (30 ס"מ). רשם קול קסטות סטריאופוני מעולה ושני רמקולים גדולים (2 WAY).

2 SG – 1070 מרכז מוסיקלי ביתי המעוצב להפליא. מגבר רב־עוצמה(72W(PMPO. צליל של 4 ערוצים בשיטת "מטריקס". מכוון AM/SW/FM/FM STEREO. רשם קול סטריאופוני משובח, פטיפון ושני רמקולים גדולים (2 WAY).

3 SG – 1020 מרכז מוסיקלי מושלם לבית. מגבר (30W(PMPO. מכוון בעל רגישות קליטה גבוהה ביותר AM/SW/FM/FM STEREO פטיפון משובח, רשם קול קסטות סטריאופוני ושני רמקולים גדולים.

להשיג בחנויות החשמל המובחרות.
מרכז התצוגה אבן גבירול 18, תל־אביב.

National
צעד קדימה אל המחר

National, Panasonic and Technics are brandnames of Matsushita Electric.

פרסום קרמון

איך להשקיע ביהלומים

ההשקעה ביהלומים, מסתבר, השתלמה מאד בשנים האחרונות. יהלום בן קאראט אחד, באיכות גבוה, נמכר בשנת 1689 ב־2300 דולר, והיום מחירו עולה על 5000 דולר — עלייה ערך בגובה 117%. רבים משקיעים את כספם ביהלומים, ולאלה מייועד ספר חדש שהופיע בימים אלה („איך להשקיע באבנים טובות," מאת בנימין צוקר, הוצאת „ניו יורק טיימס", 12.5 דולר).

צוקר ממליץ להשקיע ביהלומים גם למי שאינו מיליונר. ניתן לקנות יהלום באיכות גבוהה, קאראט אחד, במחיר שווה לכל נפש של 6 עד 7 אלפי דולר, או איזמרגד דומה במחיר של 7 עד 8 אלף דולר. אין, כמובן, התחייבות כי מחירי היהלומים יעלו כל העת, אולם כיוון שקיים מחסור באבנים מאיכות מעולה, סביר להניח שההשקעה תשמור על ערכה.

כיצד לדעת מה לקנות? צוקר ממליץ, ראשית לכל, לקנות רק אצל סוחר ידוע ובעל־מוניטין. אמור לו מה ברצונך לקנות, וכמה בדעתך להשקיע. הסוחרים מרוויחים על האבן שהם מוכרים יותר מ־30%. כך שרצוי להתמקח על המחיר בלי בושה. לפני הקניה, קבל חוות־דעת מ־סוחר־יהלומים אחר, או ממעריך מקצועי. מחיר ההערכה הוא אחוז וחצי מ־שוויה של האבן.

אם אתה קונה את היהלום מחוץ ל־ישראל, או מסוחר בעל־מוניטין, דרוש תעודה על רישום האבן במכון לאבנים טובות של אמריקה', וראה אילו תכונות יש לאבן בתעודות המכון. אם האבן אינה רשומה, רישומה עולה על 30 דולר ל־קאראט, ומבטיח לך כי השקעתך לא אבדה. האמריקאים מסרבים לקנות אבן־חן בלי תעודת־רישום כזו!

שים לב כי האבן שאתה קונה תצויין ברישום של המכון כלבנה, ולכל היותר עם כתמים מעטים. הקפד שתהיה מסווגת באותיות D. E. F. ובעלת עומק בהירות מירבי. המכון גם מבחין בין אבנים אמיתיות לסינתטיות.

עליך להביא בחשבון, אחרי הקנייה, את הוצאות הביטוח שהן עד 4 דולר לכל 100 דולר שווי. אם אתה מכניס את ה־אבן לכספת בחו"ל, עולה הביטוח 20 סנט לכל 100 דולר שווי.

Gemological institute of America

פורת מנהל „החברה לעבודות־חוץ"

אליהו פורת החליף את **מרדכי אליסון**, כמנהל „החברה לעבודות חוץ ונמלים", חברת־בת של „סולל־בונה" ה־עובדת מחוץ לישראל. פורת היה עד כה סגנו של אליסון.

„החברה לעבודות־חוץ" מצביעה על מלאי עבודות בהיקף של 600 מיליון דולר, לארבע השנים הקרובות. אחת העבודות הגדולות שתבצע בקרוב היא סלילת כביש בין אתיופיה לאוגנדה.

החברה פעילה מאד גם בארצות אמריקה המרכזית והדרומית, השלימה לאחרונה פרוייקט מגורים ומישרדים גדול בקראקאס, ניגשת עתה לבניית עיר חדשה ליד סאן־פאולו שבברזיל.

החברה מעסיקה בעבודותיה בחוץ למעלה מ־300 ישראלים. בשנת 1975 הרוויחה יותר מ־60 מיליון לירות. חברת „ורד", שנרכשה בזמנה על־ידי „החברה לעבודות־חוץ" עם יותר מ־100 מיליון דולר הפסדים, מחקה את כל ההפסדים, ואשתקד הראתה רווח.

גרמניה: לא לישראל - כן לערבים

בעוד שר־האוצר הפדרלי המערב־גרמני סירב, בביקורו האחרון בארץ, לתת לישראל אשראי נוסף של מאה מיליון דולר, הסכימה ממשלת מערב־גרמניה בימים אלה להגדיל את האשראי למצרים.

מצרים קיבלה עד כה אשראי גרמני בסך 300 מיליון דולר. עתה הסכימה לתת עוד 50 מיליון דולר, באמצעות מכון האשראי לפיתוח בפראנקפורט.

הגרמנים גם הסכימו ליטול על עצמם את פיתוח פרוייקט שקע קאטרה, ב־מידבר המערבי, שיספק למצרים אנרגיה בכמות העולה פי־חמישה על סכר אסוּאן. בין השאר יהיה צורך בפיצוצים אטומיים, לכריית תעלה שתזרים מים מן הים התיכון לשקע.

בימים אלה הגיע למצרים מיבדוק צף, שניבנה במיספנות גרמניות, וכושר הרמתו 6000 טון.

נשיא מצרים, סאדאת, מקווה לחתום עם גרמניה הסכם לבניית מפעל לצינורות־פלדה, בהשקעה של 862 מיליון מרקים גרמניים, שייצר 200 אלף טון פלדה לשנה, מזה שני־שלישים לייצוא.

הקשרים הכלכליים המתהדקים בין גרמניה ומצרים משפיעים גם בכיוון אחר. לאחרונה הפגישה מצרים את מנהיג אש"ף, **יאסר ערפאת**, עם יושב־ראש הוועדה ליחסי־חוץ של הבונדסטאג הגרמני ושר־החוץ לשעבר, **גרהארד שרדר**.

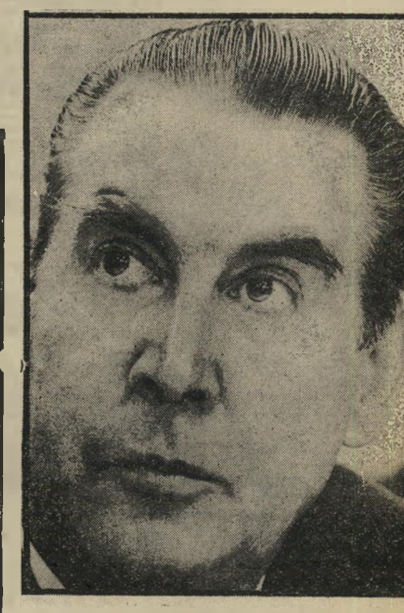

שר־חוץ שרדר
ברוחב־יד

בריטניה נכנעה לחרם הערבי

ממשלת בריטניה הסכימה לחתום על מיסמכים, כי בכל מיקרה שתוצרת בריטית תשווק לארץ ערבית, לא יהיה לה כל קשר עם ישראל. מישרד החרם הערבי השיג הסכמה זו ממישרד־החוץ הבריטי. זאת מוסר כתב־העת „המיזרח־התיכון", היוצא־לאור בלונדון.

לפי כתב־העת, הפיץ מישרד החרם הערבי רשימה של כ־1000 חברות בריטיות, האסורות למיסחר עם ארצות ערב בגלל קשריהן עם ישראל.

כתב־העת משווה את תגובת בריטניה לדרישות מישרד החרם הערבי עם תגובות ארצות־חברית, ומציין כי בעוד בריטניה מיהרה למלא את דרישות הערבים, פתח הקונגרס האמריקאי בציד־מכשפות נגד מישרדי החרם.

העיתונים מת"קרים

השבוע יעלו עיתוני־הערב את מחיריהם ללירה אחת ליום, תוספת של עשר אגורות לכל יום. „הארץ" שוקל אם ייקר אף הוא את מחיר העיתון בעשר אגורות כל יום, ל־1.90 ל"י, או לרכז את התוספת ליום השישי בלבד.

גם השבועונים יעלו כולם את מחיריהם ל־6 לירות הגיליון. במקביל יעלו מחירי המודעות בכל העיתונים, ב־12.5 אחוזים.

ה„קאונטרי־קלאב" הכפיל מחירים

בעוד מועדון הספורט של ה„קאונטרי־קלאב" בתל־אביב הכפיל את מחיריו, וגובה עתה 3100 לירות לשנה למישפחה ממוצעת, נוסף לדמי־ההרשמה, הודיע מועדון־הספורט ברמת־השרון, העתיד להיפתח בחודש מאי, כי מחיריו נשארים בינתיים 2400 לירות למישפחה.

המועדון ברמת־השרון כולל בריכת־

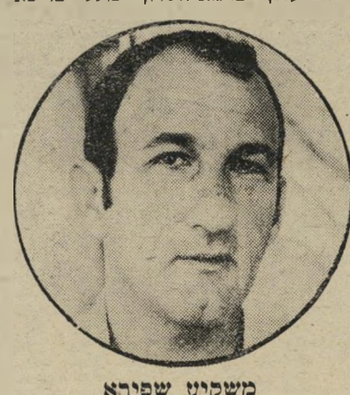

משקיע שפירא
בהינף־יד

שחייה, מועדון־בריאות, אולם־כושר ושני אולמות לסאונה. כן הוא כולל ארבעה מיגרשי־טניס ושניים לטניקאט. במועדון הושקעו 20 מיליון לירות, על־ידי קבוצת מוניה שפירא. עד כה נרשמו במועדון החדש כ־1000 חברים.

צפוי מחסור בבשר

מחסני הממשלה מכילים עתה רק 3800 טון בשר קפוא, בעוד הצריכה החודשית היא 3500 טון. כיוון שאין כרגע כל משלוחי־בשר בדרך לישראל, צפוי בשבועות הקרובים מחסור חמור בבשר קפוא, דבר שיעלה את מחירי העופות והבשר הטרי, לשימחת לב המגדלים.

בדרך־כלל מקפידה הממשלה שיהיה לה מלאי של כ־10 אלפים טון בשר, אולם אירועים שונים בעולם חיבלו במטרה זאת. אירלנד, שהיתה מקור עיקרי לבשר לישראל, הצטרפה לשוק המשותף וכמעט שאינה מייצאת בשר לישראל, אלא באישור מוסדות השוק בבריסל. כך גם לגבי צרפת.

הממשלה קיוותה כי החוזה שחתמה עם אורוגוואי, על אספקת 700 טון בשר לחודש, יקויים אולם אין סימן לכך שאורוגוואי מקיימת את החוזה. רומניה, שסיפקה בעבר בשר לישראל, צימצמה את המישלוחים, וחוזה שחתמה ממשלת ישראל עם גרמניה, על למעלה מ־1000 טון בשר, אינו מקויים.

בגלל תיקוות הממשלה לקבל בשר מגרמניה, רומניה ואורוגוואי, היא הקטינה את ההזמנות מארגנטינה, ששימשה מאז־ומתמיד מקור עיקרי ובטוח. המצב בארגנטינה אינו ברור, בגלל החפיכה שהתחוללה שם, וכבר עתה ברור כי הגדלת כמויות הבשר תהיה לפי מחירי הבשר החדשים בעולם, העולים ללא־הרף.

ריבית־שיא

בחודש מארס הגיעה הריבית על הלוואות לשיא בין־זמני חדש: חברות־מימון ישלמו תמורת כסף 34 אחוזים ריבית מראש, שהם ריבית מעשית של 50 אחוזים! מקווים כי באפריל יקטן הביקוש לכסף, ומחירו יירד.

אגב, הריבית על הלוואות בכסף שחור נמוכה בחמישה אחוזים לערך, מפני שאין צורך לשלם מס. מצפים כי מחיר הכסף השחור יירד בהתמדה, ככל שתתרחב חברת הרישום על כל העסקים, וכתוצאה מכך יקטן מיספרם של אלה היכולים ל־השתמש בכספים שחורים.

עוקפים את דיווח המזומנים

בעיקבות הוראת האוצר המחייבת בנקים לדווח על כל עיסקה של מזומנים למעלה מ־15 אלף לירות, נחלצה חברת „כלל" לעזרת המעריכים על האוצר. ל„כלל" יש חברת־בת בשם „בטוחה", שחיתה בעבר סוכנות ניירות־ערך של **זלצמן**. מי שרוצה לממש ניירות־ערך במאה אלף לירות, למשל, הולך ל„בטוחה", וזו פודה אותם בעשר עסקות נפרדות, כך שאין עליה חובת דיווח לגביהן.

„בטוחה" גובה על פעולות אלה כ־2 אחוזי קומיסיון, רווח לא רע תמורת פעולת־גבייה פשוטה.

מרד בהתאחדות התעשיינים

קבוצת תעשיינים בעלי מיפעלים גדולים, יוזמת שינוי תקנון ההתאחדות. כיום יש לכל מיפעל קול אחד, ואותו משקל יש למיפעל גדול וקטן, כמו למדינות באו"ם. הדבר נותן רוב, בבחירות להתאחדות התעשיינים, למיפעלים הקטנים, בעוד המיפעלים הגדולים — שהם המעסיקים והיצרנים הגדולים — יוצאים מקופחים.

נשיא שביט
בידי הקטנים

כך, למשל, ניבחר כנשיא התעשיינים בעלי מיפעלים גדולים, וברצונם לשנות את התקנון ההתאחדות באסיפה הכללית הקרובה, שתיערך בחודש יוני. הם רוצים שלמיפעלים יהיה משקל בהצבעה לפי גודלם.

הגיזבר ולא המזכיר

במדור „אתה והלירה" („העולם הזה" 2010), פורסמה כתבה על הלוואות שקיבל גיזבר עיריית בת־ים. בטעות נכתב בכותרת הסיפור כי הלוואות ניתנו למזכיר. ברור, מתוך הידיעה, וכך גם נכתב בגוף הידיעה, כי הגיזבר — ולא המזכיר — הוא שקיבל את ההלוואות האמורות.

התמרוקים שיחמיאו לגופך

פֶלְצֶ'ה אָזוּרָא של פָּאלְיֶירִי, איטליה

il cocktail da bagno

felce azzurra

קצף אמבטיה • דיאודורנט • סבון • טאלק • אריזות שי מהודרות

ועוד מוצרי יופי רבים המיועדים לנשים... היפות.

PAGLIERI פֶלְצֶ'ה אָזוּרָא של פָּאלְיֶירִי מאיטליה, באריזות הכחולות.

הקרב על ערביי ישראל

ה־30 במארס 1976 הפך תאריך היסטורי: מיבחן־הכוח הראשון בין דור חדש של ערביי ישראל, בהנהגת טריבון עממי מוסלמי - תופיק זיאד (ימין) - לבין כל זרועות המימשל וההסתדרות, בפיקודו של יורם כץ (שמאל), שליח מישרד ראש־הממשלה באיזור המאבק בצפון

מאת **יוסי ינאי**

ך אש עיריית נצרת־עילית, מרדכי („מוטקה") אלון, שלח מיכתב ליותר מ־100 בעלי־עסקים בנצרת־תחתית, עירו של ראש־העירייה תופיק זיאד. במיכתב תבע אלון לדעת אם בעלי אותם עסקים — מוסכים, פחחיות, מסגריות, מיסעדות ובתי־קפה — ישתתפו בשביתה הגדולה שהוכרזה ל־30 במארס. „נצרת־עילית משתמשת בשירותים של נצרת־תחתית, ואנחנו צריכים לדעת מה יקרה," טען אלון. „אם תוך שלושה ימים לא אקבל תשובה, אבין מכך שאתם לוקחים חלק בשביתה."

אלון לא היה היחידי ששאל את השאלה הגדולה: האם, ועד כמה, תצליח שביתת ערביי ישראל ביום־האדמה — או היום חלאומי — כפי שכונה ה־30 ב־מארס 1976.

אותה שאלה עצמה חי משך שלושה השבועות האחרונים יועץ ראש־הממשלה לענייני ערבים, שמואל טו־לידאנו. יוקרתו של טולידאנו תלוייה במימדי ההצלחה או אי־ההצלחה של השביתה. אותה שאלה חי בשלושה השבועות האחרונים גם יורם כץ, נציג היועץ לענייני ערבים בחיפה ובגליל. כץ חוא האיש העושה ימים ולילות בשיחות עם מנהיגים ערביים, באסיפות פו־עלים, במיפעלים ובמועדונים כדי לשכנע אותם: „לטו־בתכם, אל תשתתפו בשביתה."

את השאלה הזו שואל, לאחר שהציב אותה, חטרי־בון החדש של ערביי ישראל, מנהיג שצמח לפתע מתוך חרחוב הערבי של רק"ח, חבר־הכנסת וראש־עיריית נצרת תופיק זיאד. זיאד היה האיש שהחליט לערוך את הפ־גנת־הכוח הגדולה ביותר של ערביי ישראל מאז קום המדינה — להביא את רובם ככולם לידי כך שישבתו מכל מלאכה, שירותים ולימודים, משך יום תמים, על־מנת להפגין את כוחם ואת כוחו.

לעומת הסיסמות הלאומיות שטבעו תופיק זיאד ושני עוזריו באירגון השביתה הגדולה, סגני ראש־עיריית נצרת עורכי־הדין כאמל אחמד אל־דאהר וראיק ג'רג'־רה, סיסמות המדברות על קדושת האדמה הערבית, על הגזל היהודי ועל הלאום הערבי הגא, טבע יורם כץ סיסמה אחת בלבד: „אחרי ה־30 במארס בא ה־31 במארס." אין ערבי שלא חבין את האיום.

אולם אנשיו של כץ רצו להיות בטוחים שאכן כל אחד ואחד הבין אותו בבירור: „אצלכם במיפעל עוב־דים 12 פועלים ערביים," אמר יורם ערב השביתה, באסיפת פועלים ערביים, שנערכה במיפעל „אבן וסיד" ליד חיפה. „אם לא תופיעו לעבודה, יתערער האמון בין הנהלת המיפעל לביניכם, ואי אפשר לדעת מה תעשה הנהלת המיפעל בעיקבות עירעור האמון חזה."

אחד מפועלי המיפעל, אחמד אל־דהרי, הבין למה התכוון יורם. „יש לי 12 ילדים בבית," אמר לזיאד. אני צריך לתת להם לאכול. אני לא אשבות."

ואם לא היה די באיומים עטופים בצמר־גפן, קמה מיפלגת־העבודה בחיפה והשמיעה, יחד עם מועצת־הפועלים שבעיר, איומים משלה. מזכיר עיריית חיפה, משה רופא, וסלים גובראן, ערבי חבר מועצת־פועלי־חי־פה, נתמנו על־ידי לישכת המיפלגה בחיפה לשבור את השביתה בעיר־הנמל. „להפגנות אין הגנה של ההסתד־

מקוד עם ערבי ישראל

(המשך מעמוד 19)

רות." לחשו עסקני המערך בחיפה מפה־לאוזן. „מי שלא יופיע, עלול למצוא עצמו מפוטר ללא פיצויים."

זיאד, יותר משהוא פוליטיקאי, הרי הוא מנהיג ומהפכן. „אפשר להשוות את־ה־כאריזמה שלו עם זו של משה דיין בימים הטובים, אך לזיאד יש שתי עיניים." אומר עליו יורם כץ. בבית הידידות, בניין גדול המתנוסס ליד המעיין של מריה הקדושה בנצרת, שבנייתו הסתיימה לא מזמן ומרבית הכסף שהושקע בו היתה תרומה ישירה ממוסקווה, הוכנו כלי־עזר, שתפקידם לשכנע את המוני הערבים לש־בות.

מנעולים מסוגים שונים ניקנו בנצרת, עפולה ואפילו בחיפה, והובאו למחסני בית הידידות. „אנחנו ננעל בעצמנו את החנויות, כך שאי־אפשר יהיה לבוא בטע־נות אל בעל־החנות. לא הוא יסגור אותה, אנחנו נסגור אותה." הסביר אחד מה־מארגנים, קרוב־מישפחה של זיאד.

באחד המוסכים בעיר, השייך לאיש רק"ח, הוכנה כמות עצומה של צמיגים ישנים. „אם לא יספיקו לנו הטאיירים הישנים, נקנה גם חדשים," סיפר אחד המארגנים של שביתת ה־30 במארס. „אחי־לו כי לימודי האנגלית שלו מסתכמים בתיכון בנצרת. הוא נוהג במכונית ברזיליה חדישה, שעל חלונה תו כניסה־חינם לחוף הרחצה בבת־ים. ובל־שכחו המפוארת, ש־אותה ירש מקודמו, תלויות על הקיר תמו־נותיהם של נשיא המדינה אפרים קציר ושל ראש־הממשלה יצחק רבין.

זיאד מתבייש בפאר הרב של לישכתו, ונוהג לקבל את אורחיו בחדר אחר בעי־רייה, חדר קטן בעל ריהוט פשוט, ששימש בתקופת התורכים כציונק בכלא של נצרת, היא המיבנה שבו שוכנת כיום העירייה. את משכורתו מוסר זיאד למיפלגה, ומקבל ממנה הקצבה חודשית „שהיא חצי ממה שמקבל כל סקיד בעירייה."

פגישה במישטרה

ל ורם כץ הוא בן 38, צעיר מזיאד בשמונה שנים. משך 12 השנים האח־רונות מכהן כץ, שגם הוא נשוי ואב ל־שלושה ילדים, כנציג יועץ ראש־הממשלה לענייני ערבים בחיפה והצפון. הוא תושב חיפה ויליד כפר־יונה, למד מיזרחנות באו־ניברסיטה העיברית בירושלים, ונחשב כ־מיזרחן מעולה. במישרד מנבאים, כי יורם יהיה יורשו של היועץ הנוכחי, שמואל טולידאנו, כאשר הלה יפרוש.

כץ, גבה־קומה, בעל גוף מוצק ושיער בהיר קצוץ בקפידה, מנהל את מילחמתו בזיאד מבית הממשלה, מול בניין עיריית חיפה. המנהיגות הערבית מכירה את כץ היטב. בעוד כץ טוען כי המנהיגים בגליל מקבלים אותו כ„אדם קורקטי, הפועל כ־מתווך בינם לבין רשויות הממשלה," טוען סגנו של זיאד, ראיק ג'רג'ורה, שכץ הוא הגרוע בכולם. „זה לא טולידאנו שאשם בכל, זה רק כץ!" סגן אחר של ראש־העיר, כאמל אל־דאהר, מעניק לכץ מח־מאה מפוקפקת למדי: „לא הפעילים שלנו עשו שהשביתה תהיה מוצלחת. עשו את זה כץ והעוזרים שלו."

את הכדור הראשון ירה זיאד ב־6 ב־מארס, בפגישה שבה השתתף הוא עם עוד חנא מוס, וראש מועצת מעיליה מסעד קסיס.

ליורם כץ אין אשליות. הוא יודע שמר־בית המצביעים נגד השביתה אינם נאמ־נים לקו שלו או, כמו שהוא אומר, „לא נחשבים כיהודים הגונים." זכי לשיחות שערך יחד עם טולידאנו, היתה השפעה ניכרת על אופן ההצבעה. יורם מכחיש בכל תוקף כי היה אפילו צל של איום מצידו או מצד טולידאנו. אולם זיאד עומד על־כך שהיו איומים: „אם מזמינים את ראש־מועצת סחנין, יום לפני ההצבעה בשפרעם, לפגישה עם טולידאנו וכץ, הנערכת דוקא במישטרת שפרעם, לא חשוב מה אומרים בפגישה."

„איש לא הבין!"

ל ורם וזיאד חלוקים בדיעותיהם גם לגבי מהות השביתה. לדברי זיאד, עומדים להפקיע 20 אלף דונמים של ער־ביים, מבלי שיתנו להם תמורה הולמת. זיאד גם בטוח שזהו רק צעד ראשון. „קי־בלנו מהממשלה מסות של השטחים ש־עומדים להפקיע. אף אחד, כולל המהנדסים שלנו, לא הבין את המסות האלה."

יורם טוען כי ההפקעה היא בת 10 אלפים דונמים בלבד, מהם 4000 של יהו־דים בסביבות צפת. מפת הפקעות של יו־עץ ראש־הממשלה לענייני ערבים, מחלקת את שאר 6000 הדונמים כך: 3500 דונמים בגוש נצרת, בכפרים משהד, ריינה, כפר־קנא ועין־מאהל. הפקעה זו נעשית לצורך הרחבת נצרת־עילית. 2000 דונמים בגוש כרמיאל, בכפרים בעיינה ומג'ד־אל־כרום, כדי להרחיב את איזור־התעשייה של כר־מיאל. כ־500 דונמים בפרוייקט היוקרה היהודי למען הערבים בכפר מכר, שם החליטה הממשלה להקים עיירה ערבית מודרנית. במקום ניצבות כבר, עוד לפני שיצאו צווי־ההפקעה, כ־20 וילות המיו־עדות, לדברי כץ, לערביים תושבי עכו, המפונים מאיזורי־עוני בעיר העתיקה בעכו.

משרד היועץ לענייני ערבים טוען, כי רוב בעלי האדמות המופקעות אינם שות־פים למחאה ומאושר מההפקעה. „למרות שאפשר היה לנהוג אחרת, אנחנו הצענו לכל אחד מבעלי האדמות לבחור בין אד־מה מאותו סוג ובאותו גודל, במקום אחר, ובין פיצוי כספי גבוה." זיאד אינו מס־כים לכך: „רוב בעלי האדמות הם מראשי המוחים והשובתים. יש ביניהם אחדים ש־

מפקד־המיבצע פרי
„הם ישבתו בכל פעם!"

נו בשטחים הכבושים לימדו אותנו עד כמה מרגיזים טאיירים, הבוערים באמצע ה־כביש, את היהודים."

מאות פעילים, מתנדבים ובתשלום, מ־קרב נאמני רק"ח, הנעזרים במאות צעי־רים חברי סניפי בנק"י, תנועת הנוער הקומוניסטית, חולקו לחוליות בנות חמישה אנשים. חוליות אלה פוזרו בשעות־הבוקר המוקדמות ליד תחנות ההסעים למקומות־העבודה בנצרת ובעשרות הכפרים הער־ביים שבגליל ובמשולש.

חברות־האוטובוסים קיבלו ממטה ה־שביתה הוראה להפעיל את האוטובוסים, כדי שלא יבולע להם, אולם ליד כל תחנה שיכנעו חברי מישמרות מטה־השביתה בצורה זו או אחרת, את הפועלים שלא ייצאו לעבודה. אלה שלא שוכנעו, נר־שמו בפינקס. פעמים רבות הועיל אקט ה־רישום בפינקס, והפועל ירד מן האוטובוס.

מישרד בתוך צינוק

ה יום השישי האחרון, ה־30 ב־מארס, יום השביתה הגדולה, היה רק קצהו של קרחון אדיר. השביתה עצמה היתה רק מעין לוח־תוצאות של המאבק המתחדש של ערביי ישראל, שמצאו להם לפתע מנהיג לאומי חדש נגד המימסד היהודי, הממשלה וההסתדרות. המאבק עצ־מו התנהל בשלושת השבועות שקדמו לה.

היה זה גם מעין מאבק, כמעט־פרטי, בין תופיק זיאד וחבר־עוזריו לבין יורם כץ ועוזריו. זיאד בן ה־46 („אל תספרו לאשתי את הגיל האמיתי שלי!"), פועל־בניין ומשורר קודם שהפך חיה פוליטית והתפרנס מכך מוכיח, בהצלחתו המטיאו־רית, את נכונות התיאוריה הגורסת כי לשום קהילה ערבית לא יכול להיות מנהיג שאינו מוסלמי.

כל עוד הציגו רק"ח, ולפניה מק"י, מיג־וון של מנהיגים יהודיים, נוצרים וגם מוס־למים, לא הצליח לקום מהם מנהיג שיכ־בוש בסערה — כפי שעשה זאת זיאד — את לב ערביי ישראל, מוסלמים ונוצרים כאחד.

זיאד הוא יליד נצרת, בן לאב שמרבית חייו היה פלאח ורק בערוב ימיו סידרו לו בניו חנות־מכולת בעיר. תופיק נשוי לאשה יפהפייה, נוצריה בשם נעילה, ולהם שלושה ילדים, שהבכירה בהם בת תשע ובן־הזקונים בן 13 חודשים. הוא מתגורר בקומתו השנייה של בית מרווח. בקומה הראשונה מתגוררים הוריו.

השכלתו היא תיכונית בילבד. מייד עם סיום התיכון, חייב היה, לדבריו, לצאת לעבודה. הוא חבר המיפלגה הקומוניסטית עוד מבית־הספר התיכון, מרבה בכתיבת שירים וסיפורים. אחד מאלה אף עורר לפני כשנה שערוריה ציבורית, כאשר אנשי־הימין בכנסת הגדירוהו שיר־הסתה וביקשו להסיר את חסינותו הפרלמנטרית כדי ל־העמידו על כך לדין.

לדבריו, חלום־חייו הוא להתמסר לכתי־בת שירים. „השיר הראשון שכתבתי היה כשהייתי בגיל הטיפשעשרה, וזה היה שיר על אהבה. מאז אני כבר לא כותב שירים רומנטיים, אלא רעיוניים ואידיאולוגיים. הקונפליקט היחידי שיש לי עם המיפלגה הוא שאני רוצה להתמסר לכתיבה, והיא דורשת ממני לפעול."

את דרכו כנבחר פוליטי החל ב־1954, כאשר היה מועמד מיספר שניים של הרשימה הקומוניסטית בבחירות לעיריית נצרת. מאז הוא חבר מועצת־העירייה. ב־1972 יצא לשנתיים לפראג, והיה שם שליח רק"ח בירחון בעיות השלום והסוציאליזם. כעבור שנה וחצי נקרא לארץ, כדי לעמוד במקום הרביעי ברשימת רק"ח לכנסת, ונבחר לכנסת הנוכחית.

בבחירות האחרונות לעיריית נצרת הת־מודד זיאד עם מיפלגת העבודה, על שריה וחברי־הכנסת שלה, ועם המנגנון העצום של יועץ־ראש־הממשלה לענייני ערבים. הוא זכה בניצחון פוליטי שאיש לפניו לא זכה בשכמותו במדינת ישראל: רוב של 67.3 אחוזים. מאז הוא ממעט לנסוע ל־כנסת, וביקר בה רק שלוש פעמים. „הבו־חרים שלי רוצים שאני אשב בינתיים ב־עירייה ואארגן אותה מחדש, כדי שנצרת לא תסבול. כשירפה קצת הלחץ, אחזור גם לפעילות פרלמנטרית."

הוא מדבר ארבע שפות: ערבית, עברית, רוסית ואנגלית. כתב הבי־בי־סי שריאיין אותו ביום השני האחרון, התפלא לרהי־טות השפה האנגלית שבפיו, ולא האמין תריסר ראשי מועצות ועיריות ערביות. באותה פגישה דנו בנושא הפקעת הקרק־עות, והחליטו על עריכת שביתה כללית ב־30 בחודש. פגישה זו היוותה אור ירוק למטה של כץ להתחיל לפעול. טולידאנו והוא החלו חורשים את המועצות המקו־מיות והעיריות בגליל ובמשולש, ועורכים שיחות עם ראשי המועצות. בשבוע שעבר נערך כנס־שפרעם המפורסם, שבו הובס זיאד לראשונה. מתוך 46 ראשי מועצות ערביות, הצביעו 35 נגד עריכת השביתה ורק אחד, ראש המועצה בפקיעין, הצביע בעדה. 3 ראשי־מועצות נמנעו, ו־7 יצאו בכעס מההצבעה, ביניהם זיאד, ראש מו־עצת יפיע אסעד תופס כנענה, ראש מו־עצת עראבה מחמוד נעאמנה, ראש מועצת סחנין ג'מאל טרביה, ראש מועצת אום־אל־פחם מחמיד אל־טבא, ראש מועצת ראמה

ראש־עיר זיאד
„העם הזה יודע להפתיע!"

הופעל עליהם לחץ כבד, או שמרתו אותם בכסף, ובהם משתמש כץ."

את ההפרש בין מיספר הדונמים המופ־קעים, שעליהם יודע זיאד, לבין אותם שעליהם מדבר כץ, מסביר זיאד: „יש עוד 10 אלפים דונמים, שהממשלה טוענת שהם שייכים למינהל־מקרקעי־ישראל, ואנחנו יודעים שהם שייכים לערבים." כץ טוען, לעומתו, כי ברור למעלה מכל ספק ש־10 אלפי הדונמים הנוספים הם בבעלות המינ־הל.

זיאד מגדיר את השביתה הגדולה כמחאה לאומית של הערבים נגד גזילת אדמתם. כץ טוען כי זוהי הפגנת־כוח, וכי מערב־בים בה עניינים מעניינים שונים כשטח 9 ומהומות בגדה, לשם ליבוי יצרים. אולם בדבר אחד מסכימים שניהם: שביתת המ־חאה או ההפגנה של ה־30 במארס היא

הראשונה בשרשרת של שביתות. „אנחנו נלחמים כנגד השביתה, לא מפני שאיכפת לנו אם יום אחד בשבוע לא יבואו ערבים לעבודה. אנחנו יודעים כי זוהי פריצת־דרך לשביתות נוספות, חריפות יותר, מקיפות יותר וארוכות יותר, שבהן יש־ביתו הלאומנים והקיצוניים את הפועלים הערבים בכל פעם שאיזשהו נאום באו״ם לא ימצא חן בעיניהם.״ מסביר כץ.

„אנחנו נמחה ונשבות בכל פעם שיגזלו או ינשלו אותנו,״ טוען זיאד, „וכל שביר־תה תהיה מוצלחת יותר מקודמתה. אני

פגן־ראש־עיר ג׳רג׳ורה
פריצה למישרד

למדתי מהיהודים מישפט אחד, שהוא נכון גם לגבי הערבים: ,העם הזה יודע להפ־תיע ז׳״

נסיעה לרופא־שיניים

ב **עיית הבעיות** של מטהו של זיאד, אשר התרכז בבית הידידות, אם־כי פלש ויצר סניף גם במישרדי עיריית נצרת, היא הלחצים שמפעילים „כץ והעוזרים שלו״, על הערבים, כדי שלא ישבתו.

„לשם כך נקטו שיטה דה־צנטרליסטית,״ מסביר זיאד. „ידענו שאם אנחנו רוצים להצליח, עלינו להפעיל אלפי חברים, ש־יפעלו כל אחד בסקטור מצומצם ביותר. ידענו שאסור לנו להתרכז במטה נרחב, שאסור לנו לערוך פגישות שבהן אפשר יהיה לעצור את הפעילים שלנו בעוון הסתה. החלטנו שלא להפעיל רמקולים ביום השביתה עצמה, ולעשות חזרה כללית ביישובים הערביים יום לפני השביתה. כשהפעילים שלנו ניצבו ביום שני ליד תחנות־אוטובוסים ודיברו עם הפועלים ש־

פגן ראש־עיר אל־דאהר
אזהרה מפני מעצר

יוצאים לעבוד, היה לנו ברור שההצלחה שלנו למחרת מובטחת.״

למרות שערכו בסוף השבוע שעבר אסי־פה עממית בוואדי ניסנס בחיפה, שבה השתתפו כמה מאות ערבים חיפאיים וכוח מייובא של עסקנים מנצרת, הבינו אנשיו של זיאד כי חיפה היא מקום אבוד עבורם.

אולם מטה היועץ לענייני ערבים לא שקט. שני סגניו של זיאד, עורכי־הדין אל־דאהר וג׳רג׳ורה, הוזמנו, יחד עם ראש־העיר, בסוף השבוע שעבר לירושלים, ל־פגישה בעניין השביתה עם מנכ״ל מישרד־הפנים, חיים קוברסקי. המישטרה ניצלה את היעדרם מהעיר, פרצה למישרדיהם ו־ערכה בהם חיפוש מדוקדק. יום לפני הש־ביתה הוזמנו השניים אל הפקד אליהו אליהו, ראש המחלקה־לתפקידים־מיוחדים במישטרת נצרת, ולאחר שנטען נגדם כי הם מסיתים, הם הוזהרו. השניים האמינו כי זוהי הקדמה לפני שייעצרו הם ואח־רים במעצר מינהלי ביום השביתה.

עד לבוקר ה־30 במארס שררה הסכמה אילמת בין שני המחנות, לשמור על שבי־תת־נשק ולכסות על המתיחות. רחובות נצרת המו תיירים ושקקו רוכלים, כאשר רק מכוניות־מישטרה בודדות עוברות ב־רחוב, פחות מאשר ביום רגיל. כוחות גדו־לים של המישטרה ומישמר־הגבול רוכזו בית

הידידות נסגר בשעות־הצהריים, כרגיל, וזיאד אפילו מצא זמן להסיע ביום השני את בתו לרופא־שיניים בחיפה. כל אחד מן המישמרות שהוצבו בכפרים, עם טונות של כרוזים ו„ציוד לשביתה״, מצא לו בית של פעיל, שבו הסתגרו כדי שלא למשוך תשומת־לב ולא לעורר מתיחות קודם זמ־נה.

נגמ״שים ורכב משוריין

ע **ד פני השמש** היתה נצרת שקטה. אך תושבי מיספר כפרים ערביים לא עמדו במתח־שלפני ובשעות הלילה החלו ההתפרצויות.

על הופעתם ההפגנתית של כוחות מיש־טרה גדולים, ברחוב הראשי של כל כפר בגליל ובמשולש, התגברו הכפריים. אולם כשהופיע הצבא, עם נגמ״שים ורכב משוריין — החלו ההתפרעויות, הרבה הפני המועד בו רצו תופיק זיאד ועוזריו.

בכפר עראבה שבעמק בית־נטופה היה המיפגש האלים הראשון בין השובתים הערביים ובין צה״ל. תוצאותיו: יאסין אחמד חיר בן ה־22 נהרג, שבעה מתושבי הכפר ו־15 אנשי מישטרה וצבא נפצעו. בכפר טירה נפצע בלילה קשה תושב ה־כפר, הוא מת למחרת היום.

אלוף פיקוד הצפון, האלוף רפאל („רפול״) איתן, התייעץ עם שר הביטחון, שמעון פרס, בדבר הטלת עוצר בכפר. ה־שניים הסכימו שלא ללבות את האווירה ולא להטיל עוצר. בשעת לילה מאוחרת הגיעה הוראה ישירה מראש הממשלה, יצחק רבין, להטיל עוצר על עראבה, וכן על שני כפרים סמוכים: סחנין וכפר־קנא. רבין לא שעה לעצתו של יועצו לענייני ערבים, שמואל טולידאנו, והחליט בעצמו על מדיניות היד הקשה.

התגובה לא איחרה לבוא. ביום השביתה, בשעה 9 בבוקר, פרצו, על פי התאר־גנות מראש, מרבית צעירי כפר סחנין לרחובות, כשהם מתעלמים מהוראת העוצר ומאיומי החיילים. הם הטילו אבנים ולפידים בוערים לעבר החיילים, שפתחו עליהם ב־אש. קציר הדמים הראשון, של בוקר הש־ביתה: שלושה הרוגים, עשרות פצועים, מקרב שני הצדדים, וכמאה עצורים. עד הערב הגיע מיספר העצורים לאלף.

בכפר הסמוך כפר־קנא, התנפלו תל־מידות על החיילים הנבוכים, שהששו לפ־תוח עליהן באש. רק לאחר מאמצים מרו־בים ושימוש בגאז, הצליחו להשקיט את הנערות.

דיווחי הרדיו והעיתונים היו בבוקרו של יום השביתה מאופקים, ורמזו על כיש־לונה. רק בסמוך לשעות הצהריים הבינו כלי־התיקשורת כי אי אפשר יותר לטייח את העובדה היסודית: נצרת שבתה כליל, עשרות הכפרים הצטרפו לשביתה, למרות האיומים והלחצים שהופעלו עליהם.

אך תופיק זיאד יכול היה לחגוג ני־צחון כפול ומכופל. התנהגותם החלמאית של השילטונות הסכו את השביתה, אותה אירגן, לתבוסה מוחצת לממשלה. שיתוף הפעולה בין זיאד לרבין הצליח לגפח מעבר לכל פרופורציה את השביתה, שיכולה הי־תה להיות שקטה ולהישכח, והציגה את ישראל, בעיני העולם כולו, כמדינה רודנית.

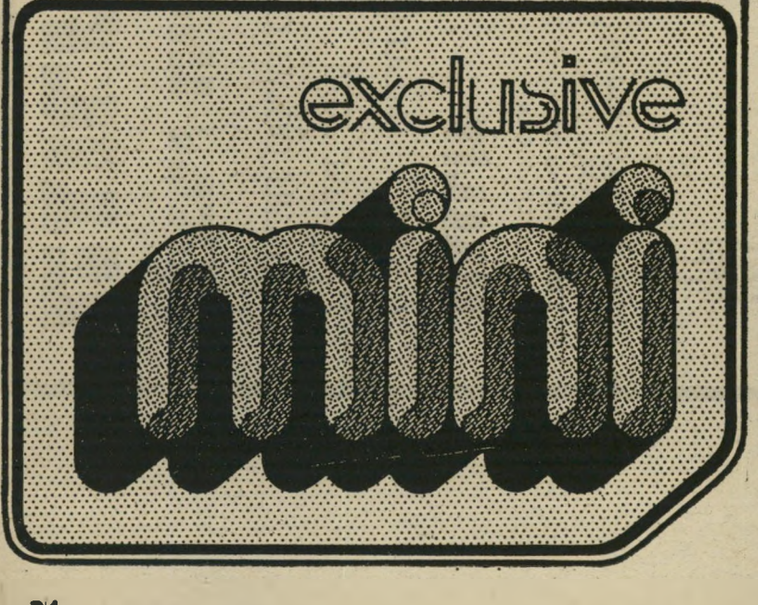

"הדגם הישראלי" שוב בשוק!

שידת אוכף מעץ אגוז (WALNUT) מלא

(אבזרי הנחושת עשויים מפליז מוזהב)

1 מגירה עם מנעול
2 דלתות
3 מגירות

מחיר

47 ל"י, כולל מע"מ

58 ל"י, כולל מע"מ

מידות: א' 76 × ע' 30 × ר' 91 ס"מ

מידות: א' 101 × ע' 30 × ר' 91 ס"מ

מידות: א' 150 × ע' 30 × ר' 91 ס"מ

מידות: א' 181 × ע' 30 × ר' 91 ס"מ

מידות: א' 214 × ע' 30 × ר' 91 ס"מ

במדינה

העם

הישראלי המכוער

ישראל הכיטה בראי — והחליטה לשכור אותו

„ראי, ראי שעל הקיר — מי היפה בכל העיר?" שאלה המלכה הרעה. וכשהראי השיב שבתה החורגת, היא היפה ביותר, החליטה המלכה להרוג את הילדה.

ממשלת ישראל התייצבה השבוע לפני הראי. מה שראתה, הדהים אותה. התמונה היתה מכוערת, מקוממת, מרגיזה.

על כן הגיעה ממשלת ישראל להחלטה הגיונית: לשבור את הראי.

הביזיון הממלכתי. בצו של שר־הביטחון נאסר על הטלוויזיה להיכנס לשטחים המוחזקים, ולדווח על המתרחש שם. לא היה צורך להוציא צו כזה נגד העיתונות, כי מרבית העיתונות הישראלית משתפת פעולה עם הממשלה נגד הציבור הערבי בשטחים, ובישראל עצמה, וכימעט שאין סיכוי לדיווח של אמת בעמודיה. עיתון ערבי המופיע במיזרח־ירושלים, והכפוף לחוקי מדינת־ישראל, נסגר על עבירה של מה־בכך, דבר שמעולם לא קרה לעיתון יהודי במדינה.

כאשר היתה סכנה שבית־המישפט של המדינה יתערב — נשבר גם ראי זה. בפקט חסר־תקדים של ביזיון בית־המישפט, שזכה בגושפנקה של היועץ־המישפטי־לממשלה בכבודו ובעצמו, הושם בית־המישפט העליון של המדינה ללעג ולקלס לעיני העולם כולו.

אולם גם אם תצווה ממשלת־ישראל לשבור את כל המראות במדינה, לא ישנה הדבר את דיוקנה, כפי שהוא משתקף במעשיה.

היה זה דיוקנו של הישראלי המכוער — דיוקן שונה מאד מזה שעליו חלמו חוזי המדינה, מקימיה ומיטב אזרחיה.

הממשלה

חוי, איזה כיבוש יפה

יש למדינה שתי קולוניות: אחת לאורך גבולותיה, ואחת בתוך עצמה

תוצאה חיובית אחת היתה למעשים הנוגים בגדה המערבית ובגליל, שהחרידו השבוע את הישראלי ההגון. הם קברו אשליות רבות, והכריחו את אזרחי ישראל להתייצב מול המציאות כמות שהיא.

המציאות היא שישראל הפכה, בתוך תשע שנים של כיבוש והחזקת שטחים ערביים, למדינה קולוניאלית מובהקת, המגיבה על המאורעות כמו כל מדינה קולוניאלית, ושנתיניה הזרים פועלים כמו שפועלים כל העמים הקולוניאליים.

שתי מושבות. למדינת ישראל יש שתי קולוניות, אחת גלוייה ואחת מוסווית. הקולוניה הגלוייה נמצאת בשטחים המוחזקים, שם קיים מישטר קולוניאלי גלוי וכדין, באמצעות המימשל הצבאי.

פחות גלוי המצב הקולוניאלי במושבה השנייה, שהיא מיוחדת־במינה, מפני שהיא נמצאת ב תו ך המדינה: הקולוניה של „ערביי ישראל".

קולוניה זו נשלטת בצורה מתוחכמת ומוסווית. למראית־עין חלים עליה חוקי המדינה. למעשה היא כפופה למערכת־אילוצים קולוניאלית מובהקת, כשהשילטון המעשי עליה נתון בידי קבוצת־פקידים כימעט־אלמונית, המתחבאת מאחורי שלטים שונים, והמרכזת בידיה את כל סמכויות הביטחון, המישטרה, הכלכלה והתיקשורת. השבוע נתגלתה מערכת זו.

המין המאוס. השבוע מתה סופית האשלייה של „הכיבוש הליברלי".

בשתי מילים אלה טמונה סתירה פנימית. ליברליות פירושה — כיבוד זכויות האדם. אחת הזכויות האלה היא זכותו של כל אדם להגדרה לאומית ולחירות לאומית. כל מישטר של כיבוש שולל זכות זו בעצם מהותו, כשם שהוא שולל את כל שאר החירויות הדמוקרטיות: הזכות לשילטון עצמי, לחופש־הביטוי, לחופש־ההתאגדות, לחירות גופו ולשילטון־חוק.

תכשיט־היוקרה של „הכיבוש הליברלי" הוא הבחירות המקומיות בגדה — בחירות שנועדו להוכיח כי הערבים חיים

(המשך בעמוד 24)

המאורעות בגדה - כפי שהם נראו בעיני ערביה שנולדה בעכו והמתגוררת עכשיו ברמאללה

„זוהי רק ההתחלה!"

מאת

ריימונדה טאוויל

ההתרחשויות הסוערות האחרונות בגדה ובירושלים זכו בסקרי קור מירבי בכלי־התיקשורת כולם. כל אזרח במדינת־ישראל גיבש לו דיעה על האירועים האלימים — אך איש לא טרח לשאול את תושבי השטחים, אלה שחזו במאורעות מבשרם ובמו־עיניהם, כיצד ראו הם את הדברים, מהי דעתם־שלהם.

במטרה לאזן את הסיקור יצא כתב „חעולם הזה" לרמאללה, לי ראיין את אחת הנשים המעניינות ביותר בעולם הערבי, פלסטינית בכך רמ"ח אבריה, שזכתה בתשומת־לב עולמית: ריימונדה טאוויל.

ריימונדה גרדה בעכו, נישאה כי רבת־עמון, חשתקעה בשכם ולאחרונה עקרה לרמאללה. היא בת 36, אם לחמישה ילדים, ובתה הבכורה בת 17. לאשה חריפת־החשון, בעלת חוש־הומור ובעלת־דעה, בעלת יכולת־ביטוי מרשימה. היא מרצה בקורסים לנשים ערביות, ומנהלת מרכז־נשים בשכם.

ריימונדה טאוויל נולדה בעכו, בבית־חולים ממשלתי, לאב ערבי ואם יהודיה. היא למדה בבתי־ספר ממשלתיים, ולאחר־מכן למדה ספרות אנגלית באוניברסיטת חיפה. בשנת 1967 נישאה לאחד מבני־עמה, ועברה לגור בשכם. בשנת 1974 נפגשה ריימונדה בת־שיחה זו עם נציגי הקהילה היהודית בעיר זו. היא באה לשם לכושה בשימלה ערבית טיפוסית, ודיברה על מאבקם של בני־עמה למדינה משלהם.

את העיניים הירוקות הבורקות, טמפרמנט לוהט וכושר־דיבור מרשימים, ומאחרי גבה מסורת ממושכת של פעילות ציבורית למען עמה. בשנת 1974 נפגשה ריימונדה בת־שיחה זו עם נציגי הקהילה היהודית בעיר זו. היא באה לשם לכושה בשימלה ערבית טיפוסית, ודיברה על מאבקם של בני־עמה למדינה משלהם.

בסוף השבוע שעבר יצאה „חנמרה משכם", כפי שכונתה („העולם הזה" 1881) מביתה, ורא־שונה אחרי 11 ימי־עוצר שהוטלו על רמאללה, וסיפרה על התרש־מותה מגל ההפגנות שפקד את ערי חגדה חמערבית. ריפרה ריי־מונדה טאוויל:

כשהייתי בלוס־אנג'לס, אחרי שנאמתי שם בפני אנשי הקהילה היהודית, ניגשה אלי אשה ואמרה לי: ‚אני שונאת אותך, מפני שדברייך משכנעים.'

וכל הזמן, במשך השנים שעברו, עשו האנשים שלנו הפגנות, והלכו לבתי־הסוהר של היהודים. כל מה שהם עשו היה תגובה נגד הכיבוש הישראלי. אבל היום, האנשים שלנו מרגישים שהישראלים לא רוצים שלום.

כל יום שומעים על התנחלויות פה, בקדום ובמקומות אחרים. כאב לנו על מה שעשו הישראלים בהר־הבית. וכך הר־

ר"ימונדה טאוויל - מתהלכת בין חי"לי צה"ל בעת ההפגנה בשכם (למעלה) ובביתה ברמאללה

(המשך מעמוד 23)

גשנו שהישראלים רק מדברים על שלום, הם לא מראים סימן שהם רוצים ללכת מפה ולעזוב את הגדה. האנשים שלנו לא התעוררו רק עכשיו. זה גם לא נכון שגורם־חוץ עומד מאחרי ההפגנות החדשות. רק הישראלים טוענים שמישהו מבחוץ דחף את האנשים שלנו להפגנות, לצאת לרחוב.

יש סיבות שגרמו להתעוררות. הסיבות נמצאות פה. הן נגרמו על־ידי הישראלים. הישראלים נכנסים לבתי־ספר, מציאים החוצה אנשים צעירים מאד, לפעמים אפילו בני 11, ובבית־המישפט מטילים עליהם קנס של עד 6000 ל"י. זה בגלל שהם הולכים להפגנות. אבל האנשים רוצים להסביר את ההרגשות שלהם נגד הכיבוש. הישראלים לא נותנים להם לומר מה שהם חושבים. הישראלים מגבירים את הלחץ על האנשים שלנו, מדכאים אותם יותר ויותר.

נכון, עברו קרוב לעשר שנים של כיבוש. אנשינו רוצים להשתחרר מהכיבוש. כמה אפשר לסבול את הכיבוש? המעצרים האדמיניסטרטיביים בלתי־נסבלים. ויש עוד סיבות. בכל פעם יש סיבה חדשה להפגנות, אך הסיבה העיקרית היא הכיבוש. אי־אפשר לסבול יותר. הסבל הגיע לשיא!

איך אני רואה את העתיד? אני מצפה שבכל פעם יהיה יותר קשה לישראלים בגדה המערבית. בכל פעם יותר ויותר קשה. בשום אופן לא יהיה יותר קל. עכשיו כבר יוצאים להפגנות לא רק מבתי־הספר. כל מיני אנשים מצטרפים.

מה גרם לזה? הישראלים נכנסים לבתי־הספר שלנו, ומרביצים. כך היה לפני כשלושה שבועות בבית־הספר קאדרי טוקאן בשכם. הם נכנסו פנימה והרביצו לתלמידים. ולא סתם הרביצו. היו כ־100 פצועים. שני האמבולנסים נסעו וחזרו ונסעו לבתי־החולים ולבית־הספר.

ביקשנו מהמושל הצבאי שיאפשר לתלמידים להתבטא בתוך בית־הספר, לה־ביע את ריגשותיהם נגד הכיבוש בתוך הבניין, ולא יותר. אבל החיילים שמעו את התלמידים שרים, ונכנסו פנימה והתחילו להרביץ. המושל בעצמו היה שם, והוא נתן הוראות. אז התפטרו ראש־העיר, וכל הנכבדים.

החיילים נכנסו גם למידרשת בית־זיד, והרביצו. היו שם 18 פצועים. בכל מקום היו סימני דם. אנשי המימשל הלכו גם למעונות של הסטודנטים, והרביצו להם כשישנו. היו ביניהם גם תלמידים חולים שקיבלו מכות. הדלתות והחלונות נשברו. זה היה פשוט יותר מדי.

כמו בהייד־פארק

אנשים שואלים: למה הישראלים עושים את זה פיתאום עכשיו? הם חושבים שהישראלים רוצים להפחיד אותם, כדי שלא יתנו את הקולות שלהם למועמדים הקשורים באש"ף. האנשים מבינים שהישראלים מעוניינים להראות לחוץ־לארץ שמה שמתרחש פה, הוא תוצאה של פעולות הסטודנטים בלבד. אז מרביצים לסטודנטים, כדי שהם ישתקו.

אך המוראל של האנשים גבוה מאד. אף פעם הוא לא היה כל־כך גבוה. האנשים מרגישים שמשהו מתרחש. הם מרגישים שהמדינה שלהם, שמחכים לה, מתקרבת. הם שומעים על המאבק שלהם באו"ם, על הפגישות של אנשי־ציבור ישראליים עם אנשי אש"ף. נכון, לא הכל רישמי וגלוי, אך הדבר מעודד.

ברור לאנשים שהיום כל העולם מבין שצריכה להיות מדינה של הפלסטינים. האנשים פה, בגדה המערבית, מוכנים לקריב את עצמם למען החלום הזה. הקורבנות שנפלו בימים האחרונים בהפגנות, לא הפחידו. המוראל לא היה אף פעם, מאז 1967, כל־כך גבוה כמו היום. למשל, בזמן העוצר, היה פה ברמאללה כמו בהייד־פרק. בהפסקות, כשהיה מותר לצאת כדי להשיג מזון, האנשים שוחחו ורקדו, ולא היה איכפת להם שלידם עמדו החיילים הישראליים.

המטרה המיידית של האנשים פה בגדה היא להכשיל את הבחירות לעיריות, שהמימשל הצבאי מכין. התושבים לא רוצים ללכת לבחירות האלה. הם רוצים להראות לעולם כולו שמכריחים אותם ללכת לבחירות נגד רצונם. זה לא הזמן לבחירות. לא, ההתנגדות של האנשים לא באה מבחוץ. ההתנגדות בגדה היא דבר ספונטאני. לא אש"ף מבחוץ אירגן את אנשי הגדה, אלא האש"ף שלהם **מבפנים.**

מרגישים כמו אש"ף

היום כל האנשים פה מספרים שהם אש"ף. הם חושבים כמו אש"ף, ומאמינים באש"ף. זה מה שאתם, הישראלים, אינכם מסוגלים להבין. זה לא מבחוץ — אלא מבפנים. אנשים מפחדים להגיד את זה בגלוי, אך מרגישים מה שהם חושבים. כשפותחים את הפה, ושואלים אותם: ,עם מי אתם, עם ירדן?' הם עונים: ,לא! אנו עם אש"ף'. גם הירדנים לא לוחצים עלינו יותר. הם אמרו שהנציג הלגיטימי שלנו הוא אש"ף.

הנה, למשל, סיפרתי שההפגנות פה, בגדה, פורצות באופן ספונטאני. האנשים שלנו אומרים שיש לעשות הפגנה פה ב־30 בחודש. הם מרגישים שצריכים לעשות משהו. צריכים לעשות משהו השנה, אומרים, כדי לעזור לאש"ף. במה לעזור? אני מתכוונת שיש להראות לעולם שאנו מרגישים כמו אש"ף, והאנשים קשורים לעראפאת.

מה עודד את התושבים במאבק שלהם? כל מה שמתרחש היום, מעודד את האנשים שלנו. מה שמתרחש באו"ם, העובדה שהישראלים ישבו באותו אולם עם נציגי אש"ף ושמעו אחד את השני.

ההפגנות לא נגמרו, לא נפסקו. כשתהיה סיבה נוספת, כפי שהיו עד עתה, שוב יתזרו לרחובות. האנשים צריכים גם לחיות. אין להם אמצעים כלכליים, ולכן הם צריכים לפתוח את החנויות, לעבוד, לנשום, ולהתכונן. אין דבר מתוכנן לגבי המאבק של מחר. ברור רק שאם הישראלים יתנו לאנשים פה בגדה סיבה נוספת, ירגיזו אותם שוב ושוב, כרגיל, לא יהיה שקט. בינתיים האנשים משוחחים, משווים בין המאבק שלהם לבין המאבק של המחתרת הצרפתית בזמן הכיבוש במילחמת העולם השנייה, ובכיבושים אחרים בעולם.

לרקוד על רגל אחת

התנהגות של החיילים הישראליים בגדה, היא גורם חשוב להתעוררות התושבים. הישראליים משפילים את האנשים שלנו, כפי שלא עשו עד עתה. הנה, למשל, מה שהם עשו בימים האחרונים בשכם: היו תופסים אנשים ברחוב, או היו נכנסים לבתים בלילה ומוציאים גברים, ושולחים אותם לרוץ סביב מקום במרכז העיר. או שהיו מכריחים את האנשים בשכם לרקוד ברחוב על רגל אחת, או שאחד ירכב על השני ברחוב, או שיתנו סטירות אחד לשני תחת איום של החיילים החמושים.

האנשים מספרים שהחיילים היו עוצרים ילדים שהלכו לבתי־הספר, ומעמידים אותם עם הידיים למעלה והפנים מול הקיר, וכך מחזיקים אותם. משחררים אותם, ושוב עוצרים אותם.

היו תופסים ערבי, מורידים לו את הכאפייה מראשו וזורקים אותה על הכביש. החיילים היו דורכים ברגליהם על הכאפייה. שאלתי את ראש עיריית שכם בטלפון על הדברים האלה, והוא ענה לי ש־כל מה ששמעתי זה נכון. לראש־העיר נאמר שזה עונש קולקטיבי. ראש־העיר אישר לי גם שהחיילים היו מוציאים אנשים לרחוב בגשם, ומחזיקים אותם במקום, מבלי לזזו. נאמר להם שזה עונש קולקטיבי, מפני שראש־העיר אינו רוצה לחזור־בו מהתפטרותו.

לא, הדברים לא יכולים להימשך בצורה כזו. נכון, כעת האנשים צוחקים כשמספרים איך נאלצו לעמוד ברחוב בגשם, או לרקוד על רגל אחת, או להרביץ אחד לשני, אך זה בגלל שהיום יש להם מוראל מאד גבוה. פה, ברמאללה, שמענו את הירידות של החיילים ברחובות, בזמן העוצר, כל יום. החיים נמשכים.

כולם טוענים שמה שקורה היום זו רק התחלה. לא יהיה שקט בגדה המערבית. יהיה עוד יותר גרוע.

(המשך מעמוד 22)

בעושר ובאושר תחת הכיבוש, וכי נוצר „דו־קיום" ו„נורמליזציה" בין הכובש והנכבש.

גם אגדה זו מתה השבוע. שני אישים מן הגדה, שהיו מועמדים לבחירות, וכנראה עמדו לנצח בהן, גורשו מהארץ בצורה ברוטאלית. לא יכול היה להיות ספק כי הדבר נעשה כדי לשרת אישים מן הגדה, המשתפים פעולה עם השילטון.

תוך כדי כך נחשף פרצופם של אותם אישים משתפי־פעולה. בעיני עמם, הם נראים עתה כקוויזלינגים לכל דבר, בוגדים המוכרים את שאיפות עמם תמורת טובות־הנאה אישיות.

הקוויזלינגים הם מין מאוס — בכל הארצות ובכל התקופות. ההיסטוריה הוכיחה שמעולם לא היה כדאי לשילטון כיבוש לסמוך על קוויזלינגים — ושמעולם לא השלים עם כלשהו עם שילטון של קוויזלינגים.

מאורעות השבוע הרסו סופית את מעמדם של „נכבדי הגדה" בקרב הציבור.

דירוק בבית־המישפט. מתה גם האשלייה כאילו יכולה מדינה קולוניאלית לשמור על דמוקרטיה ושילטון־החוק מבית.

מעולם לא בוזה שילטון־החוק בישראל בצורה כה ציונית, חמורה וחסרת־בושה כמו בות התנגשות עם חיילים שחדרו לביתה, ועציר מת אחרי שקיבל טיפול מידי חיילים.

לא היתה זו עוד תמונה סתמית של כיבוש ליברלי, של חיילים המחייכים בטוב־לב לעבר ערבים מאושרים. התמונה הזכירה את שהתרחש באלג'יריה, באנגולה, ברודזיה ובמקומות דומים.

המישכה כבית. אם סבר מישהו כי זה יכול לקרות בשטחים המוחזקים, אך לא בישראל עצמה — טעה. בו־זמנית עם ההפגנות בשטחים, אירעו דברים חמורים בישראל עצמה, כלפי אנשים שהם, להלכה, אזרחים ישראליים מלאים ושוויי־זכויות.

לכל אזרח הזכות החוקית לשבות, כדי להפגין השקפה פוליטית. מותר לציבור שלם לערוך שביתה קולקטיבית. כל עוד אינו עוסק באלימות, לא ייתכן כל איסור על כך.

בישראל הוכח השבוע שלא כך הוא. השילטון התגייס במלוא כוחו כדי לשבור, בכל האמצעים החוקיים והבלתי־חוקיים, שביתה פוליטית שערכו ישראלים ערביים נגד הפקעת אדמות בגליל.

התגובה הוכיחה שהדמוקרטיה הישראלית נעלמת, בהיתקלה בתוצאות המדיניות הקולוניאלית שלה. ההסתדרות הסי־

הילויית תאמם אפסטיה בשכם
התלמידות השתוללו

השבוע בידי ראש־הממשלה, שר־הביטחון, שר־המישטרה, שר־המישפטים והיועץ המישפטי לממשלה.

ביודעם כי גירוש שני האישים מן הגדה עומד להידון בבית־המישפט הגבוה לצדק, החליטו אלה — שנשבעו „לשמור על חוקי ישראל" — לגרש את השניים מן הארץ, דקות אחדות לפני הדיון. מבחינה פורמלית, לא היתה זו עבירה פלילית. מבחינה מעשית, ציבורית ומוסרית, היה זה ביזוי שאין כמוהו, שער לאומה כולה כי מותר לבזות את השופטים ולירוק על מוסדות־המישפט.

מדוע הסכים היועץ־המישפטי למלא תפקיד בפרשה עגומה זו? תיתכן רק תשובה אחת: בהישמע סיסמת הביטחון, עומד גם הוא דום ומאבד את חוש־הפרופורציה.

דיבוק של טירוף. כאשר היועץ־המישפטי מאבד את עשתונותיו המיקצועיים, אין להתפלא על מעשיהם של אנשים פשוטים, חיילים ואזרחים, הנאחזים בדיבוק של טירוף קנאי. הם עלולים לאבד צלם אנוש.

פתח בכך החייל שהרג את הילד הערבי באבו־דיס (העולם הזה 2012). לאחר־מכן אירעו לפחות שלושה מיקרים המעוררים חששות עמוקים מאד: ערבי הוכה כחבורן ומת בבית־החולים. אשה מתה בעיקרה את המסוה של גוף המגן על זכויות חבריו, בני שבי העמים, והפכה בגלוי מכשיר לאומני לדיכוי שביתה. כל זרועות השילטון התגייסו לאותה משימה, כשכלי־התיקשורת ממלאים את תפקידם התעמולתי כשופר השילטון הקולוניאלי.

כל זה טיבעי מאד — במישטר קולוניאלי. ביגו לבין הדמוקרטיה אין ולא כלום.

השטחים המוחזקים

מותה של אם

„חיא נפגעה מידי חיילים," טענו המפגינים — „היא מתה ממחלה," טען דובר־צה"ל

בצהרי השבת האחרונה נערכה הלוויה יוצאת־דופן בבית־הקברות שליד בית־הספר לבנות, כדמל־חילו, בשכם.

שיירת־הלוויה, ובה מאות תלמידות בית־הספר וכמה עשרות צעירים ומבוגרים, נעצרה בשערי בית־הקברות, שבעיר־העילית. הארון נישא על כיתפיהם של צעירים זועקים, שאף לא הכירו את

(המשך בעמוד 28)

איך נהרג אחמד שייך דיב דחלול?

משאית המוות

מאת **מרסל זוהר**

ב**שעות הבוקר של** יום השני ב־שבוע שעבר, הגיעה משאית צבאית אל מישטרת תול־כרם, ונעצרה בחזית הבניין. מתוך המשאית נהדפו החוצה שישה עצורים ערביים, תושבי העיירה סלפית, וצנחו על הקרקע. בעיקבותיהם ירדו מן המשאית חיילי צה"ל, שדיברו ביניהם גרוזינית, והובילו את עצוריהם לתוך המישטרה.

הרופא שהובא מייד למקום ניסה לבצע הנשמה־מלאכותית באחד העצורים, אך ללא־הועיל. „האיש מת," קבע הרופא. עוד באותו יום זימן אליו המושל הצבאי של תול־כרם את ד"ר ממדוח עפאנה, מן העיירה סלפית.

סיפר השבוע ד"ר עפאנה לכתב העולם הזה: „המושל הצבאי אמר לי: ‚אני מצטער, אבל אחד העצורים שהובאו לכאן, אחמד דיב שייך דחדול, היה חולה־לב, והוא מת מהתקף.'

„נדהמתי, ומייד אמרתי למושל: ‚אחמד דחלול לא היה אף פעם חולה־לב! על מה אתה מצטער? החיילים שלך הרגו אותו!'"

למחרת היום פירסמו העיתונים את הגירסה הרישמית לגבי מותו של העצור הערבי מסלפית. באחד מעיתוני־הצהריים נכתב: „אחמד שייך דיב, בן 44, נשוי ואב לחמישה ילדים, חש אתמול אחרי־הצהריים ברע בהיותו במעצר, והועבר לבית־החולים הממשלתי בתול־כרם. רופא מקומי שבדק אותו, לא מצא סימני אלימות על גופו, והרופא המקומי הביע את הסברה כי מת מהתקף־לב או משטף־דם בלב." בהמשך הידיעה צויין: „מישפחתו של המת מסרבת שייעשה בגופה ניתוח שלאחר־המוות."

הרופא מסלפית, ד"ר ממדוח עפאנה, הכחיש את הטענה שפורסמה בעיתונים, כאילו התנגדה מישפחתו של אחמד דחדול לניתוח־שלאחר־המוות. „לא היה שום דבר כזה," אמר הרופא. „אני התמתי בשמה של המישפחה על ההסכמה לניתוח, וסוכם שאני אשתתף בבדיקה במכון לרפואה מישפטית באבו־כביר."

אחמד שייך דיב דחדול היה קרוב־מישפחתו של הרופא ד"ר עפאנה, וזה בדק אותו פעמים רבות. „אחמד ישב בכלא הירדני 12 שנה," סיפר השבוע הרופא. „המלך חוסיין שיחרר אותו בשנת 1966. אחר־כך הוא ישב גם בכלא הישראלי, בגלל אותה סיבה: פעילות קומוניסטית."

לפני חודשיים בלבד חזר דחדול לביתו שבסלפית, בתום מעצר אדמיניסטרטיבי שארך 21 חודשים. בבית קידמוהו אשתו, שהיתה נשואה קודם־לכן לאחיו שנפטר בשנת 1945, בנותיו ובנו.

ביום הראשון שעבר, 24 שעות קודם ההפגנה שנערכה בעיירה, קרא המושל הצבאי לאחמד לבוא אליו. בעיירה סלפית היה ידוע שאחמד דחדול עומד להגיש את מועמדותו לבחירות לראשות העיירה. הוא עמד בראש רשימה בת שיבעה אנשים.

על שיחתו של אחמד עם המושל הצבאי סיפר ד"ר עפאנה: „המושל שאל אותו אם הוא משתתף בהפגנות, ואחמד אמר לו שהוא חקלאי ולא עושה הפגנות. המושל שאל אם הוא זורע פיצוצים, והוא אמר שלא. אז אמר לו המושל: ‚אני אעצור אותך!'"

המושל לא עצר אותו באותו יום ראשון, ואחמד חזר לביתו. אך למחרת נעצר, והובא לתחנת־המישטרה בסלפית.

משם הועבר במשאית הצבאית לתול־כרם, יחד עם עצורים נוספים. הוא לא חזר עוד לביתו.

ההפגנה בעיירה סלפית, השוכנת ב־תוך ההרים מרחק כשמונה קילומטרים משכם, החלה בשעות־הבוקר של יום שני, ה־22 במארס. כאשר נודע שמאות תושבי העיירה הקימו מחסומים על הכביש ה־מוביל אליה, הבעירו צמיגים ויידו אבנים במכוניות, מיהר כוח צה"ל למקום, פיזר את המפגינים בכוח. כתוצאה מכך נפצעו אחדים מן המפגינים. כ־20 מהם נעצרו, והועברו לתול־כרם.

העצורים שהועברו במשאית יחד עם אחמד היו עדי־ראייה למה שהתרחש בה במהלך הנסיעה. שניים מהם מסרו השבוע את גירסתם. סיפר ואסף אחמד אדייק, אחרים. יחד עם החיילים שנסעו איתנו היה קצין אחד, ועוד קצין ליווה אותנו במכונית אחרת.

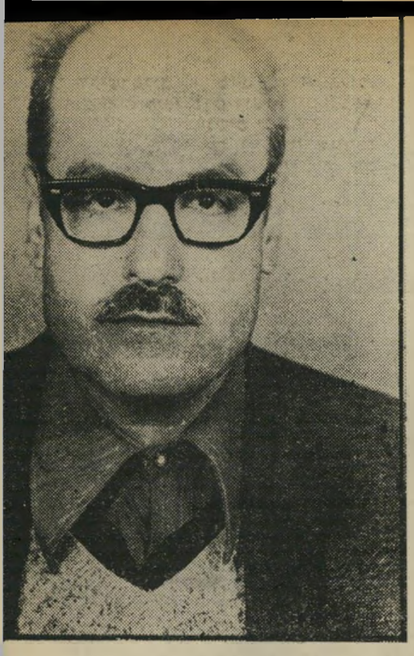

המועמד שמת

אחמד שייך דיב מחלול, עמד להגיש את מועמדותו לראשות עיריית סלפית שבגדה המערבית. הוא נפטר אחרי שנעצר על־ידי חיילי צה"ל בעת ההמהומות בגדה. שילטונות המימשל סענו, כי מת מהתקף־לב, אולם עתה נערכת חקירה כדי לבדוק את ההאשמות לפיהן מת דיב מחלול, אחרי שהוכה באכזריות על־ידי חיילי צה"ל אשר עצרו אותו.

כיבוי סיגריות?

שניים מתוך שלושת הצעירים הערביים שבתמונה הועברו במשאית הצבאית מהעיירה, סלפית שליד שכם למישטרת תול־כרם. הם טוענים שהחיילים, שהיו במשאית, התעללו בהם באכזריות, היכו אותם, עד שאיבדו את הכרתם ואז שפכו עליהם מים כדי שיתעוררו, וחזרו וחבטו בהם. אסף אחמד אדייק — מימין, ואיברהים פאטוני משמאל, טוענים שהחיילים כיבו סיגריות על גופם של העצורים. הצעיר השלישי, באמצע, חליל פאטוני, הובא לתול־כרם במשאית אחרת, ראה גם הוא את אחמד שייך דיב דחלול ברגעיו האחרונים, כאשר רופא ניסה לעשות לו הנשמה.

בן 19 וחצי, העובד כפועל במיפעל־החוטים סיב בפתח־תיקווה:

„ביום שני יצאתי מהבית בשבע וחצי בבוקר, והלכתי לבית־הקפה. אחרי שעה חזרתי הביתה. בדרך עצרו אותי החיילים שנכנסו לסלפית, וביקשו לראות את תעודת־הזהות שלי. הם הכניסו אותי למכונית, והעבירו אותי לתחנת־המישטרה בעיירה.

„בהתחלה היינו שלושה עצורים, וטיפלו בנו 12 חיילים. קיבלתי מכות כמשך כחצי־שעה. אחר־כך הגיעה משאית ו־הכניסו לתוכה אותי ועוד חמישה עצורים

משך 24 שעות רצופות ניסה כתב העולם הזה להשיג את תגובת דובר־צה"ל על הפרשה, ללא־הצלחה. בצהרי יום השני השבוע נאמר לו כי עליו לפנות אל דובר־צה"ל, תת־אלוף דב שיאון עצמו, אך מזכירתו של זה טענה כי הוא טרוד בישיבה.

חמש דקות אחרי שנתקבלה תשובה זו, שודרה ברדיו הודעתו של דובר־צה"ל, כי נפתחה חקירה לגבי התנהגותם של חיילי צה"ל בסלפית.

רק אדם אחד יכול להכניס חיים לעיר ה

חיפה חיה וחוגגת

ב ימים האחרונים עלתה חיפה, השקטה והרדומה בימים כתיקונם, לחדשות, והיא עתידה להתגלות — לפי כל הסימנים כנמר שהוחרד מריבצו, ל־אור האירועים המתחוללים בצפון הארץ.

אולם לפני כשבועיים, כאשר עדיין לא שיער איש את העתיד להתרחש, הח־ליטה נעמי אדווה, השובבה הקבועה של עיר־הנמל, להוכיח שוב כי לא נס ליחם של חוגגי הצפון, וערכה מסיבה כדת.

ואומנם, בנשף שערכה בביתה, להמוני ידידיה ומקורביה, לא השתעמם איש. את הפילפל והמלח תרמה דווקא זמרת־הג'אז ההולנדית וילמה, ידידתה־משכבר של נעמי, שלגמה ויסקי כמים וערכה מו־פע מאולתר של זימרה ושל חשפנות — שהצמיד אליה מייד את אסתר „סם", הדייגת העליזה.

גם נציגי תל־אביב לא חסרו, ובראשם זוג הארכיטקטים אלדר ואילנה שרון והציירת אדית קימחי, יפה מתמיד, שחבי־את איתה את התעשיין הצרפתי יפה־התו־אר אנדרה מולינר.

מסמר הערב

היתה, ללא־ספק, זמרת־הג'אז ההולנדית וילמה, שהגיעה היישר מאמסטרדם לביקור של שבועיים בישראל, ושוהה אצל חברתה הטובה נעמי אדווה, שבביתה בחיפה נערך הנשף. היא כבשה את לב הכל.

וילמה האלוהית

בארבע פוזות משוגעות שו־נות, מסוג אלה שבזכותן הפכה את הנשף מעוד מסיבה אחת לאירוע שעוד ידובר בו הרבה בחיפה. למעלה: וילמה באקט פמיניסטי עם דני, התימני הגיזעי. למעלה משמאל: עם משה („משון") עינבר. למטה מימין: וילמה מתפעלת מעצמה. משמאל: עם דני, בריקוד סוער.

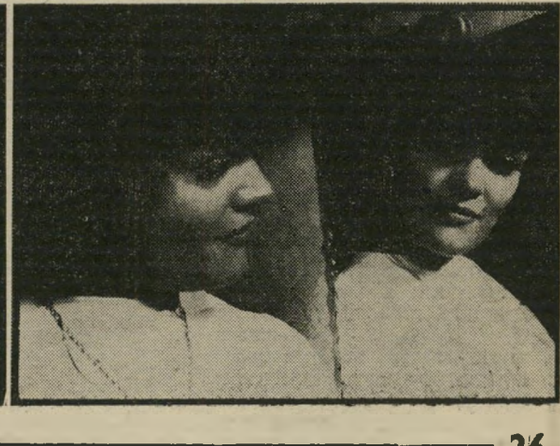

לייד גלנקורה

של הנשף הי־הפייה

רה סייג (שנייה מימין, ל־יד המארחת נעמי אד את האווירה, בנוסח הבריטי הסולידי והמאופ

פיצלה בפעולה

ידידה הקר אדווה ובע

הב־א לנשף שלושה ארגזי ויסקי ושני ארגזי ע נטאלי, שהיא פקידה באוניברסיטת תל־אביב. משמא שרון, שהגיעה עם בעלה אלדר מתל־אביב,

כרמל: נעמי אדווה. היא עשתה זאת שוב

חיפאי הצוהל היתה
יפאית הצעירה עוף־
אך תחת שתמתן
המקובל על הלייד־

המקורית, מן הסידרה „מישפחת פאליסר", הצטרפה בת־דמותה הצעירה לשימחה הכללית. עם עופרה ונעמי בתמונה: מדריכת־השחייה החיפאית זהבה ביבאי, הווטרילוקיסט ג'ורג' שליק, והדייגת „סם", שאיבדה את עשתונותיה למראה חשפנותה של ההולנדית וילמה.

ביותר של נעמי
סוכנות־למשקאות,
פניה. איתו בתמונה
הארכיטקטית אילנה
עם ורד החיפאית.

ורד והניצוצות

היישר מאצל הסתימות וטיפולי־השורש הגיעה לנשף חיפאי, שחזרה רק לפני חודשיים משוודיה הקרה והרחוקה, את פניה הקיפה בתכשיטים.

כתוב הלב ביין

אחרי שלגמה שלושה בקבוקי ויסקי שלמים, תפסה וילמח עליזות ויצאה בהופעת־חשפנות ספונטאנית ומשוחררת, לשימחת לב החוגגים, במייוחד התלהבה ממנה הדייגת אסתר, המכונה „סם".

(המשך מעמוד 24)

האשה שנחה בתוכו. היתה זו תאמם אס־טטיה, בת 45, אם לתישעה ילדים, תו־שבת שכם. היתה זו הלווייה ערבית אופ־ייניית, רצופה יללות וזעקות ובכי קורע־לב. ההבדל היחידי היה בכך שהיא הס־תיימה תוך שניות.

מאות מלוויו של הארון מיהרו לצאת את בית־הקברות, להצטרף להפגנה שנער־כה אותה שעה ליד שערו. זעקות־השבר של תלמידות בית־הספר הסמוך, הבליעו את הצעקות האחרונות שנשמעו ליד ה־קבר.

מי הרג אותה? התלמידות פתחו בשירה באמצע הרחוב, עודדו זו את זו. הן זעקו על כוונתן למות אם יהיה צורך בכך. הו שרו שהנשק היחידי שבידיהן הו האבנים, אך די בכך.

קשה היה לתפוס, ממבט ראשון, מה לאם הערבית שנקברה זה־עתה, לבין מאות התלמידות המשתוללות, שהסתערו על כיתת־חיילים שהמתינה להן בקצה ה־רחוב עם תת־מיקלעים ואלות.

אחרי שתקפו את החיילים באבנים נסו־גו התלמידות, ואז יצאו החיילים למית־קפת־נגד, אך הנערות כבר נעלמו בין הבתים. החיילים רדפו אחרי המפגינים עד לבית־הקברות, ללא תוצאות, ואז פנו אל העיר־התחתית.

מדוע התפרעו התלמידות והצעירים ב־שערי בית־הקברות של שכם בשבת ה־אחרונה?

הם סיפרו שתאמם אסטטיה, האם ל־תישעה ילדים, נהרגה על־ידי חיילי צה"ל, שחדרו לביתה במהלך רדיפה אחרי שני ילדים, בני 13 ו־14, כאשר תפסו החיילים את הילדים, חיבקו אלה את האשה. היא נפגעה בראשה ובחזה, טענו המפגינים.

לא ניסו להסביר. למחרת הלווייתה של תאמם אסטטיה פורסמה בעיתוני־הבו־קר הידיעה הבאה: "בשכם היו אתמול החנויות פתוחות ולא היו שיבושים בסדר הציבורי. בשעת ההלווייה של אשה בת 45, שנפטרה כתוצאה ממחלה, הושמעו אתמול סיסמאות נגד הכיבוש הישראלי."

הגיב דובר־צה"ל: "אין אמת בסיפורם של המפגינים, שהאשה נפגעה על־ידי ה־חיילים."

אך תושבי שכם מאמינים שתאמם אס־טטיה נפגעה בידי חיילי צה"ל. איש לא טרח אפילו לנסות להסביר להם שאין זה נכון.

חטיפות

מיכתב מהמחבוא

חודש אחרי חטיפתו של יובל גינסבורג בן השנתיים טרם התגלו עקבותיו

האם ניתן להעלים אדם חי בישראל ולהסתירו תקופה ממושכת, מבלי שיתגלו עיקבותיו?

אווה גינסבורג בת ה־23 הוכיחה, כי הדבר אפשרי. חודש ימים אחרי שחטפה את בנה יובל בן השנתיים מידי בעלה, אהרון גינסבורג, (העולם הזה 2011) נעל־מו עיקבותיהם כאילו פצתה האדמה את פיה לבולעם. המישטרה והבעל, שאינם חדלים לחפש אחריהם, לא גילו אפילו אפס־קצה של רמז שיסייע בידם לנחש, היכן עשויים האם ובנה להסתתר.

תחילה סברה המישטרה כי אווה ובנה מסתתרים במינזר קאתולי, או באחד מ־מוסדות המיסיון בארץ. סריקה קפדנית ויסודית של מוסדות אלה העלתה, כי שמה של אווה אומנם היה רשום באחד המינזרים בצפון הארץ, אלא שהיא לא נמצאה שם.

גינסבורג האב הכריז על פרס בגובה 5000 ל"י, לכל מי שימסור לו מידע כל־שהו שיהיה בו כדי להוביל לגילוי הבן. המידע היחידי שהגיע לידיו סיפר, כי האם ובנה מסתתרים בסביבה חרדית ב־בני־ברק. ניידות היחידה המרכזית של מישטרת תל־אביב זינקו למקום האמור, ואז הסתבר כי היתה זו אזעקת־שווא.

אחרי שחשד כי אשתו אכן זכתה בסיוע חוגים חרדיים, המסתירים אותה, פנה אהרון גינסבורג לבית־הדין החרדי בירו־שלים. שם קיבל פסק־דין, הזהה לפסק־הדין של הרבנות, וכו פסיקה כי הילד צריך להימצא ברשות אביו וקריאה לכל מי שמחזיק בילד, למוסרו לידי האב. אלא שגם פסק־דין זה היה כקול־קורא במידבר.

היד יהיה מוכשוך. ביניתיים שוחרר ממעצרו בועז רבין, האיש שאותו מאשים אהרון גינסבורג בכך שהיטה את לב אשתו ממנו. "בועז היה חבר של אחותה התאומה של אווה," סיפר האב, "והיא ביקרה בביתו בהציגה את עצמה לפני הוריו כרווקה. אחרי תקופת היכרות, הם החליטו לעבור ולהתגורר יחד. אלא שאז גילתה מישפחתו של בועז כי הוא הסתבך עם אשה נשואה. הוריו הפעילו עליו לחץ לעזוב אותה. אני עצמי הקמתי שם שערורייה."

גינסבורג פנה אז לבית־המישפט המ־חוזי, הצליח לקבל צו־ביניים המעביר את בנו לחזקתו. בעת הדיון עזב בועז רבין את הארץ, ואז הסכימה אווה להעביר את הילד לחזקת האב. "זה היה שלושה ימים לפני שידידה חזר לארץ," טוען גינסבורג. "היא חשבה שהילד יהיה לה למיכשול בדרכה לאושר עם חברה." אז נחתם הסכם בין אווה לאהרון, לפיו יימ־צא הילד בחזקתו — הסכם שקיבל תוקף של פסק־דין בבית־הדין הרבני.

כעבור שמונה ימים חזרה־בה אווה. פרקליטה טען בבית־המישפט המחוזי, כי פסק־הדין הרבני ניתן ללא סמכות חו־קית וייש דון בבעיית אחזקת הילד מחדש.

לפי טענת הבעל, נעשה הדבר כדי

ידד־נעלם גינסבורג
לא במיסיון, לא בעולם־התחתון

להוציא ממנו כספים תמורת הסכמת ה־אשה לוותר על הילד. כשלא הסכים לכך, הוגשה תביעה לבית־הדין הרבני לביטול פסק־הדין הקודם. הדיון בבקשה עמד להתקיים בחודש יוני הקרוב.

בין ההשערות שהועלו לגבי מקום הי־מצאם של אווה ויובל גינסבורג, היתה גם הסברה שהם עזבו את הארץ. השבוע הפריכה אווה עצמה הנחה זו. במיכתב הכתוב בכתב־יד והחתום על ידה, שנשלח בתוך ישראל, כפרה בכל הגירסות שהועלו בעיתונות לגבי מקום־הימצאה.

כתבה אווה במיכתבה, שהעתק ממנו נשלח גם למערכת העולם הזה:

"אני מכחישה בכל תוקף את ההש־מצות שבעלי מפיץ באמצעות העיתונות והרדיו. מעולם לא היו לי קשרים עם המיסיון ולא הזמנתי מקום־לינה במנזר. כן לא היה לי קשר עם העולם־התחתון. הכל המצאותיו של בעלי.

"אני לא סובלת מכל מחלה נפשית. ההיפך הגמור: אני מרגישה מצויין וגם בני יובל בריא ומקבל טיפול מצויין. אני מבקשת שהמישטרה תטפל ותחקור את ה־פרשה. ביקשתי פעמים רבות ממישטרת חולון להגן עלי מפני בעלי. עשיתי מה שעשיתי כדי לחיות יחד עם ילדי ללא פחד מפני בעלי."

חיכוניסטים נגד הדיכוי בגדה!

חפגנות התלמידים בירושלים המזרחית, שכם, רמאללה וערים אחרות בגדה, דוכאו באלות המשטרה. המשטרה נכנסה לבתי־הספר ופיזרה את החפגנות שם באכזריות. תמונות "נב־חרות" אלו חוקרנו גם מעל מסכי הטלוויזיה.

אנו, תלמידי תיכון בישראל, רואים בהפגנת השינאה באזור ובחשגת השלום עניין הנוגע לנו אישית: כואב לנו לראות את דרך הטיפול של משטרת ישראל וצה"ל בתלמידים בגדה. דרך כזו רק מגבירה את השינאה בין העמים וחוסמת את הדרך לשלום. פתרון של שלום לא ייתכן כל עוד השטחים הכבושים נמצאים בידי ישראל, ולתלמידים, כמו לשאר האוכלוסיה שם, חסרות האפשרויות לביטוי פוליטי ולהגדרה לאומית.

הפתרון יבוא רק עם ביטול הכיבוש והחזרת השטחים במסגרת הסדרי שלום והכרה הדדית:

הכרה בזכות העם הערבי הפלשתינאי להקים מדינה משלו לצידה של מדינת ישראל והכרה בריבונותן ושלמו־תן הטריטוריאלית של ישראל וכל מדינות האזור. כך נכסול את ידם של אלה המחבלים בשלום.

אנו תובעים להפסיק את הדיכוי נגד התלמידים בגדה, לשחררם מהכלא ולפתוח מיד את בתי־הספר שנסגרו על־ידי המושל הצבאי!

חיים גמוף, תל־אביב
אליהו קאפמן, ראשון־לציון
רינה כהן, תל־אביב
עידו דאוכר, תל־אביב
גיא פילבסקי, תל־אביב
דורית כירך, תל־אביב
עמי טולודר, פתח־תקווה
יוסי בובליק, ירושלים
עופר שניצר, תל־אביב
נפתלי אליאס, ראשון־לציון
ורד מושינסקי, מגדיאל
שמחה רייזנר, תל־אביב
טובה אסא, תל־אביב
דוד אברמוביץ, מגדיאל
דב חינין, תל־אביב
דודו גינת, כפר מסריק
יורם כרכה, בת־ים
הגר כפרי, תל־אביב
אסתי מיצנמכר, רמת־גן
שרון רוטברד, רמת־אפעל
ראובן לוי, הרצליה
צלי מושינסקי, מגדיאל
אורלי ברגר, תל־אביב
נילי מנחם, בת־ים
אורית ששון, פתח־תקווה
גדי אלגזי, רמת־גן
תומר בן־אפריים, רמת־אפעל
שלומית וינר, רמת־גן
תרזה וייזל, תל־אביב
דרור זהבי, תל־אביב
שלי בן־ארדוב, תל־אביב
אודי אלוני, כפר־שמריהו

תרומות לכיסוי ההוצאות נא לשלוח לת.ד. 37394, תל־אביב.

גיבור החרמון חשוד ברצח

בני מסס בצה"ל
גיבור בפעם השנייה

הגיבורים עייפים

שניהם היו גיבורים.

בני מסס הפך כזה בשלהי מלחמת יום־הכיפורים. הוא רואיין על מסך ה־טלוויזיה, זמן קצר אחרי שמוצב החרמון נכבש מחדש מידי הסורים בידי חיילי הטיבת גולני. בני, אחד הבודדים שהגיע אל המוצב שלם בגופו, ישב אז למרגלות החרמון וסרב לשאת עיניו כלפי מעלה. „הייתי מת שם ולא יורד משם," הסביר בראיון הטלוויזיוני, „זה מה שאמרו לנו: שאנחנו לא יורדים משם עד שלא רואים שם את הדגל של גולני. אמרו לנו שה־חרמון זה העיניים של המדינה." מאז נשא את התואר „העיניים של המדינה."

את דמותו של עודד גורטלר פירסמו ה־עתונים בארץ וברחבי העולם, ביום של־מחרת הטבח בבית־הספר במעלות. הוא נראה בתמונה כשהוא נושא על ידיו ילדה פצועה ושותת־דם על רקע בניין בית־הספר. הילדה נפטרה אחר־כך. אבל את עודי, זכרו כאחד המצילים.

השבוע היו שניהם סגורים מאחרי מנ־עול ובריח.

בני מסס הטברייני, גיבור החרמון, המ־תין להחלטת מישפטו כנאשם ברצח. עודד גורטלר נשלח לשבע שנות מאסר (מהם ארבע שנים בפועל) אחרי שהורשע על השתתפות בשוד מזוין של תכשיטים.

האם היה זה רק מקרה? או שמא היו שניהם קורבנות מאוחרים של המילחמה?

הכל בשביל החברים

כ? המדינה זברה את פניו וטען דיבורו של בני מסס, כאשר דיבר על „העיניים של המדינה." אבל בני מסס היה בתור צעיר ונחבא אל הכלים. הוא ברח מעתונאים שבאו לחפש אותו ולראיינו ב־עקבות איתו שידור טלוויזיה. אלא שאי אפשר היה לברוח מזה.

„הוא המשיך לשרת בצבא עוד עשרה חודשים אחרי המילחמה," מספר אביו אברהם, שוטר מזה 26 שנה בתחנת־המיש־טרה המקומית של טבריה, „והחברים שלו בגדוד היו נושאים אותו על כפיים. הוא היה הקמיע שלהם, הכבוד שלהם."

כשהשתחרר חזר בני מסס אל הכינרת, שעל חופיה גדל, בן למישפחה ותיקה, שכמה מבניה הם מוותיקי הדייגים של טבריה. רצה גם בני מנעוריו להיות דייג. הוא עזר לדודיו בדייג, התמהה בדייג תת־מימי והפך לאחד הצוללנים המעולים ביותר של טבריה.

בתעודת השיחרור שלו מצה"ל, רשומות שתי ההערכות. בסעיף ההערכה רשום: „הוכיח את עצמו מעל ומעבר למצופה ב־מילחמת יום־הכיפורים." אבל בסעיף ההת־נהגות רשום שם: „מניח את הדעת."

„הים היה כל החיים שלו," מספרים עליו ידידיו, „הוא אהב שני דברים: את הים ואת החברים. בשביל החברים הוא היה מוכן לתת הכל, את הנשמה וגם את כל הכסף שהיה לו. בכל חופשה שהיה בא מהצבא, אפילו אם ואת היתה חופשה לכמה שעות, הוא היה מביא את החברים שלו לבית הוריו, משאיר אותם שם ויורד לכינרת לצלול ולדוג דגים. הוא היה חוזר עם שלל דגים, מנקה אותם לבד ועושה לחברה שלו ארוחות־דגים מפוארות, עם משקאות חריפים ומוסיקה יוונית, שיהיה לכולם שמח על הלב."

עם שיחרורו החל לעבוד כמציל בחוף השקט בטבריה. בחורף, כשהתחשק לו לעבוד, היה חוזר לצלול ולדוג. אלא שב־חורף הוא לא אהב לעבוד באופן מיוחד. „כשהיה חסר לו כסף," מספר עליו אביו השוטר, „היה יורד לדוג. לפעמים היה מרוויח אלפיים, שלושת אלפים לירות ב־לילה. את כל הכסף היה מבזבז על חברים."

לא רוצה צל"ש!

כ מה מחבריו של בני מסס בטבריה צרכו סמים. על רקע זה חיו לחם סיכסוכים ומריבות עם קבוצה של ערבים שהשתלטה על חיי־הלילה והעולם התח־תון של טבריה.

אחד מאלה היה מוחמד עיסא סלח, ביריון ערבי מנצרת. הוא היה דמות ידועה בעולם התחתון ואפילו אנשי המישטרה לא ששו להתנגש עמו. הוא היה מופיע בטבריה במכונית אמריקאית אדומה ומב־ריקה, לבוש לבוש מטורזן. פחדו להתעסק איתו, מפני שחבריו הערבים סיפרו עליו שבמו ידיו דחף את אביו מגג ביתו והרגו.

מוחמד עיסא סלח וכמה מחבריו רכשו בטבריה את קפה ורד, אותו הפכו למרכז העסקים שלהם. מדי ערב היו מגיעים ל־מקום ערבים מהשטחים, בעיקר משכם ו־ג'נין, אך אפילו מעזה. מוחמד עיסא היה מספק להם בחורות יהודיות לבילויים. לא טבריניות, שכן אף בחורה מטבריה לא היתה מעזה לעבוד שם, מפחד בני המקום.

בין חבורתו של מוחמד עיסא לחבורתו של בני מסס היו פורצות מריבות ותיגרות. מוחמד עיסא היה נוהג להתגרות בצעירים הטבריינים ולהקניטם: „אני אעשה עוד את כל האחיות שלהם לזונות שיעבדו אצ־לי." אבל פחדו להתעסק איתו. רק בני מסס, שהיה בעל כושר גופני וכוח בלתי רגיל, היה יכול להתמודד עמו.

כי בני היה בעל הילה של גיבור. כש־היה מופיע בבית־קפה בטבריה היו מוחאים לו כפיים. בכל מיקרה של ריב היו קוראים לו שיעזור או יתווך. כשפרצו תיגרות עם החבורה הערבית היו אומרים לו: „בוא נראה לערבים האלה מי אתה! אתה הרי הגיבור שלנו!"

גם באותו ערב הזעיקו את בני מסס לתיגרה שלא היה מעורב בה. „חבל שלא הלכתי למישטרה אותו ערב מוקדם יותר," מצטער אביו. „אילו הייתי שם זה לא היה קורה. אם הייתי במישמרת הייתי רץ לקפה ומחסל את הריב בין שתי החבורות."

מסתבר שאחרי הופעתו של בני מסס יצא עיסא לנצרת, חזר משם עם קבוצה של ידידים. לטענת המישטרה, כאשר נודע על כך לבני מסס, הוא נטל את רובה ה־קלשניקוב שהיה ברשותו, יצא לחפש את קבוצת הערבים בעיר. הוא מצא את עיסא ליד קפה ארבל, וירה בו שם.

בני, הבכור בששת הבנים של מישפחת מסס, כלוא עתה בנצרת. הוא שרוי שם בדיכאון עמוק, למרות שכל חבריו עולים אליו לרגל. מספר אביו: „בני נשאר בחור ביישן. הפירסומת מעצבנת אותו. גם את הצל"ש שהעניקו לו לא נסע לקבל בירו־שלים. הוא אמר שזה מגיע לא לו אלא לאלה שנפלו. הכינו גם מסיבה לכבודו ב־בית־החייל בטבריה והוא לא חלך. הוא הרגיש כי לא מגיע לו כשהחברים הקרובים שלו איגם."

בטבריה לא שינו את הדיעה על בני מסס. עבור הנוער המקומי הוא נשאר אותו גיבור כמו שהיה בתום המילחמה. אולי אפילו גיבור יותר.

מיתוס של גיבור

עודד גורטלר בן ה־21 מקריית־מוצ־קין, הוא בעל רקע אחר מזה של בני מסס. הוא סיים את לימודיו התיכוניים בהצטיינות. אמו היא דמות חינוכית מוכרת, גננת מזה 22 שנה. אביו ישראל הוא מ־וותיקי העובדים של סולל־בונה.

עודד פגש את המילחמה מיד אחרי ש־סיים את קורס הטירונות שלו. הוא שרת ביחידה מובחרת של צנחנים, נפגע במיל־חמה מהדף התפוצצות ושמיעתו נפגעה. כתוצאה מכך ירד הפרופיל הרפואי שלו וגם המוראל האישי. הוא סרב להיפרד מיחידתו. לבסוף העבירו אותו לתפקיד פקידותי בבית־ספר טכני צבאי, לא רחוק ממקום מגוריו.

למרות זאת לא נפרד עודד מנעלי וממדי הצנחנים שלו. הוא רצה להגיע למרות פציעתו לקורס־קצינים. חרה לו כשהתברר שלא יוכל לעמוד בכך. כאשר השתלטו מחבלים על בית־הספר בעיירה מעלות, הוא הגיע למקום כנהגו של אחד הקצינים הבכי־רים, שנקראו לתכנן את פעולת הפריצה לבניין בית־הספר, בו הוחזקו התלמידים כבני־ערובה. למרות שלא היה זה מתפקידו, התנדב עודד להשתתף בפעולות החילוץ, מיד אחרי ההסתערות על הבניין. בדרכו החוצה תפסה אותו המצלמה כשהוא נושא ילדה פצועה על ידיו.

הרבה זיהו אותו על פי אותה תמונה

גיבור מעלות הורשע בשוד

מסס. הוא סיים את לימודיו התיכוניים בהצטיינות. אמו היא דמות חינוכית מוכרת, גננת מזה 22 שנה. אביו ישראל הוא מ־וותיקי העובדים של סולל־בונה.

עודד פגש את המילחמה מיד אחרי ש־סיים את קורס הטירונות שלו. הוא שרת ביחידה מובחרת של צנחנים, נפגע במיל־חמה מהדף התפוצצות ושמיעתו נפגעה. כתוצאה מכך ירד הפרופיל הרפואי שלו וגם המוראל האישי. הוא סרב להיפרד מיחידתו. לבסוף העבירו אותו לתפקיד פקידותי בבית־ספר טכני צבאי, לא רחוק ממקום מגוריו.

למרות זאת לא נפרד עודד מנעלי וממדי הצנחנים שלו. הוא רצה להגיע למרות פציעתו לקורס־קצינים. חרה לו כשהתברר שלא יוכל לעמוד בכך. כאשר השתלטו מחבלים על בית־הספר בעיירה מעלות, הוא הגיע למקום כנהגו של אחד הקצינים הבכי־רים, שנקראו לתכנן את פעולת הפריצה לבניין בית־הספר, בו הוחזקו התלמידים כבני־ערובה. למרות שלא היה זה מתפקידו, התנדב עודד להשתתף בפעולות החילוץ, מיד אחרי ההסתערות על הבניין. בדרכו החוצה תפסה אותו המצלמה כשהוא נושא ילדה פצועה על ידיו.

הרבה זיהו אותו על פי אותה תמונה

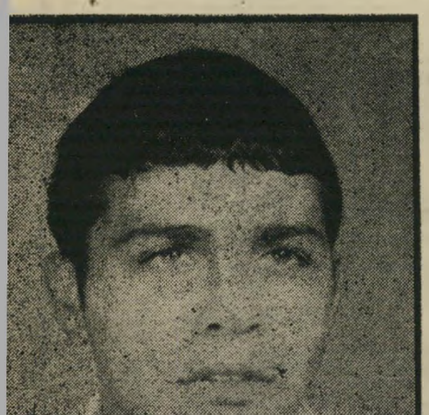

חשוד מסס
החברים נשאו על כפיים

שזכתה לפירסום. „אבל לו היתה תמונה אחרת בראש," סיפרה אמו. אחרי מה ש־קרה הוא נכנס הביתה ופרץ בבכי קורע־לב. אחרי זה הוא השתנה לחלוטין. הוא נעשה מסוגר ולא רצה לדבר יותר עם אף אחד על הנושא ששמו מעלות. הוא נעשה אדיש וציני לכל הסובב אותו."

עודד ושניים מחבריו, שהורשעו יחד עמו בשוד המזוין, שכרו דירה ליד בית הוריו. שם היו מבלים את זמנם. כשהיה חוזר משירותו הצבאי היה עודד סועד על שולחן אמו והולך לבלות עם חבריו.

„החברים שלו היו לועגים לו," מספרת אמו, „הם היו קוראים לו: פחדן! אתה לא גבר! יכול להיות שהוא רצה להוכיח את עצמו. להראות שבכל זאת הוא עוד משהו. אני מקווה שעודד יצא מהעניין הזה בלי צלקות. אני לא אתן עוד למיתוס של הגיבור לסבך את בני!"

פרקליט בכור
לא בדרכים מקובלות

מישפט

שכרה של פורנוגרפיה

האם תיאלץ התיירת חיספהפייה לגייס 20 אלף ל"י בדרכים לא־מקובלות כדי להינצל ממאסר?

באחרי־צהריים סגרירי נחת המטוס מ־קופנהגן בנמל־התעופה בן־גוריון בלוד, וממנו ירדה צעירה בלונדית חטובת־גיזרה. עוד תיירת אחת. אך היתה זו תיירת מסוג מיוחד מאד.

כמחצית השעה אחרי נחיתת המטוס, צעדה סוזן קליינקופט בת ה־22, תושבת קופנהגן, לעבר המסלול הירוק, הפסור־ממכס, כשבידה מיזוודה כבדה. פקידי־המכס התבוננו אף הם בתיירת היפה, ש־משכה את תשומת־ליבם של כל הגברים באולם בית־הנתיבות. מבטם של אנשי־המכס היה מיקצועי ובוחן. מדוע היתה המיזוודה כבדה כל־כך? ואם היא כה כב־דה, מדוע בחרה הצעירה הדנית לעבור במסלול הירוק דווקא?

פורנוגרפיה ציבעונית. מבטיהם ה־מוקסמים של אנשי המכס הפכו מייד מבטי־חשד. סוזן התבקשה לפתוח את מיזוודתה לביקורת. בפנים סמוקים צייתה, וחשפה את האוצר שהביאה עימה מדנ־מרק: 214 סרטים פורנוגרפיים ציבעוניים, באורך של 60 מטר כל אחד, ועוד 6 סר־טים פורנוגרפיים ציבעוניים קוליים. לטע־נת אנשי־המכס, ערכם של הסרטים היה למעלה מ־26 אלף לירות.

המישטרה נהגה בסוזן למופת. היא לא נעצרה. רק דרכונה נשאר בידי השוט־רים, והסרטים הוחרמו.

שלושה שבועות אחרי קבלת־הפנים שבה זכתה סוזן בנמל־התעופה, כתב שופט־השלום אריה אבן־ארי, בבית־מישפט־ה־שלום בתל־אביב, בגזר־דינו, כי הוא מטיל על הדנית היפה „קנס בסך 20,000 לירות, או שישה חודשי מאסר תמורתם." השו־פט הסביר, כי הקנס שהיה צפוי לסוזן מתקרב ל־150,000 ל"י.

סוזן, מצידה, טענה בפני השופט כי נתבקשה על־ידי חברה הישראלי, שאותו הכירה בקופנהגן, למסור את הסרטים ל־כתובת מסויימת בתל־אביב וכי תמורת שירות זה תקבל את כרטיס־הטיסה חינם. היא סיפרה כי לא ידעה שהדבר אסור, מפני שבדנמרק אין זו עבירה להעביר סרטים מסוג זה.

אך התביעה ציינה כי מדובר בעבירות אחדות, לא באחת בילבד. סוזן נאשמה בין השאר שמסרה מידע בלתי־נכון כאשר עברה על המסלול הירוק, למרות שב־מיזוודתה נמצאו 220 סרטים פורנוגרפיים. כן נאשמה בייבוא סחורות לישראל ללא רישיון־ייבוא, ובעשיית מעשה על־מנת להתחמק מתשלום מס שיש לשלמו.

סוזן גילתה תקיפות, כאשר הודיעה שאין היא מוכנה לגלות את שמו של הגבר שסיבך אותה, כאשר שלחה לישראל עם הסרטים.

20 אלף ל"י מניין? השופט מצא אותה אשמה, והורה שאת הקנס, בסך 20 אלף ל"י, עליה לשלם מייד. פרקליטה ביקש מן השופט לדחות את התשלום ב־30 יום, על־מנת שיוכל להיוועץ בנדון עם אנשי השגרירות הדנית בתל־אביב. הבקשה נענתה בחיוב, אך בינתיים הוברר לסוזן כי ידידה הישראלי, שסידר אותה, אינו מוכן לשלם עבורה את הקנס. למרות הכל לא גילתה את שמו, והחלה מחפשת כסף כדי להציל עצמה ממאסר.

בינתיים מצאה לה חבר, צעיר העובד כצוללן באילת, וגם העיר הדרומית מצאה חן בעיניה. החבר החדש הבטיח לסוזן כי ימכור את אופנועו, וישיג את היתרה, כדי להשלים את הקנס העומד על 20 אלף ל"י.

פרקליטה של סוזן, עורך־הדין הרמת־גני אורי בכור, הגיש בשבוע שעבר, לבית־המישפט־המחוזי בתל־אביב, עירעור על חומרת העונש, וציין כי אין בכוחה של הצעירה לגייס בדרכים מקובלות את ה־סכום הנדרש.

אם ידחה בית־המישפט־המחוזי את ה־עירעור, תצטרך סוזן ללכת לבית־הסוהר לחצי־שנה. הברירה האחרת שבידיה: להשיג את הכסף בדרכים בלתי־מקובלות.

נאשמת קליינקופט
לא בידיעה ברורה

דרכי אדם

מסעות הרב הבולגרי

הרב שך מכבי יפו, אברהם בכר, נסע לברזיל לגייס תרומות לאיצטדיון החדש של מכבי יפו

השמועות שנלחשו מפה־לאוזן בשבועות האחרונים טענו, כי סוף־סוף הצליחה ה־רבנות לגרש מן הארץ את הרב אברהם בכר, רבה של הקהילה הבולגרית ביפו, הרב של מכבי יפו ואחד הרבנים הפופו־לריים במדינה. „הרב היגר", התלחשו צאן־מרעיתו ברחובות יפו. „הרבנות ביט־לה את רישיון־המוהל שלו. הוא נשבר וירד לאמריקה."

הרב בכר הרפורמי, היה מאז־ומתמיד אגוז קשה לפיצוח. הרבנות הראשית לא הצליחה לכפות עליו את עולה. אומנם, לערוך התגוות הוא לא הורשה, אך כל מחותנת בולגרית שכיבדה את עצמה, ביק־שה את נוכחותו. הרב בכר היה מגיע לחתונה בלוויית רב נוסף, שהיה חותם על המיסמכים הרישמיים. למעשה, מי ש־ערך את החתונה היה הרב בכר.

לפני חודשים אחדים ניסו אנשי הרב־נות לשלול ממנו גם את הזכות לשמש כמוהל, אולם הפעם ניצח במילחמה הרב היפואי, שבלט לאחרונה בהופיעו במודעת־פירסומת למרגרינה, כאשר חייך מעל

חצוצה ומכירות: **תל־אביב** – טלקאר חב' בע"מ רח' הסטר 64, טל. 03-37538, 03-263925. **ירושלים** – א. ברקוביץ רח' יואל 4, טל. 02-225522. **חיפה** – ניל רכב בע"מ רח' הסנינים 53, טל. 04-515392. **באר־שבע** – כרמלי דרך חברון. אזור התעשיה, טל. 057-77021. **נתניה** – מוסך מרכזי בע"מ. טל. 053-23037. שרות: **תל־אביב** – מוסך מרכזי לוצ"ה. חולון – רח' חסוע 13, טל. 03-853091. **ירושלים** – מוסך נדעון לוי. אזור התעשיה. תלפיות. טל. 02-67555. **חיפה** – אייכי את עוריה. חוף שמן, טל. 04-660456. **באר־שבע** – כרמלי, טל. 057-77021. **נתניה** – מוסך מרכזי בע"מ. טל. 053 23037.

דליה לביא ל העולם הזה

„אני מנסה להציל את נישואיי!"

כמה שעות אחרי הופעת הגליון האחרון של „העולם הזה" בחוצות הארץ כבר טילפנה הזמרת דליה לביא, השוהה בהאמבורג, לעורך השבועון.

דליה שמעה מפי ידידיה, שטילפנו לה לגרמניה, על תוכן הכתבה של „העולם הזה", שנאמר בה שהיא עומדת להתגרש מבעלה, פיטר ריטמייסטר, המתגורר במיאמי־ביץ'. דליה ביקשה להעמיד את הדברים על דיוקם. היא דיברה בכנות ובגילוי־לב.

„נכון שיש משבר בחיי הנשואין שלנו," אמרה דליה.

„אולם אני עושה את הכל כדי להציל את הנשואין. אנחנו — פיטר ואני — משתדלים ככל יכולתנו להתגבר על המשבר, למען שני הילדים.

„אינני בטוחה שנצליח בכך. אנחנו יכולים לעשות רק מה שאנחנו יכולים, ואנחנו אנושיים. אולי נצטרך בסוף להתגרש. אבל לפני כן נעשה מאמץ רציני כדי למנוע זאת."

דליה, שחשוב לה מאד מה חושבים עליה בארץ, ביקשה לפרסם את הדברים.

דפיהם האחוריים של שבועוני־נשים ועיתונים נוספים, ואף הוקלט לתשדיר פירסומת ברדיו.

בולגרים בברזיל. כאשר שואלים את בתו של הרב, לאה, היכן אביה, מצהירה היא: „הוא רשאי לעשות ככל העולה על רוחו. הוא יכול לנסוע ולהגר, בלי לשאול אף אחד. אולם הרב בכר רק מטייל לו בימים אלה בברזיל, ואולי אפילו נקלע לחגיגות הקרנבל בריו דה־ז'אנרו."

„בברזיל," מספר הרב הרפורמי אלברט בן־בסט, הממלא את מקומו של הרב בכר בניהול ענייני הקהילה הבולגרית ב־יפו ובניהול בית־הכנסת אוהל סיני, בשדירות ירושלים ביפו, „חיה קהילה גדולה של יהודים ממוצא בולגרי שירדו לשם מיפו. הרב בכר נסע לברזיל כדי לגייס תרומות בשביל האיצטדיון החדש של מכבי יפו, שאנחנו בונים."

בבית־הקפה הבולגרי יודע מישהו לספר כי אירעו סיכסוכים בין הרב בכר לבין הנהלת מכבי יפו, מאחר שאנשי מכבי יפו טענו כי אין הוא מעלה תרומות מספיקות לבניית איצטדיון הכדורגל החדש. הרב בכר נעלב, ולאחר שפוייס הציע לצאת למסע ארוך לברזיל, ולגייס שם כסף מהאחים הבולגרים.

„הקהילות של יפו בברזיל עשירות מאד," מוסיף הרב בן־בסט.

אולי עוד שנה. וכך מסתובב לו הרב בכר בין הכפרים והערים בברזיל, ואוסף כספים. המסע תוכנן בקפדנות ורק מעטים ביפו, אנשי־סודם של הרב בכר, הרב בן־בסט וראשי הנהלת מכבי יפו, יודעים מהי המטרה האמיתית לנסיעתו של האיש לחו"ל. השמועה שהופצה בעיר

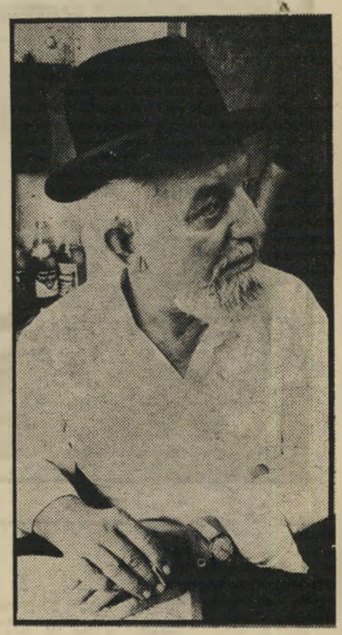

הרב בכר
חרושת שמועות

על־ידי אותם אנשי־סוד היא כי „הרב נסע אל בנו, בניו־יורק." וזאת, „כדי למנוע עין־הרע." לחש בולגרי שהתפלל בדבקות בבית־הכנסת אוהל סיני.

מתי יחזור הרב? זאת אין איש יודע. הרב אלברט בן־בסט סבור: „כשיאסוף מספיק כסף, יחזור." הבת, לאה: „כשיירצה." אנשים ברחוב: „אולי עוד שבוע, אולי עוד שנה. אבל הוא יחזור." ואנשי מכבי יפו מייחלים כבר לכסף.

פירסום

להולנד באהבה

רבע מיליון ל"י הוציאו שתי חברות מיסחריות על מיבצע „שוקולד, מנטה, מפטיק" לארובזיון

הופעתה של יו"ר מועצת הפועלות, תמר אשל, בבית הגבינות והיין היפואי בוטיצ'לי, גרמה הפתעה מושלמת. אשל, שאינה מרבה להופיע בפומבי, ובוודאי לא בבתי גבינות ויין, הסבירה: „העובדה ש־מייצגות את ישראל שלוש נשים, גורמת לי נחת. משום כך באתי."

אשל היתה אחת מתוך כ־200 אורחים במסיבה שנערכה בבוטיצ'לי לכבוד שלישיית שוקולד, מנטה, מסטיק, שיצאה ביום השני השבוע, יחד עם מתי כספי, לייצג את ישראל בתחרות הארובזיון בהולנד. היא עברה בין אנשי עולם הבידור הרבים כאילנית, הגשש החיוור, שייקה אופיר, תיקי דיין ושמואל רודנסקי, שנכחו במקום והתעניינה בבעיות המיקצוע שלהם.

הלהקה יצאה בחסותן ובמימונן של שתי חברות מיסחריות: ניבה לאופנה ומרי קוואנט לאיפור.

בהולנד התקבלו הבנות על־ידי נציגי חברת מרי קוונט, המארחים אותן במשך כל שהותן באירופה.

כמו „החיפושיות". הרעיון לשלב אמנים פופולאריים במיבצע פירסום רחב־היקף, כנהוג בעולם מזה שנים, נולד לפניי כשנה במוחם של שני פירסומאים צעירים: משה תאומים מפורום ויהודה אלעזר.

הם החליטו לנסות לשלב בתחרות הארובזיון חברות אותן הם מפרסמים, כנותנות־חסות לשיר הישראלי.

במשך חודשיים בדקו את עולם־הבידור הישראלי, והגיעו אל ירדנה ארזי, רותי הולצמן ולאה לופטין, שלישיית שוקולד, מנטה, מסטיק. תחילה נתקלו השניים בתגובות מהססות מצד הבנות. אך משהוכיחו להן כי להקות מכובדות כמו החיפושיות, והאבנים המתגלגלות כבר עשו זאת לפניהן, והופיעו כמייצגות של חברות מיסחריות, הפשיר הקרח, והבנות הסכימו להשתתף במיבצע.

אז פנה תאומים אל שלמה אילת (31), מנכ"ל חברת מרי קוואנט בישראל, שגלד בחיפה, היה יו"ר אגודת הסטודנטים בטכניון, מהנדס ייעול וייצור ואחד ה־מנכ"לים הצעירים במדינה, ושיכנע אותו בכדאיות השילוב של החברה והלהקה. ב־מקביל פנה אלעזר לישראל ברוך (25), מנהל מחלקת הייצוא של ניבה, בעל תואר בי־איי בכלכלה ואחד מארבעה חברי ההנהלה של החברה, ושיכנע גם אותו.

רבע מיליון. סידרת פגישות משותפות בין חברות־הלהקה ומנהלי־החברות הולידה, לראשונה בתולדות הפירסום בישראל, את ההסכם שנחתם השבוע. בנות הלהקה תופענה בסירטוני־הפירסומת של החברות, תבצענה את שירי הפירסום שלהן, תופענה במודעות, בפלקאטים ובמיבצעי יחסי־הציבור במשך שנה שלמה. כן התחייבו בנות הלהקה להופיע על הבמה בבגדים ובאיפור של שתי החברות.

תמורת כל זאת מממנות החברות את נסיעתן של הבנות לארובזיון, מעצבות ומספקות להן ביגוד וצורכי־איפור במשך שנה, כן מתכוננות החברות לשווק מוצרים חדשים שייישאו את שם הלהקה. הסקת תקליטי הלהקה, גלויות למעריצים וכל פעולות הפירסום של הלהקה יהיו גם הם על חשבון החברות המיסחריות.

השבוע הושלם סירטון־הפירסום של החברות, בבימויו של יורם לוי ובכיכוב בנות הלהקה. שיר־הפירסומת, שהלחין מתי כספי, הושלם אף הוא. מודעות פירסומת ציבעוניות, פוסטר ציבעוני וסידרת מודעות רגילה נמצאות עתה בהכנה.

כל מסע הפירסום של החברות בשנה הקרובה יבנה על המלצה אישית של בנות הלהקה על המוצרים שהן תדגמנה.

עד כה עלה המיבצע לשתי החברות כרבע מיליון ל"י.

בתחרות שתיערך במוצאי־השבת הקרובה, תעלינה בנות הלהקה על הבמה כשהן לבושות בבגד אחיד שהכין עבורן גדעון אוברזון. הבגד, המורכב ממכנסיים מתרחבים וטוניקה, הוא בצבע לבן מבריק.

לעומת הבגד האחיד, יבדיל האיפור בין הבנות: ירדנה ארזי, הטיפוס הסוער, תאפר בגוונים חומים כתומים; רותי הולצמן השובבה, בבורדו ושחור; ולאה לופטין הרומנטית, בוורוד ותכלת כסוף.

עתה נותר רק לצפות שבנות ישראל תיכנסנה לפרסומריות ותבקשנה שוקולד, מנטה, מסטיק בצלוחיות־איפור, או תזמנה בגד בעל אותו שם.

מנהל „ניבה" ישראל ברוך מנהל „מרי קוונט" שלמה אילת
רוח צעירה

מדינת חוק כן או לא?

„השופט העליון מ' עציוני אמר בדיון: „עלי להביע את השתוממותי על כך שהשלטונות מיהרו להוציא לפועל את הצו מאחר ובשעה 12 נודע למשנה לפרקליט המדינה על כך שאני עומד לדון בבקשה להוצאת צו על תנאי בשעה 4 היום (שבת, 27.3.76). אני מורה על חקירת המקרה על־ידי היועץ המשפטי לממשלה. לא ברור לי למה היה צריך לבצע הצו 15 דקות לפני השעה בה עמדתי לדון בעתירה. לכך אורה זה נראה כנסיון למנוע דיון בעתירה. לכאורה, דבר שלא יתכן במדינה דמוקרטית."

(„הארץ", 28.3.1976).

חמדובר בעתירת בעניין נירושם של חד"ר אחמד חמזי נתשי מחברון, מנהל ביח"ח חממשלתי בבית ג'אללה, ושל ד"ר עבדול עזיז חאג' אחמד, רופא שיניים מאל־בירה, כדי לסכל את מחלך חדיון בבית חמישפט הגבוה לצדק.

אנו מביעים את מחאתנו נגד גירוש תושבים ממולדתם תוך הפרת אמנת ג'נבה הרביעית.

אנו מביעים את מחאתנו נגד בי־זוי בית המישפט הגבוה לצדק ונגד השתלטותו של הממשל הצבאי על תהליכי המישפט.

מי יתן את הדין על ההפקרות הזאת?

הליגה לזכויות האדם והאזרח בישראל

ת"ד 14192, תל־אביב

28.3.1976.

בריאות

טיפוס של רופאים

מגיפת־טיפוס פרצה בין עובדי בית־החולים ע"ש שיבא. ועדת־החקירה: לפטר את הערבים!

בשישה־עשר מאנשי הסגל הרפואי ב־בית החולים ע"ש שיבא בתל־השומר, פגע בחודשיים האחרונים חיידק הסלמונלה. 16 רופאים, אחיות, בני רופאים ועובדים אחרים בבית־החולים הגדול במדינה אוש־פזו עקב הופעת חום גבוה, שילשולים, הקאות וכאבי־בטן. האבחנה היתה זהה לגבי כולם: טיפוס־הבטן או, כהגדרתם המדוייקת של הרופאים: טייפואיד.

המרכזניות, עובדות־הניקיון והעובדים בכוח־העזר של בית־החולים מספרים: „פרצה מגיפה בתל־השומר. הרבה חולים נדבקו במחלה, וגם הרבה רופאים." ביחס למיספר הגיפגעים, גירסותיהם של עובדי בית־החולים שונות. רובם מדברים על עש־רות חולים וכ־20 אנשי סגל. והכל מס־כימים כי זוהי מגיפה.

הרופאים ואנשי־ההנהלה נוטים להסתיר את עובדת קיומו של הנגע. אחת מעובדות מכון־הלב, ציפי כהן, שנפגעה במחלה, סיפרה: „ההנהלה ביקשה שלא נפיץ את עניין המחלה. אני חושבת שהמקור היה בערביים שעבדו כאן." ציפי כבר הח־לימה, וחזרה לעבודתה.

„חולים לא נרבקו!" הנהלת בית־החולים מכחישה כי גם חולים נפגעו ב־מחלה. ד"ר בולסלב גולדמן, ממלא־מקומו של ד"ר מרדכי שני בניהול בית־החולים, הקים צוות־חקירה שמטרתו היתה לחקור מה מקורו של הנגיף.

„מאחר שרק הסגל הרפואי נפגע בנגיף, ועדת־החקירה חקרה את המיקרים שהיו

ממלא־מקום המנהל גולדמן
החולים לא נפגעו

ידועים בסגל הרפואי. לא היו מיקרים שחולים נדבקו בטיפוס בבית־החולים," מצהיר דוקטור גולדמן, המנהל־בפועל. „אבל אני לא מכחיש שקיימים מיקרים של חולים, שמגיעים לבית־החולים עם מחלה מסויימת ונדבקים, תוך כדי טיפול, במחלה אחרת."

גם רופאים אחרים מודים בקיום ה־בעייה. הם טוענים כי הסיבות להידב־קות במחלות שאותן לא הביא החולה עי־מו, נעוצות בבעיית הצפיפות ב־מחלקות השונות, בעיקר במחלקות היל־דים ובמחלקות הפנימיות. „חוץ מזה, אנ־שים באים לבקר בני־משפחות או חברים חולים, ולא תמיד ניתן לשמור על היגיינה מינימלית." מסביר אחד הרופאים. „במח־לקות־הילדים ישנים לפעמים ההורים, ה־

חולת־טיפוס כהן
ההנהלה ביקשה לשתוק

נשארים בלילות, במיטה אחת עם בנם החולה. זה מגיע לאבסורד כזה, עד ש־לפעמים נדמה שבית־החולים הזה הוא מקום למיפגשים חברתיים, ולא לאנשים חולים."

הערבים אשמים — שוילכו. ועדת־החקירה שמונתה בבית־החולים ערכה בדיקות דם, שתן, צואה ועוד, לכל עוב־די המיטבח וחדר־האוכל. מספר ד"ר גולד־מן: „לי היה ברור, שהתפשטות החיידק קשורה במזון. בין הנפגעים בטיפוס היו שני ילדים, בנים של רופאים שסעדו פע־מים אחדות עם הוריהם בחדר־האוכל ו־חוץ מזה לא היה להם שום מגע אחר עם בית־החולים."

חדר האוכל שוכן סמוך לחדרי־הניתוח. לידו ביצב צריף קטן, המשמש לריכוז עודפי המזון מחדר־האוכל. הפסולת מ־חדר־האוכל מרוכזת במרחק שלושה מט־רים מחדרי־הניתוח. בצריף זה עובדים כמה עובדים קשישים במיון הפסולת. עובדים אלה אינם לבושים במדי בית־החולים: מיכנסים וחולצה לבנים מעוק־רים, וכובע ירוק מעוקר.

„כן, לפעמים אנחנו נכנסים לדבר עם חברים שלנו במחלקות ועל־יד חדר הניי־תוח," סיפר אחד העובדים. „אין לנו בג־דים לבנים, כי אנחנו רק אוספים אוכל בשביל חיות ואשפה."

עובדת אחרת, שנפגעה במחלה ואוש־

(המשך בעמוד 34)

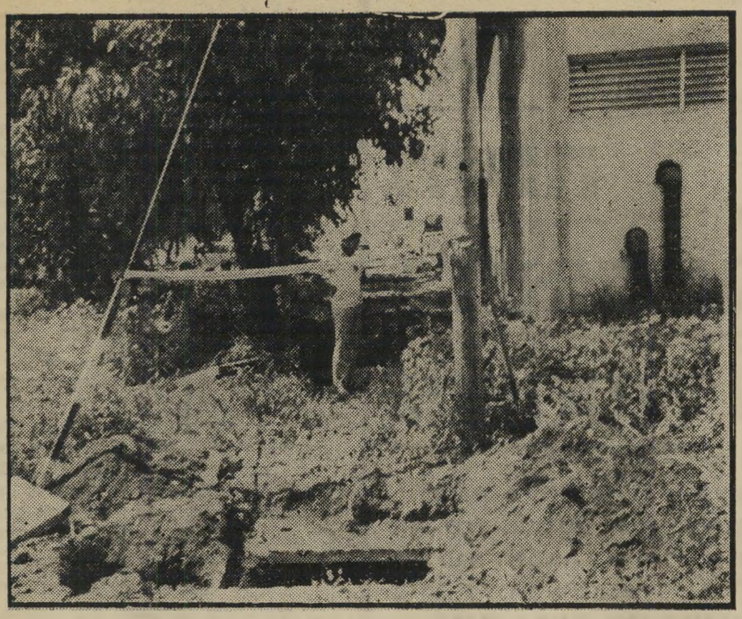

בור־שופכין ליד ביתן חולים
מקום למיפגשים חברתיים

מיון חפסולת ליד חדר־הניתוחים
בלי בגדים מעוקרים

לפני שלוש שנים נכלא אודי אדיב -

השבוע הלכה אשתו בעיקבותיו

סילביה אדיב ביום נשואיה
הזדהות

ב**אשר יצאה סילביה** אדיב ביום השישי האחרון לכפר הערבי טירה, עם כמה מחבריה לליגה הקומוניסטית ה־מהפכנית (אירגון טרוצקיסטי שפרש מ־מצפן, חבר באינטרנציונאל הרביעי ה־טרוצקיסטי), להלק את הכרוזים הקוראים לתושבים לשבות, לא תיארה לעצמה כי בערבו של אותו יום תגיע לכלא.

סמוך לשעה תשע בערב סיימו הצעירים את מלאכת התעמולה בכפר, אספו את ה־כרוזים שנשארו בסל־קש, וחיפשו טרמפ לתל־אביב. הם עלו על משאית קטנה של תושב הכפר, והניחו את הסל התעמלתי מאחור. בכביש הראשי, ליד פרדס־כץ, אותתה להם לפתע מכונית־משטרה מסוג פורד, לעצור. הנהג הערבי עצר, ומן ה־מכונית ירד רב־סמל יהודה כרמלי (מספר שוטר 40148) וניגש אל המשאית. השוטר הציץ בסל מאחור, עיין רגע בתוכנו, ו־הודיע כי הוא לוקח את הסל עם הכרוזים, רכוש של אחר, הוא גנב! השוטר הזעם ונהגו תפסו את סילביה בכוח, סובבו את ידה והכניסוה למכוניתם. אחריה נכנסו חבריה עם סל הכרוזים. הנהג הערבי ש־הביאם עד שם המשיך בדרכו.

הסתמכות על החוק

ב**מישטרת רמת־גן** הודיעו לסילביה, כי היא ואחד מחבריה יואשמו בהת־נגדות־בכוח לשוטר ובהעלבתו, ועל־כן ייעצרו ל־48 שעות. החבר השלישי למעצר ישוחרר מייד. סילביה ביקשה ממנו שיודיע על המיקרה מייד לעורכת־הדין שלה, לאה צמל.

כאשר נוכחה סילביה כי עוצרים אותה ברצינות, ביקשה שיאפשרו לה להתקשר עם הוריה, להודיעם מה קרה (היא בת יחי־דה). השוטרים במישטרת רמת־גן סירבו. הם לא הניחו לה להתקשר בעצמה לעו־רכת־הדין. סמוך לחצות הביאו אותה לבית־המעצר באבי־כביר, הכניסוה לתא עם עוד ארבע עצירות.

למרות האירוע הלא־שיגרתי גברה ה־עייפות, וסילביה נרדמה מייד. בשש ב־בוקר התעוררה, עם כולן, והסתגלה לתנ־אים. מייד עם השכמה יש לשטוף את החדר ולסדר את המיטות. אחר־כך יורדים ל־ארוחת־הבוקר, חוזרים לתא עד הארוחה

סמל הזיגה
התמרדות

הבאה. בין הזמנים אין מה לעשות. לא איפשרו לה לקחת עימה מיברשת־שיניים או מגבת. בבית־השימוש לא היה נייר טואלט.

כך ישבה סילביה בתא באסס מעשה, עד מוצאי־השבת. אז לקחוה שוב לחקירה במישטרת רמת־גן, בפני פקד יגאל אנקורי. סילביה סירבה לומר דבר בלי נוכחות עו־רכת־הדין שלה. אנקורי שאל אם היא אשתו של אודי אדיב, והיא השיבה בחיוב. הוא שאל אם היא הולכת בעיקבותיו וב־דרכיו, והיא השיבה כי זהו ענייננה הפרטי.

ארבעים־ושמונה שעות ישבה סילביה אדיב בכלא אבו־כביר, בחברת עצירות, ו־משך זמן זה חשה רק צער על הזמן ה־מתבזבז. שכן, מייד עם צאתה, חזרה לעסוק במה שעסקה עת נעצרה: **חלוקת כרוזים** של אירגונה, הליגה הקומוניסטית המהפ־כנית, הקוראים לערביי ישראל להצטרף ל־שביתה הכללית במחאה על הפקעת קרק־עות. צער זה היה מעורב בסיפוק, שכן עתה יכלה לחוש על בשרה, ולו לזמן קצר בלבד, מה שעובר על בעלה, אהוד אדיב, מזה שלוש שנים, ומה שיעבור עליו עוד ארבע־עשרה שנים, עד שירצה את מלוא תקופת מאסרו.

מעצרה של סילביה היה חוליה הכרחית בדרך־החיים שבה בחרה, סמל נוסף לתז־דהותה עם מנהיג אירגון החזית האדומה, אודי אדיב. לו נישאה בכלא לפני שנה. ממש כדיבר השבועה שנשבעת אשה בעת נישואיה, ללכת אחרי בעלה בטוב וברע, מגשימה בת־הטובים מצפון תל־אביב את תורת המאבק המהפכני של בעלה הכלוא.

ביום הראשון בערב, בתום 48 השעות, העדיפה המישטרה שלא להביאה לפני שופט, ושיחררה אותה יחד עם חברה בערבות עצמית. ביום השני בבוקר כבר הגיעה סילביה למלאכת הפצת חומר־התעמולה.

נישואין כמיזוג רעיוני

ס**יביה קלינגברג** נולדה להוריה בשוודיה, בדרכם לישראל מפולין, ב־שנת 1948, שנת הולדת מדינת ישראל. עד שסיימה את בית־הספר, תיכון חדש בתל־אביב, לא שיער איש כי הצעירה היפה וחטובת הגוף תגיע לעמדת מנהיגות באיר־גוני השמאל הקיצוני בארץ. הוריה, שניהם מדענים בכירים במוסדות ידועים בארץ וב־עולם, גידלו את בתם היחידה כגדל נסיכה. בביתם, ברחוב המאפסים בתל־אביב, קיב־לה כל מה שרצתה. ככל בת־טובים למדה גם היא לפרוט על פסנתר, ועד היום היא מרגיעה את עצמה בנגינה.

אחרי התיכון המשיכה סילביה ללמוד ב־אוניברסיטה, קיבלה תואר ראשון בפסיכו־לוגיה, עברה ללמוד מתימטיקה באוניבר־סיטה העיברית בירושלים, אחר השתלמה באוניברסיטת לונדון, ובשנתיים האחרונות החלה לומדת ערבית ולימודי המיזרח־התיכון באוניברסיטת תל־אביב.

דרכה הפוליטית החלה בבחירות 1965, בתנועת־הנוער של העולם הזה, שניגש ל־ראשונה לבחירות לכנסת. אחרי הבחירות, כאשר נוצר קרע בין תנועת העולם הזה לאירגון מצפן, עברה סילביה למצפן. ב־אירגון זה בלטה, ביופייה בכל הפגנה, היתה מן הקיצוניות במאבקי האירגון ל־זכויות הערבים והפועלים במיפעלים. ניתן היה לראותה כימעט בכל הפגנה.

כאשר למדה באוניברסיטה בירושלים, התקרבה לסניף מצפן בירושלים, שפרש בשנת 1972 והקים את האירגון הטרוצ־קיסטי הליגה־הקומוניסטית־המהפכנית. בע־לה לעתיד, אודי אדיב, פרש אף הוא מ־מצפן, והקים את החזית האדומה — ששמה המלא הוא חברית־הקומוניסטית־המהפכנית. סילביה המשיכה להיות חברה באירגון ה־טרוצקיסטי, התקרבה לאודי בתקופת מיש־פטו לאחר שהיו חברים קרובים כמה שנים קודם־לכן. למעשה, בעת מעצרו של אודי שהתה סילביה בלונדון, חזרה ארצה ל־מישפט, המשיכה לעמוד לימינו עד לנישו־איה עימו, שהיו אקט מופגן להזדהותה ה־עמוקה עימו ועם מעשיו.

שכן, האירגון שבו היא חברה הוא, כיום, הקיצוני ביותר בין כל האירגונים, בהז־דהותו המוחלטת עם חזית הסירוב הערבית של ג'ורג' חבש, ובהתנגדותו לכל פשרה בין מדינת ישראל לבין הפלסטינים. אירגון מצפן שינה את עמדותיו, תובע עתה זכות הגדרה־עצמית לפלסטינים עד למתן מדיגה עצמאית, תוך שמירת זכות העם היהודי־ישראלי למדינה משלו. הטרוצקיסטים תוב־עים את חיסולה של מדינת ישראל, והקמת מדינה פלסטינית דמוקרטית, שבה יהיו ל־יהודים זכויות אזרח אולם לא זכות הי־פרדות במדינה משלהם.

בכך, למעשה, הגיע האירגון הטרוצקיסטי לעמדות החזית האדומה של אדיב מלפני שלוש שנים. המיזוג בין סילביה לאודי, שהפך סמל בניישואיהם, היה, למעשה, גם מיזוג רעיוני בין שני האירגונים.

לא ייפלא, אם כן, כי אירגון טרוצקיסטי זה פעיל ביותר בעידוד ההתנגדות הערבית לכל שיתוף־פעולה ופשרה עם היהודים. עשרות פעילים פושטים בכפרים הערביים, מתנגשים לא־פעם בפעילי רק"ח ומצפן, ה־קוראים לפיתרון משותף באזור. בשבוע ה־אחרון נעצרו כעשרה פעילים טרוצקיס־טיים בכפרים שונים, ואצל כולם החרמו כרוזים הקוראים להפגנות.

טרמפ אל הכלא

סילביה כסטודנטית (1966)
התעמקות

סילביה מחלקת כרוזים (1965)
התלהבות

ג'ודו

שחיתות של המיזרנים

חברי ועדת הג'ודו משמשים מאמנים בניגוד לתקנון

ורנר ליאפולד הוא חבר בוועדת־הג'ודו בהתאחדות־לספורט. בערבים הוא מאמן קבוצות הג'ודו של מכבי ראשון־לציון ו־מכבי־רחובות. ליאופולד הוא רק אחד מחברי ועדת־הג'ודו אשר, בניגוד לתקנון ההתאחדות לספורט, משמשים מאמנים פעילים בג'ודו.

לפני חודשים אחדים לקח עימו ורנר את שני בניו לאליפות אירופה לנוער, ש־נערכה בפינלנד. על־חשבון הכספים ה־מאושרים לוועדת־הג'ודו מטעם ההתאחדות לספורט. „בחוגי הג'ודו אין כל ספק שבניו אינם עומדים ברמה הנדרשת כדי לייצג את ישראל באליפות־עולם!" טען אחד מ־שופטי־הג'ודו הידועים בארץ.

תן לי ואתן לך. תקנון ההתאחדות לספורט קובע: „ספורטאים ומאמנים פעי־לים לא יוכלו להיבחר לוועדת הענף שבו הם פעילים." מסביר עורך־דין אליהו לוצקי, יו"ר איגוד הג'ודו החופשי, הלוחם נגד אי־ביצוע התקנון: „הוראה זו נקבעה כדי למנוע כל אפשרות של משא־פנים והעדפה. ועדת־הג'ודו קובעת את המינויים השונים בענף הג'ודו, מאשרת דרגות וחגורות, ו־בוחרת את הנציגים שייסעו לתחרויות שו־נות בחו"ל. אם חבר־הוועדה הוא מאמן או שחקן פעיל, כמו מרבית חברי־הוועדה כיום, נוצרים בין חברי־הוועדה יחסים של „תן לי ואתן לך". זה מה שקרה עם ורנר ליאפולד. הוועד, שהוא חבר בה, אישרה בעצמה את נסיעת שני בניו לחו"ל!"

התארגנות חופשית. „עד 1973 היה ענף הג'ודו ספורט חופשי. ישבו בוועדה אנשים שאהבו ג'ודו, וישרצו לקדם את ה־ענף." נזכר יעקב אזולאי, בעל נגריה. שופט־ג'ודו וחבר־לשעבר בוועדת הג'ודו. „מסוף 1973 החלו האגודות להשתלט לאט־לאט על הענף. אלי פני בזמנו גם אנשי הפועל וגם אנשי מכבי, שאצטרף לאגודו־תיהם. אני סירבתי, מפני שלא רציתי ש־הג'ודו ייהפך לכדורגל."

„היו אחרים שהסכימו," מוסיף עמוס גרינשפן, שופט וחבר־לשעבר בוועדה, „בריור שהובטחו להם טובות־הנאה. אנחנו סולקנו, כיוון שלא הצטרפנו לשום אגודה."

מאז, השתנו פני הדברים בתחרויות ה־ג'ודו. יעקב אזולאי מספר שהחלו ללחוץ עליו, בשמשו כשופט בתחרויות, להעדיף מתחרה אחד על פני חבריו. „אני יודע שבעת דיוני הוועדה על המועמדים לאליפות אירופה לנוער, ב־74', היו דיבורים בנוסח „אתה תשלח חניך שלך, ותמורת זה אני אשלח חניך שלי', וכיוחים כאלה אינם בריאים. המיבחן צריך להיות ההישגיות."

כך נוהגים כולם. בשלב זה התארגן איגוד הג'ודו החופשי. לוצקי: „היה ג'ודו חופשי כל הזמן, עד שהגיעו האגודות עם כל תופעות־הלוואי שלהן. אז לא היתה ברי־רה, וכל מי שנשאר בחוץ היה לפתע מנותק. לא הזמין לתחרויות, לא נשלח לאליפויות בחו"ל, נשאר זרוק בצד. כך התארגנה האגודה, במטרה לייצג את אלפי העוסקים בג'ודו, ללא שייכות לאגודת־ספורט."

לוצקי אומר כי באופן מעשי, חברים ב־איגוד הג'ודו החופשי אנשים רבים יותר מאשר בכל אגודה אחרת לג'ודו (הפועל או מכבי). „אולם," הוא מסביר, „מי שפעם נרשם להפועל או מכבי, ואין זה משנה אם הוא חבר שם או לא, האגודה ממשיכה לשלם את דמי־החבר השנתיים שלו. סכום זעיר ביותר. כשיש בחירות, נקבעים מיספר הכיסאות של כל אחת מן האגודות בוועדות השונות על־פי מיספר החברים של אותה אגודה, העוסקים בענף."

האגודות עצמן אינן מכחישות עובדה זו. „ככה נוהגת גם מכבי," אומרים בהפועל. „ככה נוהגים גם בהפועל," אומרים במכבי.

אנשי איגוד הג'ודו החופשי רוצים לפתור את הבעייה, לפחות לגבי ענף הג'ודו. אזולאי: „בא, למשל, חבר הוועדה אדמונד בורוגלו, שהוא מאמן פעיל, ואומר לאנשי מכבי: ‚כל האנשים במכון שלי יצטרפו ל־מכבי, ואני אקבל כיסא בוועדה. ברור שזה מעניק לו עמדת־כוח בענף הג'ודו, יותר חניכים במכונים שלו, ואפשרות להימצא במרכז העניינים בכל הקשור בתחרויות."

אי־לוחמה. לפחות לשניים מאנשי אי־גוד הג'ודו החופשי הוצע להצטרף לוועדה, תמורת הפסקת מאבקם בקיומה הבלתי־חוקי. לוצקי: „נלחמנו בוועדה ונמשיך ל־הילחם בה, גם באמצעים מישפטיים, בתוך ההתאחדות ומחוצה לה. התקנון נקבע כדי שלא ייווצר סתח לשחיתות. והנה עתה נפרץ התקנון, ובאמת הגיעה השחיתות."

חבר־הוועדה מטעם מכבי, אדמונד בורוג־לו, מחזיק בשני מכונים פרטיים, האחד במרכז תל־אביב והאחר בחיפה. מי שנרשם למכונו של אדמונד ממלא, בין שאר ה־טפסים הנמסרים לידיו, גם טופס־בקשה להתקבל כחבר במכבי.

חבר־ועדה אחר מטעם מכבי, יהודה וודיאס, משמש גם כמאמן בקבוצת־הג'ודו של מכבי רמת־גן. דניש הנובר הוא מאמן פעיל במכבי הרצליה, וחבר ועדת־הג'ודו.

כל אותם חברים אינם רואים כל פגם בישיבתם בוועדה, וחלקם אף אינו יודע על קיומו של החוק האוסר על מאמנים או שחקנים להיות חברי ועדה באותו ענף.

גם שניים מחברי הפועל בוועדה הם מאמנים בפועל. אלי קרסנטי הוא מאמן בהפועל גיבעת־השלושה. „אולם הוא אינו מקבל שכר, כי הוא חבר קיבוץ," אומרים במרכז הפועל. חבר אחר, שהוא איש קיבוץ גונן, משמש מאמן בקיבוצו ומורה לג'ודו במכון וינגייט, אולם „השכר שהוא מקבל מגיע לקופת הקיבוץ, אז איפה הפגם?" עונים־שואלים במרכז הפועל.

אומר לוצקי: „עכשיו נתחיל להילחם מבפנים, ולא נשקוט עד שיוחלפו חברי וועדת הענף, על־מנת שפעילות ועדת ענף הג'ודו תהיה חוקית."

מאמן־ג'ודו בוזגלו
שני מכונים פרטיים

(המשך מעמוד 32)

פזה למשך שלושה שבועות בבית־חולים אחר, במרכז הארץ, מספרת: „חדר ה־אוכל של הפרסונל הוא ממש גנב תב־רואתי. יותר גרוע מחדרי־אוכל בצבא. הוא קרוב לחדרי־הגיתוחים, ועלול לגרום למחלות." ועדת־החקירה מצאה, אומנם, שהמקור למגיפה היה חדר־האוכל.

„צעיר ערבי שעבד במיטבח באופן לא־קבוע נשא עליו את החיידק," אומר דוק־טור גולדמן, ומוסיף, בתשובה לשאלה: „לא כל מי שאכל בחדר־האוכל נתקף או־טומטית במחלה. יש אנשים רגישים יותר, ויש פחות." אנשי כוח־העזר, צעירים ו־צעירות המבצעים את העבודות הבלתי־מיקצועיות בבית־החולים מספרים כי אין אפילו עובד אחד שלא לקה בכאבי־בטן ובחום גבוה בחודשים האחרונים.

נוח לפטר ערבי. העובד הערבי, שבו נתגלה חיידק המחלה פוטר מעבודתו, לאחר שקיבל טיפול רפואי מתאים. דוקטור גולד־מן מכחיש שעקב המיקרה פוטרו עובדים ערביים, אולם הוא מודה כי כרגע לא מועסק אף ערבי אחד בעבודה הקשורה במזון. נוהל העברת המזון לחדר־האוכל מתמשטבה, המרוחק כ־600 מטרים, הוא בעגלות, כאשר המזון חשוף. חדר־האוכל עצמו אינו נקי, והעובדים פונים מפעם לפעם להנהלה בטענות על כך. התלונות הרוויחו כרגע בבית־החולים היא, כי מעתה יקפידו יותר על נקיון חדר האוכל והמיט־בח. „מפני שבין נפגעי המגיפה היה גם המינהלן של תל־השומר."

לאחד העובדים בכוח־העזר, גירסה שו־נה במיקצת מזו הרישמית של בית־החולים. הוא מספר: „נפגעו הרבה אנשי־סגל, וכ־נראה גם הערבי נפגע מן המגיפה. הבדי־קות נעשו רק לאחר שעובדים אושפזו. הערבי קלט גם הוא את החיידק, והיה נוח לכולם להאשים את הערביים ולפטר אותם. הם לא מאורגנים, ולא צועקים." אותו עובד טוען כי הנגיף התפשט בגלל תנאי־תברואה ירודים. לדבריו: „עכברים שורצים בכמה מחלקות, וליכלוך נמצא בכל פינה."

סיור קצר בבית־החולים מגלה, כי ה־מחלקות נקיות ומברייקות בחזית, אולם מאחור מפוזרים אשפה וחומרי־בנייה ה־משמשים לעבודות־שיפוץ בבית החולים. ריח חריף של שפכים מגיע עד לתוך ה־מחלקות, „עקב עבודות אינסטלציה." פתי־האשפה פתוחים, וההמולה והתנועה של המון־האדם לא היו מביישים גם את רחוב דיזנגוף במוצאי־שבת. המולה שוררת גם בבית־הספר לאחיות, שם נדבקו תלמי־דות אחדות בטיפוס. גם שם נשמעות טרוניות על מצב התברואה הירוד.

עונות השנה. הטיפול בחולים, אנשי הסגל הרפואי, הסתיים. המסקנות הוסקו, ומקור המחלה התגלה. דוקטור גולדמן ורופאים אחרים אומרים, כי לא היו מיק־רים שבהם הדביקו אנשי־הסגל חולים במחלת הטיפוס. אימהות הנמצאות במח־לקת הילדים, ואשר מטעמים מובנים סיר־בו להזדהות, טענו כי ילדים המאושפזים בבית־החולים בגלל מחלות שונות, נס־געו במשך אישפוזם ממחלות־מעיים שו־נות, שתופעות־הלוואי שלהן דומות ל־אלה של הטיפוס.

דוקטור גולדמן: „הנושא של מחלות מעיים למיניהן קשור בעונות השנה. ב־קיץ יש הרבה מיקרים של שילשולים והקאות ואנשים, ובעיקר הורים שיל־דיהם מאושפזים במחלקות הילדים, נכ־נסים לפעמים לאפיזיקה מיותרת. לא תמיד זה טיפוס. האוכל מבושל במחלקות עצמן, והמיטבחים וחדרי־האוכל נקיים בדרך־כלל."

דוקטור גולדמן יודע לספר, כי בחודש ינואר השנה נתגלה חיידק במחלקה ה־אורטופדית, וחולים קיבלו זיהומים שונים. המחלקה נסגרה, החיידק אותר באחד ה־חולים, ומגיפת הזיהומים שככה.

„המילחמות הקשות בבתי־חולים הן נגד הזיהומים למיניהם," אומר ד"ר גולדמן. „ברור שאם היה תקציב גדול יותר, וניתן היה למלא את כל תקני כוח־האדם, הניקיון היה משביע את רצון כולם. אולם גם כך, המצב סביר בהחלט."

אך אימהות שילדיהן מאושפזים, וחולים במחלקות אחרות, טוענים כי ביניהם סוב־לים הם, והם חשופים למחלות ולצרות נוספות על אלה שהביאו עימם מן הבית.

„היו חולים שנדבקו בטיפוס," סיפר חולה השוכב במחלקה פנימית, „אבל חק־רו רק את הטיפוס של הרופאים."

ביטחון

טרמפ על המיפעל

בגיבוי המנהלים עיסקים עובדי המיפעל הביטחוני בעבודות פרטיות, בשעות־העבודה במיפעל ועל חשבוני

„מישרד־הביטחון אינו יכול להסתדר בתקציבו הנוכחי." זהו הנוסח השגור בפי שר־הביטחון, שמעון פרס, בכל דיון על תקציב מישרדו. אולם שר־הביטחון לא שמע, כנראה, כיצד במיפעל ביטחוני מסויים מאד במרכז הארץ מתבזבזים כספי הציבור, ומנוצלים על־ידי עובדים לעיסקי־הם הפרטיים בשעות העבודה ומחוצה להן.

מערכות סטריאופוניות. דניאל *, מועסק כאלקטרונאי, במיפעל השייך ל־מישרד־הביטחון במרכז הארץ. הוא יודע לספר על עובדים רבים, המנצלים חלק משעות עבודתם לביצוע עבודות פרטיות.

„אנשים אלה בונים מערכות סטריאו־פוניות, מרכיבים רמקולים ומתקנים ציוד חשמלי אחר, תוך שימוש במכשירים ו־כלים של המיפעל," מספר דניאל. „אנשים אלה מכונים ‚המאפיה' של המיפעל. מוצאם מרומניה, ומאחר שהם בני גילם של ה־מנהלים הזוטרים, החלו לעבוד איתם כש־נפתח המיפעל, ויחסיהם ההדדיים ידידו־תיים מאד. הם מנצלים זאת, מתוך ידיעה שאיש לא יעז לגלות זאת.

„גם המנהלים הבכירים שמודעים לתו־פעה, אינם רוצים להסתבך איתם, ומעדי־פים לשתוק, קבוצה זו מבוססת, והשפעתה על רוב העובדים רבה, מה־גם שהעובדים מעדיפים את המצב כמות־שהוא. מי לא רוצה היום לעשות כסף מהצד?"

יותר כסף מהמשכורת. „המצב נעשה חמור עוד יותר בשנה האחרונה," מגלה דניאל, „עד לפני כשנה לא העזו האנשים האלה, המבצעים עבודות פרטיות בתוך חמיפעל, להשתמש בחומרים, חלפים וציוד אחר השייך המיפעל. הם היו מבי־אים את החלקים איתם, מהבית. לאט־לאט החלו מקבלים ביטחון, ומאחר שידעו ש־ההנהלה יודעת על העבודות הפרטיות ולא אכפת לה, התחילו להשתמש בחומרים שבתחומי המיפעל, בהתאם לצרכיהם."

המצב כיום, כפי שמתאר אותו דניאל, הוא כזה שקבוצה גדולה של עובדים, מרביתם עובדי אלקטרוניקה, המשכילים משאר העובדים במיפעל, מרוויחים ב־עבודות הצדדיות שבהן הם עוסקים ב־שעות העבודה, יותר מן המשכורת המשו־למת להם על־ידי מישרד־הביטחון עבור עבודתם במיפעל.

„אפשר לשמוע עובדים מתפארים, ש־במשך שבוע הצליחו לגמור לבנות מע־רכת סטריאופונית ולהרוויח למעלה מ־אלפיים לירות," ממשיך דניאל, החושש לעבודתו ומשום כך ביקש להעלים את שמו.

„מוסר־העבודה ירוד. לאיש לא איכפת. מנהלי־העבודה ושאר המנהלים הזוטרים, אדישים לחלוטין. הסיסמה הפופולרית היא: ‚אני עובד לפי מה שמשלמים לי, ולפי מה שמשלמים לי אני עובד אפילו יותר מדי.' אנשי ה‚מאפיה' הוותיקים וה־בטוחים, שלהם כבר אי־אפשר לעשות כלום, אינם עובדים יותר מאשר שעתיים נטו ביום. השאר, ההולכים בעיקבות ה־מנהיגים המסוקפקים, עובדים מחצית מ־שעות העבודה הנרשמות לזיכותם."

שעות נוספות דעבודות פרטיות. באותו מיפעל קיימת הקצבה של שעות נוספות, המגיעות לכל פועל מדי חודש. „חלוקת השעות הנוספות אינה מותנית בכמות השעות הנוספות שהמיפעל נזקק להן," מספר דניאל. „השעות הנוספות הן הטבה סמויה, שכן המיפעל אינו זקוק אף לשעה נוספת אחת עכשיו, כשלא עובדים את תפוקת כל השעות. השעות הנוספות, משום כך, הן קודש לעבודות הפרטיות. ככל שהעובד ותיק יותר, כך הוא מקבל יותר שעות נוספות, ומבצע יותר עבודות פרטיות.

„מדובר כאן במעילה גלוייה בכספי משלם־המיסים, ובשימוש בתקציב לחוץ ומצומצם למטרות רווח פרטי. כדאי ש־מישהו בצמרת יביט לפעמים למטה." מז־היר דניאל.

אך במישרד־הביטחון מביטים, כנראה, רק קדימה ולמעלה.

* השם בדוי.

אגודות

הצדק האבוד של צה"ל

צעיר ירושלמי הקים אגודה שמטרתה להפסיק את ההתעללויות בתוך צה"ל

בלילה חורפי, לפני שבועות אחדים, ניראה צעיר כבן 25, כשהוא משוטט ב־רחובות ירושלים ומדביק מודעות גדולות על חלונות־ראוה של חנויות ובתי־מיסחר, על־גבי לוחות־מודעות וקירות חשופים. המודעות, שיום לאחר־מכן נתלשו בידי עובדי־העירייה, קראו להפסקת ההתעללות, ההשפלה, עיוותי־הדין והפעלת לחצים ואיומים בצה"ל. האותיות הגדולות זעקו: „צדק גם בצה"ל."

הצעיר מדביק המודעות, שגם כתב אותן ודאג להדפסתן, הוא דויד אמויאל, בחור שחרחר ותמיר שדיבורו איטי ושקול עת

מוחה אמויאל
לעשות צדק —

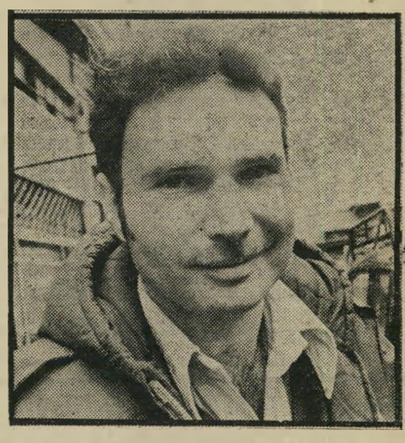

מצטרף יצב
— בכוחות משותפים

הוא מסביר: „השתחררתי מצה"ל לפני שלוש שנים, אולם עד היום הזה לא הצלחתי להשתחרר ממה שעבר עלי ב־סוף שירותי, אחרי שניכלאתי בכלא אר־בע."

עושים מה שרוצים. דויד ביצע עבירה של נהיגה ללא רשות, ונשפט ל־70 ימי מחבוש בפועל. 70 ימים אלה הפכו לדויד אמויאל סיוט שעדיין לא השתחרר ממנו, עד היום. „הייתי חייל ותיק, וב־אמת היה לי קצת קשה לקבל על עצמי את המישמעת החזקה של הכלא," מסביר דויד בעצבנות, בהיזכרו באותה תקופה. „עלו עלי סוהרים אחדים, וקצין אחד היכה אותי כמה פעמים בלי סיבה. הרגש־תי שאני אפס. אפס מוחלט, ושכל אחד יכול לעשות בי מה שהוא רוצה."

באחד הימים הורה מפקד הפלוגה, סרן (כיום רב־סרן) זאב שאלתיאל, לאסירים אחדים לגשת להסתפר. אחד מאלה היה דויד. על־פי כל הנוהלים הצבאיים פנה

(המשך בעמוד 36)

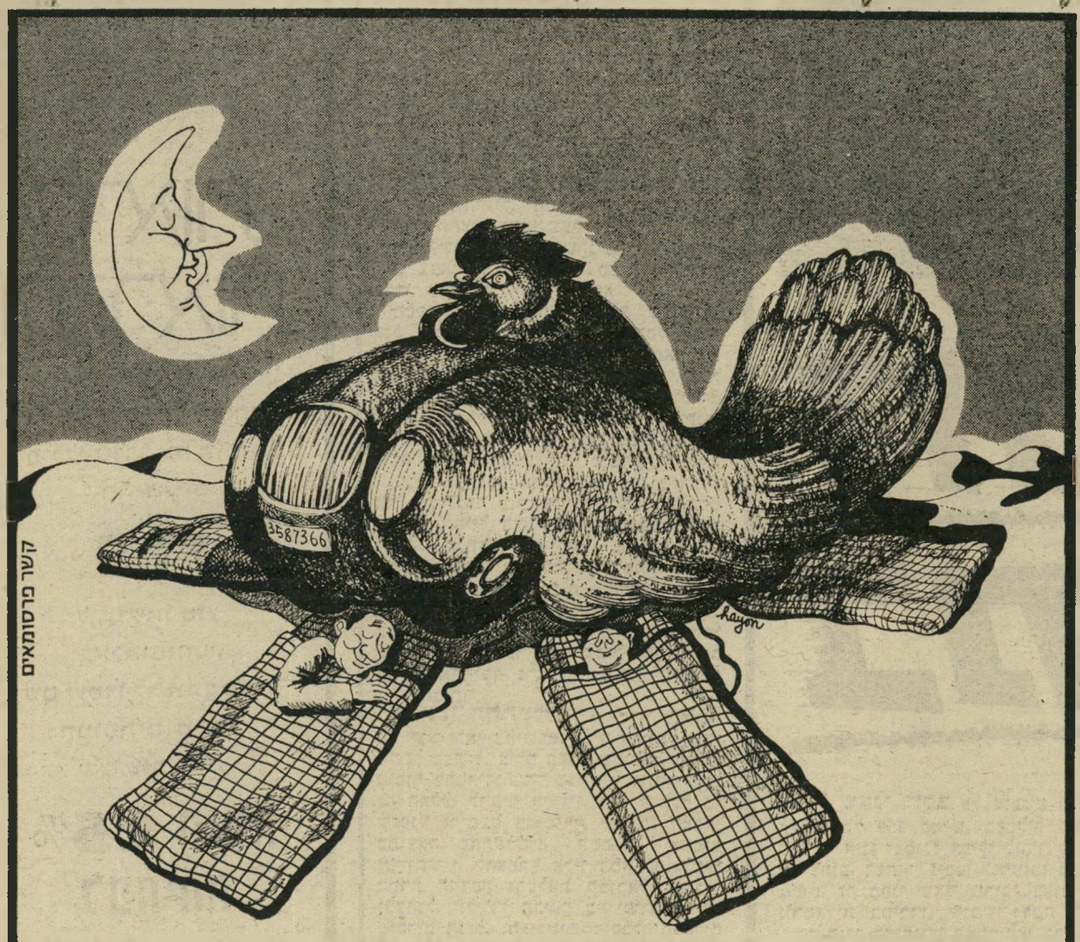

קשר פרסומאים

מה חמים הלילות בגולן...

... בסיני. בבקעת הירדן, או בכל מקום אחר. הלילות יכולים להיות יפים וחמים כשאתה לוקח איתך רדי־סליפר, שק השינה היחיד בעולם המצויד בחימום חשמל. עליך רק לחבר את הרדי־סליפר לסוללה של מכונית־ואתה נהנה משינה חמימה אפילו כשבחוץ קור מקפיא עצמות. הרדי־סליפר אינו צורך יותר אנרגיה ממכשיר רדיו רגיל במכונית. לכן תוכל להתניע את מנוע המכונית בבוקר בלי בעיות. מערכת החימום בשק השינה שולבה בתוך השכבה הרכה של האריג. בנותנה לך נוחות וחמימות כאחד. בין אם אתה משתמש בחימום ובין אם לא. רדי־סליפר הוא שק־שינה אידיאלי. בפעם הבאה כשתצטרך ללון בחוץ, תחת כיפת השמיים. הצטייד ברדי־סליפר. הוא עושה את השינה בחוץ לנעימה כמו השינה בבית (כמעט).

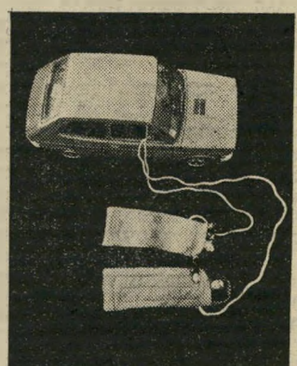

מיוצר ע"י נוגל בע"מ, גן יבנה. להשיג אצל „מסחר ריטה" ת"א רח. רענן 23 טל.825818

ביריד הקניות – 76 גני התערוכה ביתן 10

מוכי־הלם חזו הצופים במירוץ האופנועים

דולרבוב בתבים

במדינה

(המשך ממעוד 35)

דויד אל מפקדו, וביקשו שישקול שנית אם אכן הוא זקוק לתיספורת.

„מרגע זה ואילך," הוא נזכר, „מה ש־התרחש מבזיק במוחי כסרט־אימים. נל־קחתי בכוח למישרד־הפלוגה. שני שוט־רים אחזו בי, והסרן החל חובט בכל אברי גופי כשעל פניו הבעה סדיסטית, שהפחידה אותי אפילו יותר מהמכות. הייתי בטוח שהוא הורג אותי, וצרחתי כך שכל הפלוגה שמעה. אחר־כך בא הספר. השוטרים לחצו על גרוני והצמידו את ראשי לריצפה, בעוד הספר מגלח את שערותי. התחלתי להקיא, והם נבהלו ומהרו לגרור אותי לתא בודד."

הסתפר בהתלהבות. בתא הבודד, שרוחבו שני מטרים ואורכו שלושה והוא נמוך מן הרגיל, החל דויד חש שהוא עומד להתעלף. הוא צעק ודפק על דלת־הברזל של התא עד שהגיעו שני שוט־רים צבאיים, ותוך כדי מכות וקללות גררו אותו אל תאו הקודם.

מספר דויד: „שכבתי בתא שבועיים, וכל אותו זמן סבלתי כאבים בכל אברי גופי. התחננתי שיקחו אותי לרופא, וגם אסירים אחרים ביקשו את זה למעני, אבל רק כעבור שבוע הביא אחד השוטרים חובש, שבדק אותי והזריק לי זריקות. שלחתי תלונה לנציב קבילות חיילים, והוא מצא את קבילתי מוצדקת."

בבית־המישפט הצבאי כפר סרן שאלתי־אל בהאשמות שיוחסו לו. בעת המישפט אמר: „החייל העמיד אותי במצב בלתי־נעים, מכיוון שחיילים נוספים היו עדים להפרת הפקודה, החלטתי לכפות עליו את הפקודה בכוח. הבאתי אותו למיספרה, ובמהלך הניסיונות לרסנו נפל על הריצפה. לאחר־מכן החזקתי את ראשו על הריצפה והספר גילח שביל רחב בשער ראשו. אחר־כך נרגע האסיר, והסתפר בהתלהבות."

נמאסו ההתעללויות. סרן שאלתי־אל יצא זכאי במישפט. דויד אמויאל הש־תחרר מצה"ל, אולם הפצע שבילבו ובמוחו הוסיף להטרידו, עד שבחודש ינואר הש־נה החליט להקים אירגון, הקורא לכל מי שנפגע אי־פעם במיסגרת שירותו הצבאי כתוצאה מהתעללות, השפלה, אימים ועיוותי־דין, להצטרף אליו במאבקו „למען הסרת החרפה והעלאת המוראל בציבור ובצה"ל, על־ידי תביעה כי יפורסמו ה־מיקרים הנ"ל, והעונשים שיקבלו מפקדים המתעללים ומנצלים סמכויות לרעה."

„אין הכוונה רק לאנשים שנפגעו פי־סית," מסביר דויד. הכוונה בעיקר לאנשים שנפגעו מבחינה נפשית. הסבל הפיסי שלי מן המיקרה נשכח כבר מזמן. נותר רק פצע עמוק בלב, שמסרב להעלות ארוכה."

בעוד אמויאל מכין את המודעות שלו לתלייה, נתקלו עיניו בבחור בלונדי משופם, שנעץ בו עיניים מתעניינות. היה זה החבר הראשון שהצטרף אל האגודה. יצחק יצב, בן 30, אלקטרונאי באוניבר־סיטה העיברית, וכאמויאל, גם הוא ירוי שלמי.

יצחק השתחרר מן הצבא לפני עשר שנים, בשל הורדת הפרופיל הרפואי בשל סעיף נפשי. „בתקופת הטירונות, בבסיס־תותחנים במרכז הארץ, אולצתי לראות ולעבור השפלות איומות," הוא מספר. „באחד הלילות הורה סמל־המחלקה שלי לחיילי המחלקה לפשוט את חולצתי, לשפוך עלי ג'ריקנים מלאים מים, לנקות את גופי בניילונים מלוכלכים ולהבריש את שער־ראשי במיברשות־ברזל.

„בהזדמנות אחרת ראיתי חייל שאולץ על־ידי אחד הקצינים, בנוכחות חברתו של אותו קצין, לזחול לפניו ולהביא לו קרש שהושלך קודם־לכן על־ידי אותו קצין. לא יכולתי לשאת זאת, ולמען האמת השתגעתי, ושוחררתי. כשראיתי את דויד אמויאל מדביק מודעות, נפער גם אצלי הפצע הישן."

תנאים מחרידים. דויד מחזיק, ב־תיק עב־כרס, סיפורים רבים על התעללו־יות בצה"ל, סיפורים שחלקם התפרסמו בעיתונות, אותם אסף בשבועות האחרו־נים. עדויות אחרות, שטרם התפרסמו ב־רבים, נוגעות לתנאים השוררים בבתי־הכלא הצבאיים.

„חיילים רבים מעידים על תנאים תב־רואתיים מחרידים בבתי־כלא צבאיים," מספר אמויאל. „לא בכל התאים יש שי־נעולים בתאים לא תמיד נענים, כאשר הם רותים או מיקלחות צמודים, והאסירים ה־צועקים ודופקים על דלתות הברזל. את

(המשך בעמוד 40)

כ שאני רוכב על אופנוע במהירות של 150 קמ"ש, במסלול כה קצר ומסוכן, אינני מסוגל אפילו לזכור לרגע ש־אני יתום, ושהורי ניספו לא־מזמן בתאונת־מטוס. זה מפני שאני מרוכז בצורה לא־נורמאלית במירוץ, שנמשך דקה לערך."

כך הגיב האופנוען האמריקאי ברוס פינ־הול בן ה־18, כאשר נשאל אם הטרגדיה הנוראה שפקדה אותו, בהיספות הוריו, לא גרמה לו להתרחק מספורט האופנועים המסוכן.

האמריקאי הצעיר, המחייך לכל עבר, הפך חיש־קל חביב הקהל הישראלי בש־בוע שעבר, עת נערכו תחרויות ה„ספיד־וויי" („מסלול מהיר" או „מסלול קצר"). „לכל אחד," אומר ברוס, הנושא על גבו את הסיפרה שבע, „יש שיגעון. אצלנו, האופנוענים, אופנועים זה בדם! זה כמו סם. הופעות כמו שלנו רואים רק בסר־טים."

ואומנם, מי שחזה במירוצי־האופנועים שנערכו בשבוע האחרון בארץ, הבחין מייד כי קיים דימיון ניכר בין מירוצי־האופנועים שניראו בישראל לבין המישחק המדהים ששמו כשם הספרט, רולרבול. הן בספרט והן במירוץ הממשי ניראו תצוגות מהממות, שהחוזה בהן חש, בצאתו מן המופע, כי אינו עוד אותו אדם שהיה כאשר נכנס למופע, שעתיים קודם־לכן.

ביום השלישי בשבוע שעבר, באיצטדיון העירוני בפתח־תיקווה, הוכיח ברוס פינ־הול, האמריקאי הצעיר, את שליטתו ה־להטוטנית באופנועו. היה זה כאשר צבר לעצמו שמונה נקודות בדירוג האישי, ונקרא להתמודד עם ה„זקן" אוב פנדין משוודיה (אב לשיבעה ילדים), המבוגר ממנו ב־25 שנים, ושזקף לזכותו בדירוג האישי תשע נקודות.

סם השוודי המנוסה בן ה־43 פתח טוב, והותיר את פינהול מאחור. אחרי 400 המטרים הראשונים עדיין הוביל פנדין. אך העלם לא ויתר בנקל. בסיבוב השני הוא „נדבק" לשוודי, תוך שהוא מנצל את האשטו בעיקול המסלול. השניים היו

ניחוח חציר

בארי בריגס, רוכב האופנועים בן ה־42 מניו־זילנד, יוצא מתוך ערימות החציר שהונחו בצד עיקולי־המסלול. בריגס ידע בעבר תאונות קשות, ובאחת מהן איבד אצבע. לאחר נפילתו המשיך בתחרות.

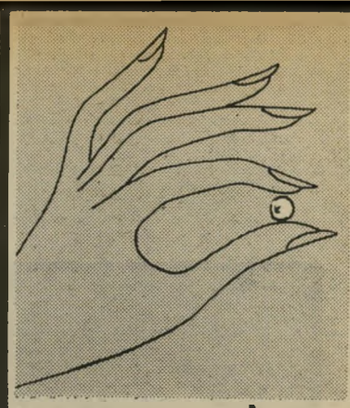

לראות ולהראות

במחיר סביר בהחלט תוכלי לשפר את הופעתך החיצונית.

פני

ל„עדשות מגע בינלאומיות", שם יעמדו לרשותך מיטב המומחים מחו"ל לעדשות מגע.

25% הנחה לפתיחה

להתראות

"עדשות מגע בינלאומיות"
תל אביב
רח' אלנבי 46, קומה א'
טלפון 55044

אנו מחפשים בתים חמים עבור חתלתולינו החמודים
אגודת צער בעלי חיים

רחוב פלמח 30, יפו
טל. 827621

תן טרמפ לחייל

שסימר את שערם

כימעט צמודים, ורכבו בקצב מטורף. 2500 הצופים שאגו לפינהול הצעיר שינצח וייטול את הבכורה.

ב־400 המטרים האחרונים טס פינהול בפול־גז. הקהל עודד אותו, אך פינהול המרוכז רואה רק את הגלגל האחורי של פנדין. ואז, בעיקול האחרון, ביצע הנער את הלא־ייאמן. הוא „השכיב" את האופנוע ב־וירטואוזיות, והמשיך לסחוט את הגז עד תום. פחות מ־100 לפני קו־הגמר פרץ פינהול קדימה בסערה, ובמטרים האחרונים ביצע „עלי־הופ" (או „ווילינג"), רכיבה על הגלגל האחורי.

הדתיים איימו לחבל

14 הרוכבים ירדו עם אופנועיהם בתחילה לבאר־שבע. גם במירוץ כאן, מבין האירופאים, זכה פנדין ה־„זקן" משוודיה. הוא זקף לזכותו 12 נקודות, אחרי שהוכתר כמנצח בכל אר־בעת המירוצים.

בסך־כל הנקודות בבאר־שבע, ניצחו שוב האירופאים, אך הפעם ביתרון זעיר בילבד — 34:38. התוצאה בסך־הכל של התחרויות עמדה של 0:2 לאירופאים.

ואז באו שתי התחרויות, שהתקיימו בשבת האחרונה באיצטדיון הפתח־תיקוואי. עוד קודם שנערכו שתי התחרויות איימו מיספר צעירים דתיים, כי יזרעו מסמרים על המסלול, במטרה למנוע את קיומן של התחרויות. עתידת מילוא, אשת מנכ"ל ישראל סאברס, בדקה את מסלול־המי־רוצים בשעות־הבוקר של השבת, ולא מצאה כל מסמר. כשנפתחו שערי הכניסה, ניסו השוטרים לאתר חובשי כיפות, שהיו

העיקול המסוכן

רק הרוכבים בעיקול המסוכן. העיקול מהווה סכנה לרוכבים, ריק וודס, אלוף ארצות־הברית, מוביל בראש חבו־רת המחליקים לא־פעם בשל חדותו. הנסיעה בעיקול מבוצעת כאשר הרגל השמאלית תומכת במסלול, תוך הטיית הגלגל הקידמי לרוחב, מצריכה שליטה מוחלטת באופנוע ובגוף, ודיוק מתימטי בהטיות.

עלולים להיכנס לאיצטדיון למטרות חבלה.

ואז, לאור התוצאה של 0:2 לזכות ה־אירופאים, החליטו האמריקאים להעז: לד־הור יותר מהר, לתת יותר גז. כלומר, לסכן את עצמם הרבה יותר בעיקולים החדים. התוצאות לא איחרו לבוא: האמ־ריקאים ניצחו 35:37, וצימצמו את התו־צאה ל־2:1 לחובתם.

שעות ספורות אחר־כך, ביום השבת אחרי־הצהריים, גילתה הניבחרת האמרי־קאית התאוששות, כאשר גברה על ה־אירופאית — 35:37. האמריקאים הישוו את התוצאה ל־2:2.

התעלמות מחוקי הגראוויטציה

ה קרב הדרמאתי של יום השבת נערך במיסגרת הדירוג האישי, בין ריק וודס מארצות־הברית ובארי בריגס מאירופה. 4000 איש, קהל־שיא עד־כה, צפה בעניין בשני הרוכבים. בריגס, שהוא סוכן לחלקי־חילוף של כלי־רכב תחרו־תיים, ניראה כמי שעומד לתת „הצגה". הוא קפץ על אופנועו כאילו לא רכב על אופנוע מעולם. עמיתו, ריק וודס האמ־ריקאי, ניראה מתוח יותר.

סירטי־הזינוק הורמו מעלה, והשניים פרצו קדימה, כשהם משאירים מאחוריהם שובלי עפר ועשן. אחרי העיקול הראשון גילה בריגס יתרון־מה. אלוף ארצות־הברית, ריק וודס, לא ויתר. הוא הת־כופף קימעה, כדי „לחתוך" את האוויר ביתר קלות.

לפני העיקול, בסיבוב השני, החליט בריגס להשתולל. הוא לא הירפה מידית־הגז, אלא המשיך לרכב כשכידון האופנוע מסובב מעט. הרכיבה בעיקול מבוצעת בדרך־כלל כשהגלגל הקידמי מוטה ל־רוחב.

אולם מי שחשב שוודס יוותר בקלות — טעה. האמריקאי אימץ את מנועו עד תום, ונצמד אל בריגס. הקרב על 400 המטרים האחרונים הגביר את דופק המתח באיצ־טדיון.

לפני העיקול האחרון גילה בריגס את גדולתו האמיתית. הוא „השכיב" את אופ־נועו, כמו התעלם מחוקי הגראוויטציה. וודס דלק אחריו, אך במטרים האחרונים הקדים אותו בריגס במרחק של חצי־גלגל.

האמריקאים נטלו את הבכורה בחירוף־נפש, בתצוגת הספורטיבית המדהימה וה־מסוכנת ביותר שנראתה אי־פעם בישראל.

הסקוטי נזרק, נפצע ויצא

עד־כדי־כך שנאלץ לנטוש את המסלול. הסקוטי נפצע בכתפו, וקיבל טיפול במקום. ברט הרקינס, מסקוטלנד, היה הרוכב היחידי שנפגע

הבהלה

כשהחליק הסקוטי הרקינס על המסלול, מיהרו לעברו אנשי העזרה־הראשונה שהיו במקום. מימין לרוכב הסקוטי נראה בארי בריגס, שדאג לשלום חברו לניבחרת האירופית. „זה חלק מהמיקצוע," עודד אותו בריגס הוותיק.

עמדות

ניתוח מדעי ללשונו של רבין ✷ מה יש להדרה לזר ואין לסאפו מלסבוס ✷ חברים מספרים על סולז'ניצין ✷ מי אמר: ההיסטוריה היהודית משעממת ויש לאסור את לימודה לילדים

יצחק רבין

חיים הזז

וירג'יניה וולף

חנה זמר

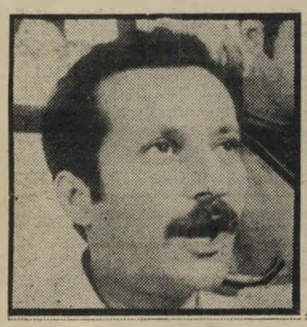
רסאן כנפאני

ההידרדרות של רבין

סיגנון הנאום של ראש־הממשלה, יצחק רבין, זכה לאחרונה בתשומת־לב מדעית. חוקר־הסיפרות ד"ר איתמר אבן־זוהר (ראש החוג לסיפרות כללית באוניברסיטת תל־אביב, לשעבר, וכיום ראש המכון לסמיוטיקה ומעורכי כתב־העת הסיפרות) גילה, אגב חקירת אובייקטים מילוליים אחרים, כי נאומיו של יצחק רבין מזכירים, יותר מכל, צוואות * רוסיות מהמאה ה־18.

מאחר שקשה לחשוד בראש־הממשלה בידיעת הסיפרות־הרוסית של המאה ה־18, סביר להניח, כי דגמים־לשוניים אלה הגיעו לרבין מכלי שני, דרך נאומי ברל כצנלסון ודויד בן־גוריון. או, בעצם, מכלי שלישי — נאומיו של פוליטרוק הפלמ"ח, בני מהרשק. כך או כך, טוען ד"ר אבן־זוהר, קיימים בנאומי יצחק רבין "מודלים מדורדרים של נאומי כצנלסון ובן־גוריון." אבן־זוהר מציין, כי "מודל־מדורדר" אינו תואר־גנאי מכוון, כך שאינו מעיד בהכרח על הידרדרות המשתמש בו.

הכופר והנמושות

מי מריבה

א. פקק־תנועה סיפרותי

יורם ברונובסקי, עורך מוסף־הספרות בהארץ כופר — ובצדק — בערכם הסגולי של השירה, הסיפרות והביקורת, המוסקים בארץ כיום. משום כך הוא מעדיף להתייחס, במוסף שהוא עורך, לנעשה בספרות העולמית, מאשר לדשדש במי־האפסיים של היצירה המקומית. כתוצאה מגישתו הביקורתית של ברונובסקי, נוצר פקק־תנועה סיפרותי. הארץ נסגר בפני שטף מילולי, שמטרתו לקדם אינטרסים כלכליים של יוצרים שונים.

עורך כתב־העת סימן־קריאה, מנחם פרי, אינו מרוצה כלל מגישתו של יורם ברונובסקי. במקום לפנות לגרשום שוקן (בניגוד לסימן־קריאה, הממומן בכספי־ציבור, הארץ הינו יומון בבעלות פרטית), העדיף פרי לתקוף בכרך־העת שלו את מוסף־הספרות של הארץ: "בין האנתולוגיות הקטנות של שירה סינית ויוונית (במוסף שאינו טורח לעמוד עמידה בוחנת מול השירה העברית, ואף אינו מפרסם שירה עברית), לבן הרשימות המקריות על ,סיפרות כללית', הוסף המוסף־לסיפרות העתק־שמש של בית־ספר תיכון פולני בשנות השלושים."

ב. המתים שלא נולדו

תגובתו של ברונובסקי לא בוששה לבוא, וניתן לדלות מתוכה (הארץ 19.3) הערכת־מצב כואבת וכנה, על דלותה של הסיפרות־העברית בימים אלה. כותב ברונובסקי בין השאר: "...אפשר להביא את כולם לתביעה הילדותית, אך הטיבעית למדי: לקבל נתח גדול יותר מן העוגות השונות — פירסום, כבוד, כסף — שמחלקים הגדולים... הדחף שהניע את עורכו הצעיר של סימן־קריאה לצאת נגד המתים נראה לי — פשוט ובלי שום חוכמות — שפל, והפיתרון שנמצא לו בעיקבות ההיתלצות הזאת לבעיותיו הקטנות — מי מחבריו יהיה בתוכנית־הלימודים, במי יעסקו המאמרים במוספי־הספרות, למי ייגתנו הפרסים והמילגות — קל מדי..."

מסתבר, שמלבד טעם מעודן בספרות, אין ברונובסקי נכנס למעגלי החנפנות של שוטרי־התנועה הסיפרותיים, והוא מוסיף: "...מנחם פרי מסתובב על־יד הסופרים המבוגרים, ולשונו החנפה שלוחה ללקק את כפות־רגליהם... למדנו גם עברית — עברית שאולי אינה מכוערת וחסרת־צבע כל־כך כמו לשונו החנפה של מנחם פרי, אך היא בהחלט לשון שבה אפשר להתבטא מתוך אהבת היופי והחוכמה..." ומוסיף ברונובסקי בשאט־נפש: "ואולם חוששני שאתה (מנחם פרי), שייך לסוג של מתים הנוגע מכל: אותם מתים שעדיין לא נולדו, עליהם מדבר חנוך לוין ב'שיק'..."

ג. סגן־העורך־לשעבר

למנחם פרי היה סגן־עורך, אחד ניסים קלדרון, שפירסם בדבר (19.3) מאמר, בלשון עברית סגומה ולא־מנוסחת, רצוף שיברי־רעיונות בלתי־ניתנים לליקוט. ברשימה שילח סגן־העורך־לשעבר חיצים מאשפת עורכי־לשעבר, לעברו של ברונובסקי, כגון: "הבה נא וניתן לברונובסקי להביא לנו קצת סאפו, קצת תמוז, קצת הרבי מקוצק... ימי שוקוק לסאפו ולרבי מקוצק (לבקבוקיו של תמוז ממילא איש לא זוקק), יילך לברונובסקי או יילך לכל השדים והרוחות שבסיפרית הפרטית שלו..."

כמה טוב שיש בישראל סגן־עורך־לשעבר, שתרומתו לסיפרות־העברית אפילו אינה לוטה בערפל (ואולי היא הערפל עצמו). טוב שיש אחד ניסים קלדרון שמבטל סופר כבנימין תמוז, ומפרסם (עוד קודם התסטרותו), עמדים עייפים ובלתי־מסתיימים של חסרפרות־סיפרות כדן צלקה, ישעיהו קורן וכו'. ובכלל, מיהי סאפו לצומת סופרת דגולה כהדרה לזר? הרי לסאפו מלסבוס אין בית־חורשת לפריג'דרים בישראל, כך שאינה יכולה לפרסם מודעות בעמודי סימן־קריאה ולפרסם, תמורתן, את יצירותיה בכרך־העת סימן־קריאה.

כדורגל במקום היסטוריה

צאן ברזל

פסטיבל הלאומיות והתרבות־היהודית, לרגל מלאת שלוש שנים למותו של הסופר חיים הזז מתנהל ביסודיות, מזה שבועות, במוספי־הסיפרות, כמיפרסומת לספר שהזז לא חיבר, ולוקט על־ידי אחרים. איש מן המספידים המיקצועיים לא זכר להעלות צד אחר של הזז הסופר, כפי שזה משתקף בסיפורו הדרשה:

"איני מכבד את ההיסטוריה היהודית — אני מתנגד לה. לנו אין היסטוריה כלל, כי לא נאחנו עשינו את ההיסטוריה שלנו, כי אך הגויים עשו אותה לנו.

"בכל העולם ילדים קוראים ברצון רומנים היסטוריים. שם, יודעים אתם, מעשים ועלילות גדולות, גיבורים, לוחמים וכובשים עוז־לב ועוז־נפש, עולם מלא גבורה. וכאן, בארץ, הילדים שלנו אינם רוצים לקרוא. אני יודע זה בדיוק. הם קוראים, אבל רומנים היסטוריים של גויים, ולא של יהודים. ומדוע? כי ההיסטוריה היהודית משעממת, לא מעניינת. עם שאינו חי בארצו, ואינו שולט על עצמו, אין לו היסטוריה.

"אני בכלל הייתי אוסר ללמד לילדים שלנו את ההיסטוריה היהודית. לאיזה שד ללמד אותם קלון אבותיהם? אני פשוט הייתי אומר להם: "חברה! אין לנו היסטוריה! מיום שגלינו מארצנו, אנחנו הגנו עם בלי היסטוריה.

"אתם פטורים, לכו לשחק בכדור־רגל..."

נביא־שקר

אלכסנדר סולז'ניצין, המתיימר לשאת בגלות־המערב שלו את נס־התקיימה בברית־המועצות, הנחיל אכזבה לרבים מתומכיו וחסידיו (העולם הזה, נמר של נייר, 2010). סולז'ניצין הרחיק לכת לאחרונה עד־כדי כפירה בצידקת ההלטתם של מנהיגי המערב בימי מילחמת־העולם השניה (צ'רצ'יל־רוזוולט) להתחבר עם ברית־המועצות של סטאלין נגד גרמניה של היטלר.

בימים אלה החלה מטפטפת למערב, מברית־המועצות, ביקורת עוקצנית על דיעותיו של סולז'ניצין. הביקורת מקיפה את כל התנועות לליברליזציה בברית־המועצות, החל באנדריי סאחרוב (פרס נובל לשלום), ועד להיסטוריון רוי מדבדייב (שסיפרו הביוגרפי על סטאלין מכיל ביקורת קטלנית על הרודן. בזמנו פנה מדבדייב לקרמלין, וביקש להעמיד את סטאלין לדין שלאחר־מותו, ולשפוט אותו על פשעיו).

מדבדייב כופר בזכותו ובסמכותו של סולז'ניצין לדבר בשם אסירי מחנות ה„גולאג", והוא אף מכנה את סולז'ניצין „נביא־זעם, המפגר עשרות שנים אחר תקופתו."

עם קבוצת לוחמי־החופש הרוסים הבזים לרעיונותיו הסלאבו־פיליים של סולז'ניצין, נמנה גם המתימטיקאי ליאוניד פליושץ, שאושפז בברית־המועצות במוסד לחולי־נפש, והורשה לאחרונה לצאת למערב. בהגיע פליושץ לצרפת, הכריז שהוא דוגל במישפר סוציאליסטי־דמוקרטי, בדומה לזה שניסו לכונן בצ'כוסלובקיה בימי שילטונו של אלכסנדר דובצ'ק, באביב 68'.

תמיהה נוספת עורר סולז'ניצין בתופעתו, בשבוע שעבר, בתוכנית הפופולרית

---

* צוואה — טכניקת־הפסק אינטונאציבית המחלקת קטע־מלל לשניים, כשהחלק השני גולש להשפלה. הצוואה מנוגדת לדיבור הטיבעי.

המשיח הלבן

קשר של שתיקה

א. גיהנום של סיפרות

יום אחד, בסוף שנות השישים, נתקבל בסיפריה הלאומית בירושלים מיכתב מאת הסופר והמשורר אביגדור המאירי. הוא ביקש שימציאו לו העתק משיר שחיבר כמה עשרות שנים לפני־כן, השיר פורסם בעיתון כלשהו, והעתקו אבד למשורר.

השיר אותר, ותצלומו נשלח למבקש. כעבור ימים מיספר הגיע מיכתב־תודה גרגש, בתימת אביגדור המאירי, שבו ציין, בין השאר, עד כמה נשכח וכימעט נמחק מהסיפרות העיברית, ומשום כך הוא אסף התרגשות מאותה ספרנית, שטרחה למענ ומצאה את שירו האבוד.

במהלך עשר השנים האחרונות הזכר אביגדור המאירי בשלושה מאמרים קצרים ביותון אגודת הסופרים מאז־ניים, שעה שעמרים סיפרותיים מילאו בעשור השנים האחרון עשרות ומאות עמודים של מאזניים.

מיהו אביגדור המאירי?

ארתור קסטלר, בסיפרו חץ לשמי התכלת מיטיב לתארו: „מוצאו של אביגדור המאירי כמוצאי שלי, מבודאפשט. הוא נתפרסם למדי בתור משורר וסופר עיברי, בניסויו הנועזים והאלטרה־מודרניים עם הלשון המאובנת של התנ"ך. ראשית ידידותנו חלה שעה שתיר־גמתי שניים משיריו לגרמנית. התרגומים נתפרסמו, ב־לוויי שבחים מנופחים במיקצת — במסה הסיפרותית הראשונה שלי — בשבועון ציוני בברלין. המאירי, המשמש עתה במנגנון ממשלת ישראל, הוא אדם גמון־קומה, מוצק ובעל תנופה עצומה, דיבר כמתגעש, נלהב, איש־מדון ונחון להתקפות־זעם סוערות.

„פעם אחת, בשעת ויכוח על מעלותיו של רילקה, הוא ניפץ את עדשות־משקפיו על הריצפה, וביצע על בביהן מחול קל אך נלהב, עד שנטחנו לקמח. מגירות שולחן־עבודתו היו גדושות כיתבי־יד שלא ראו־אור; הוא היה חסר־פרוטה כימעט כמוני, ועוד היה עליו לפרנס אשה ובת. תכופות לנתי על הריצפה בדירת־העוני הקטנה שלהם, בשכונת הירקון..."

איני יודע אם אביגדור המאירי היה חבר ההסתדרות בתקופה שבה היה כדאי להיות כזה. אבל מקריאה בספריו, ברור שהוא הבין אותה תקופה עשרת מונים טוב יותר ממרבית סופרי ארץ־ישראל־העובדת.

כאשר עלה אביגדור המאירי (פייערשטיין) בשנת 1921 לארץ־ישראל, והוא כבן 31, כבר היתה מאחריו החוויה הגדולה של חייו, שאותה הנציח בשני ספרים, שהינם זכרונותיו ממלחמת־העולם ה־1: השיגעון הגדול ובני־הנום של משה.

השיגעון הגדול קרוב, ברוחו האנטי־מילחמתית, לספריו של אריך מאריה רימארק (במערב אין כל חדש). זהו סיפורה של מילחמה מרגע הכרזתה, הגיוס, הטירונות, חזית, פציעה, קצונה, שיבה לחזית, עוד פציעה, שיבה שנייה לחזית ונפילה בשבי. לצד המספר ניצבים שני יהודים: מרגלית, הטלפונאי של הפלוגה, ואסטרייכר הזקן. בין השלושה נרקמת ידידות עמוקה על רקע אנושי ואחות־לוחמים. מולם ניצבות דמויות כמו הליינגנס שטוב־גיאק (קצין פחדן שסורס), וישר־האלף סייגר (פגר). המאירי תיאר את זוועות המילחמה, המוות, הרעב, יהירות הקצונה המיקצועית, כפי ששום סיפר כותב־עיברית אחר לא הצליח לתארם. הוא ראה את מילחמת־העולם הראשונה בעד מישקפיים יהודיים, אך יחד עם זאת קוסמופוליטיים ופציפיסטיים.

בגיהנום של מטה הוא סיפר־ההמשך, רוזי הומור ופאתוס, על חיי השבויים. אביגדור המאירי וחבריו נדדו במחנות־שבויים ברוסיה המתפוררת במילחמה. הם סבלו בליבה של תברה אכזרית, סאדיסטית ומטורפת. חברה הקרועה בין רחמים לאכזריות. שניתן למצוא בה מנהל־אחוזה אחוז בולמוס וטירוף אנטישמי, שהאידיאל שלו הוא להאכיל את דגי־האגם בבשר־יהודים.

שני ספרים אלה היו הנדוניה של אביגדור המאירי לסיפרות העיברית, שלא גילתה כל נטייה לאמץ לקיריבה את הסופר־משורר ההונגרי המחר הזה, שקראו את ספר־שיריו הראשון בשם חלב אם. אביגדור המאירי כימעט שלא זכה בנתח ממסר כיבודי הכבוד הממון שבהם נוהגים להלעיט סופרים בארץ הזאת, והוא נאלץ להמשיך לחיות בגיהנום של סיפרות. הוא חיבר את סידרת הרומן־הזעיר, שתרמה לגמישות הלשון העיברית יותר מאשר כמה חוויות לאומיות שאין חדלים מלהעלותן על הכתב. הוא גם חיבר פיזמונים, וייסד את התיאטרון־המסאטירי הקומקום.

ב. „פוחלץ של לביא אנוכי"

בינות אריות הסיפרות והשירה העיברית של שנות העשרים, שלושים וארבעים, לחם אביגדור המאירי את מילחמת־המוסר שלו. באחד משיריו תיאר את עצמו: **פוחלץ של לביא אנוכי / ותוכי כצרור פרחים...** שעה שסופרי העיברית של שנות ה־30 היו משתכשכים

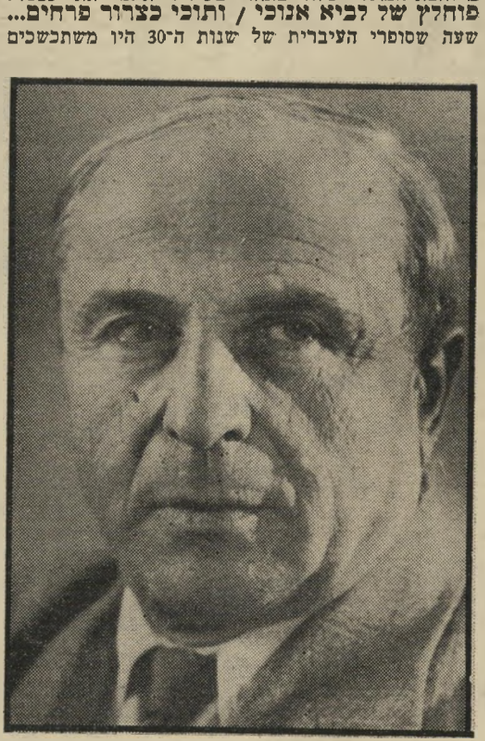

אביגדור המאירי

בימי הקיץ הארצישראלי במים המינראליים של קארלס־באד, באדן ומארינבד, וליקקו מגפיהם של פריצים, גבירים ומצנאטים, כתב אביגדור המאירי את „מסע באירופה הפראית" (רישמי־אגב אנאכרוניים), ניבא את התמוטטות אושיות־המוסר של אירופה, וצלף בסארקאזם עמוק לעבר תרדמת היהדות.

עם תום מילחמת־העולם השנייה, שעה שמחברי הספרים בעיברית החלו דוחסים ליצירותיהם דמויות של פליטים וניצולי־שואה, פירסם אביגדור המאירי רומן בשם המשיח הלבן אודות השואה, היהדות וארץ־ישראל — ספר שמסיבה מיסתורית ותמוהה כלשהי כימעט שלא הופץ ביישוב, ועד עצם היום הזה ניזונים עכברושים מכריכות־הקרטון של עותקיו במחסנו של אחד מבתי־ההוצאה.

מהו המשיח הלבן?

זהו סיפורה של בתיה כינרת, בת לאב שעלה מהולנד ואם שהגיעה מתימן. בתיה גדלת והתחנכה בירושלים. עם תום לימודיה נשלחה לאירופה לפגוש בסבתה. בדרכה היא סובבה בכחש על־ידי צעיר גרמני יליד שרונה (בן הטמפלרים), שהובילה למחבוא־ריכוז נאצי. אלא שמחנה זה, בניגוד למחנות אחרים, היה מצוי בשליטתה של כת אולטרה־נאצית, שהוברר לה כי הנאציזם של היטלר יובס, ואז יוסל עליהם להשליט בעולם בעזרת המשיח הלבן, את הנאציזם־העליון.

בתיה נבחרה להביא, בתום המילחמה, לאוויר־העולם את המשיח הלבן. כבן־זוגה המיועד נקבע אריך, בנו של איל־פלדה גרמני (קרופ?). בתיה ואריך עוברים את המילחמה במחנה שיועד לנסיונות וניתוחים, בסיוענן דוקטור מנגלה, כאשר שפן־הנסיונות העיקרי הוא ר' נחומקה, רבם של חסידים, הממיר את דתו בתום המילחמה. במחנה נמצאת גם סבתה של בתיה, המטפלת בה במסירות בלתי־נלאית. במהלך סיבלות המחנה והמילחמה, מתאהבים בתיה ואריך איש ברעותו.

המילחמה מסתיימת. במחנה מתנהל מישפט נגד פושעי־מילחמה, שהוא בבחינת פארודיה נבואית למישפטים נגד פושעי־מילחמה שנערכו לאחר כתיבת הספר. בין ניצולי המחנה מתפתחת דת מוזרה ומיסטורית, אשר צירה המרכזי ומבשרה הוא ר' נחומקה. בתיה ואריך נישאים, ובתיה מתעברת. היא אפופה היסוסים ופחדים, כותבת יומן לעצמה, ובו: **„מה אספר לפרי־בטני כשיבין סיפורים? ומה אתן לו לקרוא אחריכן? „מאי תיים ערוות פלישתים"? „מעשה פיגש בגיב־עה"? — ראנטה? — ומיד עם התחילו לקרוא — את אנדרסן? מעשה במכשפה המכשלת ידים והאצבעות חודרות ומרטטות מתוך הקיחת חרותחת?"**

כוהני כת המשיח־הלבן, המתרכזים בדרום־אמריקה, שמחים לשמע הריונה של בתיה. הם מנסים לחטוף אותה ואת אריך. הזוג מחפש לעצמו מיקלט. אריך בז לאביו, ולכל שזה מייצג. אביה של בתיה מחרים ומגדה אותה, והיא ממשיכה וכותבת ביומנה: **„זכויות שלנו לארץ־ישראל? מוחלת! כילבוש־מוחות! כן, זכויות היסטוריות — אך לא כעבר. אוי לו לאדם המסתמך על זכות־אבות ואוי לו לעם, המוי־פיע כיורש..."**

„ארץ־ישראל. בית־ספר לאנאריכיה. בהני הלת מורים בריטיים. בית־חינוך להתאבדות המנוהל בידי אנשים, שהם־עצמם מנוהלים בידי תליניי־עולם שבטונאים, המלמדים אותם להת־אבד... אבא היקר כותב לי: „הנוער העיברי יצא למאבק טוטאלי. הגזע העיברי עתיק־הימים מראה כוח־מחץ לאין דוגמה בהיסטוריה הישי־ראלית — ואת בתי היחידה רוצה לחדל את הגזע האציל הזה בדם נוכרי! אני לא אשא את החרפה הזאת!'..."

„בחלומי ראיתי הליכה את הנוער העיברי מתחקך וגם שוכב־אורב לאויב, כשבידיו כלי־זין וברא־שו צמור ראי קטן, שהוא מביט בו כל הזמן ואינו רואה שום דבר בעולם, אלא את עצמו; ואל חזהו צמוד סמאטוסקופ, ששני צינורותיו נתונים באוזניו, שלא ישמע אלא את דופק לב עצמו — והוא קועץ אל עצמו..."

כאשר יולדת בתיה את בנה (המשיח הלבן), היא מקבלת מארץ־ישראל מיכתב בעילום־שם ובו מראה־מקום של פסוק תנ"כי המסמל פסק־דין מוות. פסוק זה משמש גם את כוהני המשיח־הלבן. בתיה ואריך, יחד עם בנם הרך, מנסים להימלט מאימת כת המשיח־הלבן.

זהו ספר של נבואה, של תיקווה שהתנוונה. אביגדור המאירי היה אחד הסופרים העיבריים הבודדים שניסו להתמודד עם האידיאולוגיה שהביאה על היהדות את השואה. סופר עתיר־דימיון, עד־כדי להעניק מכישרונו לחציי־תריסר סופרים. סופר שהחברה שלנו לא עודדה ופירסמה אותו, כפי שהיא נוהגת לגבי פחותי־הכישרון ההולכים־בתלם מאז ועד היום.

ארץ התפוזים המרים

בחטף

בגלריה הקטנה בירושלים נערך, בשבוע שעבר, ערב־זיכרון לגרשון בן־דויד, משורר שכתב בלשון הגרמנית ונספר לפני זמן לא רב ממחלה מאמרת ● הטלוויזיה הישראלית מכינה סרט על שירי המשורר **מאיר ויזלטיר** (דבר אופטימי — עשיית שירים). הסרט ילווה במוסיקה שאותה מלחין **זוהר לוי** (אחרית־הימים). אגב, סיפרה של **וירג'יניה וולף**, אל המיגדלור, בתרגומו של ויזלטיר, שראה־אור בסיפרי סימן־קריאה בשיתוף עם המיפעל לתירגום ספרי־מופת, **עורר את השאלה מהו הקריטריון לקביעת „ספר מופת".** בשנתיים האחרונות ראו־אור שני ספרים נוספים של וירג'יניה וולף: מרת דאלוויי ואורלנדו, שלא זכו בתואר הניכסף „מופת" בצירוף מענק דירקטיסיון („שירות"). המשודרת בטלוויזיה הספרדית בשידור חי. בפנותו אל מיליוני ספרדים, אמר לחם הסופר־הורוסי, כי אינם יודעים מהי דיקטטורה אמיתית.

ממשלתי ● האופנה האחרונה בתיאטרון הישראלי היא פתיחת מוזיאונים לתיאטרון. אחרי המוזיאון־לתיאטרון בירושלים, ומוזיאון באוניברסיטת תל־אביב לענף־אמנות זה, החליטה עיריית תל־אביב לייסד מוזיאון שלישי לתיאטרון ● מסתבר כי **יוסף רוזנפט** המנחה, שאוסף תמונותיו נמכר לאחרונה במכירה־פומבית בניו־יורק, היה שותף בקרנות למענקי־סופרים יחד עם קרן תל־אביב לסיפרות ולאמנות ● המשורר **דויד אבידן** כתב מאמר נגד שובה של **גולדה מאיר** לפורום המוביל של עבודה. מאמרו של אבידן נפסל לפירסום ביומונים ידיעות אחרונות, דבר והארץ. במאמר מציג אבידן קבינט־צללים איכותי. לדבריו, הגיבה להצעתו עורכת דבר **חנה זמר**: „עם קבינט כזה, הייתי יורדת מן הארץ." ● מסתבר כי עורכי המוסף לסיפרות בשידורי־ישראל לא שמעו על חזרתה של הגב' מאיר, ועל־ידי הכרתם בסיפרות פלסטינית הכירו גם ביישות כזאת. הסופר **שימעון בלס** סקר במוסף לסיפרות את סיפרו של **רמאן כנפאני** ארץ התפוזים המרים. כנפאני נהרג ב־1972, בהתפוצצות מסתורית במכוניתו ● שיחת־היום בין משוררי תל־אביב, שעה שהמוזה אינה שורה עליהם היא, **שעורך כתב־עת מפויים**, שהותקף על־ידי **עורך דף סיפרותי**, איים לשלוח־יד בנפשו־שלו ● ואם להתרומם מביצת־נרקיס של הסיפרות, הרי בימים אלה עומד לשוב ארצה **יהודה עמיחי**, אחרי שהייה בת חצי־שנה בארצות־הברית. במהלך היעדרותו מן הארץ הוזמן עמיחי לקונגרס פא"ן, שנערך לפני הדדשים אחדים בווינה. בניגוד לסופרים ישראליים אחרים, שהשתתפו בקונגרס כנציגים־מטעם, הוזמן עמיחי כאורח־כבוד מטעם מזכירות פא"ן.

דרשו את המדריך לשמוש נכון בתכשירי "וולה", בפרפומריות, בתי-מרקחת, חנויות כל-בו, שק"ם

במדינה

(המשך מעמוד 36)

צרכיהם עושים מרבית האסירים הצבאיים במיכלי-פלאסטיק, המעלים סירחון עז. ב-תאים שלהם יש רק חלונות צרים, מסו-רגים, וללא זכוכית.

„בחורף, פרוץ התא לרוחות. בקיץ מש-תלטים על המיטות פישפשים ושאר חרקים. כל חייל שעוזב כלא צבאי, מלא בכל אברי גופו פצעונים, שנגרמו על-ידי הפישפשים.

במשך הלילה אין החיילים האסירים זכ-אים לקבל מים. בכל תא ישנים כ-50 איש, בתנאי צפיפות איומים, במיטות דו-קו-מתיות."

דויד, המגולל מיקרה אחר מיקרה, מס-כם: „כל המיקרים הללו מעידים, ש-קיימות סטיות מן הנהלים בתוך צה"ל. המחנות הצבאיים סגורים בדרך-כלל, ו-בתי-הכלא הצבאיים על אחת כמה וכמה. מי שמשתחרר מכלא צבאי, מעדיף לשמור על עצמו ולשכוח את התקופה הבלתי-נעימה. מי שמעורב בפרשיה עגומה בתוך הצבא, מעדיף שלא להיטפל לפרה הקדו-שה ולהציק לה, לבל תתחיל להשתולל.

„אין לאירגוננו כל מטרות פוליטיות. אנחנו מעוניינים רק לפעול למען הצדק, שיראה וייעשה."

ישראלים בחו"ל

קשה להיות 'ישראלי'?

הערבי-הישראלי פוטר באמריקה בגדי לחץ הקוחות הערביים

רוסתום בסתוני היה חבר-כנסת ערבי בסיעת מפ"ם, שכוכבו עלה בשנות החמי-שים הראשונות ודעך בשנות החמישים ה-אחרונות. אחרי שעזב את הסיעה הגדולה, שכללה בשנת 1953, 21 חברי-כנסת והצ-טרף לסיעת השמאל הסוציאליסטי של ד"ר משה סנה וד"ר אדולף ברמן, חזר הצעיר החיפאי לסיעת-האם שלו, שמיהרה לסלק אותו מרשימת המועמדים לכנסת הבאה. בסתוני, מצידו, התקרב למפא"י ולמימשל הצבאי, ונחשב בעיני רבים מידידיו-לשעבר כבוגד.

בסתוני השלים את לימודיו כארכיטקט, עבד במקצועו זמן קצר בחיפה, התחתן עם צעירה מפולין, היגר לקנדה, עבר לניו-יורק והצטרף למשרד ארכיטקטים אמרי-קאי, כשהוא שומר בכל הזמן הזה על נתינותו הישראלית, בצד הדרכון האמרי-קאי שנוסף למיסמכיו.

לאחרונה, חזר רוסתום בסתוני לחדשות: העתון הניו-יורקי וילג' וויס פירסם חקי-רה מיוחדת על פיטורים המוניים של יהו-דים וישראלים מימשרדי-ארכיטקטים ב-ארצות-הברית, שקיבלו עבודות תיכנון של פרוייקטים במיליארדים של דולרים ב-ארצות ערביות. בין המפוטרים: רוסתום בסתוני, שלאומיותו הערבית והדרכון ה-אמריקאי שלו לא הציל אותו מצו הפיטו-רים. מישרד הארכיטקטים הענקי רוג'רס, בסקר וברגן פיטר את בוסתוני היות וה-לקוחות הסעודיים של המישרד איימו להפ-סיק את קשריהם עם הארכיטקטים הניו-יורקים, אלא אם אלה יפטרו את „הערבי הישראלי" העובד בשירותם.

ישראלי בקונגרס. ישראלי אחר, ש-עדיין לא פוטר או הודח מתפקידו, הוא חבר הקונגרס האמריקאי ג'והן קירבס, שנולד בברלין וחי בישראל, עד שהיגר לארצות-הברית בשנות החמישים. באותה תקופה בה הגיע אליה חבר-הכנסת לשעבר רוסתום בוסתוני. קירבס, ששירת בהגנה ובצה"ל, נבחר לקונגרס האמריקאי בציר האיזור הכפרי של פריסנו בקליפורניה, ש-רק אחוז אחד מתושביו הם יהודים. קירבס דובר עברית רהוטה, כמובן, והוא אחד משני חברי הקונגרס האמריקאי השולטים בשפה זו. (גם חברת הקונגרס בלה אב-צוג, דמוקראטית מהעיר ניו-יורק, דוברת עיברית רהוטה, אחרי שהתחנכה בהשומר הצעיר והשלימה חוק לימודיה בסמינר ל-מורות יהודיות בעירה.)

עמיאל ואסילובסקי, ארכיטקט ישראלי, שגר עתה בבוסטון, הגיש תביעה מישפ-טית נגד חברת הארכיטקטים שפיטרה או-תו בימים אלה מעבודתו, אחרי שקיבלה עבודות-ענק במדינות ערביות. החברה טוענת שהיו אלה „פיטורים רגילים." אך הישראלי המפוטר הביא עדים העובדים בחברה ושסיפרו כי כבר בשעות הראשו-נות אחרי פיטוריו הזמינה החברה לעבו-דה ארכיטקט אחר, שאינו יהודי.

„סוכרית" - הסוכר המודרני שמחירו שליש ממחיר הסוכר

עקרות-בית רבות קיבלו בברכה את הוצאתו לשוק של הסוכר המודרני — סוכרית; בשיחה עם כמה עקרות-בית שפגשתי ב„שופרסל" נאמר לי כי הן מעדיפות את ה„סוכרית" בראש ובראשו-נה משום מחירו הנמוך. גב' מאירי סיפרה לי כי עם המעבר ל„סוכרית" במקום סוכר — היא חוסכת כ-3.70 ל"י על כל ק"ג סוכר! איך? — פשוט מאד. 300 גרם „סוכרית" (באריזה מהודרת מאד ורב-שימושית עם כפית מדידה) שמחירם רק 7.50 ל"י — שווים ל-3,3 ק"ג סוכר שמחירם 19.80 ל"י וכאן ההבדל. על כל 3,3 ק"ג סוכר גב' מאירי חוסכת 12.30 ל"י שהם כ-3.70 ל"י עבור כל ק"ג. סיבה שניה שגם היא חושבת — הוא החיסכון בקלוריות. השימוש בסוכר המודרני „סוכרית" — חוסך קלוריות רבות מן הגוף. גב' מאירי הוסיפה ואמ-רה כי היא משתמשת ב„סוכרית" ממש כמו סוכר. היא ממתיקה עם ה„סוכרית" משקאות למיניהם; אופה עוגות ודברי מאפה אחרים; מעתיקה תבשילים ומנות אחרונות והטעם — כמו סוכר ממש. אין הבדל.

כידוע, הסוכר המודרני „סוכרית" מכיל 98% סוכר מעולה ו-2% ממתיק מלאכותי מרוכז והוא מיועד לשימוש בבית, עם כפית המדידה, כמו סוכר ממש. „סוכרית" מכיל פחות מעשירית הקלוריות שמכיל הסוכר והוא מאושר ע"י משרד הבריאות וע"י משרד המסחר והתעשיה.

בשיחה עם הנהלת חברת „ביסקול" המייצרת את הסוכר המודרני — סוכ-רית — נמסר לי כי מיד עם התחלת השיווק נוצר ביקוש רב. הם ציינו כי הביקוש הרב נוצר עקב איכותו הרבה של הסוכרית ועקב מחירו המאפשר לעקרת הבית לחסוך כסף רב ע"י מעבר מן הסוכר המקובל לשימוש קבע ב-„סוכרית". יתרון נוסף ל„סוכרית" היא האריזה החסכונית היפה והרב-שימו-שית. בתום השימוש באריזת ה„סוכרית" — אפשר לחזור ולהשתמש בה אם לאח-סנת אבקות למיניהן ואם באגרטל לפרחים. לכל אריזה של סוכרית מצו-רפת גם כפית מדידה.

נמסר לי עוד כי הסוכר המודרני „סוכרית" שמחירו כשליש מחיר בסוכר משווק ע"י חברת „עסיס" וניתן להשיגו בחנויות המכולת, בשק"ם, בסופרסל ובכל רשתות השיווק של אגודת הצר-כנים.

למעשה, גם אני התחלתי להשתמש בבית ב„סוכרית" במקום סוכר והתוצ-אות מעניינות מאד. אני גם חוסכת כסף רב, גם צורכת פחות קלוריות וגם זקו-קה לפחות מדפים להחזקת הסוכר שתו-פס הרבה מקום.

אם גם את מעוניינת לחסוך כ-3.70 ל"י על ק"ג סוכר — כדאי לך לקנות את הסוכר המודרני „סוכרית", שמחי-רו כשליש מחיר הסוכר, ולהשתמש בו בבית כמו סוכר ממש. נסי פעם וגם את תיווכחי.

קולנוע

שחקנים

הכוכב עם המצפון הפוליטי

כאשר צילמו בשנה שעברה את הסרט שלושת ימי הקונדור ברחובות ניו־יורק ניסה אייב בים (ראש־העיר עמוס־הצרות של הכרך הגדול) לרכוש לעצמו קצת פיר־סומת חינם, והלך לבקר באתר־הצילומים כדי ללחוץ ידיים מול פני המצלמה עם כוכב הסרט, רוברט רדפורד.

כמה תצלומים בעיתון לא הזיקו מעולם, לשום פוליטיקאי, וחוץ מזה רצה מר בים להודיע, קבל עם־ועדה, כי אפשר להפיק סרטים בעירו, ואפילו בתנאים טובים (מחיר הסרטה בניו־יורק הוא נושא לוויכוח חריף בתעשיית הקולנוע). אבל ראה זה פלא. כאשר הגיע ראש־העיר לאתר, הצ־טנע הכוכב, ומשך מחצית השעה חכך בדעתו אם יופיע ללחיצת־היד החגיגית אם לאו.

לבסוף, כשהופיע, היה זה רק בתנאי ש־יסולקו מן המקום כל הצלמים. „לעולם אינך יודע היכן יפרסמו תמונות מסוג זה," טען רדפורד, „ומה השימוש שייעשה בהן. ומבחינתי, יש בעולם הפוליטיקה כמה אנשים, שמוטב לי שלא אהיה קשור בשמם."

העמדות מתבהרות. תגובה זו אופ־יינית לרוברט רדפורד. למרות שבת זוגו מ־יחפים בפארק, ג'יין פונדה, השמיצה אותו לפני זמן־מה בקול גדול, על שמכר את מצפונו לשטן, הפך מוצר־צריכה הר־ליוודי, סמל של שוביניזם גברי מחוסר כל הכרה פוליטית. הרי בזמן האחרון הול־כות עמדותיו הציבוריות ומתבהרות, והוא אינו מסתיר אותן כלל.

עד כדי כך, שיש הסוברים בעולם ה־הפוליטיקה האמריקאי כי בעיקבות ר.ר. הראשון (רונלד רגן), שבא מן הקולנוע למירוץ אל הנשיאות, צפוי בעוד שנים אח־דות ר.ר. נוסף, רוברט רדפורד. אם כי בגוון שונה לגמרי מזה של רגן.

רדפורד פעיל מזה זמן רב, בעיקר ב־נושאים האקולוגיים הקרובים לליבו, אולם הוא לא משך ידו כלל — למרות ועל אף

שחקן רוברט רדפורד
לטהר את הפוליטיקה

כל מה שאומרת הגברת פונדה — גם מן הפוליטיקה עצמה. השתתפותו הפעילה ב־יותר בנושא היתה שעה שהצטרף למחנה של רמסיי קלארק. קלארק, התובע־הכללי לשעבר של ארצות־הברית, מתנגד מושבע של מילחמת ויאט־נאם שאף פרש בשל ה־קפותיו ביקר בצפון ויאט־נאם, ובשובו משם הרגיז את הממשל בהכרזותיו, אבל נכשל בהשגת נציגות ציבורית בבחירות במדינת ניו־יורק.

התישבים זה איכפת. רדפורד, ש־האמין בכל ליבו כי קלארק הוא התגלמות הפוליטיקאי החרוץ וההגון, התגבר על סלידתו הטבעית מסני נאומים פוליטיים, הופעות בציבור וכיוצא־באלה, ובמשך שבועות אחדים עבר את המדינה לאורכה ולרוחבה וניסה לשכנע את בוחרי ניו־יורק בחיוניות הצבעתם למען קלארק. ה־מסקנה אליה הגיע אחרי נסיון־נפל זה, היתה חד־משמעית:

„אני חושש שלתושבי הארץ שלנו לא איכפת כלל מה קורה סביבם. בכל מקום שבו הופעתי, ביקשו שאדגים להם את שליפותיו של סונדאנס קיד. בכל העניי־נים שצריכים לגעת להם, נתקלתי באדי־שות מוחלטת. וזה נעשה חמור מיום ל־יום."

אולי כדי להדגיש מצב זה, השתתף רד־פורד עד עתה בשלושה סרטים פוליטיים מופגנים. הראשון, המועמד, שעדיין לא הוצג בארץ, תיאר מסע־בחירות בקלי־פורניה, שבו מועמד כן ונקי־כפיים, בתחיי־לה, נאלץ להתפשר עם מציאות מושחתת עד־כדי־כך שכאשר הוא נבחר, לא נותר הרבה מן האידיאלים שלמענם יצא לדרך.

הסרט השני, שיוצג בישראל החל מן השבוע הבא, שלושת ימי הקונדור, הוא האשמה ישירה וחריפה ביותר נגד שירות הביון המרכזי באמריקה, בהשלטת טירור פנימי וקיום מדינה בתוך מדינה. הסרט, שרדפורד הביע פעמים רבות את התמיכה בעקרונותיו, מסביר כיצד הסי־איי־אי עצמו אינו מסוגל להבדיל בין ימינו לשמאלו, ועד כמה תפלים הפכו חיי בני־האדם מול ההנחות התיאורטיות של מתווי־המדיניות למיניהם.

יטהר את הפוליטיקה. ואילו סרט שלישי, שיצא זה־עתה לאור, כל אנשי הנשיא, אינו אלא גילגול מפורט של פר־שת ווטרגייט, כפי שנחשפה והובאה לידי־עת הציבור האמריקאי על־ידי שני עי־תונאי הוושינגטון פוסט, בוב וודוארד ו־קארל ברנשטיין. רדפורד, שהצטרף להפ־קה בפועל, מגלם את הראשון, שיכנע את דאסטין הופמן לגלם את העיתונאי השני, מתוך כוונה „להטיל אור על פרק חשוב בהיסטוריה שלנו" כדבריו. ועצם העובדה שהפרישה עדיין לא הסתיימה ועובדות חד־שות מוסיפות לצוף, „מגבירה עוד יותר את החשיבות והאקטואליות של הסרט."

קודם שהחלו בצילומים הצטרפו רדפורד והופמן, במשך כשלושה חודשים, אל ה־עיתונאים שאותם הם מגלמים, עקבו אחר דרכי פעולתם וסדרי־העבודה של מערכת העיתון, חקרו ושאלו את כל אלה שהיו מעורבים בחשיפת הפרשה בדבר פרטים חיוניים על הנושא, ויחד עם הבמאי אלן (המעקב) פאקולה, עשו כמיטב יכולתם על־מנת לשמור על האותנטיות בסרט.

„אני מקווה שהצלחנו להראות בסרט את שני העיתונאים הללו, לא כגיבורי־חיל אלא כשני אנשי־מיקצוע מסורים לתפ־קידם אשר, בגיבוי הממונים עליהם, ולמ־רות הלחצים האדירים שהופעלו עליהם מכל הכיוונים, התמידו בדרכם, והוציאו־לאור את פרשת השחיתות החמורה ביותר שידע הבית הלבן מעודו."

המסקנה, לדעת רדפורד, אינה מוטלת בספק. „אנשים פשוטים, כמוני וכמוך, יכולים עדיין, אם רצונם בכך, ואם הם מסורים ומשוכנעים בצידקתם, לבצע בדק־בית ולטהר את הפוליטיקה מן הזוהמה." הוא אומר. לאחר מסקנה כזאת, ניתן בהח־לט לצפות שביום מן הימים, יהיה עוד ר.ר. אחד, שיעבור מן הקולנוע אולי אפילו אל הבית הלבן.

תדריך חובה לראות:

תל־אביב — שלום לך, יקירתי, אה־בה ומילחמה, סרט מתוק.
ירושלים — אמריקאי בפריס, אחר־צהריים של פורענות.
חיפה — אהבה ומילחמה, הדו־קרב ה־גורלי, אידי אמין דאדא.

כוח האסלה אל האמבט

ריישאר — בצל במקום חרדל

המירוץ המטורף אחד הבצל

(אסתר, תל־אביב, צרפת) — שוב פייר ריישאר, הפעם כסגן־מנהל סניף־בנק שבו שדדו כספת. הוא רודף אחר השודדים לעיר־הקייט הבריטית ברייטון, כשעוזרת־מפריעה לצידו, משך כל הזמן, ידידתו האישית, ג'יין בירקין.

העלמה בירקין סבורה, בתחילת הסרט, שריישאר הביו־רוקראט משעמם מדי באורח־חייו, עד שהיא נקלעת לתוך הסחרחרת המטורפת של המירדף, כל החשודים בשוד הם הומוסקסואלים, ואם לאו, לפחות עוטי־שמלות בתוכניות־בידור של מועדוני לילה. עובדות אלה אמורות להוסיף כמה בצלצלים חריפים לסלט חרישארי הקבוע, שהוכן גם הפעם על־ידי קלוד זידי.

הומור הוא כמובן, עניין אישי ביותר, ואם אדם המטפס על אסלת בית־שימוש ורגלו נתקעת לתוכה ושולפת את האסלה ממקומה, והאסלה נשאר צמודה לרגל שעה שהוא מתגנב חזרה מן השירותים למישרדו, אם זה מצחיק מישהו — אין ספק שהסרט החדש של רישאר נוצר עבורו.

יש גם רגעים שההומור בהם מקורי יותר, כמו הסצינה שבה מסתתרים רישאר וידידתו בתוך אמבט מלא מים, בתוך בית עולה בלהבות. בסופו של דבר, כל מה שנשאר מאותו בית הוא האמבטיה, המתנדנדת באוויר, תלויה על צינור־המים בלבד.

ז'ובר — נמשים מטורפים

בוחן על גב מחבלים

חטיפה לאור היום (תל־אביב, תל־אביב, צרפת) — התעלומה היחידה בסרט־מתח זה, היא: מה הניע את הבמאי איו בואסיה לעשות אותו? לא שבואסה נמנה עם עלית היוצרים בצרפת אולם, בדרכו־שלו, נדמה היה בעבר שהוא מנסה להשתמש בקולנוע כדי לומר משהו, בין אם הנושא היה חטיפת בן־ברקה (התנקשות), או הגז־ענות הצרפתית (בסרט בשם דיפון־לאז'ואה) שלא הוצג בארץ.

חוץ מתעלומת מניעיו של בואסה, הכל בסרט זה ברור מאד, אפילו מדי. זהו מעשה בחולת־נפש, לשעבר, ההופכת אומנת בנו של מיליונר, שנחרג בתאונה. היורש המפונק והקאפריזי נחטף, והחוטפים מנסים להטיל את האשמה על החולה. ואילו זו נאלצת, בסופו של דבר, לברוח בחברת הילד מפני החוטפים והמישטרה גם־יחד.

כל מי שניחן גם בקמצוץ של חוש בלשי, לא יצטרך להתאמץ כדי לגלות את הסוף כבר בהתחלה. מה שחמור יותר הוא, שבכל הסרט כולו אין אפילו דמות אחת לרפואה, הראויה לתשומת־לב, או הטומנת בחובה מיזער של מיסתורין שירתק את הצופה אל הבד. והטענה, הנשמעת בהתחלת ובסוף הסרט, כאילו הכוונה כאן להראות שאין בעולם מטורפים ושפויים, אלא שהכל משוגעים והחבדל הוא רק בחומרת המצב, אין לה כל סימוכין בעלילה עצמה.

כל מה שנדרש ממארלן ז'ובר כאן הוא להציג את נמשיה בחיוכים עצובים ואמיצים, שעה ששחקנים הראוים לגורל טוב בהרבה, כמו מישל לונסדאל (הזוכה ברגע מוצלח אחד בכל הסרט), תומאס מיליאן וויקטור לאנו, מתבזבזים בתפ־קידים פסיכופאטיים. המוסיקה לכוחו של גורל של ורדי, מנפחת עוד יותר את היומרה הריקה של הסיפור, וקטע־יומן המראה את שריפת גופות המחבלים בבית־שאן, יותר משהוא קשור לנושא, מפגין את רדיפת חסנסציה של עושי הסרט.

והקש ששובר את גב הגמל: הסרט, הדובר צרפתית במקור, אימץ כאן את השפה האנגלית. למה? השד יודע.

היא: „בעל ה־5 השאיר אותי ואת בני הפצוע ללא קורת־גג וכסות לגופנו!"

הוא: „היא רוצה לעשוק אותי מנכסי כדי לתת הכל לבנה שמחוץ־לנשואין!"

הקצב שלמה פשבוז'ניק, גבר נאה הנראה צעיר מאשתו, טוען: „היא לא אשה! כל מה שהיא רוצה זה לגזול את כספי!"

לו שלושה פועלים וקופאי.

„אחרי שלוש שנים קנינו דירת־פנטהאוז, בסוף רחוב דיזנגוף. הדירה עלתה מאה אלף לירות. הוספנו חדר גדול על הגג, אליו חיברנו מדרגות שיצאו מתוך הסלון, שהיה שילוב של שני חדרים עם באר באמצע. את החדר שעל הגג בנינו בלי רישיון.

„אחר־כך קנינו אדמה בחולון, ב־60 אלף לירות. פשבוז'ניק לא רשם את הדירה על שמי. הוא לא רצה, ואני לא התעקשתי. אבל את האדמה חוא קנה על שמי, בשביל לשלם פחות מס־הכנסה.

„הכל היה בסדר, עד שבתחילת אוקטובר פתאום הוא התחיל לא להשאיר לי כסף. הייתי צריכה לשלם לעזורת, לשלם למכולת, לירקות, ולא היה לי כסף. כשאמרתי לו, הוא צעק עלי: ‚כמה שאני נותן, לא מספיק לך! מה תעשי אם לא אשאיר לך כסף? נמאס לי לשלם מעלית, עזורת ואת בתי־הקפה שלך!' אמרתי לו: ‚אם לא תשאיר לי כסף, אני אגש לעורך־דין.'

„אז הוא הרביץ לי מכות, ואני התלוננתי במישטרה. בפעם הראשונה בחיים שלי הלכתי למישטרה. מאותו יום, ישנתי בסלון. אני לא יודעת מה הרגיז אותו. אולי בגלל שהוא לא יכול להביא ילדים, וזה אוכל אותו. הוא עשה עשרות בדיקות זרע, והרפואה שלי אמרה לי: ‚ויקי, ממים לא נכנסים להריון.' אמרתי לו שלא איכפת לי, כי יש לנו את משה בבית זוה לא האסון הכי גדול שאין ילדים, אבל זה הרגיז אותו עוד יותר.

„מאותו יום ואילך החיים שלנו נהרסו. הוא היה בא עם חברים הביתה, משחק קלפים ורב איתי לפני החברים שלו. הוא הגיש בקשה לגט.

„ביום שבו התקיים הדיון בבית־הדין הרבני, חזרתי הביתה וראיתי טנדר ואנשים, מורידים מהדירה דברים. נדהמתי, לא ידעתי משום דבר. קראתי למישטרת ואז הוא בא והראה פיסת־נייר שהוא מכר את הדירה שלו לפאול זיסו מאילת.

„אבל אני בטוחה שזה פיקטיבי. זיסו הוא חבר שלנו שאכל אצלנו, וישן אצלנו. אני מכירה אותו, אין לו כסף לקנות דירה בחצי מיליון לירות. ובכלל, לא זורקים דייר מהבית. לא מוכרים בית כשיש אשה בבית. כעת אין לי שום בגדים, אין לי כלום, הכל נשאר בדירה.

„כעת אני לא גרה בשום מקום. אני והבן שלי, ששבר רגל בצבא, ישנים אצל כל מיני אנשים. אני לא עובדת. איך בן אדם יכול לעבוד כשאין לו בית?"

„זאת התודה שאני מקבל?"

הבעל שלמה פשבוז'ניק, גבר חסון, עובד באיטליז שלו שבשוק הכרמל, וויקטוריה פשבוז'ניק, טוענת: „הוא לא גבר! לא מסוגל להביא ילדים, ומשום־כך השאיר את בני ללא קורת־גג!"

האשה

„הוא גנב לי פנטהאוז!"

„ציך ויקי להזהיר את כל הנשים בארץ, שאם הן יוצאות מהבית וזה דירה שלהן רשומה על שם הבעל, שיקחו בחשבון את האפשרות שלא יהיה להן לאן לחזור!"

כך מזהירה ויקטוריה פשבוז'ניק, אשה בת 45 הנראית מבוגרת מכפי גילה וזה טוענת כי בעלה שלמה פשבוז'ניק, תחתיר אותה ואת בנה שמחוץ למיסגרת הנישואין, החייל משה, ללא קורת־גג וללא כסות לגופם.

ויקטוריה פשבוז'ניק, המכונה ויקי, אינה אשה רגילה. היא היתה נשואה כבר חמש פעמים, זאת מלבד פרשות־יחסים ממושכות שקיימה עם גברים שלא במיסגרת הנישואין. מאחת הפרשות הללו נולד לה בנה, משה.

ויקי עצמה אינה זוכרת את שמו הפרטי של בעלה הראשון, זוכרת רק כי שם משפחתו היה סגל, ואף אינה זוכרת במה עסק. בעלה השני היה, לדבריה, רזיאל מייזל, שהוא יבואן. כשנישאה בשלישית, היה בנה בן שלוש, ואביו החדש היה שטרן שניידר מנהל סופרמרקט.

מספרת ויקי: „הילד היה איתי כל הזמן, בכל הנישואים שלי. אני עבדתי תמיד כמניקיוריסטית, לא עזבתי את הילד שלי אפילו ליום אחד. הבית שלי זה הבית שלו, והבעל שלי זה האבא שלו. כמעט תמיד התגרשו ממני בגלל הילד, אבל אני את הילד שלי לא אזרוק אפילו אם אתחתן ואתגרש חמישים פעמים."

„איך אפשר לחיות כשאין בית?"

את בעדה הרביעי הכירה בצרפת, שם חיתה תקופה קצרה, כתום שנה התגרשה ממנו ושבה ארצה. ואז הכירה את הקצב שלמה פשבוז'ניק, חיה איתו משך שש שנים, שבמהלכן עזב אותה, ונשא לאשה צעירה בשם נורית.

מייד אחרי גירושיו שב אל ויקי, אך היא העמידה לו אולטימטום: „או חתונה, או שתלך הביתה." הוא בחר בנישואין, למרות שהיה צעיר ממנה בחמש שנים. והנישים התגוררו בדירה שאותה רכש פשבוז'ניק, ברחוב ארלוזורוב בתל־אביב. מספרת ויקי: „כשאני הכרתי אותו, לא היה לו כלום. מכרתי את הדירה שלי, שהיתה לי בדמי־משפחה, ונתתי לו עשרים־וחמישה אלף לירות. גרנו שלוש שנים בארלוזורוב. הוא עבד באיטליז, כשותף עם אחיו וחיו לא היתה לה. היתה גרה בצריף שאני קניתי לה.

„היא לא אשה. היא אף פעם לא היתה בבית. יש לה הרבה חברות וחברים, אהבה לשבת בבתי־קפה ולעשות גובלנים. היא טוענת שאני לא יכול לעשות ילדים, אבל הרופאים יבואו לבית־המישפט ויעידו מי לא יכול לעשות ילדים. יש לה ילד מלפני שמונה־עשרה שנה, אבל מאז הכל התיישן אצלה.

„אני הייתי משחק פעם בשבוע קלפים, בשבת, וזה מאד הפריע לה. היתה עושה לי סקנדאלים ומסלקת את החברים שלי. אחרי שהרביצה לי לפניהם, נתתי לה סטירה. אז היא הביאה את המישטרה. האבא של הילד שלה לא נתן לה גרוש, אני דאגתי לכל מחסורו, שילמתי לו מורים פרטיים, הכל. אף פעם לא התלוננתי. וזו התודה שמגיעה לי?

„נכנסתי לחובות. ביקשתי ממנה שנמכור את המיגרש, אבל היא לא הסכימה. להרוויח אין עכשיו ממה, הפרנסה קשה. אמרתי לה: ‚אם לא נמכור את המגרש שעל שמך, נמכור את הבית שעל שמי.' לזה היא הסכימה. ישבנו יחד עם פאול זיסו, זה שמכרתי לו את הדירה, והיא ראתה בעיניים שלה שקיבלתי המי־קדימה.

„דירה כזו כבר לא תהיה לי יותר אף פעם בחיים שלי, וגם לה, וזה מה שאוכל אותה. היא ידעה שב־20 בינואר אני צריך למסור את הדירה לקונה. שכרתי לנו דירה בת שני חדרים ברחוב המלין, אבל היא לא הסכימה לקחת מפתח. העברתי לה את המפתח דרך העורך־דין, וגם הבנדים שלה נמצאים ברחוב המלין. היא יכולה לבוא לשם מתי שהיא רוצה, היא לא צריכה לגור כל פעם אצל מישהו אחר. יש לה בית.

„אני לא רוצה ללכלך. אם אני אלכלך אותה, אני מלכלך גם את עצמי. גמרתי איתה אצל עורך־דין טוביה גולדברג שהיא מחזירה לי את המיגרש, ואני נותן לה 68 אלף לירות. תחמנו, והשלשתי את הכסף.

„היא יצאה מהבית, נסעה לאמא שלה והיתה שם שבועיים. באה בחזרה, תפסה אותי ברגע לא־טוב, התחננה, בכתה, הבטיחה שתהיה טובה. שיכנעה אותי. החזרתי אותה הביתה, וזאת התודה שאני קבל? חיים כאלה כמו שהיו לה איתי, לא יהיו לה יותר. היא לא ידעה להעריך את זה. אילו העריכה, לא הייתי מחפש גירושין.

„היא רוצה את הפנטהאוז, בוכה שנגנבתי את הפנטהאוז של חבון שלה. שתבכה. ממני היא לא תראה גרוש!"

דירת המריבה

שבסוף רחוב דיזנגוף בתל־אביב, היא פנטהאוז בן חמישה חדרים המשתרע על שתי קומות. לדיברי האשה, היא נתנה לבעלה עשרים־וחמישה אלף לירות כדי לממן את רכישת הדירה, שעלתה לפני שלוש שנים מאה־וחמישים אלף לירות, וערכה כיום עולה על חצי־מיליון.

גובלין. הצעיר מספר כי שמו אלי אלימלך, וכי הוא גיסו של בעל־הבית החדש. הוא נמצא כעת מיספר ימים בתל־אביב, ומשום כך מתגורר בדירה, שבעליה החדשים עדיין לא עברו אליה. על השולחן, חפיסת־קלפים ובקבוק־וויסקי.

פשבוז'ניק הקצב טוען, כי אשתו רימתה אותו לכל אורך הדרך. הוא מספר: „לא ידעתי שהיא היתה נשואה כל־כך הרבה פעמים. היא לא סיפרה לי. רק ידעתי שהיתה נשואה לאחד סגל מפתח־תיקווה, ושהילד שלו. כשהכרתי אותה, אפילו שימלה הוא מבטל, כמובן, את דבריה של האשה. בקול עייף הוא אומר כי נמאס לו, וכי אינו מעוניין לשוחח על אשתו. כשלוחצים עליו, הוא מבקש לבקר קודם בדירה שברחוב דיזנגוף. שם, אחרי בדיקה חשדנית, נפתחת הדלת. על דלת הדירה, שבקומת הגג, שלט חדש: „פאול ואתי זיסו."

צעיר מזוקן לבוש ברישול, פותח את הדלת אל הדירה המפוארת, שקירותיה מכוסים טפאטים, ציורי־קיטש ועבודות־

במדינה

דרכי־אדם

ניקוי שרירים

אלוף־הקאראטה רפאל הלפרין חוקר את פירושי רש"י שהוא ממייסדי שושלת הלפרין

למצוא את רפאל הלפרין, לוחם־הקאראטה הנודע, בזירת־הקרב, כשהוא מתנגח באלופי־עולם שריריים משוחים בשמן, זו תמונה רגילה. אולם לראות את הלפרין אלוף־הקאראטה מוקף סיפרי־תורה, בישיבה בפברבר חרדי בבני־ברק, כשהוא מוקף אברכים ותלמידי־חכמים — זוהי תמונה המבקשת ביורר.

כמו ארבעה דוקטורטים. מדי בוקר, זה כמעט שנתיים, משכים רפאל הלפרין עוד לפני הנץ החמה, מתניע את מכוניתו ונוסע לישיבת אוהל־יעקוב בבני־ברק. הוא ממהר לטפס במדרגות הצרות אל אולם בית־הכנסת של הישיבה. שם יש להלפרין פינה נאה, הצופה למיזרח.

הלפרין באימון קאראטה
התואר הגבוה ביותר

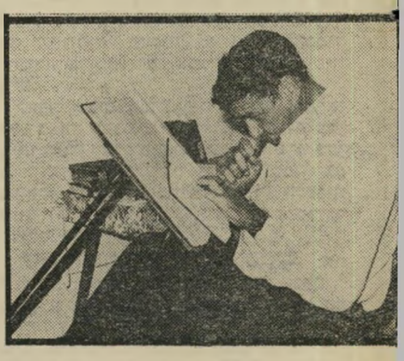

הלפרין לומד תורה
הסיפוק הגדול ביותר

ניצב שם שולחן עמוס סיפרי תורה, גמרא וקבלה, ושולחן נוסף שעליו מונחות באי־סדר כרכיסיות דחוסות כתב־יד צפוף, ומחברות עבות.

התפילה הסתיימה, והלפרין מוקף מייד עשרות תלמידי־ישיבה, המאזינים להסבריו בפה פעור, מתפלפלים עימו בסוגיות שונות ורושמים את דבריו.

„כאן אני נמצא כל היום," מצהיר הלפרין, שגם מבעד לבגדיו הפשוטים ניתן להבחין בשרירים התפוחים שהיקנו לו שם עולמי בזירות ההיאבקות החופשית („תפוס ככל שתוכל"). „החלטתי להקדיש את שארית ימי לחקר כתביו ופירושיו של אחד מאבות אבותי, רש"י. זהו מיפעל־חיי. עד היום לא חשב אף חוקר־מיקרא אחד להעמיק בפירושי רש"י. מומחים ופרופסורים שביקרו אצלי כאן, בישיבה, אמרו לי שמה שאני עושה שווה ארבעה דוקטורטים."

מסורת היטב. ישיבת אוהל יעקוב, כמו מוסדות תורניים אחרים בבני־ברק, הוקמה על־ידי סבו של רפאל, הרב יעקוב הלפרין, ונקראת על שמו. „קודם התבססתי בחיים החילוניים. עכשיו הכל רץ לבד, ואני יכול להתחיל בחיים האמיתיים." מספר הלפרין במחירות, באחד מרי־געי־הפנאי הבודדים שלו במשך היום. פניו חרושי־קמטים, ועיניו אדומות מחוסר

(המשך בעמוד 44)

תשבץ השולם הזה 2013

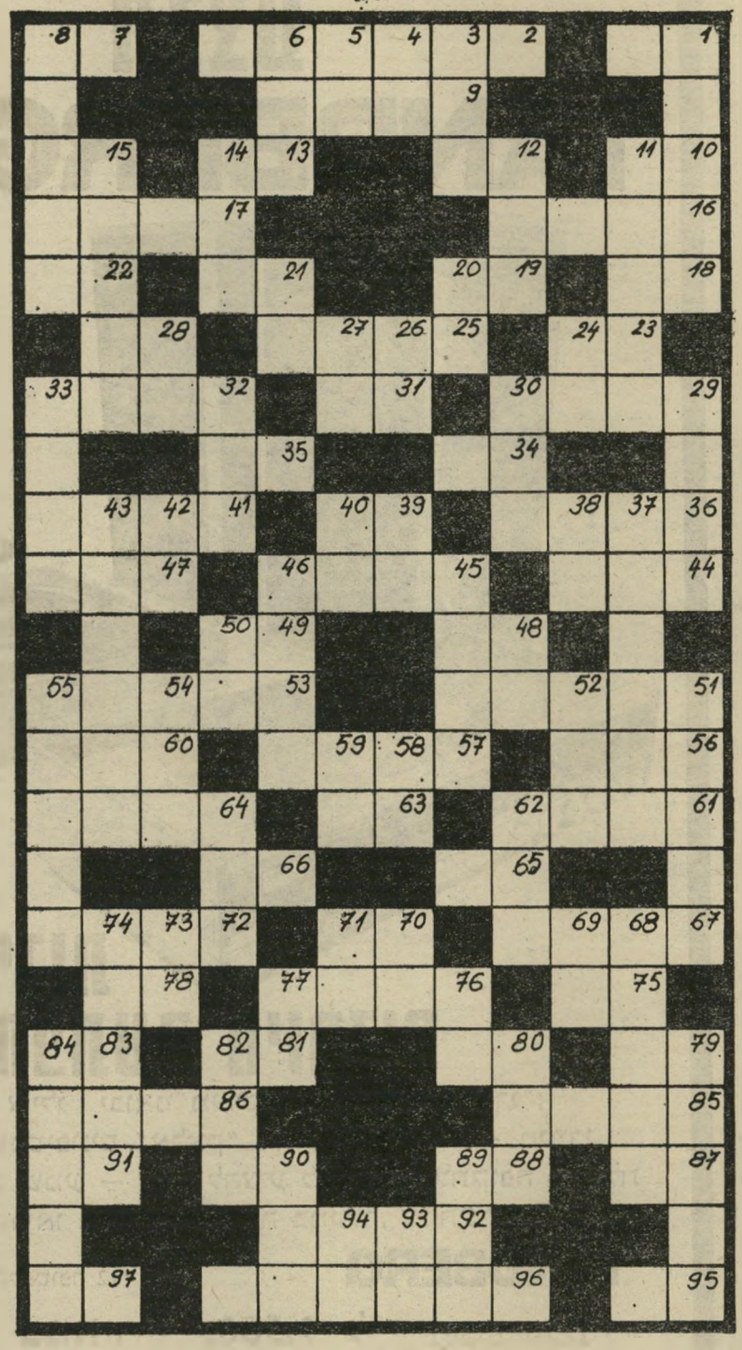

מאוזן:

1. זרבובית; 2. חומריות, מציאותיות; 7. בגד־שרד; 9. בוסתן של פרי־הדר; 10. רומס; 12. משקה קל; 13. רטוב במיקצת; 15. גם אותה כבש יהושע; 16. בירה אירופית; 17. מכלי־העבודה בגינה; 18. מילת־בקשה, 19. בהשאלה: מרכז; 21. עם־נכר; 22. מחלקי הראש; 23. מונח בתורת־החשמל; 25. מכלי־הנשיפה בתיזמורת; 28. בתוכך; 29. סלק את מליחות המים! 31. מסולם הצלילים; 32. היפהפייה המסוכנת של טרויה; 34. מן הסכו"ם; 35. לא קר; 36. אובדן כל תיקווה; 39. מאותיות הא"ב העיברי; 41. היה ראש האף־בי־איי; 44. מצווררי ישראל; 45. אירגון צבאי שקדם לצח"ל; 47. מן הבקר; 48. זכר בבקר; 49. מיקווה־מים ענק; 51. חיוני להפעלת חומר־הנפץ; 53. ציטטה; 56. תפעיל את הנשק! 57. ירד ממולדתו לארץ אחרת; 60. חיו! 61. תולעת טפילה באדם; 63. מילת־זירוז; 64. לא אסור; 65. כמו 19 מאוזן; 66. אות; 67. ריקוד; 70. פקודה; 72. נותרה יחידה; 75. מנוע פטנטי; 76. מרהיטי הבית; 78. מופע, באנגלית; 79. תכונת התער המושחז; 80. עלוב, מיסכן; 81. גדול בתורה; 83. כובע הבית; 85. מוראל; 86. מזח; 87. מצבת־זיכרון; 88. קידומת צרפתית; 90. מילת־תנאי; 91. מסייר; 92. לוח לרישום יום־יומי; 95. מכינויי האלוהות; 96. אל הטוב באמנות הפרסית; 97. מרגן.

מאונך:

1. ישוב בצפון; 3. לשון; 4. אדון; 5. מן הגפנים; 6. אריס; 8. תביעה; 11. מזג לא־מרוסן; 12. רשות המים הממלכתית בישראל; 14. טין; 15. עוף מוכן לבישול; 20. מגיע; 21. מיקוחה־מים הררי זעיר; 24. ילדים קטנים; 26. תבואה; 27. קריאת־יגון; 28. מילת־שלילה; 29. ביטוי צלילים; 30. ראפיה; 32. ההם; 33. ריקוד ישראלי; 37. מושב טיבעוני בגליל; 38. קידומת הולנדית; 39. נולד קודם זמנו; 40. לאן? 42. סוף ללא התחלה; 43. מצב גופני תקין; 45. העברה מלמטה למעלה; 46. התערב; 48. נהר באיטליה; 50. קולה של 47 מאוזן; 51. הולם; 52. מחלקי היממה; 54. לטשו עיניים; 55. פקודה; 58. מטבע יפאני; 59. גוף; 62. קילוסין; 64. סס; 68. בדיחה עוקצנית; 69. נהר באפריקה; 70. אוייב; 71. קרס; 73. אביון; 74. כלי־שייט קטן; 76. ברם; 77. כלי־מאור; 79. מיספר חמישה; 80. התקוממות; 82. אולם; 84. מכשיר הצתה; 89. התקיימו; 90. אגו; 93. סופו של אור; 94. ממלא־מקום (ר"ת).

קשקשת 2013

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת", ת.ד. 136, תל־אביב. ההגדרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע **דרייב־אין** בתל־אביב, קולנוע־המכוניות היחיד בישראל.

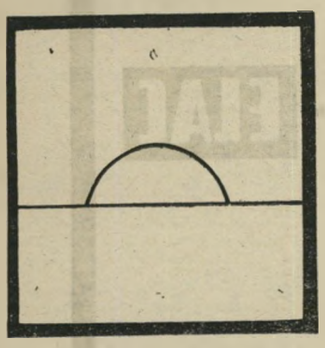

קשקשת 2011

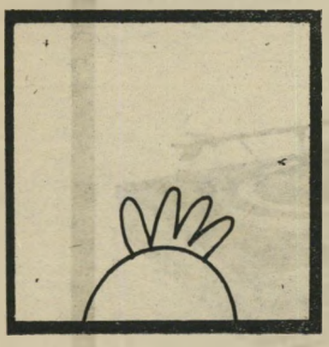

● „תעשה משהו עם הפיטמות המיותרות שלי, דוקטור!"
דדי תבלין, רח' גזר 6, תל־אביב

● **פרה קדושה משתזפת פרקדן על הכביש בהודו.**

● **שאול יהישלום,** רח' אורלנסקי 7, פתח־תיקווה

● **האיש שניסנף לשלום ונפל לבור.**
דניאל קדרון, רח' קרן־היסוד 27, הרצליה־פיתוח

● **שחקן פורץ לרשת, מנקודת־מבטה של טבעת הכדורסל.**
מ. גדוד, רח' רבנו תם 4 (אצל אלון), רמת־שאול, חיפה

● **הגיע מישלוח חדש של חזיות.**
רודי מנשה, קיבוץ נתיב־הל"ה, ד.נ. האלח

חשבון כדרייב־אין
בשעה 6.15
וודי וודפקר
פסטיבל סרטים מצויירים
בשעות 7.30—9.30
שבוע 2
„העיר האסורה"

בסיטונות

● שמלות הריון
● מכנסי הריון
● טוניקות הריון
● חליפות הריון

כהן מודל

תל־אביב, רח' נחלת בנימין 4, קומה ב', דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(שגור בשעות 4—2)
להזמנות ע"י סוכן: טל. 50344. ת"א

במדינה

(המשך מעמוד 43)

שינה. „אם אדם יכול להוסיף על דיברי חכמים, מדוע שלא יעשה כן? היום כולם שקועים בחומר, רצים כל היום אחרי הכסף. אנשים לא יודעים איזה עולם גדול ומלא הם מפספסים. עולם האמונה, לימוד התורה והחדירה אל תוך הנפש."

הרב רפאל הלפרין גדל והתחנך באווירה דתית. למישפחתו מסורת ארוכה של חכמי־תורה וחוקרי־תורה. אל תורות־הלחימה המיזרחיות הגיע בצעירותו. במשך שנים רבות אימן תלמידים רבים ועלה בסולמות ובדרגות ההיראַרכיה היפאניות. כיום הוא בעל התואר הגבוה ביותר היכול להינתן לאמן־קאראטה במערב, תואר השן־היא, המקנה לו זכות להסמיך לחגורה־שחורה גם אמני־קאראטה יפאניים.

הלפרין והפוחלצים
תורה וחולין

לאחר שנים רבות שבהן לימד קאראטה, באחד המכונים הראשונים להגנה עצמית בארץ שהקים הוא־עצמו, הופיע בתחרויות בארץ ובעולם וביסס עצמו גם בעיסקי מוסכים ומכוניות החליט הלפרין, בגיל 47, לדאוג לעצמו גם למקום מכובד בעולם הבא.

האשה מנהלת את העסקים. „את העסקים מנהלת עכשיו אשתי, ברטי," מספר רפאל, כשהוא מתרווח על הכורסה הנוחה בחדר־עבודתו שבביתו המהודר בצפון תל־אביב, שם הוא משלים את לימודיו היומיים בשעות הלילה המאוחרות. „פעמים אחדות בשבוע אני משתדל להופיע בפני חיילי צה"ל, ללא תשלום כמובן. ומאחר שכל היום אני בישיבה, אני סומך על האשה. באמת כל הכבוד לה."

גם ילדיו לומדים באחד ממוסדות הלפרין שבבני־ברק. הם מגדלים פיאות ארוכות, לובשים קאפוטות שחורות ונראים, כדיברי הלפרין „יהודים לכל דבר." בשעות אחר הצהריים, לאחר סיימם את לימודי התורה בחדר תלמוד־תורה, מן האחרונים בסוגו בישראל, הם מצטרפים אל אביהם בישיבה, ושם מלמדים אותם מורים פרטיים לימודי־חולין.

אביהם גאה בהישגיהם. „דובי רק בן ארבע," הוא אומר, „ובזכות השיטה הלימודית החדשה הזו, לימודי תורה ולימודי־חולין מצורפים במשך יום־לימודים ארוך, הוא יודע כבר לקרוא כמו כל ילד אחר בכיתה ג'."

הבעייה היחידה היא: מתי נותר לרפאל הלפרין זמן להתאמן? הוא צוחק ומסביר, תוך הדגמה חיה: „יש הרבה דקות מתות במשך היום, שבני־אדם לא יודעים לנצל אותן. אני נעצר ברמזור? עושה תרגילים אחדים. הקירות האלה של הישיבה הם בשבילי אולם־התעמלות: אני עובר במיסדרונות, חובט בקירות וכך, כל יום, מצטבר די זמן בשביל לשמור על כושר מעולה."

אחרי ארוחת־הערב המישפחתית הוא מנסף לרסיסים חלוקי־נחל אחדים, שהביא מראש־העין, וחוזר אל סיפרי־התורה.

מבצע
TANDBERG-ELAC

מוצרי איכות במחירי הפתעה מיוחדים

חברת "אלקטרון צ'ילג" יבואני מערכות סטריאו "טנדברג", מתוצרת נורבגיה ופטיפונים "אלאק" מתוצרת גרמניה — מטובי היצרנים למערכות שמע — גאה להציע לראשונה ולתקופה מוגבלת בלבד, מכשירי סטריאו באיכות ראשונה במעלה, במחירי הנחה.

TANDBERG

טיונר אמפליפייר "סולפסופר 12" — 2 רמקולים 20-15
במחיר — 9,500. ל"י במקום 11,250 ל"י

ELAC

פטיפון 810, כולל בסיס ומכסה, (ראש מגנטי "פיקרינג") לרוכשים את הפטיפון יחד עם המערכת, במסגרת המבצע
המחיר — 2,500. ל"י במקום 3,300 ל"י

שי חינם: מנקה תקליטים מקורי מתוצרת CECIL E. WATTS, אנגליה ולוח שנה מהודר.

היבואן: אלקטרון צ'ילג בע"מ, החשמונאים 107 ת"א, טל: 260533

לחשיגת אצל: תל־אביב — „אלרד", אלנבי 106; מ. שטורם אלקטרוניקס, כיכר המדינה 24; פוטו פספורט, בן־יהודה 8; רדיו כוכב, המלך ג'ורג' 91; **אילת** — שמעיה אברהם, מרכז חנויות; **באר־שבע** — „סטריאו" השרות האלקטרוני, העצמאות 49; **בת־ים** — פוטו לרנר, רוטשילד 35; **גבעתיים** — שרותי אלקטרון צ'ילג, כורזים 5, כניסה ה'; דימונה — כליפה, מרכז מסחרי 11; **ירושלים** — מקול, בן סירא 18; **נתניה** — רונטון, שטמפפר 15; **פתח־תקווה** — אלקטרו טבל בע"מ, ההסתדרות 13; „קיט אלקטרוניקה", חיים עזר 34; **קרית מוצקין וחיפה** — „הטכנאי", דבורה 38, קרית מוצקין; **רמת־גן** — „סטריאו קיט", ביאליק 42.

מנדי־רייס־דייוויס שאולי מככבת בסרט שנכתב במיוחד עבורה

„ה פשוט לא רוצים אותי. לא מוכנים לקבל אותי כיהודיה. מה לא עשיתי? למדתי את התנ"ך בעל־פה, וידעתי אותו יותר טוב מכל יהודיה שאני מכירה. ובהתחשב בזה שאני בישראל כבר תשע שנים, אני מכירה הרבה יהודיות.

„ידעתי את כל המיצוות, אכלתי כשר, הדלקתי נרות־שבת, והם לא רצו אותי כיהודיה. אז מה אני יכולה לעשות?

„השלמתי עם העובדה. ובכלל, אני לא צריכה שאיזה רב יכניס אותי למיקווה ויגיד לי שאני יהודיה. זה נוגע לי לקצה האצבעות. לא זה מה שהופך יהודי ליהודי!"

נאום השיקסע מנדי רייס־דייוויס־שאולי, אשה יפה בת שלושים ושלוש, גבוהת־קומה ובעלת גוף חטוב.

אשת העולם הגדול, שהספיקה בשנות חייה להפיל ממשלה; לחינשא למיסעדן הישראלי רפי שאולי; להקים יחד איתו את רשת מיסעדות מנדי'ס, ללדת את דנה שהיא היום בת שמונה; להכניס נופך של זוהר בינלאומי אמיתי לחיי־החברה התל־אביביים; להיפרד מרפי אך להישאר איתו ביחסי־ידידות; להשתתף, לפני למעלה משמונה שנים, בסרט ישראלי כושל בשם אירים; להשתתף לפני־כן ובין אירים לבין הסרט הנוכחי בכמה סרטים בינלאומיים בתפקידים קטנים; לגלם תפקיד ראשי בּמחזה שבו היא מדברת, מצחיקה ועומדת על הבמה בעיברית שעתיים רצופות. ו־כעת, שיא־השיאים של הקאריירה שלה: תפקיד ראשי בסרט שלושה קוני למל, בתפקיד שנכתב כולו למענה.

השיקסע מתחזה ליהודיה

שלושה קוני למל

מ נדי אינה מתרגשת, אף שזהו יום־הצילומים הראשון שלה. אל בימת־הצילומים הגיעה במכנסי־ג'ינס הדוקים, חולצת־טריקו ופנים נקיות מאיפור. ואילו שעה אחת אחר־כך זוהי אותה מנדי, אך בחליפה לבנה מהודרת, באיפור מלא וב־שיער בלונדי שכל שערת מוגחת בו ב־מקומה.

הצילומים נערכים בתוך מטוס ג'אמבו ענק של אל־על. למעלה מחמישים ניצבים, גברים, נשים וילדים (לא לומדים היום?) ישובים בבטן המטוס, מוחים את הזיעה מפניהם וסובלים בשקט תמורת חמישים לירות ליום. הסצינה המצולמת: מנדי, הלא היא מרילין השיקסע, מתחזה כיהודיה ומנסה לפתות את מייק בורשטיין, הוא קוני למל, הטס לישראל כדי למצוא לו שם כלה.

בורשטיין, שזו לו הפעם השנייה שבה הוא מגלם את קוני למל הזכור לטוב, מגלם בגירסה הנוכחית — זו של יואל זילברג, שאף מביים את הסרט — שלושה קוני למליים. האחד: קוני למל המקורי, כפי שכתב אותו בזמנו ישראל מיימון המנוח, שהוא בסרט זה סבם של שני הקוני־למל'ים התאומים, פרי יצירתו של יואל זילברג.

שני קונילמל אלה הם אחים־תאומים, שונים בתכלית זה־מזה: האחד, הפוחז והעליז, הוא ידידה של מרילין. ואילו ה־שני, תלמיד־ישיבה תם, הוא זה הנוסע כעת לתל־אביב במטרה למצוא לו כלה, כיוון שסבא קוני למל, שעזב את העיירה והגיע לאמריקה, שם הפך מיליונר, מצווה ירושה בת חמישה מיליון דולר לאותו קוני למל שיינשא ראשון ויתחתן, כמובן, עם יהודייה כשרה. מנדי מנסה לפתות את קוני למל שיתחתן איתה. אך היא, כמובן, איננה יהודייה ואם תצליח במשימתה, הוא לא יזכה בירושה.

ובינתיים, במחלקה הראשונה של ה־ג'אמבו המחניק, בעוד הניצבים מצטלמים, חוזרים מנדי ומייק על הטכסט ועורכים חזרות. חבמאי, זילברג, עולה מדי־פעם אל התעופה אל־על, ומביא אוכל כשר למהדרין מהבית, בעוד מנדי רייס־דייוויס, המגלמת את השיקסע, נועצת בו מבטי תימהון (משמאל). מימין: מייק בורשטיין ומנדי רייס־דייוויס בחזרה שלפני הצילומים, כשקוני למל במבוכה, כשנוכח לדעת מי תשב לידו.

עם סיר הבשר

יורד מהמטוס השחקן מייק בורשטיין, המגלם בסרט שלוש דמויות של שלושה **קוני למל** — הסב ושני הנכדים חתאו־מים. קוני למל, מסתבר, אינו סומך על כשרותה של חברת־

מדינת ישראל
משרד החקלאות

להלן לוח המחירים המוסכם
ל־28.3.76 - 2.4.76

במסגרת ההוזלות בחנויות השרשרת של הסופרסל והסופרמרקט וחנויות פרטיות שהצטרפו למבצע.

	יצרכן בל"י הק"ג
י ר ק ו ת	
עגבניות מעולות	2.50
ג ז ר	1.80
חצילים	3.30
סלק	1.50
כרוב לבן	1.10
כרובית	2.05
צנון	1.35
תפוא"ד כתפזורת	2.60
תפוא"ד כאריזה של 2 ק"ג	3.00
בצל יבש מסוג מעולה	3.05
בצל יבש ארוז בשקיות	3.25
סלרי עלים ארוז בניילון	1.50
בצל יבש מזן מצרי — בחיפה בלבד	3.65
פ י ר ו ת	
תפוחים גרנד אלכסנדר גודל 6	3.80
תפוחים גרנד אלכסנדר גודל 6.5	4.65
תפוחים זהוב גודל 6	4.25
תפוחים זהוב גודל 6.5	4.60
תפוחים יונתן גודל 5.5	3.90
אגסים ספדונה גודל 5	3.20
אגסים ספדונה גודל 5.5	4.30
בננות	4.00
תפוזים	2.40
אשכוליות	2.05
לימונים	3.40
ע ו פ ו ת	
פטמים קפואים בשקיות שקופות	
מיני תנו עוף (עד 1.1 ק"ג העוף)	15.90
גודל 1 (עד 1.4 ק"ג העוף)	13.40
גודל 2 (עד 1.6 ק"ג העוף)	12.20
ד ג י ם	
כסיף	8.50

דרכי־חיים

בצל הפטיש

בני מישפחת יושב־ראש הכנסת מונעים מיוסי גמזו, החי בנפרד מרעייתו נעמה ישעיהו, לשוחח עם בתו לילך

מזה שנתיים שוהה יוסי גמזו, בנו של ד"ר חיים גמזו, מנהל מוזיאון תל־אביב וסופר בזכות עצמו בארצות־הברית. משך כל אותה תקופה נמנע ממנו לשוחח עם בתו לילך, הנמצאת בארץ אצל אישתו־בנפרד נעמה, שהיא בתו של יושב־ראש הכנסת ישראל ישעיהו.

לתת או לא לתת. „בני מישפחת ישעיהו מונעים ממני לשוחח עם בתי

נעמה ישעיהו
מי מחפש צרות?

בטלפון," התלונן יוסי גמזו, במיכתב ש־שיגר ארצה. גמזו, המשמש כעת מרצה־בכיר וסופר־אורח באוניברסיטת טכסס וחי בנפרד מאישתו מזה ארבע שנים, טוען: „הם מונעים מידידי המגיעים לארץ להי־פגש עם בתי, ואין מאפשרים לה לקבל מתנות ממני או לשמוע את קולי מעל־גבי סירטי־הקלטה.

„כשלילך היתה בגן, בחולון, קיבלה הגננת הוראה מפורשת שלא לאפשר לי לדבר עם הילדה," הוא טוען.

הגננת, חוה סאליטרניק, מודה: „היו עלי לחצים מצד כל מיני גורמים, שלא לאפשר ליוסי לשוחח טלפונית עם ילדתו, לילך." מצד מי היו הלחצים? „מצד מיש־פחתה של האם," השיבה הגננת, לאחר היסוסים רבים.

לאחר ניסיונות חוזרים ונשנים של יוסי גמזו לשוחח טלפונית עם בתו, בגן, הוא פנה לעורך־הדין יעקוב אריאלי, בבקשה שיבורר את הענין. משמשעה מישפחת יש־עיהו על הפנייה לפרקליט, שלחה אל הגי־נת את פרקליטה־שלה, עורך־הדין הדתי מאיר בסוק. הלה שלח, בתשובה למיכתבו של אריאלי, את טיעוניה של הגננת: „לגברת סאליטרניק זכות לתת או לא לתת טלפון למי שהיא רוצה."

שליחים אל הילדה. „לאחר שכל ניסיונותיי ליצור קשר כלשהו עם לילך עלו בתוהו," כתב יוסי, אשר משך כל אותו זמן לא חדל לשלם את מזונות הילדה ואת דמי אחזקת הבית שבו מתגוררת נעמה ולילך, „התחלתי לשלוח, באמצעות חברים שהיו בדרכם לארץ, מתנות, קאסי־טות מוקלטות ומיכתבים אישיים אל לילך."

בחודש יוני אשתקד התייצב אברהם בלטשטיין, פסיכולוג ישראלי המלמד באו־תה אוניברסיטה שבה מלמד יוסי, בפני שופט מחוזי, לאחר שנעמה ובני־מישפחתה התנגדו להפגשתו עם הבת, לשם מסירת מתנות ששלח אביה ליום־הולדתה. השופט המליץ לאפשר לאברהם, כנציגו של גמזו, להיפגש עם הילדה. במיקרה זה איפשרו בני מישפחת ישעיהו, לאברהם בלטשטיין, להיפגש עם לילך בבית גיסו של ישעיהו, יחיא בדיחי.

לחצים של היושב־ראש. בספטמבר ניסו ד"ר רוני בר־טל ואשתו, ידידיו של יוסי מארצות־הברית, להיפגש עם לילך בבית־הספר שבו למדה. המנהל, נחום שושן, סירב לבקשתם להניח להם לראות את לילך בהפסקה, ולמסור לידיה את ה־מתנות שהביאו לה מאביה. לשמע הבקשה החוויר המנהל: „נעמה מלמדת בבית־ספר זה. אני לא מחפש צרות עם היושב־ראש!" המנהל סירב לאפשר לזוג בר־טל לראות את הילדה.

העניינים המישפטיים בין בני־הזוג, ה־חיים משני עברי כדור־הארץ, מתנהלים בבתי־המישפט בעצלתיים. יוסי גמזו ממ־שיך לשלם מזונות, וצילצולי הטלפון שלו נבלעים ברעש פטישו של היושב־ראש.

אין מעילה באהבה

יוסף מר־זאב מחכה לגט ולאשראי של מיליון לירות — אשתו מרים נילחמת במרים המאהבת

לפני כחודש נעצר יוסף מר־זאב, גבר בשנות השלושים לחייו, ממושקף ונעים־סבר כחשוד בעבירות זיוף ומירמה. נציג המישטרה טען בבית־המישפט כי מר־זאב, שהוא שותף של מרים מגל בחברת־תחיר־גומים מגל שמישרדה בצפון תל־אביב, חשוד בזיוף שיקים, שטרות וביטחונות בסכום של מיליון לירות, ובמסירתם לבנ־קים במטרה להשיג אשראי.

בערכות המאהבת. יוסף מר־זאב שוחרר בערבותה של מרים מגל, בעלת החברה שלמענה זייף את השיקים. ומעבר להיבט העיסקי־פלילי של הפרשה הסתתר היבט נוסף, מישפחתי־אישי.

שיאו של סיפור המירמה עתיד להת־רחש בבית־המישפט בתל־אביב. ושיאה של הטרגדיה המישפחתית התרחש לפני חודשים אחדים, במלון גני שולמית. בשעת־לילה מאוחרת פרצה לפתע אשה

מרים מר־זאב

מרים מגל

אימים והפעלת לחץ

להשכרה
בצפון תל־אביב,
מאחרי „בית המהנדס"
מחסן גדול
36 מטר
יכול לשמש גם
מ ש ר ד
לפנות לאריה,
טל. 03-227738

ל י ו ל ד ת
אנחנו אומרים גם מח
לא לקנות
אצלנו:
- זול יותר
- שרות טוב יותר
- יעוץ טוב יותר

מבחר ענק של כל חנחוץ לתינוק, ממוצץ ועד מיטה
Baby
„ביבי" „BABY"
המלך גיורג' 45, ת"א

כבת 30 לתוך מועדון־הלילה של המלון, ובצעדים מהירים פנתה אל אחד השולחנות, שניצב בסמוך לבימה עליה ניגנת תזמורת קטנה. ליד השולחן הסבו באותה שעה גבר ואשה צעירה. המתפרצת פנתה אל הצעירה בצעקה: „זונה!"

בני־הזוג שהסבו אל השולחן היו יוסף מר־זאב ומאהבת שלו, שותפתו מרים מגל. האשה שפרצה פנימה היתה אשתו החוקית של יוסף, מרים מר־זאב. בעיקבות האשה התפרצה חבורת בריונים, והקיפה את החבורה. פרצה מהומת צעקות ומהלומות שגרמה להפסקת התוכנית האמנותית. היו אלה הבלשים ששכרה האשה החוקית, מרים מר־זאב. הם עקבו זמן רב אחר הבעל והמאהבת, ומשנודע להם כי יוסף ואהובתו עומדים לבלות סוף־שבוע במלון האשקלוני, דיווחו לאשה החוקית והזעיקוה למקום, במטרה ליצור עימות בין שלוש הצלעות, ולצלם את המחזה.

הבלשים לא הצליחו. התסריט תוכנן מראש, במטרה לשמש את מרים מר־זאב בבית־הדין הרבני לכשיידון הסיכסוך שם. אולם דבר־מה השתבש ובלשי מישרד־החקירות חב"ב מצאו עצמם מחוץ למועדון־הלילה לאחר שחטפו מהלומות. המאהבת, מרים מגל, תבעה את האשה לדין, על העלבונות שהטיחה בה.

בית־המישפט הודתה האשה החוקית באשמה, וגימוקיה היו עימה: „בטח שהיא כזו. היא יוצאת עם בעלי, ומסיתה אותו נגדי ונגד בנותיו."

בית־המישפט מצא את מרים מר־זאב

יוסף מר־זאב
„רק שתעזוב אותי!"

אשמה, וחייב אותה בתשלום פיצויים למאהבת של בעלה, בסך שלושת אלפים לירות, על הוצאת שם רע.

„מרים אשתי הטרידה אותי כל השנים, מאז שהתחלנו לחיות בניסרד," סיפר יוסף מר־זאב, ביוכימאי במיקצועו. „בין השאר כתבה אלי לבית־הספר, ואיימה שתתפרץ לכיתה בזמן שאני מלמד. היא איימה שתרצח את מרים מגל, ומיררה את חיינו." מרים מר־זאב מאשימה גם היא את בעלה יוסף ואת המאהבת מרים באיומים ובהפעלת לחץ כדי שתסכים לתת לו גט.

משחיזים חרבות. מרים מר־זאב לא שילמה את הקנס שהוטל עליה על־ידי בית־המישפט. „רציתי לערער על המישפט, אבל אין לי כסף לכך. את הקנס לא שילמתי, גם כן מחוסר כסף, ועכשיו עיקלו לי את המשכורת," אומרת מרים, החוששת עתה שבעלה ייאסר, מחמת ה־האשמות העומדות נגדו, והיא תישאר ללא דמי־מזונות.

יוסף מר־זאב, לעומתה, אופטימי יותר: „בקשר עם המעצר, הודיתי בהאשמות. רק שוחררתי, וכבר החזרתי את הכל. לא נגרם נזק לאיש, ועשיתי זאת בלי ידיעתה של מרים מגל, שהיא בעלת החברה. אשר למרים אשתי, אתן לה הכל רק שתעזוב אותי. הדירה נשארה ברשותה, הבנות אצלה, יש לה הורים עשירים, וגם דמי־המזונות שאני משלם, ואשלם."

המאהבת מרים מגל, שבביתה בתל־אביב מתגורר עכשיו יוסף אומרת, במיבטא אנגלי בולט: „אין לי שום דבר עם מרים. אני אוהבת את יוסף והוא אותי, אז למה להפריע לנו?"

השיקסע מחחזה ליהודיה

(המשך מעמוד 45)

המחלקה הראשונה, מעיף מבט בכוכביו ומחייך בשביעות־רצון.

היה זה הוא שהציע למנדי להשתתף בקומדיה מי מפחד מנשואין, בתפקיד ה־ראשי, למרות שניסיונה במישחק דל. ה־הימור שלו הוכח כמוצלח. מדי ערב סוח־טת מנדי אנחות־התפעלות מפיות הקהל, וגורמת לו להתגלגל מצחוק, דבר שגרם ליואל לכתוב עבורה את התסריט החדש. שבו תפקיד מיוחד המתאים לכישוריה. מייק בורשטיין מלא התפעלות מן הקוליגה החדשה שלו:

„היא מתאימה לתפקיד כמו כפפה ליד. היה ברור שהיא, ורק היא, תגלם את דמותה של מרילין, והטסטים הוכיחו ש־צדקנו," הוא אומר, ומנדי מגיעה ראשה בשובבות.

בתה דנה, מנישואיה לרפי שאולי, לומ־דת בבית־ספר אמריקאי, באנגלית מתוב־לת בעיברית, כשהיא משתמשת לעיתים מזומנות בסלנג צברי אופייני, אומרת מנדי: „לא צריך לעשות מזה עניין, שאני משחקת בקולנוע. מי שעושה מזה עניין הוא חנטאריש. דנה לומדת בבית־הספר עד השעה שלוש.

„אני אגיע הביתה בשעות אחר־הצהריים המאוחרות, ואהיה איתה עד אחרי ארו־חת־הערב. אחר־כך השכנה שלי משכיבה אותה לישון. שום דבר לא יקרה לילדה, מזה שהיא תראה אותי שעה פחות ביום. היא ילדה מקסימה. אני מדברת איתה אנג־לית, כי העיברית שלה טובה מדי בשבילי. תמיד כשאני שוגה, היא אומרת לי: ‚אמא, לא ככה,' ומתקנת אותי.

„עם אביה, רפי שאולי, אני ביחסים טובים. אנחנו מעולם לא התגרשנו, וכל זמן שלא נרצה להינשא למישהו אחר, בשביל מה להתגרש?

„אני לא לוקחת את עניין הקאריירה שלי כל־כך ברציעות כמו כמה אנשים שאני מכירה. תמיד עשיתי סרטים. אם מישהו בא אלי בהצעה, אני מעיינת בה לגופו של עניין. תמיד קיבלתי הצעות להופיע בתפקידים ראשיים, אך אחרי ש־קראתי את התסריט אמרתי ‚לא'. התפקי־דים לא עניינו אותי.

„בכלל, אם אני צריכה לחפש עבודה. לחפש לי סוכן, זה לא בא בחשבון. להיות שחקנית זה תחביב מעניין. אבל בשביל לחיות יש לי, תודה לאל, אחוזים מ־המיסעדות, ורפי דואג לי."

ניצבים בתפקידי טאפטים

דבריה של מנדי מאזינים שלושה דיילים: רוני בר־דרור, זהבה עינבר־שילון ושרה מרמנסקי, המכונה פיצי. שלושת הדיילים בחיים משחקים תפקיד זה גם בסרט.

הם נימנים עם הצוות האכסקלוסיבי בן חמישה הדיילים, המהווה את צוות־הפירסו־מת של חברת־התעופה. זהבה עינבר־שילון הופיעה על פלאקטים רבים, וכמוה גם רוני ופיצי, שהצטלמו לחוברות וייצגו את החברה באירועים שונים שהצריכו ייצוג. פיצי מסרבת להצטלם כשהיא מעש־נת סיגריה. „זה לא יאה לדיילת אל־על," היא אומרת. זהבה מקפידה ליישר את מדיה. החברה העדיפה דיילות אותנטיות על־פני שחקניות שאינן מתמצאות בדרי־שות המיקצוע.

הדיילות, יחד עם השחקנים והניצבים; יחד עם נאווה חרש, המלבישה הסימסטית, שהיתה עד לפני שבועיים קצינה של להק הבח"ל; ויחד עם המאפר אורי גרוס, שאיפר גם בקווי למל הראשון, נצלים מחום בתוך הג'אמבו.

למען כל אלה, ואולי גם למען עצמו ולמען ניצ'ו ליאון צלם הסרט, מחליט יואל זילברג להעביר את הצילומים החוצה, ו־לצלם את הירידה מהמטוס.

כולם נושמים לרווחה את האוויר הצונן של נמל־התעופה בן־גוריון. מנדי עומדת עם מיזוודה חומה על כבש־המטוס. ה־ניצבים מנסים לתפוס לעצמם מקומות בולטים. כמה מהם חלמו להיות שחקנים גדולים, והנה הם כאן, מכוכבים כ„טאפ־טים" ליד הבלונדית הזוהרת. כמה מן ה־נערות חולמות להיות כוכבות גדולות? מייק בורשטיין, בתלבושת, עם הציציות בחוץ ופיאותיו מתעופפות ברוח, ניצב כמה מדרגות מעל מנדי, כשבידו סיר ה־טשולענט שהביא איתו מהבית.

אקשן! מנדי יורדת, מייק כמעט מת־גלגל מהמדרגות. יום־הצילומים הראשון של שלושה קוני למל עבר בשלום, תודה לאל.

כל מעשן חייב לקרוא מודעה זו:

Aqua filter

פילטר הסיגריות היעיל ביותר בעולם – עתה בישראל!

מסנן בממוצע כ־75% מכמות הניקוטין והזפת.

לוח השוואת סיגריות

סיגריה	% סינון הניקוטין	% סינון הזפת
טיים	84,2	79,9
אירופה	86,4	79,3
רויאל	84,1	81,7
דובק פילטר	81,7	77,6
אסקוט	77,5	83.
ברודווי	78,9	83,8
שרתון	75,5	73,6
נלסון	73,6	80.
KENT קנט	91	92
MARLBORO מרלבורו	74,8	76,4

נבדק במעבדות בארה"ב ובישראל

„אקוואפילטר" הוא הפילטר היחידי המסנן בממוצע 75% מהניקוטין והזפת שבסיגריה, הודות לשיטת "הסינון הלח" הבלעדי של "אקוואפילטר". כל פילטר יעיל ל־20 סיגריות לפחות.

כבר אחרי העישון החפיסה הראשונה – תרגיש ביתרונו של "אקוואפילטר".

אקוואפילטר – להשיג בבתי מרקחת ובנקודות ממכר סיגריות

חצוגת

כיורים, אסלות, אמבטיות, חרסינות, קרמיקה ואביזרים. פאר תוצרת איטליה.

מוזמנים לחזות לבונטין 1, תל־אביב.

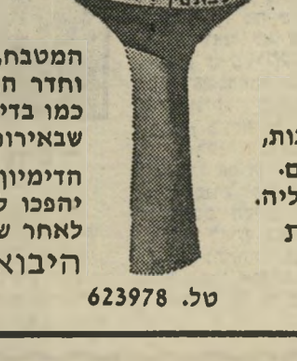

ענק

המטבח, חשרותים וחדר האמבטיה יראו כמו בדירות הפאר שבאירופה.

הדימיון והחלומות יהפכו למציאות נעימה, לאחר שתבקר אצל

היבואן משה קטן בע"מ.

טל. 623978

רחל מרחלת על כל העולם

שיקוקים בתיאטרון הלאומי

התיאטרון הלאומי הבימה שוקק, לאחרונה, פעילות שיקוקית למהדרין. חוץ מההצגות החדשות, שעליהן כולם יודעים מהעיתונות, יש גם חידושים רומנטיים מעניינים שזה המקום למסור עליהם.

כי בעוד שלושה שבועות ייכנסו תחת החופה השחקן **ניסים עזיקרי** וכלתו הי חסודה, **חמדה לבית לוי**, בת למישפחה תימנית מסועפת וברוכת־ילדים.

ניסים וכלתו התוודעו באמצעות אחותה של חמדה, **גאולה לוי**, שהיתה רקדנית בהבימה. באחד הימים הוזמנו שחקנים מן התיאטרון למסיבה בביתה של גאולה. ושם, כקורה באגדות, נתפס ניסים על חמדה החמודה, ומאז הם יוצאים כבר שנתיים וחצי בקביעות.

ניסים, הטרוד כיום במיספר הצגות חדשות, ובינתן אוייב העם של איבסן ו־כובע־הקש האיטלקי, והצגת־היחיד שלו סיפורי צ'כוב, שמח לבשר שרעייתו העתידה אינה משתייכת לעולם־הבידור, למרות שהיתה בעבר זמרת מצליחה.

„את השירה היא עזבה לפני חצי־שנה, ואני מקווה שהיא תהיה עקרת־בית ואמא לילדים," אומר לי ניסים. הוא, שהיה נשוי בעבר לזמרת **עליזה עזיקרי** ויש להם בת משותפת, אינו מתכוון לומר שהוא מעדיף אשה שאינה שייכת לעולם הבידור כמוהו כי, לדעתו, כמו שאמר לי: „בחרתי לי אשה לפי האהבה. ואם אני מתאהב במישהי, אני לא מתאהב לפי מיקצוע. זה מה שרצה הגורל, וזה מה שרציתי אני."

אז חמדה, שהיא בת למישפחה דתית, וניסים, כבר נרשמו ברבנות, ואת החתונה הם יערכו ב־13 בחודש הבא עלינו לטובה, ואחרי החופה יערוך עזיקרי בתיאטרון מסיבה לחבריו השחקנים.

ואם אנחנו כבר בתיאטרון, הבימה כלומר, אז זה המקום לספר ששחקן נוסף שהגיע אל המנוחה ואל הנחלה הוא **ישראל בירמן**, המופיע כיום בהצגה האוצר, ואוצרו הפרטי, שאותו נשא לאשה, הוא עלמה צעירה ממנו בעשר שנים ושמה **עמדיה**, שמיקצועה הוא טיפוח ועיצוב צמחים ושתילים, והיא גם בעלת חנות לצימחייה ולצומחים.

השניים ערכו את חתונתם בחצר של **בני אמדורסקי** ביפו. בחדר אחד נמצאו בני־המישפחה, ואילו בחדר השני היו החברים־השחקנים. בני־הזוג, שהתהדרו בכובעים שחורים גדולים, במלבושים סטייל הצעקה האחרונה כולל מגפיים ופריטים אופנתיים שונים, הסתובבו בין החדרים. מובן שכל השחקנים מיהרו להצגותיהם, ומשום כך נהפזו לזלול ולשתות פן יאחרו. וכך, בשמונה בערב בערך, הסתיימה השימחה.

ובעוד אלה מתחתנים וקונים דרכון אל האושר, צר לי לבשר על זוג צעיר ונחמד שקרה לו דווקא ההיפך. במאי־הבית של הבימה, **עומרי ניצן**, נפרד מחברתו מזה שנים, הזמרת **שלומית אהרן**, כוכבת ותגלית המופע הכל עובר חביבי. עומרי ושלומית הכירו זה את זה עוד בתקופת שירותם הצבאי, יצאו יחד שנתיים אחרי שפשטו את המדים ואז נסע עומרי ללונדון. כשחזר, חידשו את החברות והתגוררו שנה תמימה בדירה משותפת. אבל כיום מתגוררת שלומית עם אמא שלה, ואת מקומו של ניצן לצידה תופס **יובי דור**, המופיע יחד איתה בהצגה. מעלש, הכל עובר, חביבי.

עומרי ניצן
לא יותר

ניסים עזיקרי
יותר מפחות

ממתקים לאירוויזיון

אחרי שכבר ראינו את בנות שליישית שוקולד־מנטה־מסטיק, בטלוויזיה, ושמענו את השיר שליהן שייצג אותנו באירוויזיון, שונה שישראל שולחת נציג להופיע באירוויזיון.

עד הרגע האחרון הן עבדו עם במאי־הצוות־היחיד התורן **צדי צרפתי**, שעבד עליהן בלי הפסקה וליטש ושיפץ, והעמיד רק שהן לא תבישנה את הפירמה בגמר.

ומה הן חושבות על השיר שייצג אותן? **רותי הוכצמן**, המפקדת, סיפרה לי בהתרגשות שהיא מאד־מאד אוהבת את השיר, וגם הבנות בעד השיר של מתי. „כי השיר בדיוק לטעמנו, והוא יצירה מצוייצת," היא מגוננת עליו.

תוכניות מוגדרות עדיין אין להן, כי הן עדיין לא יודעות כמובן אם תזכינה במקום הראשון או לא. במיקרה של זכיה התכניות ישתנו. ובמיקרה הגרוע ביותר, אם השיר שלהן לא יתפוס אף אחד משלושת המקומות הראשונים, רחמנא ליצלן, ימשיכו מאירופה להופעות בארצות־הברית ובקנדה. הלוואי עלי כזה מיקרה גרוע.

וכששואלים אותן איך ההרגשה לפני התחרות, משיבה בשמן המפקדת, הולצמן: „מתרגשות, מקוות לטיול טוב ולחווייה טובה, מקוות שלא נאכזב אף אחד."

ובכן, גם אם הן לא תזכינה בשום פרס, ימשיכו לאהוב אותן לפחות שלושה בטחים: **עמוס טל־שיר**, בעלה של **ירדנה ארזי**, שאוהב אותה יותר מתמיד למרות כל מה שקרה ביניהם בשנה האחרונה, ואני לא צריכה לחזור ולספר מה בדיוק קרה. **ויקטור חסון**, רופא־השיניים בן ה־28, החבר של **לאה'ה לופטין** הכישרונית, והסטודנט־המזמר **שימעון ברק**, בעלה־לעתיד של רותי.

כי לפני הנסיעה רותי הבטיחה לכולם שאפילו אם הן יזכו במקום הראשון, ויקבלו הזמנות לחופיע בכל העולם עם הסלייבק ועם הטייפ (במקום תיזמורת), היא תחזור לארץ באוגוסט ביי הוק אור ביי קרוק, ותתחתן עם שמעון שלה, שאותו היא מאוד אוהבת.

אנחנו, על כל פנים, מחזיקים להן אצבעות.

ירדנה ארזי ועמוס טל־שיר
יותר מתמיד

הן עשו לעצמן מסיבת־פרידה. הן הזמינו למסיבה הזאת כל מיני בדרנים ועיתונאים, ואפילו את נציגת מועצת הפועלות, ועשו רעש כאילו זו לפחות הפעם הראשונה שהן עוזבות את הארץ.

תנו לשמש יד זהב

אם הייתם רגילים עד היום לקרוא לזמר **ייאור ייני** בשמו המפורש, ליאור, יש לי חדשות בשבילכם, כי זמרנו החליט לשנות את שמו ל**אלי־אור**. אשתו, **אביבה אור־שלום**, מסבירה שאלי־אור היה מאז־ומתמיד שמו המלא של ליאור. חוץ מזה, הסבריה לה הנגינה המלעילית שלו, ואילו אלי־אור החדש עצמו סבור שליאור הוא שם נורא אגואיסטי ואגוצנטרי. כי שם שמתחיל במילה לי, נשמע אגואיסטי, לא?

אור־שלום, ליאור ואליאור
יותר מהסיפורים

אבל זה אינו החידוש האחרון אצל אלי־אור ואביבה. כי השניים מתפתחים יחד, משפיעים זה על זה, ולמרות שלא שומעים עליהם הרבה, אין פירושו של דבר שהם מתבטלים. קודם כל, הם חגגו לא מזמן חמש שנים להיותם יחד. לא, הם לא עשו מסיבה גדולה. הם פשוט ישבו בגינה שלהם ושתו תה, וחגגו בלבד פנימה. כי שניהם שואפים, ראשית לכל, להיות אנשים טובים ולעשות דברים טובים וזה, כידוע, ג'וב לכל החיים.

האמת היא שלדעתי אמנים רבים יכולים בשקט לקנא באליאור, שהצליח להימלט בעור־שיניו מן המסחור ומילחמת־הקיום של השו־ביזנס. העיקר, לדעתו, לחיות עם אשה טובה ולהיראות צעיר ויפה מיום ליום: „אני מרגיש יותר טוב, שלם עם עצמי ועושה עבודה פוריה," הוא אומר. וכשמביטים בו, לא קשה להאמין לו. ומה עושה אביבה אור־שלם, העוזר־שבעדו? אומרת היא: „אני הספרית של ליאור, המבשלת שלו, אוהבת אותו, ואנחנו מנהלים בבית את תיאטרון השמש."

וזה פועל סול ספיר. למה דווקא שמש? ובכן, אביבה מעוניינת להפריך את השמועות שנפוצו אודותיהם בנושא זה, ואומרת ששמש זה פשוט שם יפה כמו כל שם אחר, אבל עוד יותר יפה. „שמש זה אור, ואנחנו אוהבים אור ועושים כל דבר באור. אנחנו מתעסקים רק עם דברים יפים ומוארים.

„אני יודעת שהרבה אנשים רוצים לעוות את החיים שלנו, כי הם לא משלימים עם זה שאצלנו הכל טוב ויפה," אמרה לי אביבה, „אבל למעשה זה אפילו יותר יפה מכפי שאני מספרת. אני אוהבת את ליאור יותר מאשר אני מספרת, ויותר מעריכה אותו, ויותר מאושרת, ויותר איכפת לי ואני יותר אופטימית."

אביבה, ששימשה בזמנה מפקחת חינוך כית, מעבירה כיום קורסים למדיטציה הרמונית. אליאור, שהתעניין בזמנו במדיטציה ובמדעי־החיים, הגיע לשעורים של אביבה. וכך הם הכירו ונישאו, בעתיד הם מתכננים להקים יחד מעין מרכז לחינוך, שבו יחונכו אנשים לשירה, מישחק, מדיטציה וכל שאר שיטחי־החיים היפים.

אבל ראשית לכל, מבקשת אביבה, שיהיה קצת שלום בלבבות האנשים ושלום בארץ, ואז הם יקימו את מיפעל־האור שלהם, שייקרא גם הוא, כנראה, השמש. אז תנו להם יד, מה יש להפסיד?

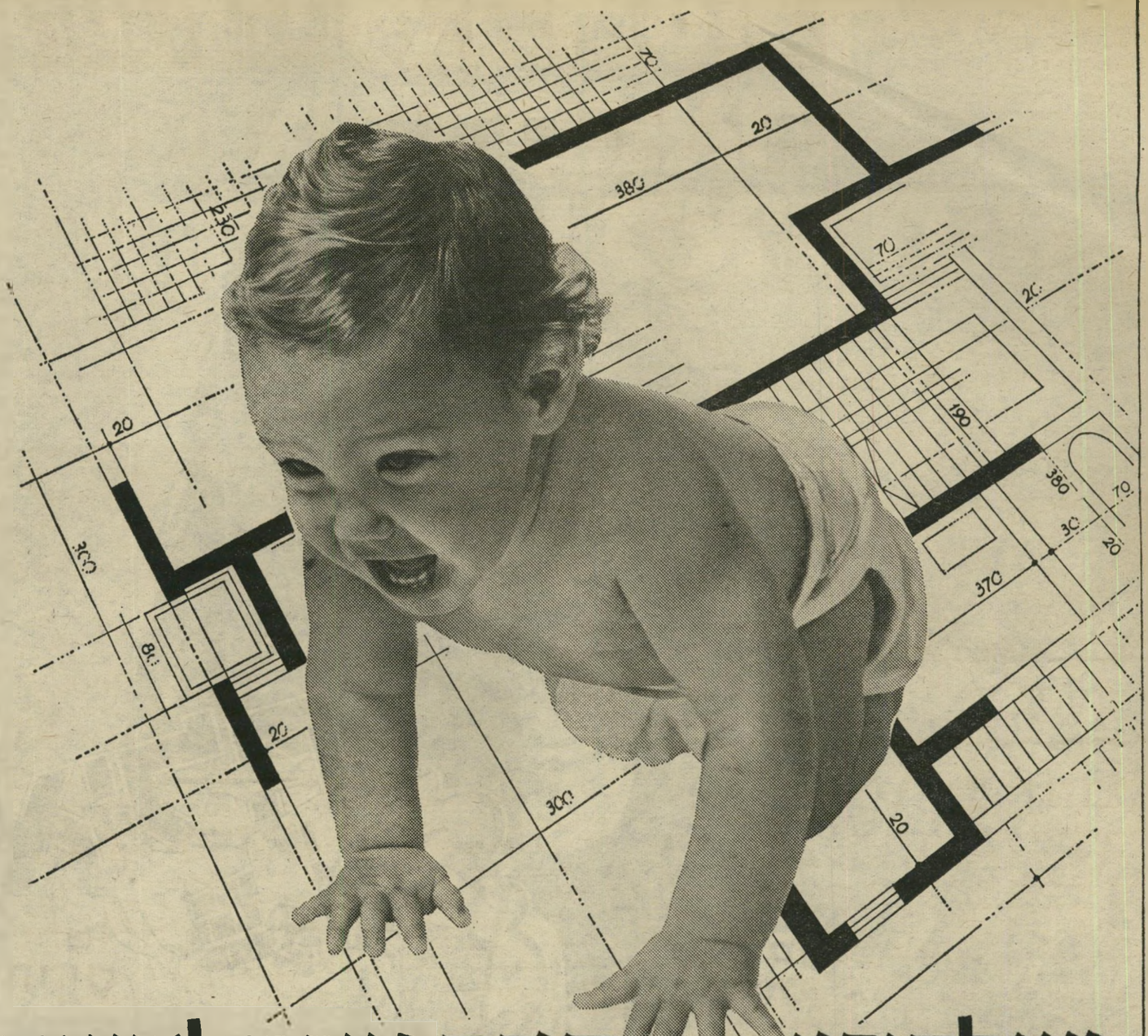

יש להוריו סיבה טובה לחשוב על דירה חדשה

כיום הדירה הקיימת עדיין מספיקה, אבל עד שילך לבית הספר, יוולד ילד נוסף והדירה תהיה צפופה במקצת. צריכים לחשוב על דירה חדשה כבר עכשיו. ולא רק לחשוב, אלא גם לחסוך לקראתה. בתכנית כח לדירה של בנק לאומי ניתן להגיע ל-100,000 לירות ויותר תוך 5 שנים בלבד.

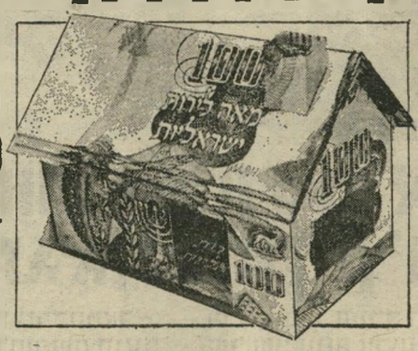

פרטים בכל סניפי בנק לאומי בנק אגוד, בנק קופת־עם ובנק ערבי־ישראלי.

כח לדירה

בבנק לאומי בלבד תוכל להנות מבטוח חיים (ללא תשלום נוסף) אשר יבטיח את המשך התשלומים עד להשלמת סכום החסכון.

בנק לאומי
לישראל בעימ
הבנק הצועד עם הזמן

GLOBUS א.ם.

תני לגבר שלך גולדסטאר וקחי אותו לאילת.

10 טיסות זוגיות ב'ארקיע'
ל־10 חופשות חגיגה במלון 'הסלע האדום'

רוצה להפתיע את הגבר שלך? תני לו גולדסטאר – הבירה שהוא אוהב. וטוסי איתו בארקיע לחופשת חגיגה באילת, במלון "הסלע האדום"!

כל שעלייך לעשות הוא לקנות 3 בקבוקי בירה גולדסטאר, להסיר מהם את התויות (טבלי את הבקבוקים במים למשך דקות אחדות והתוית תרד בקלות) צרפי אל התויות פתק עם שמך וכתובתך והשלימי את הסיסמא: "תני לגבר ...." ושלחי אל ת.ד. 33150 ת"א. עבור מבצע "חופשת גולדסטאר".

בכל שבוע תערך הגרלה ויפורסמו שמות של שני זוגות זוכים. בסך הכל יוגרלו 10 טיסות זוגיות ב"ארקיע" ו־10 חופשות חגיגה זוגיות במלון "הסלע האדום" באילת.

צוות שופטים מטעם מפעלי הבירה יבקר אצל הזוכים שיעלו בגורל, ומי שבביתו יימצא בקבוק בירה גולדסטאר, יזכה נוסף לטיסה ולחופשה באילת גם בפרס נוסף "מינוי שנתי" על בירה גולדסטאר –

אספקת בירה לשנה שלמה! (תכולת 365 בקבוקים) כל המרבה לשלוח תויות מרבה את סיכויו לזכות.

השתתפות אסורה על עובדי בביר ופרסום אריאלי.

שמות הזוכים בהגרלה שנערכה ב־23.3.76 גאולה גלבוע, ימית 23, ד.נ. חוף עזה. מימי בן־שמחון, המעפיל 1215/10, דימונה.

ההגרלה הבאה ב־6.4

המשורר שחזר מן הכפור

לסיפורים יש תכונה משונה. מהזמן שבו הם מתרחשים ועד שהם מתגלגלים לפיר־סום מעל דפי המדור שלי קורה, לעיתים רחוקות אומנם אבל קורה, שהם משתנים במיקצת.

לא חלילה בשל כוונה רעה של מישהו. פשוט, מישהו מאבד איזה פרט קטן בדרך, מישהו אחר מרגיש שחסר פרט ואז הוא מתנדב להשלים אותו וכו'. בקיצור, מה שמתקבל בסוף יכול היה, אולי, להיות סיפור מצויין, אלא שהקשר בינו לבין מה שאירע במציאות הוא מיקרי בלבד.

מי שלמד זאת בשבוע שעבר על בשרו, היה דווקא הפיזמונאי־עיתונאי **דידי מנוסי**, אשר זכה להופיע בסיפור "פגישה בלוס־אנג'לס" (העולם הזה 2012).

דידי, שיצא למסע נדיר לאלסקה ולאר־קיינוס הארקטי הקפוא, בילה שם שבועיים כאורח החברה המניחה את קו צינור ה־נפט בין האוקיינוס הארקטי לאוקיינוס ה־שקט, כדי שמשם הוא יועבר במיכליות לארצות־הברית.

בניגוד לאורחים אחרים של החברה, ה־מגיעים בהמוניהם בקיץ, היה דידי אורח יחידי בעונת החורף, ומובן שכל עובדי החברה שמעו על הישראלי המזוקן וה־מקוסקס המבקר באיזורם לצורך כתיבת סידרת כתבות בעיתונו, ידיעות אחרונות.

לילה אחד, כשישן דידי באיגלו, במרחק של כאלף קילומטר בילבד מהקוטב הצפוני, העיר אותו בחצות הלילה אחד מעובדי ה־חברה, ובישר לו בהתרגשות: "גולדה מאיר הוחזרה לממשלת ישראל!" הסתבר, שהאיש שמע את הידיעה בחדשות, מיהר לבשר עליה לישראלי, בתיקווה שזה יקפוץ מעורו משימחה.

תגובתו הספונטאנית של מנוסי, בעודי רדום־למחצה: "אם כך — אני לא חוזר לשם."

ואם החדשות מגיעות בכיוון אחד בצורה משובשת, אין סיבה שלא תגענה משובשות גם בכיוון השני.

כשחזר דידי לישראל, סיפר לי שהוא הופתע לקרוא במדור זה על פגישה ש־נערכה בלוס־אנג'לס בינו לבין **זיווה רודן**. לדבריו, הסיפור, שהגיע לארץ לפניו, היה נכון, בערך כמו שובה של גולדה לממשלה. אלא שאותו מקום־מיפגש, שהוגדר בסיפור ההוא כמועדון של "מחפשים ומחפשות," לא היה אלא מיסעדה מפוארת בשם הסלון, ואילו זיווה רודן, לא הגיעה לשם בחברתו של חתיך משגע, ולא בגפה, כפי שהשתמע מהסיפור שפורסם.

ולאלה מכם שהחלו לדאוג לזיווה, מוסיף דידי מוסר־השכל, והרי הוא כלשונו: "לא צריך לדאוג לחיי־החברה של זיווהלה, ביניתיים."

דידי מנוסי באלסקה
לא לחזור

רחל מרחלת על כל העולם

איחוד מישפחות במחלקה הראשונה

הידיעה שפורסמה השבוע בעיתונים, סיפרה שבנסיעתו האח־רונה לחו"ל נפגש שר־הביטחון לשעבר, **משה דיין**, עם גרושתו **רות**, בנמל־התעופה בן־גוריון. הוא נשק לה קלות ושח: "ממילא ניפגש באותו מטוס!" מה יזוודאי לא שח לה משה היה, מדוע נעדרת אישתו הנוכחית, **רחל**.

שלא תחשבו שזה כל־כך קל להיות אישתו השנייה של שר־הביטחון לשעבר, בזמן שגרושתו הראשונה היא עדיין בשיא כושרה, פעילה ונמרצת ונוסעת מארץ־לארץ, ממש כמו הבעל שלה לשעבר, שהמארגן שלו מטרטר אותו להרצות בכל פעם במדינה אחרת.

הפעם עמד דיין לצאת לסיבוב הרצאות בברמודה, וכמו במרבית טיסותיו האחרונות הוזמנו עבורו שני מקומות במחלקה הראשונה — אחד לו, ואחד לאשתו רחל — שהתכוונה להצטרף אל בעלה המרצה. השניים, המתורגלים כבר בטיסות, עשו את כל ההכנות הדרושות לנסיעה, אלא שיומיים לפני הנסיעה קיבלה רחל שיחת־טלפון מאל־על, שבה דאגו להודיע לה מראש שבאו־תה הטיסה ממש, ובאותה המחלקה הראשונה, עומדת לטוס גם רות דיין, שהוזמנה להרצות בקוסטה־ריקה ובהאיטי על מיפ־עלים למלאכת־יד של נשים.

רחל חזתה מראש את המצב המביך שאליו היא עלולה להי־קלע, מיהרה לבקש מאל־על שישנו את הטיסה ויחליפו להם את המקומות. אבל החברה לא יכלה לבצע את השינויים האלה ברגע האחרון, ורחל הודיעה למשה שהיא מעדיפה להישאר בארץ, ובלבד שלא תיאלץ לסבול את נוכחותה של רות משך הטיסה הארוכה.

רות ורחל לא גילו ביניהן אהבה מיוחדת זו לזו, מאז שהן

רחל כורם־דיין
לא ביחד

רות דיין

שמעו זו על זו. רות קוראת לרחל: "רודפת פירסומת." בכל פעם שהיא רואה תצלום שלה ושל משה, ותמיד שואלת: "מה היא מצטלמת איתו? מה היא נדחפת?"

אך מי שלא היה מוכן לוותר על הטיסה היה משה דיין, שלא גילה התרגשות יתרה לשמע הידיעה שגרושתו תטוס איתו לארצות־הברית. הוא העדיף להשאיר את רחל בבית, וכשראה את רות בנמל־התעופה מיהר אליה בחיוך רחב, נשק על לחיה לעיני העיתונות, ועלה למטוס יחד איתה.

ואתם חושבים שרחל צריכה לסבול מצבים כאלה? אחרי הכל, היא ליידי אמיתית!

נוק־אאוט בסיבוב האחרון

תראו מה זה. שני **אחים**, אבל כל־כך שונים זה מזה, שקשה להאמין שהם יצאו מאותו מקום. כי בעוד האחד מהם חי חיי־מישפחה למופת, עומד השני כבר זמן רב במרכזה של שערורייה חברתית מ־מדרגה ראשונה, והפך שיחת־היום בחברה התל־אביבית.

כי **הגבר** הנ"ל, בן ה־30 פלוס, ניהל במשך תקופה ארוכה חיים כפולים, כשהוא פוסח על שתי הסעיפים ומתפרפר בין **אשתו** החוקית לבין **אהובתו**, הדוגמנית היפהפייה, שהיתה אף היא באותם ימים חברה במוסד הנישואין. לבסוף, אהבתו לדוגמנית שברה את כל המסלולים עד שהשניים החליטו להינשא.

אלא שהמיכשול העיקרי שעמד אז על מסלולה של הדוגמנית ה"דוגמנית־בציבור שלה, היה אשתו החוקית, שהתעקשה שלא לתת לבעלה את הגט שהוא כה משתוקק לו. לאמיתו של דבר, היא דווקא היתה מוכנה לשחרר אותו ממנה כחוק.

אך דרישה תמורת הוויתור על האושר המשותף סכום צנוע בן ששה אפסים, ש־יאפשר לה להמשיך לחיות באותם סטנ־דרטים שאליהם היתה רגילה במחיצת בעלה הפזרן וטוב־הלב, ועל־מנת שתוכל לגדל את בתם הקטנה ללא מחסור, כדי שלא תרגיש אפילו בחסרונו של אביה החוקי.

מובן, שכאשר מדובר בסכומים כאלה, החליט גיבורנו אוהב החיים לעצור קצת את הסוס, עשה רגע חושבים ואחרי כל זה הגיע למסקנה מעניינת.

כל אותה עת, היה אהובתו הדוגמנית בצל הבטחות־הנישואין שלו. היא נפרדה מבעלה, והיתה מוכנה אפילו להרות ל־אהובה, כדי שייווכח עד כמה כוונותיה כלפיו רציניות.

לא היה איכפת לה אפילו שהוא חילק את עצמו ביגה לבין אשתו. היא ידעה שזה זמני. הוא היה ישן בביתו, ובבוקר היה נוסע אל הדוגמנית לאכול שם. בערב היה עם אשתו, ובלילה עם הדוגמנית. וכשנסע לחו"ל, חזר עמוס מתנות לזו וגם לזו. עד שלפני זמן קצר הראה סוף־סוף לכולם במי הוא בוחר.

אף־על־פי שהם ניסו לשמור את הדבר בסוד לא היתה ברירה והוא התגלה עם הזמן. כשנראתה אשתו וכרסה בין שיניה, היה ברור לכל שהוא החליט להישאר בבית. מה־עוד שהיא הסתובבה בגאווה, והבליטה את בטנה התופחת כשכולה אומ־רת אושר. זה היה הנוק־אאוט שלה ל־דוגמנית־המאהבת.

בשלב זה נאלצה הדוגמנית, שהיתה כבר בחודש החמישי להריונה ממנו, לבצע הפלה ולהגיע בכוחות עצמה למסקנה ה־בלתי־נמנעת. חבריה הרבים ניסו לנחם אותה על כל מה שהקריבה עבורו. היא דחתה הצעות מפתות בשבוע האופנה, עזבה את בעלה, רצתה ללדת את ילדו של האהוב, ואילו הוא הוכרע על־ידי ההרגל והביטחון.

מה לעשות, גם זה קובע בחיים.

מדוע נעצרה סילביה אדיב

במשך 4 ימים נשמר הסוד: אשתו של אודי אדיב בכלא